

www.e-rara.ch

The History Of The Life Of M. Tullius Cicero

Middleton, Conyers

Basil, MDCCXC [1790]

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: UBH AO II 12-15

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-92833>

Vol. IV

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

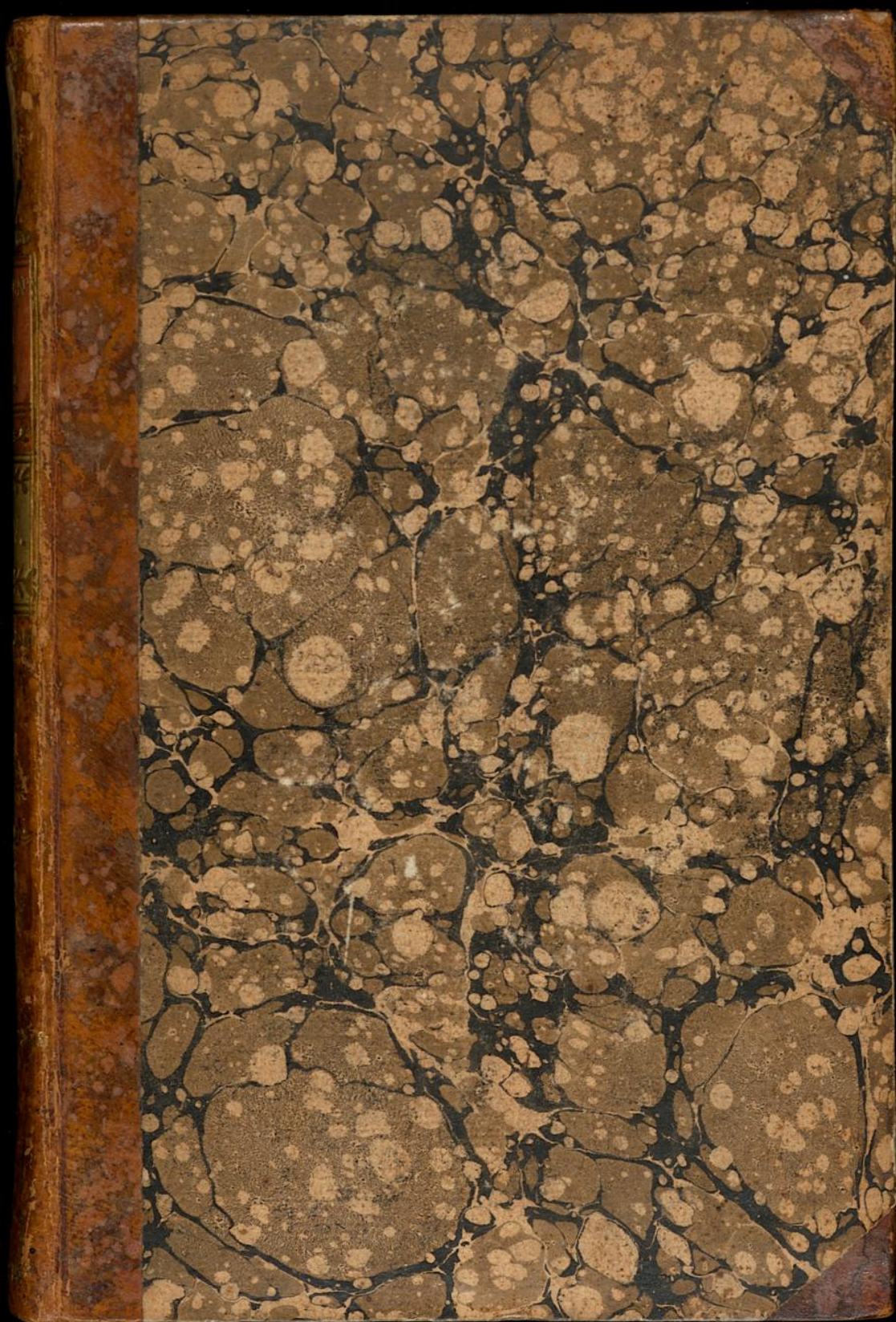

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Γ. xi. 90.

α. Ο. II. 15.

Catalog

Bibliotheca publ. Basil.

F

M

Ho

By
r

Pr

THE
HISTORY
OF THE
LIFE
OF
M. TULLIUS CICERO.

Hunc igitur speciemus. Hoc propositum sit nobis exemplum.

Ille se profecisse sciat, cui CICERO valde placebit.

QUINTIL. Instit. l. x. i.

By CONYERS MIDDLETON, D. D.

PRINCIPAL LIBRARY-KEEPER OF THE UNIVERSITY
OF CAMBRIDGE.

VOL. IV.

A NEW EDITION.

BASIL:

Printed for J. J. TOURNEISEN; and J. L. LEGRAND.

MDCCXC.

THE
HISTORY
OF THE
LIFE
OF
M. TULLIUS CICERO.

VOL. IV
A NEW EDITION.

BASIL:
Printed for J. G. Neumann, and J. E. Neumann.
MDCCC.

NOTES

TO THE PREFACE.

¹ **M**odeste tamen & circumspecto judicio de tantis viris pronunciandum est, ne, quod plerisque accidit, damnent, quæ non intelligunt. Quintil. Instit. x. 1.

² Sexdecim Volumina Epistolarum ab Consulatu ejus usque ad extremum tempus ad Atticum missarum; quæ qui legat, non multum desideret historiam contextam eorum temporum. Sic enim omnia de studiis principum, vitiis ducum, ac mutationibus Reipub. perscripta sunt, ut nihil in his non appareat. Corn. Nept. in vit. Attici. 16.

³ Nec tamen exprimi verbum e verbo necesse erit, ut interpretes indiferti solent. Cic. de Finib. 3. 4.

⁴ Quis autem sumpsit hujus libros in manum, quin surrexerit animo sedatiore? Erasmi. Ep. ad Jo. Ulatten. —

⁵ Vid. Plutarch. in vit. Demosthen. init. & vit. Plutarchi per Rualdum. c. 14.

⁶ Vid. App. de Bell. civ. 1. 2. p. 481.

⁷ Vid. Dio. 1. 44. init.

⁸ Nam quod me tecum iracunde agere dixisti folere, non est ita. Vehementer me agere fateor; iracunde nego: omnino irasci amicis non temere soleo, ne si merentur quidem. Itaque sine verborum contumelia a te dissentire possum, sine animi summo dolore non possum. Phil. 8. 5. Satis multa cum Fufio, ac sine odio omnia; nihil sine dolore. Ib. 6. Quapropter ut invitus sæpe dissensi a Q. Fufio, ita sum libenter assensus ejus sententiæ: ex quo judicare debetis me non cum homine folere, sed cum causa diffidere. Itaque non assentior solum, sed etiam gratias ago Q. Fufio, &c. Phil. 11. 6.

⁹ Vid. Dio. l. 46. p. 295, &c.

¹⁰ Ibid. l. 73. p. 828.

¹¹ Erasmi. Ep. ad Jo. Ulat. in. Cic. Tuscul. Quæst.

¹² Statuo esse optime constitutam Rempub. quæ ex tribus generibus illis, regali, optimo, & populari, confusa modice. — Fragm. de Rep. 2.

Cum in illis de Repub. libris persuadere videatur Africanus, omnium Rerum publicarum nostram veterem illam fuisse optimam. De Legib. 2. 10. Polyb. l. 6. p. 460. Dion. Hal. l. 2. 82.

¹³ Dion. Hal. l. 1. 87.

¹⁴ Nam cum a primo Urbis ortu, regiis institutis, partim etiam legibus, auspicia, cæremoniæ, comitia, provocationes — divinitus essent instituta. Tusc. Quæst. 4. 1.

¹⁵ Cum Ciceronis libros de Repub.prehendit — notat, Provocationem ad populum etiam a regibus fuisse. Id ita in Pontificalibus libris aliqui putant & Feneftella. Senec. Ep. 108.

¹⁶ M. Horatius interfectæ fororis crimine a Tullo Rege

damnatus, ad populum provocato iudicio absolutus est. Val. Max. l. 8. 1. vid. Liv. 1. 26.

¹⁷ Romulus seems to have borrowed the plan of his new state from the old government of Athens, as it was instituted by Theseus; who prevailed with the dispersed tribes and families of Attica to form themselves into one City, and live within the same walls, under a free and popular government; distributing it's rights and honors promiscuously to them all; and reserving no other prerogative to himself, but to be their Captain in war, and the Guardian of their laws, &c. vid. Plutarch. in Theseo. p. xi.

¹⁸ Sed quoniam regale civitatis genus, probatum quondam, non tam regni, quam regis vitiis repudiatum est; nomen tamen videbitur regis repudiatum, res manebit, si unus omnibus reliquis Magistratibus imperabit. De Legib. 3. 7.

¹⁹ Dionys. Hal. 5. 292.

²⁰ Vocato ad concilium populo, summissis fascibus in concionem ascendit. Liv. 2. 7.

²¹ Duo genera semper in hac civitate fuerunt, — ex quibus alteri se populares, alteri optimates & haberi & esse voluerunt. Qui ea, quæ faciebant, quæque dicebant, jucunda multitudini esse volebant, populares; qui autem ita se gerebant, ut sua consilia optimo cuique probarent optimates habebantur. Pro Sext. 45.

²² Dion. Hal. 6. 410.

²³ Nihil immotum, nihil tranquillum, nihil quietum denique in eodem statu relinquebat, &c. Vell. P. 2. 6.

²⁴ Itaque homines feditiosi ac turbulenti — conductas habent conciones. Neque id agunt, ut ea dicant & ferant, quæ illi velint audire, qui in concione sunt: sed pretio ac mercede perficiunt, ut, quicquid dicant, id illi velle

audire videantur. Num vos existimatis, Gracchos, aut Saturninum, aut quenquam illorum veterum, qui populares habebantur, ullum unquam in concione habuisse conductum? Nemo habuit. Pro Sext. 49.

²⁵ Is — consulatus decore, maximi pontificatus sacerdotio, ut Senatus patronus diceretur, affectus. Val. M. 6. 9.

²⁶ Suafit Serviliam legem Crassus — sed hæc Crassi cum edita est oratio — quatuor & triginta tum habebat annos, totidemque annis mihi ætate præstabat. Iis enim Consulibus eam legem suafit, quibus nos nati sumus. Brut. p. 274. Mihi quidem a pueritia, quasi magistra fuit illa in legem Capionis oratio: in qua & auctoritas ornatur Senatus, pro quo ordine illa dicuntur — ib. 278.

NOTES

TO SECTION I.

¹ III Nonas Jan. natali meo. Ep. ad Att. 7. 5. it. 13. 42.

² This computation follows the common Æra of Christ's birth, which is placed three years later than it ought to be. Pompey the Great was born also in the same year on the last of September. Vid. Pigh. Ann. Plin. 37. 2.

³ De Orat. 1. 43. 2. 1.

⁴ Sicut olim matrem meam facere memini, quæ lagenas etiam inanes obsignabat, ne dicerentur inanes aliquæ fuisse, quæ furtim essent exsiccata. Ep. fam. 16. 26.

— posset qui ignoscere fervis,

Et signo læso non infanire lagenæ.

Hor.

⁵ See Plutarch's Life of Cicero.

⁶ Regia progenies et Tullo sanguis ab alto. Sil. Ital.

⁷ Hinc enim orti stirpe antiquissima: hic sacra, hic genus, hic majorum multa vestigia. De Leg. 2. 1, 2.

⁸ The *Equestrian* dignity, or that Order of the Roman people, which we commonly call *Knights*, had nothing in it analogous or similar to any order of modern Knighthood, but depended entirely upon a *census*, or valuation of their estates, which was usually made every five

years by the *Censors*, in their *Lustrum*, or general review of the whole people: when all those Citizens, whose entire fortunes amounted to the value of four hundred *Sestertia*, that is of 3229*l.* of our money, were enrolled of course in the list of *Equites* or *Knights*; who were considered, as a middle order between the Senators, and the common people, yet without any other distinction than the privilege of wearing a *gold ring*, which was the peculiar badge of their order. [Liv. 23. 12. Plin. Hist. 33. 1.] *The census*, or estate necessary to a Senator, was double to that of a Knight: and if ever they reduced their fortunes below that Standard, they forfeited their rank, and were struck out of the roll of their order by the Censors.

Si quadringentis sex septem millia defunt,
Plebs eris—

Hor. Ep. 1. 1. 57.

The Order of Knights therefore included in it the whole Provincial Nobility and Gentry of the Empire, which had not yet obtained the honor of the Senate.

¹⁹ Vid. Sebast. Corrad. Quæstura, p. 43, 44.

²⁰ De lege Agrar. con. Rull. ad Quirites. 1.

²¹ De Legib. 2. 3. Val. Maxim. 2. 2.

²² Plin. Ep.

²³ Ad Att. 2. xi. Odyss. 9. 27.

²⁴ De Legib. 2. 1, 2, 3.

²⁵ Appresso la Villa di S. Domenico; ora così nominato questo luogo, ove nacque Cicerone, come dice Pietro Marso, la quale Villa è discosta da Arpino da tre miglia. Vid. Leand. Alberti descrizione d'Italia, p. 267.

²⁶ Est *Nundina* Romanorum Dea, a nono nascentium die nuncupata, qui *Lustricus* dicitur; est autem dies *lustricus* quo infantes lustrantur & nomen accipiunt. Macrobi. Sat. 1. 16.]

¹⁷ Pompeius Festus in voce *Tullius*.

¹⁸ This has given rise to a blunder of some Sculptors, who, in the *Busts of Cicero*, have formed the resemblance of this *vetch* on his nose; not reflecting, that it was the *name* only, and not the *vetch* itself, which was transmitted to him by his Ancestors.

¹⁹ Hist. Nat. 18. 3. 1.

²⁰ In cicere atque faba, bona tu perdasque lupinis,
Latus ut in Circo spatiere aut aeneus ut stes.

Hor. Sat. l. 2. 3. 182.

Nec siquid fricti ciceris probat & nucis emtor.

Art. post. 249.

²¹ De Legib. 2. 1.

²² Ac nostro quidem huic, cum res esset ad se delata, Consul Scaurus, utinam, inquit, M. Cicero, isto animo atque virtute, in summa Repub. nobiscum versari, quam in municipalibus voluisses! Ibid. 3. 16.

²³ Nostros homines similes esse Syrorum venalium, ut quisque optime græce sciret, ita esse nequissimum. De Orat. 2. 66.

N. B. A great part of the Slaves in Rome were Syrians; for the Pirates of Cilicia, who used to infest the coasts of Syria, carried all their Captives to the Market of Delos, and sold them there to the Greeks, through whose hands they usually passed to Rome: those Slaves therefore, who had lived the longest with their Grecian masters, and consequently talked Greek the best, were the most practised in all the little tricks and craft that servitude naturally teaches; which old Cicero, like Cato the Censor, imputed to the arts and manners of Greece itself. Vid. Adr. Turneb. in jocos Ciceron.

²⁴ De Orat. 2. 1.

²⁵ De Finib. 5. 1. ad Att. 1. 5.

²⁶ Ep. fam. 15. 4. de Orat. 2. 1.

²⁷ Qui cum esset infirma valetudine, hic fere ætatem egit in literis. De Legib. 2. 1.

²⁸ Cumque nos cum consobrinis nostris, Aculeonis filiis, & ea disceremus, quæ Crasso placerent, & ab iis doctoribus, quibus ille uteretur, erudiremur. De Orat. 2. 1.

²⁹ Eligebatur autem aliqua major natu propinqua, cujus probatis, spectatisque moribus, omnis cujuscumque familie soboles committeretur, &c. quæ disciplina & severitas eo pertinebat, ut sincera & integra & nullis pravitatibus detorta uniuscujusque natura, toto statim pectore arriperet artes honestas, &c. Tacit. Dial. de Oratorib. 28.

³⁰ Quintil. 1. 1.

³¹ Ibid. in Brut. p. 319. edit. Sebast. Corradi.

³² This is a farther proof of the wealth and flourishing condition of his family; since the rent of a moderate house in Rome, in a reputable part of the City, fit for one of Equestrian rank, was about *two hundred pounds Sterling* per ann.

³³ L. 1. 2.

³⁴ Plutarch, in his life.

³⁵ Sueton. de claris Rhetoribus. c. 2.

³⁶ L. 1. 1.

³⁷ Pro Archia. 1. 3.

³⁸ Plutarch, — This Glaucus was a fisherman of Anthedon in Bœotia; who, upon eating a certain herb, jumped into the Sea, and became a Sea-God: the place was ever after called *Glaucus's leap*; where there was an *Oracle of the God*, in great vogue with all Seamen; and the story furnished the argument to one of Æschylus's Tragedies. Pausan. Bœot. c. 22.

³⁹ Cum primum pavido custos mihi purpura cessit.

Perf. Sat. 5. 30.

SECTION I.

29

⁴⁰ Ann. 12. 41. Vid. Norris, Cenotaph. Pisan. Differ. 2. c. 4.
it. Sueton. August. 8. & Notas Pitisci.

⁴¹ De Amicit. 1.

⁴² Brut. p. 89. Edit. Seb. Corrad.

⁴³ De Legib. 2. 23.

⁴⁴ Ep. fam. 7. 22.

⁴⁵ Pro Murena, 13.

⁴⁶ Ibid. 14.

⁴⁷ Quorum vero patres aut majores aliqua gloria præstiterunt, ii student plerumque in eodem genere laudis excellere: ut Q. Mucius P. filius, in jure civili. Off. 1. 32. 2. 19.

⁴⁸ M. vero Manilium nos etiam vidimus transverso ambulante foro; quod erat insigne, eum, qui id faceret, facere civibus omnibus consilii sui copiam. Ad quos olim & ita ambulantes & in folio sedentes domi ita adibatur, non solum ut de jure civili ad eos, verum etiam de filia collocanda—de omni denique aut officio aut negotio referretur. De Orat. 3. 33.

⁴⁹ Est enim sine dubio domus Jurisconsulti totius Oraculum civitatis. Testis est hujusce Q. Mucii janua, & vestibulum, quod in ejus infirmissima valetudine, affectaque jam ætate, maxima quotidie frequentia civium, ac summorum hominum splendore celebratur. De Orat. 1. 45.

⁵⁰ Philip. 8. 10.

⁵¹ De Orat. 1. 5. 6. 13. 16.

⁵² De Orator. 1. 34.

⁵³ Eaque, ut ait Scævola de fratris mei Mario,—
Canescet sæclis innumerabilibus. De Leg. 1. 1.

⁵⁴ Hic Jovis altifoni subito pinnata Satelles
Arboris e trunco, serpentis faucibus morfu,

Subjugat ipsa feris transfigens unguibus anguem
 Semianimum, & varia graviter cervice micantem;
 Quem se interquentem lanians rostroque cruentans,
 Jam satiata animos, jam duros ulta dolores,
 Abjicit efflantem, & laceratum adfligit in unda,
 Seque obitu a Solis, nitidos convertit ad ortus.
 Hanc ubi præpetibus pennis lapsuque volantem
 Conspexit Marius, divini Numinis Augur,
 Fausta que signa suæ laudis, reditusque notavit;
 Partibus intonuit cœli Pater ipse sinistris.
 Sic Aquilæ clarum firmavit Jupiter omen.

De Divin. 1. 47.

⁵⁵ We have no account of the argument of this piece, or of the meaning of its title; it was probably nothing more than the Greek word *Λεῖμων*; to intimate, that the poem, like a meadow or garden, exhibited a variety of different fancies and flowers. The Greeks, as Pliny says, were fond of giving such titles to their books, as *Πανόρμιαι*, *Ἐρχεῖδιον*, *Λεῖμων*, &c. [Præf. Hist. Nat.] and Pamphilus *the Gram-marian*, as Suidas tells us, published a *Λεῖμων*, or a Collection of various subjects. Vid. in Pamphil.

⁵⁶ Ep. fam. 13. 1.

⁵⁷ Philip. 12. 27.

⁵⁸ Vell. Pat. 2. 15.

⁵⁹ Flor. 3. 18.

⁶⁰ Brut. 425.

⁶¹ Quantum dicendi gravitate & copia valeat, in quo ipso inest quædam dignitas Imperatoria, — pr. leg. Manil. 14.

⁶² Appian. Bell. civ. p. 376.

⁶³ Quem te appellem, inquit? at ille; Voluntate hospitem, necessitate hostem. Phil. 12. 11.

⁶⁴ Plutar. in Mar.

⁶⁵ Plut. in Sylla. In Campano autem agro Stabiæ oppidum fuisse usque ad Cn. Pompeium & L. Carbonem Coff. prid.

Kal. Maij, quo die L. Sylla legatus bello sociali id delevit, quod nunc in villas abiit. Intercidit ibi & Taurania. Plin. Hist. N. 3. 5.

⁶⁶ In Syllæ scriptum historia videmus, quod te inspectante factum est, ut quum ille in agro Nolano immolaret ante prætorium, ab infima ara subito anguis emergeret, quum quidem C. Postumius haruspex orabat illum, &c. De Divin. 1. 33. 2. 30.

⁶⁷ Plin. Hist. N. 22. 6.

⁶⁸ De la grandeur des Romains, &c. c. 9.

⁶⁹ Pro leg. Manil. 3.

⁷⁰ Appian. Bell. Mithridat. init. pag. 171.

⁷¹ Appian. Bell. Civ. l. 1. 383.

⁷² Pr. Plan. x. This account, that Cicero gives more than once of *Marius's escape*, makes it probable, that the common story of *the Gallic Soldier, sent into the prison to kill him*, was forged by some of the later writers, to make the relation more tragical and affecting.

⁷³ De Div. 1. 2. Philip. 14. 8.

⁷⁴ Cum necessariis Catuli deprecantibus non semel respondit, sed sæpe, *moriatur*. Tusc. Disp. 5. 19. De Orat. 3. 3.

⁷⁵ Post. red. ad Quir. 8.

⁷⁶ Plutarch in Mar. The celebrated Orator L. Crassus died not long before of the same disease; which might probably be then, as I was told in Rome, that it is now, the peculiar distemper of the Place. The modern Romans call it *puntura*, which seems to carry the same notion, that the old Romans expressed by, *percussus frigore*; intimating the sudden stroke of cold, upon a body unusually heated.

⁷⁷ Natus equestri loco. Vell. Pat. 2. xi. Se P. Africani discipulum ac militem, pr. Balb. 20. Val. Max. 8. 15. Populus Rom. non alium repellendis tantis hostibus ma-

gis idoneum, quam Marium est ratus. Vell. Pat. 2. 12. Bis Italiam obsidione & metu liberavit servitutis. in Cat. 4. x. Omnes focii atque hostes credere, illi aut mentem divinam esse, aut Deorum nutu cuncta portendi. Sallust. Bell. Jug. 92. Conspiciuæ felicitatis Arpinum, sive unicum literarum gloriosissimum contemptorem, sive abundantissimum fontem intueri velis. Val. Max. 2. 2. Quantum bello optimus, tantum pace pessimus; immodicus gloriæ, insatiabilis, impotens, semperque inquietus. Vell. Pat. 2. xi. Cui omnium perfidiosissimus, C. Marius, Q. Catulum, præstantissima dignitate virum, mori potuit jubere? — cur tam feliciter, septimum Consul, domi suæ senex est mortuus? De Nat. Deor. 3. 32.

⁷⁸ Quæ pueris aut adolescentulis nobis, ex commentariolis nostris inchoata ac rudia exciderunt, vix hac ætate digna, & hoc usu, &c. De Orat. 1. 2. Quintil. I. 3. 6.

⁷⁹ Eodem tempore, cum Princeps Academiæ Philo, cum Atheniensium Optimatibus, Mithridatico bello domo profugisset, Romamque venisset: totum ei me tradidi, &c. Brut. 430.

⁸⁰ Eodem anno Moloni dedimus operam. Ibid.

⁸¹ Zeno quidem ille, a quo disciplina Stoicorum est, manu demonstrare solebat, quid inter has artes interesset. Nam cum compresserat digitos, pugnumque fecerat, dialecticam aiebat ejusmodi esse: cum autem diduxerat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. Orator. 259. edit. Lamb.

⁸² Brut. p. 357. 433.

⁸³ Plut. Life of Syll.

⁸⁴ Appian. Bell. civ. l. 1. 397. 399.

⁸⁵ Sylla cum Scipione inter Cales & Teanum — leges inter se & conditiones contulerunt; non tenuit omnino colloquium illud fidem, a vi tamen & periculo auit. Philip.

³⁶ Pro Sextio , 3.

³⁷ De Nat. Deor. 3. 32.

³⁸ Sed nobis tacentibus Cn. Carbonis , a quo admodum adolescens de paternis bonis in foro dimicans protectus es , jussu tuo interempti mors animis hominum obversabitur , non sine aliqua reprehensione : quia tam ingrato facto , plus L. Syllæ viribus , quam propriæ indulisti verecundiæ. Val. Max. 5. 3.

³⁹ Hoc vero , qui Lilybæi a Pompeio nostro est interceptus , improbius nemo , meo judicio , fuit. Ep. fam. 9. 21.

⁴⁰ Primus ille , & utinam ultimus , exemplum proscriptionis invenit , &c. Vell. Pat. 2. 28. *N. B.* The manner of *Proscribing* was , to write down the names of those , who were doomed to die , and expose them on tables fixt up in the public places of the City , with the promise of a certain reward for the head of each person so proscribed. So that though Marius and Cinna massacred their enemies with the same cruelty in cold blood , yet they did not do it in the way of *Proscription* , nor with the offer of a reward to the Murderers.

⁴¹ Namque uti quisque domum aut villam , postremo aut vas aut vestimentum alicujus concupiverat , dabat operam , ut is in proscriptorum numero esset. — Neque prius finis jugulandi fuit , quam Sylla omnes suos divitiis explevit. Sallust. c. 51. Plutar. Sylla.

⁴² Scirent eum , quem incolumem tanto opere cuperent , quandoque optimatium partibus , quas secum simul defendissent , exitio futurum : nam Cæsari multos Marios inesse. (Sueton. J. Cæs. c. 1. Plutar. in Cæs.) — Cinnæ gener , cujus filium ut repudiaret , nullo modo compelli potuit. Vell. Pat. 2. 42.

⁴³ De Leg. Agrar. con. Rull. 3. 2.

⁹⁴ Cujus honoris usurpatione per annos cxx. intermissa — ut appareat populum Romanum usum Dictatoris non tam desiderasse, quam timuisse potestatem imperii, quo priores ad vindicandam maximis periculis Rempub. usi fuerant. Vell. Pat. 2. 28.

⁹⁵ De Legib. 3. 10. It. vid. Pigh. Annal. ad A. Urb. 672.

⁹⁶ Brut. p. 434.

⁹⁷ Eum ante omnes exterarum gentium in Senatu sine interprete auditum constat. Val. Max. 2. 2.

⁹⁸ Ac mea quidem sententia, nemo poterit esse omni laude cumulatus orator, nisi erit omnium rerum magnarum, atque artium scientiam consecutus. De Orat. 1. 6. 2. 2.

⁹⁹ Legimus epistolas Corneliæ, matris Gracchorum — auditus est nobis Læliæ, Caii filiæ, sæpe sermo: ergo illam patris elegantia tinctam vidimus; & filias ejus Mucias ambas, quarum sermo mihi fuit notus, &c. Brut. 319.

¹⁰⁰ Ib. 433.

¹⁰¹ Quintil. 12. 6.

¹⁰² Pro Quinct. 24.

¹⁰³ Ita loqui homines; — huic patronos propter Chrysgoni gratiam defuturos, — ipso nomine parricidii & atrocitate criminis fore, ut hic nullo negotio tolleretur, cum a nullo defensus sit. — Patronos huic defuturos putaverunt; defunt. Qui libere dicat, qui cum fide defendat, non deest profecto, Judices. — Pr. Roscio Amer. 10. 11.

¹⁰⁴ Prima causa publica, pro S. Roscio dicta, tantum commendationis habuit, ut non ulla esset, quæ non nostro digna patrocinio videretur. Deinceps inde multæ. Brut. 434.

¹⁰⁵ Pro Rosc. 26.

¹⁰⁶ Orat. 258. ed. Lamb.

¹⁰⁷ Pro Rosc. 45.

¹⁰⁸ Ibid. 43.

¹⁰⁹ Ut nos & sæpe alias & adolescentes, contra L. Sullæ dominantis opes pro S. Roscio Amerino fecimus; quæ, ut scis, extat Oratio. De Offic. 2. 14.

¹¹⁰ Prima causa publica pro S. Roscio dicta — deinceps inde multæ — itaque cum essem biennium versatus in causis. Brut. p. 434. 437.

¹¹¹ Populus Romanus, L. Sulla Dictatore ferente, comitiis centuriatis, municipiis civitatem ademit: ademit iisdem agros: de agris ratum est: fuit enim populi potestas: de civitate ne tamdiu quidem valuit, quamdiu illa Sullani temporis arma valuerunt. — Atque ego hanc adolescentulus causam cum agerem, contra hominem disertissimum contradicente Cotta, & Sulla vivo, judicatum est. Pr. dom. ad Pontif. 33. pr. Cæcina. 33.

¹¹² Brut. 437.

¹¹³ Eusebii Chron.

¹¹⁴ Pomponius — ita enim se Athenis collocavit, ut sit pæne unus ex Atticis, & id etiam cognomine videatur habiturus. De Fin. 5. 2.

¹¹⁵ De Fin. 1. 5. de Nat. Deor. 1. 21.

¹¹⁶ Eodem tamen tempore apud Demetrium Syrum, veterem & non ignobilem dicendi magistrum studiose exerceri solebam. Brut. 437.

¹¹⁷ See Mr. Warburton's *Divine Legation of Moses*, Vol. I.

¹¹⁸ Ipsi, illi, majorum gentium Dii qui habentur, hinc a nobis in cælum profecti reperientur — reminiscere, quoniam es initiatus, quæ traduntur mysteriis; tum denique quam hoc late pateat intelliges. Tusc. Quæst. 1. 13.

Initiaque, ut appellantur, ita revèra principia vitæ cognovimus: neque solum cum lætitia vivendi rationem

accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi. De Leg. 2. 14.

N. B. These Mysteries were celebrated at stated seasons of the year, with solemn shows and great pomp of machinery, which drew a mighty concourse to them from all countries. L. Crassus the great Orator happened to come two days after they were over, and would gladly have persuaded the Magistrates to renew them, but not being able to prevail, left the City in disgust (Ditius essem moratus, nisi Atheniensibus, quod mysteria non referrent, ad quæ biduo ferius veneram, succensuisssem. De Orat. 3. 20.): which shows how cautious they were of making them too cheap, when they refused the sight of them out of the proper season to one of the first Senators of Rome. The shows are supposed to have exhibited a representation of Heaven, Hell, Elysium, Purgatory, and all that related to the future state of the dead; being contrived to inculcate more sensibly, and exemplify the doctrines delivered to the initiated: and as they were a proper subject for Poetry, so they are frequently alluded to by the ancient Poets. Cicero, in one of his Letters to Atticus, begs of him, at the request of Chilius, an eminent Poet of that age, to send them a relation of the Eleusinian rites, which were designed probably for an Episode or Embellishment to some of Chilius's works (Chilius te rogat, & ego ejus rogatu *Ἐλευσινίων ἑορτήν*. Ad Att.). This confirms also the probability of that ingenious comment, which the same excellent writer has given on the sixth book of the *Æneid*, where Virgil, as he observes, in describing the descent into Hell is but tracing out in their genuine order the several scenes of the Eleusinian shows (See Div. Legat. of Moses, p. 182.).

¹¹⁹ Brut. 437.

¹²⁰ He mentions a story of this Posidonius, which Pompey often used to tell; that after the Mithridatic war, as he was returning from Syria towards Rome, he called at Rhodes, on purpose to hear him; but being informed, on his arrival there, that he was extremely ill of the gout, he had a mind however to see him; and in his visit, when after the first compliments, he began to express his concern for finding him so ill, that he could not have the pleasure to hear him: But you can hear me, replied Posidonius; nor shall it be said, that on the account of any bodily pain, I suffered so great a man to come to me in vain: upon which he entered presently into an argument, as he lay upon his bed, and maintained with great eloquence, that nothing was really good, but what was honest: and being all the while in exquisite torture, he often cried out, O pain, thou shalt never gain thy point; for be as vexatious as thou wilt, I will never own thee to be an evil. This was the perfection of Stoical Heroism, to defy sense and nature to the last: while another poor Stoic, Dionysius, a Scholar of Zeno, the Founder of the sect, when by the torture of the stone, he was forced to confess, that what his master had taught him was false, and that he felt pain to be an evil, is treated by all their writers, as a poltroon and base deserter. Which shows, that all their boasted firmness was owing rather to a false notion of honor and reputation, than to any real principle, or conviction of reason. Nat. Deor. 2. 24. de Finib.

5. 31.

¹²¹ Plutar. lif. of Cic.

¹²² Brut. 418.

¹²³ Bellum in Africa maximum confecit, victorem exercitum deportavit. Quid vero tam inauditum, quam Equi-

tem Rom. triumphare? Pro leg. Man. 21. Africa vero tota subacta — Magnique nomine, spolio inde capto, Eques Romanus, id quod antea nemo, curru triumphali invectus est. Plin. Hist. Nat. 7. 26. Romæ primum juncti Elephantes subiere currum Pompeii Magni Africano triumpho. Ib. 8. 2. Plutar. in Pomp.

¹¹⁴ Quid Mitylenæ; quæ certe vestræ, belli lege, & victoriæ jure factæ sunt: Urbs & natura & situ, & descriptione ædificiorum & pulchritudine imprimis nobilis. De leg. Agrar. 2. 16. A Thermo in expugnatione Mitylenarum corona civica donatus est. Suet. J. Cæs. 2. Hinc civicæ coronæ, militum virtutis insigne clarissimum. Plin. Hist. Nat. 16. 4. Vell. Pat. 2. 18. Vid. Appian. Bell. Michrid. p. 184. Val. Max. 9. 13.

¹¹⁵ Vix quidquam in Syllæ operibus clarius duxerim, quam quod, cum per triennium Cinnanæ Marianæque partes Italiam obsiderent, neque illaturum se bellum eis dissimulavit, nec quod erat in manibus omisit; existimavitque ante frangendum hostem, quam ulciscendum civem. Vell. Pat. 2. 24.

¹¹⁶ Gentis Patriciæ nobilis fuit; familia prope jam extincta majorum ignavia: litteris græcis atque latinis juxta atque doctissime eruditus. — Sallust. Bell. Jugurth. 95. Usque ad Quæsturæ suæ comitia, vitam libidini, vino, ludicræ artis amore inquinatam perduxit. Quapropter C. Marium consulem moleste tulisse traditur, quod sibi, asperrimum in Africa bellum gerenti, tam delicatus Quæstor forte obvenisset; &c. Val. Max. 6. 9. Sallust. ib.

¹¹⁷ Ad simulanda negotia altitudo ingenii incredibilis — (Sallust. ib.) quæ tam diversa, tamque inter se contraria, si quis apud animum suum expendere velit, duos in uno homine Syllas fuisse crediderit — Val. M. 6. 9. Adeo enim

Sylla fuit diffimilis bellator ac victor, ut dum vincit iustissimo lenior; post victoriam audito fuerit crudelior — ut in eodem homine duplicis ac diversissimi animi conspiceretur exemplum. Vell. Pat. 2. 25.

¹²⁸ Quoties prælium committere destinabat, parvum Apollinis signum Delphis sublatum, in conspectu militum complexus, orabat, uti promissa maturaret. Val. M. 1. 2. de Div. 1. 33.

¹²⁹ Quod quidem usurpasset iustissime, si eundem & vincendi & vivendi finem habuisset. Vell. Pat. 2. 27.

¹³⁰ Unus hominum ad hoc ævi Felicis sibi cognomen asseruit — civili nempe sanguine, ac patriæ oppugnatione adoptatus, &c. Plin. Hist. Nat. 7. 43.

¹³¹ Qui trium pestiferorum vitiorum, luxuriæ, avaritiæ, crudelitatis magister fuit. De Fin. 3. 22. de Offic. 2. 8.

¹³² Quod haud scio an timens suo corpori, primus e Patriciis Cornelii igne voluit cremari. De Leg. 2. 22. Val. Max. 9. 2.

¹³³ Plutarch. in Sylla.

The following Votive Inscription was found in Italy, in the year 1723, near Cicero's Arpinum, between Atina and Sora, which had been dedicated probably by Sylla, about the time of his assuming the surname of Felix, soon after his first success, and defeat of the Chiefs, who were in arms against him at home.

IOVI
QUOD PERICVLVM
FELICITER EVASERIT
L. SVLLA,
V. S. L. A.

¹³⁴ M. Lepido, Q. Catulo Coss. civile bellum pæne citius oppressum est, quam inciperet — fax illius motus ab ipso Syllæ rogo exarsit. Cupidus namque rerum novarum per insolentiam Lepidus, acta tanti viri rescindere parabat nec immerito, si tamen posset sine magna clade Reipub. &c. Flor. 3. 27. Vid. Plutar. in Pomp. Appian. l. 1. 416. Sallust. Fragment. Hist. l. 1. Val. Max. 6. 2. Pigh. Annal. A. U. 676.

¹³⁵ Pyrrhi temporibus jam Apollo versus facere desierat — cur isto modo jam oracula non eduntur, non modo nostra ætate, sed jam diu, ut modo nihil possit esse contemptius? Quomodo autem ista vis evanuit? an postquam homines minus creduli esse cœperunt? De Div. 2. 56, 57.

¹³⁶ Nec vulgi tantum favorem, verum etiam principum familiaritates amplexus est. Val. Max. 8. 7.

¹³⁷ Quem pop. Rom. meliorem virum, quam histrionem esse arbitratur; qui ita dignissimus est Scena, propter artificium, ut dignissimus sit Curia, propter abstinentiam. Pr. Q. Rosc. 6.

¹³⁸ Pro Quinct. 25.

¹³⁹ Ut in quo quisque artificio excelleret, is in suo genere Roscius diceretur. De Orat. 1. 28.

¹⁴⁰ Ut mercedem diurnam de publico mille denarios folus acceperit. Macrob. Saturn. 2. 10.

¹⁴¹ HS. quingenta annua meritasse prodatur. Plin. Hist. Nat. 7. 39.

¹⁴² Decem his annis proximis HS. sexagies honestissime consequi potuit: noluit. Pro Roscio, 8.

¹⁴³ Duo tum excellabant Oratores, qui me imitandi cupiditate incitarent, Cotta & Hortensius, &c. Brut. 440.

¹⁴⁴ Diferti igitur hominis & facile laborantis, quodque in patriis est moribus, multorum causas & non gravate &

gratuito defendentis, beneficia & patrocinia late patent. De Offic. 2. 19.

¹⁴⁵ Quid legem Cinciam de donis & muneribus, nisi quia vectigalis jam & stipendiaria plebs esse Senatui cœperat? Liv. 34. 4. Confurgunt Patres legemque Cinciam flagitant, qua cavetur antiquitus, ne quis ob causam orandam pecuniam donumve accipiat. Tacit. Annal. 11. 5. M. Cincius, quo die legem de donis & muneribus tulit, cum C. Cento prodiisset, & satis contumeliose, quid fers Cinciole? quæsisset; ut emas, inquit, Cai, si uti velis. Cic. de Orat. 2. 71.

This Cincian law was made in the year of Rome 549; and recommended to the people, as Cicero tells us, by Q. Fabius Maximus, in the extremity of his age. De Senect. 4. Vid. Pigh. Annal. tom. 2. p. 218.

¹⁴⁶ Me cum Quæstorem in primis — cunctis suffragiis populus Romanus faciebat. In Pis. 1. Brut. 440.

¹⁴⁷ Quæstura, primus gradus honoris — in Ver. Act. 1. 4. Populum Romanum, cujus honoribus in amplissimo concilio, & in altissimo gradu dignitatis, atque in hac omnium terrarum arce collocati sumus. Post. red. ad Sen. 1. Ita Magistratus annuos creaverunt, ut concilium Senatus Reip. proponerent sempiternum; deligerentur autem in id concilium ab universo populo, aditusque in illum summum ordinem omnium civium industriæ ac virtuti pateret. Pro Sext. 65.

This account of the manner of filling up the Senate is confirmed by many other passages of Cicero's works: for example; when Cicero was elected Ædile, the next superior Magistrature to the Quæstor, and before his entrance into that Office, he took a journey into Sicily to collect evidence against Verres; in the account of which voyage

he says, that he went at his own charges, though a Senator, into that Province, where he had before been Quæstor. In Verr. l. 1. 6. Again; when the Government of Cilicia was allotted to him, he begged of young Curio, as he did of all his friends in the Senate, not to suffer it to be prolonged to him beyond the year. In his absence, Curio, who before had been only Quæstor, was elected Tribune; upon which Cicero, in a congratulatory Letter to him on that promotion, taking occasion to renew his former request, says, that he asked it of him before, as of a Senator of the noblest birth, and a youth of the greatest interest; but now of a Tribune of the people, who had the power to grant him what he asked. Ep. fam. 2. 7.

¹⁴⁸ De Finib. 2. 28.

¹⁴⁹ Curio copia nonnulla verborum, nullo alio bono, tenuit Oratorum locum. Brut. 350. it. 323. Motus erat is, quem C. Julius in perpetuum notavit, cum ex eo, in utramque partem toto corpore vacillante, quæsit, quis loqueretur e lintre — Nunquam, inquit, Octavi, Collegæ tuo gratiam referes: qui nisi se suo more jactavisset, hodie te istic muscæ comedissent. Ib. 324.

¹⁵⁰ Vid. Sallust. Fragm. Hist. l. 3. Orat. Macri. Pigh. Ann. 677.

¹⁵¹ Nonis Sextil. ad Att. 4. 1.

¹⁵² Afcon. Orat. in Tog. cand.

NOTES

TO SECTION II.

¹ **Me** Quæstorem Siciliensis excepit annus. Brut.
440.

² Prima omnium, id quod ornamentum Imperii est, provincia est appellata. In Verr. l. 3. 1.

³ Quæstores utriusque Provinciæ, qui isto Prætores fuerunt. Ibid 4.

⁴ Ita Quæstor sum factus, ut mihi honorem illum non solum datum, sed etiam creditum, ut me Quæsturamque meam quasi in aliquo terrarum orbis theatro versari existimarem; ut omnia semper, quæ jucunda videntur esse, non modo his extraordinariis cupiditatibus, sed etiam ipsi naturæ ac necessitati denegarem. In Verr. l. 5. 14.

⁵ Ille M. Cato sapiens, cellam penariam Reipublicæ, nutricem plebis Romanæ Siciliam nominavit. In Verr. l. 2. 2.

⁶ Vid. Orat. Cottæ in fragment. Sallust.

⁷ Frumenti in summa caritate maximum numerum miseram: negotiatoribus comis, mercatoribus justus, municipibus liberalis, sociis abstinens, omnibus eram visus

in omni officio diligentissimus: excogitati quidam erant a Siculis honores in me inauditi. Pr. Planc. 26.

⁸ Plutarch's life of Cic.

⁹ Jam videbatur illud in me, quicquid esset, esse perfectum, & habere maturitatem quandam suam. Brut. 440.

¹⁰ Cum sublatis in Sicilia tyrannis res privatae longo intervallo judiciis repeterentur, tum primum, quod esset acuta illa gens & controversa natura, artem & praecepta Siculos *Coracem et Tyssam* conscripsisse. Brut. 75. Haec una res in omni libero populo, maximeque in pacatis, tranquillisque civitatibus semper floruit, semperque dominata est. De Orat. 1. 8.

¹¹ Tusc. Quæst. 5. 3.

¹² Pro Plancio, 26.

¹³ Homo cum summa potestate præditus, tum ad inflammandos animos multitudinis accommodatus, Pro Cluent. 29. Plutarch. in Lucull.

¹⁴ Nisi forte C. Cotta ex factione media Consul, aliter quam metu jura quædam tribunis pleb. restituit; & quanquam L. Sicinius primus de potestate tribunicia loqui ausus, mustitantibus vobis circumventus erat. — Lucullus superiore anno quantis animis ierit in L. Quinctium, vidistis. — Vid. Sallust. Hist. Fragment. 1. 3. Orat. Macri Licinii. Plut. in Lucull.

¹⁵ Ut nemo tam rusticus homo, Romam ex ullo municipio vadimonii causa venerit, quin sciret jura omnia Prætoris urbani nutu atque arbitrio Chelidonis meretriculæ gubernari. In Vetr. 5. 13.

¹⁶ M. Antonii infinitum illud imperium. Ib. 2. 3.

¹⁷ Primus invasit insulam M. Antonius, cum ingenti quidem victoriæ spe atque fiducia, adeo ut plures catenas in navibus, quam arma portaret. Flor. 3. 7.

¹⁸ Antonium, cum multa contra sociorum salutem, multa

contra utilitatem provinciarum & faceret & cogitaret, in mediis ejus injuriis & cupiditatibus mors oppressit. In Verr. 3. 91.

¹⁹ Creticum bellum, si vera volumus noscere, nos fecimus sola vincendi nobilem insulam cupiditate. Flor. ib.

²⁰ Vid. Flor. 3. 20.

²¹ Plut. in Crass. — Crasse, quid est, quod confecto for- midolosissimo bello, coronam illam lauream tibi tantopere decerni vuleris? In Pison. 24.

²² Sylla & Consullem, ut prædiximus, exarmatumque Sertorium, proh quanti mox belli facem! & multos alios dimisit incolumes. Vell. Pat. 2. 25. 29.

Jam *Africa*, jam *Balearibus Insulis* fortunam expertus, missusque in oceanum — tandem Hispaniam armavit — Satis tanto hosti uno Imperatore resistere res Romana non potuit: additus Metello Cn. Pompeius. Hi copias viri diù, & ancipiti semper acie attrivere: nec tamen prius bello, quam suorum scelere, & insidiis, extinctus est. Flor. 3. 22.

Illa in tantum Sertorium armis extulit, ut per quinquen- nium dijudicari non potuerit, Hispanis, Romanisve in armis plus esset roboris, & uter populus alteri pariturus foret. Vell. Pat. 2. 90.

A M. Perperna & aliis conjuratis convivio interfectus est, octavo ducatus sui anno; magnus dux, & adversos duos Imperatores, *Pompeium* & *Metellum*, sæpe par, frequentius victor. Epit. Liv. 96. Vid. etiam Plutarch. in Sertorio & Pomp. Appian. p. 418.

²³ Plutarch. in Pomp. Appian. 423.

²⁴ In tanto civium numero, magna multitudo est eorum, qui propter metum poenæ peccatorum suorum conscii, novos motus conversionesque Rep. quærunt. Pro Sext. 46.

²⁵ Plut. *ibid.*

²⁶ Quod bellum expectatione Pompeii attenuatum atque imminutum est; adventu sublatum & sepultum. Pro leg. Manil. xi. it. — Qui etiam servitia virtute victoriaque domuisset. Pro Sect. 31.

²⁷ Pompeius hoc quoque triumpho, adhuc Eques Romanus, ante diem quam Consulatum iniret, curru urbem invectus est. Vell. Pat. 2. 30.

Quid tam singulare, quam ut ex S. C. legibus solutus, Consul ante fieret, quam ullum alium Magistratum per leges capere licuisset? Quid tam incredibile, quam ut iterum Eques Romanus S. C. triumpharet? Pro leg. Man. 21. Vid. Plutarch. in Pomp.

²⁸ Illam Syllani temporis messem — Parad. 6. 2.

Multi ex te audierunt, cum diceres neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus. Ib. 1.

²⁹ Plutarch. in Crass.

³⁰ Cum igitur essem in plurimis causis, & in principibus patronis quinquennium fere versatus. Brut. p. 440.

³¹ Plutarch. Cicer.

³² *Ibid.*

³³ Quis neget opus esse Oratori in hoc oratorio motu, statuque Roscii gestum? — tamen nemo suaferit studiosis dicendi adolescentibus in gestu discendo histrionum more elaborare. De Orat. 1. 59. Vid. Tusc. Disp. 4. 25.

Omnes autem hos motus subsequi debet gestus, non hic, verba exprimens, scenicus, sed universam rem & sententiam: non demonstratione, sed significatione declarans, laterum inflectione hac forti ac virili, non ab scena & histrionibus. Ib. 3. 59.

³⁴ Putamus — Patronum tuum, cerviculam iactaturum. In Verr. 1. 3. 19.

³⁵ L. Torquatus, subagresti homo ingenio & infestivo — non jam histrionem illum diceret, sed gesticulariam, Dionysiamque cum notissimæ saltatriculæ nomine appellaret. Aul. Gell. 1. 5.

³⁶ Genus hoc totum Oratores, qui sunt veritatis ipsius actores, reliquerunt; imitatores autem veritatis, histriones, occupaverunt. — At sine dubio in omni re vincit imitationem veritas. De Orat. 3. 56.

³⁷ Satis constat, contendere eum cum ipso histrione solitum, utrum ille sæpius eandem sententiam variis gestibus efficeret, an ipse per eloquentiæ copiam sermone diverso pronuntiaret. Macrob. Saturn. 2. 10.

³⁸ Plutarch. in Cic.

³⁹ Vid. de petitione Consulatus. xi.

Mercemur servum, qui dicet nomina: lævum
Qui fodiat latus, et cogat trans pondera dextram
Porrigere. Hic multum in Fabia valet, ille Velina:
Cuilibet hic fasces dabit, etc.

Hor. Epist. 1. 6.

⁴⁰ Plutarch. in Cato.

⁴¹ Pro Murena, 36.

⁴² Ut nemo nullius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obviam non venerit. Ad Att. 4. 1.

⁴³ This will explain what Cicero says above of Pompey's entering upon the Consulship, at an age when he was incapable even of the lowest Magistracy. But though strictly speaking, the Ædileship was the first which was called a Magistracy, yet Cicero himself, and all the old writers, give the same title also to the Tribunate and Quæstorship.

⁴⁴ Me cum Quæstorem in primis, Ædilem priorem — cunctis suffragiis populus Romanus faciebat. In Pison. 1.

⁴⁵ Dionys. Hal. 1. 6. 411.

⁴⁶ — dabit, eripietque curule

Cui volet importunus ebur — Hor. Ep. 1. 6.

Signa quoque in sella nossem formata curuli,

Et totum Numidæ sculptile dentis opus.

Ovid. de Pon. 4. 9.

⁴⁷ Liv. 1. 6. ad fin.

⁴⁸ Antiquiorem in senatu sententiæ dicendæ locum — jus imaginis ad memoriam; posteritatemque prodendam. In Verr. 5. 14.

⁴⁹ Ergo, inquiet aliquis, donavit populo Syracusano istam hæreditatem, &c. In Verr. 2. 18.

Messana tuorum adjutrix scelerum, libidinum testis, prædarum ac furtorum receptrix, &c. In Verr. 3. 8. it. 11.

⁵⁰ In foro ob eloquentiam Rege caufarum. Afcon. Argum. in Divinat.

⁵¹ Divinat. 3.

⁵² Ego Siciliam totam quinquaginta diebus sic obii. In Verr. Act. 1. 2.

⁵³ In Siciliam sum inquirendi causâ profectus, quo in negotio — ad hospites meos, ac necessarios, causâ communis defensor diverti potius, quam ad eos, qui a me consilium petivissent. Nemini meus adventus labori aut sumptui, neque publice neque privatim fuit. In Verr. 1. 1. 6.

⁵⁴ Ait indignum facinus esse, quod ego in senatu Græca verba facissem; quod quidem apud Græcos Græcè locutus essem, id ferri nullo modo posse. In Verr. 4. 66. Vid. 62, 63, 64.

Valerius Maximus says, that the Roman Magistrates were anciently so jealous of the honor of the Republic, that they never gave an answer to Foreigners but in Latin: and obliged the Greeks themselves to speak to them always by an Interpreter, not only in Rome, but in Greece and Asia;

in order to inculcate a reverence for the Latin tongue through all nations. (Lib. 2. 2.) But this piece of discipline had long been laid aside ; and the Greek language had obtained such a vogue in Rome itself , that all the great and noble were obliged not only to learn , but ambitious every where to speak it.

⁵⁵ Vid. in Verr. l. 4. 62 , 63 , 64 , 65.

⁵⁶ *Ecquæ civitas est — Rex denique ecquis est , qui Senatorem populi Romani tecto ac domo non invitet ? &c.* In Verr. 4. 11.

⁵⁷ Non ego a Vibone Veliam parvulo navigio inter fugitivorum prædonum , ac tua tela venissem — omnis illa mea festinatio fuit cum periculo capitis. In Verr. l. 2. 40. Vid. Afcon. Argum. in Divinat.

⁵⁸ Reperio , judices , hæc ab istis consilia inita & constituta , ut quacumque opus esset ratione res ita duceretur , ut apud M. Metellum Prætorem causa diceretur. In Verr. Act. 1. 9.

⁵⁹ Cicero summo consilio videtur in Verrem vel contrahere tempora dicendi maluisse , quam in eum annui , quo erat Q. Hortensius Consul futurus , incidere. Quintil. 6. 5.

⁶⁰ Mihi certum est non committere , ut in hac causa Prætor nobis consiliumque mutetur. Act. 1. 18.

⁶¹ Faciam hoc — ut utar testibus statim. Ibid. — Sed tantummodo citaret testes — & eos Hortensio interrogandos daret : qua arte ita est fatigatus Hortensius , ut nihil , contra quod diceret , inveniret : ipse etiam Verres , desperato patrocínio , sua sponte discederet in exilium. Argum. Afconii in Act. 1.

⁶² In cæteris orationibus defensor futurus , accusationis officium his libris , qui Verrinarum nomine nuncupantur , compensare decrevit : & — in una causa vim hujus artis & eloquentiæ demonstrare. Afcon. Argum. in Lib. & in Verr.

⁶³ Quo nomīne abs te, C. Verres, festertium millies ex lege repeto. Divin. in Cæcil. 5.

⁶⁴ Decimus C. Verrem quadringenties festertium ex Sicilia contra leges abstulisse. Act. 1. 18.

⁶⁵ Proinde si qui sunt, qui in hoc reo aut potentes, aut audaces, aut artifices ad corrumpendum iudicium velint esse, ita sint parati, ut disceptante populo Romano mecum sibi rem videant futuram, &c. In Verr. 5. 71.

⁶⁶ Quid igitur dicet? fecisse alios. — Sunt quædam omnino in te singularia — quædam tibi cum multis communia. Ergo omittam tuos peculatus, ut ob jus dicendum pecunias acceptas — quæ forsitan alii quoque fecerint, &c. In Verr. l. 3. 88.

⁶⁷ Hic est Dio — de quo multis primariis viris testibus fatifac-tum est. H — S undecies numeratum esse, ut eam causam, in qua ne tenuissima quidem suspicio posset esse, isto cognoscente obtineret: præterea greges nobilissimarum equarum abactos: argenti vestisque stragulæ domi quod fuerit esse direptum. In Verr. l. 2. 7.

⁶⁸ Post ad amicos retulit. Qui cum ei fuissent auctores redimendæ salutis, ad Timarchidem venit. Expositis suis difficultatibus, hominem ad H-S LXXX perducit, eamque ei pecuniam numerat. In Verr. l. 2. 28.

⁶⁹ Tum repente iste testes citari jubet. Dicit unus & alter breviter. Nihil interrogatur. Praeco, dixisse pronunciat. Iste — properans de sella exiit: hominem innocentem, a C. Sacerdote absolutum, indicta causa, de sententia scribae, medici, haruspicipque condemnavit. Ib. 30.

⁷⁰ Numquid igitur oportet nisi tres fortes conjici, unam educi? Nihil. Conjici, jubet tres, in quibus omnibus scriptum esset nomen Theomnasti. Fit clamor maximus — ita. Jovis illud sacerdotium amplissimum per hanc rationem Theomnasto datur. Ibid. 51.

⁷¹ Tota Hieronica lege — rejecta & repudiata — edictum, judices, audite præclarum: quantum decumanus edidisset aratorem sibi decumae dare oportere, ut tantum arator decumano dare cogeretur — &c. In Verr. l. 3. 10.

⁷² Apronius venit, omne instrumentum diripuit, familiam abduxit, pecus abegit — hominem corripit & suspendi jussit in oleastro, &c. Ib. 23.

⁷³ Jam vero ab isto omnem illam ex ærario pecuniam, quam his oportuit civitatibus pro frumento dari, lucrifactam videtis. Ib. 75, &c.

⁷⁴ Tu ex pecunia publica H-S tredecies scribam tuum permisso tuo cum abstulisse fateare, reliquam tibi ullam defensionem putas esse? Ib. 80.

⁷⁵ Agyrinensis ager --- ducentos quinquaginta aratores habuit primo anno Præturæ tuæ. Quid tertio anno? Octoginta --- hoc peræque in omni agro decumano reperietis. Ib. 51, 52, &c.

⁷⁶ Eorum omnium, qui decumani vocabantur, princeps erat Q. ille Apronius, quem videtis: de cujus improbitate singulari gravissimarum legationum querimonias audistis. Ib. 9.

Cum palam Syracusis, te audiente, maximo conventu, P. Rubrius Q. Apronium sponfione laceffivit, ni Apronius dictitaret, te sibi in decumis esse socium, &c. 57.

⁷⁷ Hic tu medicum & haruspicem, & præconem tuum recuperatores dabis? (ib. 60.) Iste viros optimos recuperatores dat, eundem illum medicum Cornelium, & haruspicem Volusianum, & Valerium præconem. Ibid. 21. it. 11.

Scandilius postulare de conventu recuperatores. Tum iste negat se de existimatione sua cuiquam, nisi suis, commissurum — coget Scandilium quinque illa millia nummum dare atque adnumerare Apronio. Ib. 60.

⁷⁸ Erat apud Heium sacrum magna cum dignitate in ædibus, a majoribus traditum, perantiquum; in quo signa

pulcherrima quatuor, summo artificio, summa nobilitate, &c. In Verr. l. 4. 2. C. Claudius, cujus *Ædilitatem* magnificentissimum scimus fuisse, usus est hoc Cupidine tam diu, dum forum Diis immortalibus, populoque Romano habuit ornatum. — Hæc omnia, quæ dixi, signa ab Heio de sacrario Verres abstulit, &c. ib. 3. Ita iussisti, opinor, ipsum in tabulas referre. ib. 6. In auctione signum æneum non magnum H-S cxx millibus venire non vidimus? Ib. 7.

⁷⁹ Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata, ab eodem Heio peripetasmata emere oblitus es? — At quomodo abstulit? &c. ib. 12.

⁸⁰ Quid enim poterat Heius respondere? — Primo dixit, se illum publice laudare, quod sibi ita mandatum esset: deinde neque se illa habuisse venalia, neque ulla conditione, si utrum vellet liceret, adduci unquam potuisse ut venderet illa, &c. In Verr. 4. 7.

⁸¹ A celebrated Carthaginian sculptor, who left many famous works behind him. Vid. Plin. Hist. Nat. lib. 33. 12. it. lib. 34. 8.

⁸² Cybirate sunt fratres — quorum alterum fingere opinor e cera solitum esse, alterum esse pictorem. — Canes venaticos diceret, ita odorabantur omnia & peruestigabant. In Verr. 4. 13.

Memini Pamphilum Lilybætenam — mihi narrare, cum iste ab sese hydriam Boethi manu factam, præclaro opere & grandi pondere per potestatem abstulisset; se sane tristem & conturbatum domum revertisse, &c. Ib. 14.

⁸³ Tum iste: Quam mihi religionem narras? quam pœnam? quem senatum? Vivum te non relinquam: moriere virgis, nisi signum traditur — Erat hiems summa, tempestas, ut ipsum Sopatrum dicere audistis, perfrigida; imber maximus, cum ipse imperat lictoribus, ut Sopatrum — præ-

⁸⁴ cipitem

cipitem in forum dejiciant, nudumque constituent — cum esset vinctus nudus in aere, in imbri, in frigore. Neque tamen finis huic injuriæ crudelitatiq; fiebat, donec populus atque univerſa multitudo atrocitate rei commota ſenatum clamore coegit, ut ei ſimulacrum illud Mercurii polliceretur. Ib. 39, 40.

“ Rex maximo conventu Syracuſis in foro — flens, ac Deos homineſq; conteſtans clamare cœpit, candelabrum factum e gemmis, quod in Capitolium miſſurus eſſet — id ſibi C. Verrem abſtuliffe. — Id eſti antea jam mente & cogitatione ſua conſecratum eſſet, tamen tum ſe in illo conventu civium Romanorum dare, donare, dicare, conſecrare Jovi Opt. Max. &c. Ib. 28, 29.

“ Quæcunq; navis ex Aſia — veniret, ſtatim certiſq; indicibus & cuſtodibus tenebatur: vectores omnes in Latomias conjiciebantur: onera atq; merces in Prætoriam domum deferrebantur — eos Sertorianos milites eſſe, atq; a Dianio fugere dicebat, &c. In Verr. l. 5. 56.

Latomias Syracuſanas omnes auდიſtiſ. Opus eſt ingens magnificum regum ac tyrannorum. Totum eſt ex ſaxo mirandam in altitudinem depreſſo — nihil tam clauſum ad exitus, nihil tam tutum ad cuſtodias, nec fieri nec cogitari poteſt. Ib. 27. Carcer ille, qui eſt a crudeliſſimo tyranno Dionyſio factus, quæ Latomiæ vocantur, in iſtius imperio domicilium civium Romanorum fuit. Ib. 55.

“ Gavius hic, quem dico, Coſanus, cum in illo numero civium ab iſto in vincla conjeſtus eſſet, & nesciò qua ratione clam e Latomiis profugiſſet — loqui Meſſanæ cœpit, & queri, ſe civem Romanum in vincla conjeſtum, ſibi recta iter eſſe Romam, Verri ſe præſto advenienti futurum, &c. Ib. 61.

³⁷ Erat & Nice, facie eximia, uxor Cleomenis Syracusani — iste autem cum vir esset Syracusis, uxorem ejus parum poterat animo soluto ac libero tot in actâ dies secum habere. Itaque excogitat rem singularem. Naves, quibus legatus præfuerat, Cleomeni tradit. Classi populi Romani Cleomenem Syracusanum præesse jubet. Hoc eo facit, ut non solum ille abesset a domo — Nam æstate summa, quo tempore cæteri Prætores obire provinciam, & concursare consueverunt — eo tempore ad luxuriam, libidinesque suas — tabernacula — carbasseis intenta velis collocari jussit in littore, &c. In Verr. 5. 31.

³⁸ Ipse autem, qui visus multis diebus non esset, tum se tamen in conspectum nautis paullisper dedit. Stetit soleatus Prætor populi Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in littore. Ib. 33.

Quintilian greatly admires this short description, as placing the very scene and fact before our eyes, and suggesting still much more than is expressed by it; l. 8. 3. but the concise elegance and expressive brevity, in which it's beauty consists, cannot possibly be preserved in a translation.

³⁹ Tunc Prædonum dux Heracleo repente præter spem, non sua virtute — victor, classem pulcherrimam populi Romani in littus expulsam & ejectam, cum primum advesperasceret, inflammari incendiique jussit, &c. Ib. 35, 36.

⁴⁰ Cleomenem & navarchos ad se vocari jubet; accusat eos, quod hujusmodi de se sermones habuerint: rogat ut id facere desistant, & in sua quisque navi dicat se tantum habuisse nautarum, quantum oportuerit — Illi se ostendunt quod vellet esse facturos — Iste in tabulas refert; obsignat signis amicorum — Iste hominibus miseris innocentibusque

injici catenas jubet — Veniunt Syracusas parentes propinquique miserorum adolescentium — &c. In Verr. 5. 39, 40, &c.

⁹¹ Erat ea navis plena juventutis formosissimæ, plena argenti facti atque signati, multa cum stragula veste — siqui fenes aut deformes erant, eos in hostium numero ducit: qui aliquid formæ, ætatis, artificiique habebant, abducit omnes, nonnullos scribis suis, filio, cohortique distribuit. Symphoniacos homines sex cuidam amico suo Romam muneri misit, &c. Ib. 25, &c.

⁹² Archipiratum ipsum vidit nemo — cum omnes, ut mos est, concurrerent, quærerent, videre cuperent, &c. ib. 26. Cum maximus numerus deesset, tum iste in eorum locum, quos domum suam de piratis obduxerat, substituere cœpit cives Romanos, quos in carcerem antea conjecerat — Itaque alii cives Romani ne cognoscerentur, capitibus involutis de carcere ad palum atque necem rapiebantur, &c. Ib. 28, &c.

Quid de multitudine dicemus eorum, qui capitibus involutis in piratarum captivorumque numero producebantur, ut securi ferirentur? Ib. 60.

⁹³ Senec. l. 6. Suafor. 6.

⁹⁴ Plin. Hist. N. l. 34. 2.

⁹⁵ Lactan. 2. 4.

⁹⁶ Hoc consulatu Pompeius Tribuniciam potestatem restituit, cujus imaginem Sylla sine re reliquerat. Vell. Pat. 2. 30.

⁹⁷ Auctores restituendæ Tribuniciæ potestatis enixissime juvit. Sueton. J. Cæs. 5.

⁹⁸ De Legib. 3. 9.

⁹⁹ Qui cum Consul laudabiliter jurasset, se in nul-

lam provinciam ex eo magistratu iturum. Vell. Pat. 2.

31.

¹⁰⁰ De Legib. 3. 11.

¹⁰¹ Ὅτι δὲ ἡ μάχη τῶ Πομπηῶ μετέδωκε τὴν δημοκρατίαν — ἀποκατάσκει αὐτὸς ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον. Appian. 2. p. 445.

¹⁰² Per idem tempus Cotta judicandi munus, quod C. Gracchus ereptum Senatui, ad Equites, Sylla ab illis ad Senatum transfulerat, æqualiter inter utrumque ordinem partitus est. Vell. Pat. 2. 32.

¹⁰³ Tu es præfectus moribus, magister veteris disciplinæ ac severitatis. Pro Cluen. 46.

¹⁰⁴ Nam mihi — cum ambobus est amicitia: cum altero vero — magnus usus & summa necessitudo. Pro Cluentio, 42.

¹⁰⁵ Quos autem duo Censores, clarissimi viri, furti & captarum pecuniarum nomine notaverunt, ii non modo in Senatum redierunt, sed etiam illarum ipsarum rerum iudiciis absoluti sunt. Ibid. Vid. Pigh. Annal. ad A. U. 683.

¹⁰⁶ Afconius in Orat. in Tog. cand.

¹⁰⁷ Censoris iudicium nihil fere damnato affert præter ruborem. Itaque quod omnis ea judicatio versatur tantummodo in nomine, animadversio illa ignominia dicta est. Fragment. e lib. 4. de Repub. ex Nonio.

¹⁰⁸ In Verr. 5. 14.

¹⁰⁹ Omnia signa, tabulas, ornamentorum quod superfuit in fanis & communibus locis, tota e Græcia atque Insulis omnibus, honoris populi Rom. causa — deportavit. Pro Dom. ad Pont. 43.

¹¹⁰ Afconius.

¹¹¹ De Offic. 2. 16.

¹¹² Ego qui trinos ludos Ædilis feceram, tamen Antonii ludis commovebar. Tibi, qui casu nullos feceras, nihil hujus

istam ipsam, quam tu irrides, argenteam scenam adverstam putas? Pro Muren. 20.

Mox, quod etiam in municipiis imitantur, C. Antonius ludos scena argentea fecit: item L. Murena. Plin. Hist. N. 33. 3.

¹¹¹ Cæsar, qui postea Dictator fuit, primus in Ædilitate, munere patris funebri, omni apparatu arenæ argenteo usus est, ferasque argenteis vasis incedere tum primum visum. Ibid.

¹¹⁴ Quare si postulatur a populo — faciendum est, modo pro facultatibus; nos ipsi ut fecimus. De Offic. 2. 17.

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Nam pro amplitudine honorum, quos cunctis suffragiis adepti sumus — sane exiguus sumtus Ædilitatis fuit. Ibid.

¹¹⁷ Plutarch. in Cic.

¹¹⁸ Hoc tamen felicitati suæ defuisse confessus est, quod Capitolium non dedicavisset. Plin. Hist. N. 7. 43.

Curam victor Sylla suscepit, neque tamen dedicavit: hoc unum felicitati negatum. Tacit. Hist. 3. 72.

¹¹⁹ The following Inscription was found in the ruins of the Capitol, and is supposed by some to be the very original which Catulus put up; where it remained, as Tacitus says, to the time of Vitellius. Ibid.

Q. LVTATIVS Q. F.
Q. N. CATVLVS. COS.
SVBSTRVCTIONEM. ET
TABVLARIVM. EXS. C.
FACIVNDVM. CVRAV.

¹²⁰ Quod primus omnium invenit Q. Catulus, cum Capitolium dedicaret. Plin. 19. 1. Cum sua ætas varie de

Catulo existimaverit, quod tegulas æreas Capitolii inaurasset primus. Id. 33. 3. Though Pliny calls Catulus the first inventor of these purple veils, yet Lucretius, who, as some think, died in this year, or, as others more probably, about sixteen years after, speaks of them as of common use in all the Theatres.

Carbasus ut quondam magnis intenta Theatris.

Lib. 6. 103.

Et vulgo faciunt id lutea, rufaque vela,
Et ferrugina cum magnis intenta Theatris
Per malos volgata, trabesque trementia fluitant.

Lib. 4. 73.

J. Cæsar covered the whole Forum with them, and the later Emperors the Amphitheatres, in all their shows of Gladiators and other sports. Dio. l. 43.

¹²¹ In Verr. 4. 31.

¹²² Pro Fonteio, 5.

¹²³ Ibid. 10.

¹²⁴ Ibid. 17.

¹²⁵ Tota mihi causa pro Cæcina, de verbis interdicti fuit: res involutas definiendo explicavimus. Orator. 29.

¹²⁶ Ad Attic. 1. 5.

¹²⁷ Ut si Ædilis fuisses, post biennium tuus annus esset. Ep. fam. 10. 25.

¹²⁸ Quis navigavit, qui non se aut mortis aut servitutis periculo committeret, cum aut hieme aut referto prædonum mari navigaret? Pro leg. Manil. 11.

¹²⁹ Qui ad vos ab exteris nationibus venirent, querar, cum legati populi Romani redempti sint? Mercatoribus tutum mare non fuisse dicam, cum duodecim secures in potestatem

prædonum pervenerint? --- Quid ego Ostiense incommodum, atque illam labem & ignominiam Reipub. querar, cum prope inspectantibus vobis, classis ea, cui Consul populi Romani præpositus esset, a prædonibus capta atque oppressa est? Ib. 12.

¹³⁰ Dio. l. 36. p. 15.

¹³¹ Tugurium ut jam videatur esse illa villa, quam ipse Tribunus plebis pictam olim in concionibus explicabat, quo fortissimum ac summum civem --- in invidiam vocaret. Pro Sext. 43.

¹³² Qui cum ex vobis quæreretur, si in uno Cn. Pompeio omnia poneretis, si quid eo factum esset, in quo spem essetis habituri? --- Cepit magnum suæ virtutis fructum, cum omnes una prope voce, in eo ipso vos spem habituros esse dixistis. Pro leg. Man. 20.

¹³³ Dio. l. 36. p. 11.

¹³⁴ Sed idem hoc ante biennium in M. Antonii prætura decretum. Vell. Pat. 2. 31.

¹³⁵ Quo die a vobis maritimo bello præpositus est imperator, tanta repente vilitas annonæ ex summa inopia & caritate rei frumentariæ consecuta est, unius hominis spe & nomine, quantum vix ex summa ubertate agrorum diuturna pax efficere potuisset. Pro leg. Man. 15.

¹³⁶ Ne legaretur A. Gabinius Cn. Pompeio expetenti ac postulanti. Ib. 19.

¹³⁷ Nisi rogationem de piratico bello tulisset, profecto egestate ac improbitate coactus piraticam ipse fecisset. Post redit. in Senat. 5.

¹³⁸ Plutarch. in Pomp.

¹³⁹ Ipse autem, ut a Brundisio profectus est, undequinquagesimo die totam ad imperium populi Romani Ciliciam adjunxit. Ita tantum bellum --- Cn. Pompeius extrema hieme apparavit,

ineunte vere suscepit, media ætate confecit. Pro leg. Man. 12.

¹⁴⁰ L. Otho, vir fortis, meus necessarius, Equestri ordini restituit non solum dignitatem, sed etiam voluptatem. Pro Mur. 19.

¹⁴¹ P. Africanus ille superior, ut dicitur, non solum a sapientissimis hominibus, qui tum erant, verum etiam a seipso sæpe accusatus est, quod cum Consul esset — passus esset tum primum a populari confesso senatoria subfellia separari. Pro Cornel. 1. Fragment. ex Asconio. (Liv. l. 34. 54.) Ea res avertit vulgi animum & favorem Scipionis vehementer quassavit. Val. Max. 2. 4.

¹⁴² sedilibusque magnus in primis Eques
Othone contempto sedet —

Hor. Ep. 4. 15.

Sic libitum vano, qui nos distinxit, Othoni.

Juv. 3. 159.

¹⁴³ Dio. l. 36. c. 18.

¹⁴⁴ Erat enim severissime scripta Calpurnia. Pro Mur. 23.

¹⁴⁵ Asconii argument. pro Cornelio.

¹⁴⁶ Nam cum propter dilationem comitiorum ter Prætor primus centuriis cunctis renunciatus sum. Pro leg. Manil. 1.

¹⁴⁷ Aul. Gellius, 13. 15.

¹⁴⁸ From this division of the people into Classes, the word Classical, which we now apply to writers of the first rank, is derived: for it signified originally persons of the first Class, all the rest being styled infra Classem. Ib. 7. 13.

¹⁴⁹ In Verr. Act. 1. 8.

¹⁵⁰ Postulatur apud me Prætorem primum de pecuniis repetundis. Pro Cornel. 1. fragm.

¹⁵¹ Accusavi de pecuniis repetundis, Judex fedi, Prætor quæsi, &c. Pro Rabir. Post. 4.

¹⁵² Brutus, 352.

¹⁵³ Plutarch. Cic. Valer. Max. 9. 12.

¹⁵⁴ Nos hic incredibili ac singulari populi voluntate de C. Macro transegitur; cui cum æqui fuisset, tamen multo maiorem fructum ex Populi existimatione, illo damnato, cepimus, quam ex ipso, si absolutus esset, gratia cepisset. Ad Att. 1. 4.

¹⁵⁵ Ascon. in Orat. pro Cornel. Dio. 1. 36. 20.

¹⁵⁶ Semper venalis, & alienæ minister potentiæ, legem tulit, ut bellum Mithridaticum per Cn. Pompeium administraretur. Vell. Pat. 2. 33.

¹⁵⁷ Post, exercitu L. Luculli sollicitato per nefandum scelus, fugit illinc. De Aruspicum respons. 20. Plutarch. in Lucull.

¹⁵⁸ Pro leg. Manil. 2. 9. Plutarch. ib. Dio. 1. 36. p. 7.

¹⁵⁹ Pro leg. Manil. 24.

¹⁶⁰ Dio. 1. 36. 21.

¹⁶¹ Pro Cluent. 70.

¹⁶² Scholam ejus claros viros frequentasse aiunt; in his M. Ciceronem etiam cum Prætura fungeretur. Sueton. de clar. Grammat. 7. Macrob. Saturn. 3. 12.

¹⁶³ Plutarch. in Cic.

¹⁶⁴ Qui tibi, cum L. Volcatius Consul in consilio fuisset, ne petendi quidem potestatem esse voverunt. Orat. in Tog. cand.

Catilina, pecuniarum repetundarum reus, prohibitus erat petere Consulatum. Sall. 18.

¹⁶⁵ Cn. Piso, adolescens nobilis, summæ audaciæ, egens, factiosus—cum hoc Catilina & Autronius—consilio communicato, parabant in Capitolio L. Cottam & L. Torquatum Coss. interficere. Ea re cognita, rursus in Nonas Feb. consilium cædis transfulerant. Ibid.

¹⁶⁶ Ut principio anni Senatum adorirentur, & trucidatis, quos placitum esset, Dictaturam Crassus invaderet, ipse ab eo Magister Equitum diceretur.—Crassum poenitentia vel metu diem cædi destinatum non obiisse, idcirco, ne Cæsarem quidem signum, quod ab eo dari convenerat, dedisse. Sueton. in J. Cæs. 9.

¹⁶⁷ Pactumque, ut simul foris ille, ipse Romæ, ad res novas confurgerent. Ibid.

Sunt, qui dicant, imperia ejus injusta—barbaros nequivisse pati: alii autem, equites illos, Cn. Pompeii veteres clientes, voluntate ejus Pisonem aggressos. Sall. 19.

¹⁶⁸ Tu in provinciam ire noluisti: non possum id in te reprehendere, quod in meipso Prætor—probavi. Pro Muren. 20.

¹⁶⁹ Non idem mihi licet quod iis, qui nobili genere nati sunt, quibus omnia populi Romani beneficia dormientibus deferuntur. In Verr. 5. 70.

¹⁷⁰ Quoniam videtur in suffragiis multum posse Gallia, cum Romæ a judiciis Forum refrikerit, excurremus mense Septembri legati ad Pisonem. Ad Att. 1. 1.

¹⁷¹ Illam manum tu mihi cura ut præstes, Pompeii nostri amici. Nega me ei iratum fore, si ad mea comitia non venerit. Ibid.

¹⁷² Quæ tibi mandavi, & quæ tu convenire intelliges nostro Tusculano, velim, ut scribis, cures: nos ex omnibus molestiis & laboribus uno illo in loco conquiescimus. Ib. 5.

¹⁷³ Quicquid ejusdem generis habebis, dignum Academia quod tibi videbitur, ne dubitaveris mittere, & arcæ nostræ confidito. Ad Att. 1. 9 Vid. it. 5, 6. 10.

¹⁷⁴ Signa quæ curasti, ea sunt ad Cajetam exposita. Ib. 3.

¹⁷⁵ Ibid. 8.

¹⁷⁶ Hermathena tua me valde delectat. Ib. 1. Quod

ad me de Hermathena scribis, per mihi gratum est—quod & Hermes commune omnium, & Minerva singulare est insigne ejus gymnasii. Ib. 4. Signa nostra & Hermeraclos, cum commodissime poteris, velim imponas. Ib. 10.

The learned generally take these *Hermeraclos* and *Hermathena* to be nothing more than a tall square pedestal of stone, which was the emblem of *Mercury*, with the head of the other Deity, *Minerva* or *Hercules* upon it, of which sort there are several still extant, as we see them described in the books of Antiquities. But I am apt to think, that the heads of both the Deities were sometimes also joined together upon the same pedestal, looking different ways, as we see in those antique figures which are now indiscriminately called *Janus*.

¹⁷⁷ Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrio possim includere, & putealia figillata duo. Ibid.

¹⁷⁸ In ea erant pueri literatissimi anagnostæ optimi, & plurimi librarii; ut ne pedisequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulchre facere posset. Corn. Nep. in vita Attici, 13.

¹⁷⁹ Libros tuos conserva, & noli desperare, eos me meos facere posse: quod si assequor, spero Crassum divitiis atque omnium vicos & prata contemno. Ad Attic. 1. 4.

¹⁸⁰ Bibliothecam tuam cave cuiquam despondeas, quamvis acrem amatorem inveneris. Ibid. 10.

¹⁸¹ Velim cogites, id quod mihi pollicitus es, quemadmodum bibliothecam nobis conficere possis. Omnem spem delectationis nostræ, quam cum in otium venerimus, habere volumus, in tua humanitate positam habemus. Ib. 7.

¹⁸² Afcon. Argum.

¹⁸³ Nec fortibus modo, sed etiam fulgentibus praliatus est Cicero in causa Corneli. Lib. 8. 3.

¹⁸⁴ Orator. 67. 70.

¹⁸⁵ Ufu vero urbis prohibere peregrinos sane inhumanum est. De Offic. 3. 11.

¹⁸⁶ Ad Attic. 1, 2.

¹⁸⁷ Afcon. in Tog. candid.

¹⁸⁸ Meipsum, me, inquam, quondam ille pæne decepit, cum & civis mihi bonus, & optimi cujusque cupidus, & firmus amicus & fidelis videretur. Pro Cælio, 6.

¹⁸⁹ Accusati sunt uno nomine Consulares — affuerunt Catilinæ, eumque laudarunt. Nulla tum patebat, nulla erat cognita conjuratio, &c. Pro. Syll. 29.

¹⁹⁰ A Catilina pecuniam accepit, ut turpissime prævaricaretur. De Harusp. resp. 20.

¹⁹¹ O miser, qui non sentias illo judicio te non absolutum, verum ad aliquod severius judicium, ac majus supplicium reservatum. Orat. in Tog. cand.

¹⁹² Tactus est ille etiam, qui hanc urbem condidit, Romulus: quem inauratum in Capitolio parvum atque lactantem, uberibus lupinis inhiantem fuisse meministis. In Catil. 3. 8.

This same figure, as it is generally thought, formed in brass, of the infants Romulus¹ and Remus sucking the wolf, is still preserved and shown in the Capitol, with the marks of a liquefaction by a stroke of lightning on one of the legs of the wolf. Cicero himself has described the prodigy in the following lines.

Hic silvestris erat Romani nominis altrix
Marta; quæ parvos Mavortis femine natos
Uteribus gravidis vitali rore rigabat.

Quæ tum cum pueris flammato fulminis ictu
Concidit, atque avulsa pedum vestigia liquit.

De Divinat. i. 12.

It was the same statue, most probably, whence Virgil drew his elegant description.

— Geminos huic ubera circum
Ludere pendentes pueros, et lambere matrem
Impavidos. Illam tereti cervice reflexam
Mulcere alternos, et corpora fingere lingua.

Æneid. 8. 631.

The martial twins beneath their mother lay,
And hanging on her dugs with wanton play
Securely suck'd: whilst she reclin'd her head
To lick their tender limbs, and form them as they fed.

¹⁹³ Nonne tertio & tricesimo anno mortem obiit? quæ est ætas, nostris legibus, decem annis minor, quam consularis, Philip. 5. 17.

¹⁹⁴ The distinction of Patrician, Plebeian, and Noble, may want a little explication. The title of Patrician belonged only, in a proper sense, to those families of which the Senate was composed in the earliest times, either of the Kings, or the first Consuls, before the Commons had obtained a promiscuous admission to the public honors, and by that means into the Senate. All other families, how considerable soever, were constantly styled Plebeian. Patrician then and Plebeian are properly opposed to each other; but Noble common to them both: for the character of Nobility was wholly derived from the Curule Magistracies which any family had born: and those which could boast of the greatest number, were always accounted the Noblest; so that many Plebeians surpassed the Patricians

themselves in the point of Nobility. Vid. Afcon. argum. in Tog. cand.

¹⁹⁵ Catilina & Antonius, quanquam omnibus maxime infamis eorum vita esset, tamen multum poterant. Coierant enim ambo, ut Ciceronem consulatu dejicerent, adjutoribus usi firmissimis, M. Crasso & C. Cæsare. Afcon. argum. in Tog. cand.

¹⁹⁶ Ibid.

¹⁹⁷ Afcon. not. ibid.

¹⁹⁸ Brutus, p. 40. 2. 3.

¹⁹⁹ Epist. fam. 8. 4.

²⁰⁰ Plutarch. in Cato. Sueton. J. Cæs. 11.

²⁰¹ Quorum auctoritatem, ut quibus posset modis, diminueret, trophæa C. Marii — a Sylla olim disjecta, restituit. Suet. ib.

²⁰² Qui hominem carissimum populo Romano — omni cruciatu vivum lacerarit; stanti collum gladio sua dextera secuerit; cum sinistra capillum ejus a vertice teneret, &c. Vid. de petitione Consulatus. 3.

Quod caput etiam tum plenum animæ & spiritus, ad Syllam, usque janiculo ad ædem Apollinis, manibus ipse suis detulit. In Tog. cand.

²⁰³ Bis absolutum Catilinam. Ad. Att. 1. 16. Sallust. 31. Dio. 1. 56. p. 34.

²⁰⁴ Cum ita vixisti, ut non esset locus tam sanctus, quo non adventus tuus, etiam cum culpa nulla fubeffet, crimen afferret. Orat. in Tog. cand. Vid. Afcon. ad locum.

²⁰⁵ Sed ubi periculum advenit, invidia atque superbia post fuere. Sall. 23.

²⁰⁶ Sed tamen magnificentius esse illo nihil potest, quod meis comitiis non tabellam vindicem tacitæ libertatis, sed vocem vivam præ vobis indicem vestrarum erga me

voluntatum tulistis. — Itaque me non extrema tribus suffragiorum, sed primi illi vestri concursus, neque singulæ voces præconum, sed una voce universus populus Romanus Consulem declaravit. De leg. Agrar. con. Rull. 2. 2. in Pison. 1.

²⁰⁷ Eum locum, quem nobilitas præfidiis firmatum, atque omni ratione obvallatum tenebat, me duce rescidistis — Me esse unum, ex omnibus novis hominibus, de quibus meminisse possumus, qui Consulatum petierim, cum primum licitum sit; Consul factus sim, cum primum petierim. De leg. Agrar. lib. 1, 2.

²⁰⁸ Pater nobis decessit ad diem viii Kal. Decemb. Ad Att. 1. 6.

²⁰⁹ Tulliolam C. Pisoni, L. F. Frugi despondimus. Ib. 3. If. Casaubon, rather than give up a hypothesis which he had formed about the earlier date of this letter, will hardly allow that Tullia was marriageable at this time, though Cicero himself expressly declares it. Vid. not. varior. in locum.

²¹⁰ L. Julio Cæsare & C. Marcio Figulo Coss. filiolo me auctum scito, salva Terentia. Ad Attic. 1, 2.

NOTES

TO SECTION IIL

¹ **O**mnes enim in Consulibus jure & imperio debent esse provinciæ. Philip. 4. 4. Tu summum imperium — gubernacula Reip — orbis terrarum imperium a pop. Romano petebas. Pro. Mur. 35.

² Jam urbanam multitudinem, & eorum studia, qui conciones tenent, adeptus es, in Pompeio orando, Manilii causa recipienda, Cornelio defendendo, &c. — Nec tamen in petendo Respub. capeffenda est, neque in Senatu, neque in concione: sed hæc tibi retinenda, &c. De petitione Consulatus. 13.

³ Pro Sylla, 22, 23.

⁴ Dio, l. 37. p. 14.

⁵ De leg. Agrar. cont. Rull. 1. 8, 9: 2. 3.

⁶ Collegam suum Antonium factione provinciæ pepulerat, ne contra Rempublicam dissentiret. Sall. bell. Cat. 26.

⁷ Cum mihi deliberatum & constitutum sit, ita gerere Consulatum, quo uno modo geri graviter & libere potest,

ut

ut neque provinciam, neque honorem, neque ornamentum aliquod, aut commodum—appetiturus sim.—Sic me geram, ut possim Tribunum pleb. Reipub. iratum coercere, mihi iratum contemnere. Contra Rull. 1. 8.

⁸ Plutarch in his life.

⁹ In Pison. 2.

¹⁰ Quod ego & concordiam, quam mihi constitui cum collega, invitissimis iis hominibus, quos in Consulatu inimicos esse & animis & corporis actibus providi, omnibus prospexi sane, &c. Con. Rull. 2. 37.

¹¹ Ut multitudinem cum Principibus, Equestrem ordinem cum Senatu junxerim. In Pison. 3. Neque ulla vis tanta reperietur, quæ conjunctionem vestram, Equitumque Romanorum, tantamque conspirationem bonorum omnium perfringere possit. In Catil. 4. 10.

¹² Cicero demum stabilivit Equestre nomen in Consulatu suo; ei Senatum concilians, ex eo se ordine profectum celebrans, & ejus vires peculiari popularitate quærens: ab illo tempore plane hoc tertium corpus in Repub. factum est, cœpitque adjici Senatui populoque Romano Equester ordo. Plin. Hist. N. l. 33. 2.

¹³ Vos, Equites Romani videte, scitis me ortum e vobis, omnia semper sensitisse pro vobis, &c. Pro Rabir. Post. 6. Nunc vero cum equitatus ille, quem ego in Clivo Capitolino, te signifero ac principe, collocaram, senatum deseruerit. Ad Att. 2. 1.

¹⁴ Quis unquam tam secunda concione legem Agrariam suavit, quam ego dissuasi? Contra Rullum, 2. 37.

¹⁵ Ibid. 3.

¹⁶ Ib. 5.

¹⁷ Ib. 6. 11, 13, 14.

¹⁸ Ib. 18.

¹⁹ Ib. 19.

²⁰ Ib. 13.

²¹ Ib. 20.

²² Ib. 23.

²³ Ibid. 28. 32.

²⁴ Ibid. 29.

²⁵ Si vestrum commodum spectat, veniat & coram mecum de agri Campani divisione disputet. Con. Rull. 2. 28. Commodius fecissent Tribuni plebis, Quirites, si, quæ apud vos de me deferunt, ea coram potius me præsentè dixissent. Con. Rull. 3. 1.

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid. 3. 2.

²⁸ Ibid. 3. 1. 4.

²⁹ Ibid. 3. 2.

³⁰ Plutarch's life of Cic.

³¹ Sebast. Corradi Quæstura, p. 133. Æneid. 1. 152. What gives the greater color to this imagination is, that Quintilian applies these lines to his character of a complete Orator, which he professedly forms upon the model of Cicero. Lib. 12. 1.

³² Macrob. Saturn. 2. 10.

³³ Exclusique paternis opibus liberi, etiam petendorum honorum jure prohiberentur. Vell. Pat. 2. 28.

³⁴ Sic multa, quæ honesta natura videntur esse, temporibus fiunt non honesta. De Offic. 3. 25.

³⁵ Ego adolescentes fortes & bonos, sed usos ea conditione fortunæ, ut, si essent magistratus adepti, Reipub. statum convulsuri viderentur — comitiorum ratione privavi. In Pison. 2.

³⁶ Quote, M. Tulli, piaculo taceam? &c. Plin. Hist. 1. 7. 30.

³⁷ Sueton. vit. J. Cæs. 12. Dio, p. 42.

³⁸ Pro Rabir. 6. 11.

³⁹ Ut ad populum provocanti nihil æque ac iudicis acerbitas profuit. Sueton. ib. 12.

⁴⁰ Pro Rabir. 1.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid. 6.

⁴³ Ibid. 9.

⁴⁴ Ibid. 10.

⁴⁵ Dio, l. 37. 42.

⁴⁶ Ita potentissimos duos competitores, multumque & ætate & dignitate antecedentes, superavit; ut plura ipse in eorum tribubus suffragia, quam uterque in omnibus tulerit. Suet. J. Cæs. 13. Vide Pigh. Annal.

⁴⁷ Pro Muren. 23. in Vatin. 15.

⁴⁸ Dio, l. 37. 43.

⁴⁹ Tum enim dixit, duo corpora esse Reipub. unum debile, infirmo capite; alterum firmum, sine capite: huic, cum ita de se meritum esset, caput, se vivo, non defuturum. — Cum idem ille paucis diebus ante Catoni, iudicium minitanti, respondisset, Si quod esset in suas fortunas incendium excitatum, id se non aqua, sed ruina extincturum. Pro Muren. 25.

⁵⁰ Sall. bell. Catil. 29. Plutarch. Cic.

⁵¹ Descendi in campum — cum illa lata insignique lorica — ut omnes boni animadverterent; & cum in metu & periculo Consulem viderent, id quod factum est, ad opem præsidiumque meum concurrerent. Pro Muren. 26.

⁵² Cum proximis comitiis consularibus, me Consulem in campo & competitores tuos interficere voluisti, compressi conatus tuos nefarios amicorum præsidio. In Cat. 1. 5.

⁵³ Erat ei consilium ad facinus aptum: consilio autem neque lingua, neque manus deerat. In Cat. 3. 7.

⁵⁴ Pro. Cæl. 5. 6.

⁵⁵ Inflatum tum spe militum, tum collegæ mei, ut ipse dicebat, promissis. Pro Muren. 23.

⁵⁶ Castra sunt in Italia contra Rempub. in Etruriæ faucibus collocata. In Cat. 1. 2. it. 2. 6.

⁵⁷ Sed omnino cuncta plebes, novarum rerum studio, Catilinæ incepta probabat — quod si primo prælio Catilina superior, aut æqua manu discessisset, profecto magna clades, &c. Sallust. 27. 29.

⁵⁸ Sallust. 17.

⁵⁹ Num P. Lentulum, principem Senatus? Complures alios summos viros, qui cum L. Opimio Consule armati Gracchum in Aventinum persecuti sunt? quo in prælio Lentulus grave vulnus accepit. Phil. 8. 4. in Cat. 4. 6.

⁶⁰ Lentulus quoque tunc maxime Prætor, &c. Flor. 4. 1. Dio, p. 43. Plut. in Cic.

⁶¹ P. Lentulus, cujus & excogitandi & loquendi tarditatem tegebat formæ dignitas, corporis motus plenus & artis & venustatis, vocis & suavitas & magnitudo. Brut. 350.

⁶² Lentulum autem sibi confirmasse ex fati Sibyllinis, Haruspicumque responsis, se esse tertium illum Cornelium, ad quem regnum hujus urbis atque imperium pervenire esset necesse, &c. In Cat. 3. 4. it. 4. 6.

⁶³ Quid, Catilina, tuis natalibus, atque Cethegi Inveniet quisquam sublimius?

Juv. Sat. 8. 231. App. 399.

⁶⁴ Hic est M. Antonius, qui gratia Cottæ Consulis & Cethegi factione in Senatu, curationem infinitam nactus, &c. Afcon. in Verr. 2. 3. Plut. in Lucull.

⁶⁵ Quis de C. Cethego, atque ejus in Hispaniam profectione, ac de vulnere Q. Metelli Pii cogitat, cui non

ad illius poenam carcer ædificatus esse videatur? Pro Syll. 25.

⁶⁶ Curii, Porcii, Syllæ, Cethegi, Antonii, Vargunteii atque Longini: quæ familiæ? quæ Senatus insignia? &c. Flor. l. 4. 1.

⁶⁷ Cum Catilina egrederetur ad exercitum, Lentulus in urbe relinqueretur, Cassius incendiis, Cethegus cædi præponeretur. Pro Syll. 19. Vid. Plut. in Cicer.

⁶⁸ Dixisti paullulum tibi esse moræ, quod ego viverem: reperti sunt duo Equites Romani, qui te ista cura liberarent, & sese illa ipsa nocte ante lucem meo in lectulo interfectorum pollicerentur. In Catil. 1. 4. it. Sallust. 28.

⁶⁹ Tunc tuus pater, Corneli, id quod tandem aliquando confitetur, illam sibi officiosam provinciam deposcit. Pro Syll. 18.

⁷⁰ Domum meam majoribus præfidiis munivi: exclusi eos, quos tu mane ad me salutatum miseris; cum illi ipsi venissent, quos ego jam multis ac summis viris ad me id temporis venturos esse prædixeram. In Catil. 1. 4.

⁷¹ Quid? cum tu Præneste Kalendis ipsis Novembribus occupaturum nocturno impetu confideres? Sensistine illam coloniam meo jussu, meis præfidiis — esse munitam? Ibid. 1. 3. Præneste — natura munitum. Vell. Pat. 2. 26.

⁷² Nihil hic munitissimus habendi Senatus locus. Ib. 1. 1.

⁷³ Si quis indicasset de conjuratione, quæ contra Remp. facta erat, præmium servo, libertatem & festertia centum, liberto, impunitatem & festertia cc. Sallust. 30. —

⁷⁴ Cum a me id responsum tulisses, me nullo modo posse iisdem parietibus tuto esse tecum, qui magno in periculo essem, quod iisdem mœnibus contineremur. Ib. 1. 8.

⁷⁵ Quis te ex hac tanta frequentia, tot ex tuis amicis ac necessariis salutavit? Quid, quo adventu tuo ista subfellia vacuefacta sunt? &c. Ib. 1. 7.

⁷⁶ Habemus Senatus consultum in te, Catilina, vehemens & grave. In Catil. 1. 1.

⁷⁷ Ibid. 2.

⁷⁸ Ibid. 5.

⁷⁹ Ibid. 7.

⁸⁰ Ibid. 8.

⁸¹ Ibid. 9.

⁸² Ibid. 10.

⁸³ Ibid. 11.

⁸⁴ Ibid. 12.

⁸⁵ Tum ille furibundus, Quoniam quidem circumventus, inquit, ab inimicis præceps agor, incendium meum ruina extinguam. Sallust. 31.

⁸⁶ Ibid. 32.

⁸⁷ At enim sunt, Quirites, qui dicunt a me in exilium ejectum esse Catilinam — Ego vehemens ille Consul, qui verbo cives in exilium ejicio, &c. In Catil. 2. 6.

⁸⁸ Cum fasces, cum tubas, cum signa militaria, cum aquilam illam argenteam, cui ille etiam sacrum scelerum domi suæ fecerat, scirem esse præmissam. Ib. Sallust. 59.

⁸⁹ In Catil. 2. 1.

⁹⁰ Ibid. 2.

⁹¹ Ibid. 3.

⁹² Ibid. 4.

⁹³ Ibid. 5.

⁹⁴ Ibid. 6.

⁹⁵ Ibid. 7, 8, 9, 10.

⁹⁶ Ibid. 11.

⁹⁷ Ibid. 12. Decrevit uti familiæ gladiatoria Capuam & in cætera municipia distribuerentur pro cujusque opibus Sallust. 30.

⁹⁸ Sallust. 36.

⁹⁹ Dixi in Senatu, me nomen Consularis candidati delaturum. Pro Muren. 30. Quod atrociter in Senatu dixisti, aut non dixisses, aut seposuisses. Ib. 31. Plutar. Cato.

¹⁰⁰ Plutarch. in Cato.

¹⁰¹ Legem ambitus flagitasti — gestus est mos & voluntati & dignitati tuæ. Pro Muren. 23.

¹⁰² Legatus L. Lucullo fuit: qua in legatione duxit exercitum — magnas copias hostium fudit, urbes partim vi, partim obsidione cepit. Pro Muren. 9.

¹⁰³ Ibid. 6.

¹⁰⁴ Pro Muren. 7, 8.

¹⁰⁵ Ibid. 9, 10, 11.

¹⁰⁶ Ibid. 28.

¹⁰⁷ Ibid. 36.

¹⁰⁸ Ibid. 37.

¹⁰⁹ Ibid. 39.

¹¹⁰ Defendi Consul L. Murenam — nemo illorum judicum, clarissimis viris accusantibus, audiendum sibi de ambitu curavit, cum bellum jam gerente Catilina, omnes, me auctore, duos Consules Kalendis Jan. scirent esse oportere. Pro L. Flacco.

39.

¹¹¹ Pro Muren. 3.

¹¹² Plut. in Cato.

¹¹³ Hanc nobis a majoribus esse traditam disciplinam, ut

nullius amicitia ad propulsanda pericula impediremur. Pro Sylla, 17.

¹¹⁴ Pro Flacco. 39.

¹¹⁵ Sallust. 49.

¹¹⁶ Ut equitatum in Italiam quam primum mitterent. In Catil. 3. 4.

¹¹⁷ Allobroges diu incertum habuere, quidnam consilii caperent — Itaque Q. Fabio Sangæ rem omnem, ut cognoverunt, aperiuunt. Sall. 41.

¹¹⁸ Cicero — legatis præcipit, ut studium conjurationis vehementer simulent, cæteros adeant, bene polliceantur, dentque operam, ut eos quam maxime manifestos habeant. Ibid.

¹¹⁹ L. Flaccum & C. Pontinium Prætores — ad me vocavi, rem exposui; quid fieri placeret ostendi — occulte ad pontem Milvium pervenerunt — ipsi comprehensi ad me, cum jam dilucesceret, deducuntur. In Catil. 3. 2.

¹²⁰ Cum summis & clarissimis hujus civitatis viris, qui, audita re, frequentes ad me convenerant, litteras a me prius aperiri, quam ad Senatum referrem, placeret, ne, si nihil esset inventum, temere a me tantus tumultus injectus civitati videretur, me negavi esse facturum, ut de periculo publico non ad publicum consilium rem integram deferrem. Ib.

3. 3.

¹²¹ Admonitu Allobrogum — C. Sulpicium — misi, qui ex ædibus Cethegi, si quid telorum esset, efferret; ex quibus ille maximum sicarum numerum & gladiorum extulit. Ibid. Plutarch. in Cic.

¹²² In Cat. 3. 4.

¹²³ In Cat. 3. 5, 6.

¹²⁴ Quod mihi primum post hanc urbem conditam togato contigit — quæ supplicatio, si cum cæteris conferatur, Quirites, hoc interest, quod cæteræ bene gesta, hæc una con-

fervata Republica constituta est. Ibid 6.

¹²⁵ Ibid. 8, 9.

¹²⁶ Ibid. 10.

¹²⁷ Ibid. 11.

¹²⁸ Constitui Senatores, qui omnium indicum dicta, interrogata, responsa perscriberent: describi ab omnibus statim librariis, dividi passim & pervulgari atque edi populo Romano imperavi — divisi toti Italiae, emissi in omnes provincias. Pro Syll. 14. 15.

¹²⁹ Ut abdicato magistratu, Lentulus itemque cæteri in liberis custodiis habeantur. Itaque Lentulus, P. Lentulo Spintheri, qui tum Ædilis erat; Cethegus Cornificio, &c. Sallust. 47.

¹³⁰ Plutarch. in Cic.

¹³¹ Præmia legatis Allobrogum, Titoque Vulturcio dedistis amplissima. In Catil. 4. 3.

¹³² Liberti & pauci ex clientibus Lentuli opifices atque servitia in vicis ad eum eripiendum sollicitabant. — Cethegus autem per nuntios familiam, atque libertos suos, lectos & exercitatos in audaciam orabat, ut grege facto, cum telis ad sese irrumperent. Sallust. 50.

¹³³ Porcia lex virgas ab omnium civium Romanorum corpore amovit — libertatem civium licenti eripuit — C. Gracchus legem tulit, ne de capite civium Romanorum injussu vestro judicaretur. Pro Rabirio. 4.

¹³⁴ Video de istis, qui se populares haberi volunt, abesse non neminem, ne de capite videlicet Romani civis sententiam ferat in Catil. 4. 5.

¹³⁵ Sallust. 50.

¹³⁶ Ibid. 51.

¹³⁷ Ut Silanum, Consulem designatum non piguerit senten-

tiam suam, quia mutare turpe erat, interpretatione lenire.
Suet. J. Cæs. 14.

¹³⁸ Plutarch. in Cic.

¹³⁹ In Catil. 4. 1.

¹⁴⁰ Ibid. 2.

¹⁴¹ Ibid. 3.

¹⁴² Itaque ut aliqua in vita formido improbis esset posita, apud inferos ejusmodi quædam illi antiqui supplicia impii constituta esse voluerunt; quod videlicet intelligebant, his re-
motis, non esse mortem ipsam pertimescendam Ib. 4.

¹⁴³ Ibid. 6.

¹⁴⁴ Ibid. 7.

¹⁴⁵ Ibid. 8.

¹⁴⁶ Ibid. 9.

¹⁴⁷ Ibid. 10.

¹⁴⁸ Quæ omnia quia Cato laudibus extulerat in cælum.
Ep. ad Att. 12. 21. ita Consulis virtutem amplificavit, ut
universus Senatus in ejus sententiam transfret. Vell. Pat. 2.
25.

¹⁴⁹ Sallust. 52.

¹⁵⁰ Ibid. 53.

¹⁵¹ Idcirco in ejus sententiam est facta discessio. Ad Att.

12. 21.

¹⁵² Sallust. 55.

¹⁵³ Plutarch. in Cic.

¹⁵⁴ In eo omnes dies, noctesque consumsi, ut quid age-
rent, quid molirentur, sentirem ac viderem. In Catil.
3. 2.

¹⁵⁵ Sperabat propediem magnas copias se habiturum, si
Romæ focii incepta patravissent — interea servitia repudiabat.
Sallust. 56.

¹⁵⁶ Ibid. 57.

¹⁵⁷ Hoc breve dicam: Si M. Petreii non excellens animo & amore Reip. virtus, non summa auctoritas apud milites, non mirificus usus in re militari extitisset, neque adjutor ei P. Sextius ad excitandum Antonium, cohortandum, ac impellendum fuisset, datus illo in bello esset hiemi locus, &c.

Sextius, cum suo exercitu, summa celeritate est Antonium confectus. Hic ego quid prædicem, quibus rebus Consulem ad rem gerendam excitavit; quot stimulos admoverit, &c. Pro Sext. 5.

¹⁵⁸ Αἴτιον δὲ, ὅτι ἐλπίδα αὐτῶ κατὰ τὸ συνωμοτὸν ἐθελοκακήσῃν ἔσχεν. Dio, L. 37. p. 47.

¹⁵⁹ Sallust. 59.

¹⁶⁰ Plutarch. in Cic.

¹⁶¹ Uti nonnulli Equites Romani, qui præsidii causa cum telis erant circum ædem Concordiæ — egredienti ex Senatu Cæsari gladio minitarentur. Sallust. 49. Vix pauci complexu, togaque objecta protexerint. Tunc plane deterritus non modo cessit, sed etiam in reliquum anni tempus curia abstinuit. Sueton. J. Cæs. 14.

¹⁶² Sallust. 48.

¹⁶³ Ipsum Crassum ego postea prædicantem audivi, tantam illam contumeliam sibi a Cicerone impositam. Ibid.

¹⁶⁴ Appian. bell. civ. l. 2. p. 430. Sallust. 49.

¹⁶⁵ L. Gellius, his audientibus, civicam coronam deberi a Republica dixit. In Pison 3. it. A. Gel. 5, 6.

¹⁶⁶ Me Q. Catulus princeps hujus ordinis, frequentissimo Senatu PARENTEM PATRIÆ nominavit. In Pis. 3.

¹⁶⁷ Pleutarch. in Cic. — Κάτωνος δ' αὐτὸν καὶ πατέρα τῆς πατρίδος προσαγορεύσαντος ἐπεβόησεν ὁ δῆμος. Appian. p. 431.

¹⁶⁸ Salve, primus omnium Parens Patriæ appellate, &c. Plin. Hist. N. 7. 30.

¹⁶⁹ Me inaurata statua donarunt: me Patronum unum adsciverant. In Pis. 11.

¹⁷⁰ Atque etiam collegæ meo laus impertitur, quod eos qui hujus conjurationis participes fuissent, a suis & a Reip. consiliis removisset. In Catil. 3. 6.

¹⁷¹ Jam illud apertum est, nihil esse turpius, quam quenquam legari nisi Reipub. causâ — quod quidem genus legationis ego Consul, quanquam ad commodum Senatus pertinere videatur; tamen adprobante Senatu frequentissimo, nisi mihi levis Tribunus plebis tum intercessisset, sustulisset: minui tamen tempus, & quod erat infinitum, annum feci. De leg. 3. 8.

¹⁷² Plutarch. in Lucull.

¹⁷³ Ibid.

¹⁷⁴ Cum victor a Mithridatico bello revertisset, inimicorum calumnia triennio tardius, quam debuerat triumphavit. Nos enim Consules introduximus pæne in urbem currum clarissimi viri Academ. I. 2. 1.

¹⁷⁵ Plutarch. in Lucull.

¹⁷⁶ Quo Consule referente, primum decem dierum supplicatio, decreta, Cn. Pompeio Mithridate interfecto: cujus sententia primum duplicata est supplicatio Consularis. De provinc. Consular. xi.

¹⁷⁷ Consulatu Ciceronis non mediocre adjecit decus, natus eo anno D. Augustus. Vell. 2. 36. Suet. c. 5. Dio. p. 590.

¹⁷⁸ Ego cum in concione, abiens magistratu, dicere a Tribuno plebis prohiberer, quæ constitueram: cumque is mihi, tantummodo ut jurarem, permetteret, sine ulla dubitatione juravi, rempublicam atque hanc urbem mea unius opera esse salvam. Mihi populus Romanus universus non unius diei gratulationem, sed æternitatem immortalitatemque donavit,

cum meum jusjurandum tale atque tantum juratus ipse una voce & consensu approbavit. Quo quidem tempore is meus domum fuit e foro reditus, ut nemo, nisi qui mecum esset, civium esse in numero videretur. In Pison. 3.

Cum ille mihi nihil nisi ut jurarem permitteret, magna voce juravi verissimum pulcherrimumque jusjurandum : quod populus item magna voce me vere jurasse juravit. Ep. fam. 5. 2.

Etenim paullo ante in concione dixerat, ei qui in alios animadvertisset indicta causa, dicendi ipsi potestatem fieri non oportere. Ibid.

NOTES

TO SECTION IV.

¹ Idcirco in hac custodia & tanquam in specula collocati sumus, ut vacuum omni metu populum Romanum nostra vigilia & prospicientia redderemus. Philip. 7. 7.

² Quibus ille respondit, sibi non esse integram. Ep. fam. 5. 2.

³ Sueton. J. Cæs. 15. Dio. l. 37. p. 49.

⁴ Dio, ib. Plut. in Cic.

⁵ Donec ambo administratione Reipub. decreto Patrum summoverentur. Sueton. J. Cæs. 16.

⁶ Ut comperit paratos, qui vi ac per arma prohiberent, dimissis lictoribus, abjectaque pretexta, domum clam refugit, pro conditione temporum quieturus — quod cum præter opinionem evenisset, Senatus — accitum in curiam & amplissimis verbis collaudatum, in integrum restituit, inducto priore decreto. Sueton. Ibid.

⁷ Plutarch. in Cicer.

⁸ In illam orationem Metellinam addidi quædam; liber tibi mittetur. Att. 1. 13.

⁹ Quint. l. 9. 3. A. Gellius 18. 7.

¹⁰ Epist. fam. 5. 2.

¹¹ The word Emperor signified nothing more in it's original use, than the General or Chief Commander of an army: Cic. de Orat. 1. 48. in which sense it belonged equally to all who had supreme command in any part of the Empire, and was never used as a peculiar title. But after a victory, in which some considerable advantage was gained, and great numbers of the enemy slain, the soldiers, by an universal acclamation, used to salute their General in the field with the appellation of Emperor; ascribing as it were the sole merit of the action to his auspices and conduct. This became a title of honor, of which all Commanders were proud, as being the effect of success and victory, and won by their proper valor; and it was always the first and necessary step towards a Triumph. On these occasions therefore the title of Emperor was constantly assumed and given to Generals in all acts and letters, both public and private, but was enjoyed by them no longer than the commission lasted, by which they had obtained it; that is, to the time of their return and entrance into the City, from which moment their command and title expired together of course, and they resumed their civil character, and became private Citizens.

¹² Epist. fam. 5. 7.

¹³ Cum implorato Ciceronis testimonio, quædam se de conjuratione ultro detulisse docuisset, ne Curio præmia darentur, effecit: Vettium — pro rostris in concione pæne disceptum in carcerem conjecit: eodem Novium Quæstorem, quod compelliari apud se majorem postetatem passus esset. Sueton. Jul. Cæs. 17.

¹⁴ Veniebat ad me, & sæpe veniebat Autronius multis cum lacrimis, supplex, ut se defenderem: se meum condiscipulum in pueritia, familiarem in adolescentia, collegam in Quæstura commemorabat fuisse. Pro Sylla, 6. 30.

¹⁵ Pro Sylla, 7. 10.

¹⁶ Ibid. 7. 8.

¹⁷ Ibid. 9.

¹⁸ Ibid. 16.

¹⁹ Ibid. 30.

²⁰ Ibid. 28.

²¹ Vid. Cæs. comment. de bello civili.

²² Cum promitteret ei architectus, ita se ædificaturum, ut libera a conspectu, immunis ab omnibus arbitris esset — Tu vero, inquit, si quid in te artis est, ita compone domum meam, ut quicquid agam ab omnibus perspici possit. Vell. P. 2. 14. Ep. fam. 5. 6.

²³ M. Flaccus, quia cum Graccho contra Reipub. salutem fecerat, & Senatus sententia est interfectus, & domus ejus everfa est: in qua porticum post aliquanto Q. Catulus de manubiis Cimbricis fecit. Pr. dom. 38.

²⁴ Ornanda est enim dignitas domo, non ex domo tota quærenda. De Offic. 1. 39.

²⁵ A. Gellius, 12. 12.

²⁶ Ais enim, ut ego discefferim, omnia omnium dicta, in his etiam Sestiana in me conferri. Quid? tu id pateris? nonne defendis? nonne resistis? &c. Ep. fam. 7. 32.

Sic audio Cæsarem — si quod afferatur ad eum pro meo, quod meum non est, rejicere solere. Ibid. 9. 16.

²⁷ Quod ad me pridem scripseras, velle te bene evenire, quod de Crasso domum emeram — Emi eam ipsam domum

domum H. S. xxxv. aliquanto post tuam gratulationem. Ep. fam. 5. 6.

²⁸ Itaque scito, me nunc tantum habere æris alieni, ut cupiam conjurare, si quisquam recipiat. Sed partim me excludunt, &c. Ibid.

²⁹ Ea emptione & nos bene emisse judicati sumus: & homines intelligere cœperunt, licere amicorum facultatibus in emendo ad dignitatem aliquam pervenire. Ad Att. I. 13.

³⁰ Exorta est illa Reipub., sacris, religionibus, auctoritati vestræ, judiciis publicis funesta Quæstura: in qua idem iste deos, hominisque pudorem, pudicitiam, Senatus auctoritatem, jus, fas, leges, judicia violavit, &c. De Harusp. resp. 20.

Qui ita judicia pœnamque contempserat, ut eum nihil delectaret, quod aut per naturam fas esset, aut per leges liceret. Pro Mil. 16.

P. Clodius, homo nobilis, disertus, audax; qui neque dicendi, neque faciendi ullum, nisi quem vellet, nossset modum; malorum propositorum executor acerrimus, infamis etiam sororis stupro, &c. Vell. Pat. 2. 45.

³¹ ——— ubi velari pictura jubetur,
Quæcunque alterius sexus imitata figuram est.

Juven. 6. 339.

Quod quidem sacrificium nemo ante P. Clodium in omni memoria violavit — quod fit per virgines Vestales; fit pro populo Romano; fit in ea domo, quæ est in imperio; fit incredibili ceremonia; fit ei deæ, cujus ne nomen quidem viros scire fas est. De Harusp. responf. 17.

³² P. Clodium, Appii filium, credo te audisse cum veste muliebri deprehensum domi C. Cæsaris, cum pro populo

feret, eumque per manus servulæ servatum & eductum; rem esse insigni infamia. Ad Att. 1. 12.

³³ Videbam, illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem adolescentis, furentis, nobilis, vulnerati, non posse arceri otii finibus: erupturum illud malum aliquando, si impunitum fuisset, ad perniciem civitatis. De Harusp. resp. 3.

³⁴ Aut quod oculos, ut opinio illius religionis est, non perdidisti. Quis enim ante te sacra illa vir sciens viderat, ut quisquam poenam, quæ sequeretur illud scelus, scire doisset? Ibid 18.

Pœna omnis oculorum ad cæcitatem mentis est conversa. Pro dom. 40.

³⁵ Id sacrificium cum Virgines instaurassent, mentionem a Q. Cornificio in Senatu factam — post rem ex S. C. ad Pontifices relatum; idque ab eis nefas esse decretum: deinde ex S. C. Consules rogationem promulgasse: uxori Cæsarem nuncium remisisse — In hac causa Piso, amicitia P. Clodii ductus, operam dat, ut ea rogatio — antiquetur, &c. Ad Att. 1. 13.

³⁶ Senatus vocatur; cum decerneretur frequenti Senatu contra pugnante Pisone, ad pedes omnium sigillatim accedente Clodio, ut Consules populum cohortarentur ad rogationem accipiendam: homines ad xv. Curioni, nullum S. C. facienti, assenserunt, ex altera parte facile cccc. fuerunt. — Senatus decernebat, ut ante, quam rogatio lata esset, ne quid ageretur. Ibid. 14.

³⁷ Postea vero quam Hortensius excogitavit, ut legem de religione Fufius Tribunus pleb. ferret: in qua nihil aliud a Consulari rogatione differebat, nisi iudicum genus (in eo autem erant omnia) pugnavitque ut ita fieret; quod & sibi & aliis persuaserat, nullis illum iudicibus ef-

fugere posse; contraxi vela, perspiciebat inopiam iudicium. —Hortensius—non vidit illud, satius esse illum in infamia & fordibus relinqui, quam infirmo iudicio committi. Sed ductus odio properavit rem deducere in iudicium, cum illum plumbeo gladio jugulatum iri tamen diceret — A me tamen ab initio consilium Hortensii reprehendebatur. Ad. Att. 1. 16.

¹¹ Plutarch. in Cic. Val. Max. 1. 5.

¹² Me vero teste producto, credo te—audisse, quæ resurrectio iudicium facta sit, ut me circumfeterint, &c. Ad Att. ibid.

¹³ Negavit se quidquam comperisse, quamvis & mater Aurelia, & soror Julia, apud eosdem iudices, omnia ex fide retulissent: interrogatusque, cur igitur repudiasset uxorem? Quoniam, inquit, meos tam suspicione quam crimine iudico carere oportere. Suet J. Cæs. 74.

¹⁴ Nosmetipsi, qui Lycurgei a principio fuissimus, quotidie demitigamur. Ad Att. 1. 13.

Neque dixi quicquam pro testimonio, nisi quod erat ita notum atque testatum, ut non possem præterire. Ibid. 16.

¹⁵ Nosti Calvum—biduo per unum servum, & eum ex gladiatorio ludo, confecit totum negotium. Arcessivit ad se, promisit, intercessit, dedit. Jam vero (O Dii boni, rem perditam!) etiam noctes certarum mulierum, atque adolescentulorum nobilium introductiones nonnullis iudicibus pro mercedis cumulo fuerunt—xxv iudices ita fortes fuerunt, ut summo proposito periculo vel perire maluerint, quam perdere omnia; xxxi fuerunt, quos fames magis quam fama commoverit. Quorum Catulus cum vidisset quendam; Quid vos, inquit, præsidium a nobis postulabatis; an, ne nummi vobis eriperentur, timebatis?

Maculosi Senatores, nudi Equites — pauci tamen boni inerant, quos reiectione fugare ille non poterat; qui moesti inter sui dissimiles & moerentes sedebant, & contagione turpitudinis vehementer permovebantur. Ad Att. 1. 16.

⁴³ Infectandis vero, exagitandisque nummariis iudiciis, omnem omnibus studiosis ac fautoribus illius victoriae ~~κατακτάμενοι~~ eripui. Ibid.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ This is supposed to refer to his sister Clodia, a lady famous for her intrigues; who had been trying all arts to tempt Cicero to put away Terentia, and to take her for his wife.

⁴⁶ Though Clodius reproaches Cicero for the extravagant purchase of a house, yet he himself is said to have given afterwards near four times as much for one, viz. about 119,000 l. sterling. Plin. Hist. N. l. 36. 15.

⁴⁷ Ad Att. 16.

⁴⁸ Nam cætera non possunt habere neque vim, neque venustatem, remoto illo studio contentionis. Ibid.

⁴⁹ Ibid. 13.

⁵⁰ Neque id magis amicitia Clodii ductus, quam studio perditarum rerum, atque partium. Ibid. 14.

Consul autem ipse parvo animo & pravo; tantum cavillator genere illo moroso, quod etiam sine dicacitate ridetur; facie magis, quam facetiis ridiculus: nihil agens cum Repub., sejunctus ab optimatibus: a quo nihil speres boni Reipub., quia non vult; nihil metuas mali, quia non audet. Ibid. 13.

Uno vitio minus vitiosus, quod iners, quod somni plenus. Ibid. 14.

⁵¹ Consulē nulla in re consistere unquam sum passus : desponsam homini jam Syriam ademi. Ibid. 16.

⁵² Messala Consul est egregius, fortis, constans, diligens, nostri laudator, amator, imitator. Ibid. 14.

⁵³ Nam & Cimbricas res adolescens attigit, & ipsi illi C. Mario, qui durior ad hæc studia videbatur, jucundus fuit.

Mithridaticum vero bellum, magnum atque difficile — totum ab hoc expressum est; qui libri non modo L. Lucullum — verum etiam populi Rom. nomen illustant. — Nam quas res in Consulatu nostro vobiscum simul pro salute urbis atque imperii — gessimus, attigit hic versibus atque inchoavit: quibus auditis, quod mihi magna res & jucunda visa est, hunc ad perficiendum hortatus sum. Pro Archia, 9. 11.

⁵⁴ Plutarch. in Pomp.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ut Asia, quæ imperium antea nostrum terminabat, nunc tribus novis provinciis ipsa cingatur. De Provin. Consular. 12.

⁵⁷ Dio, l. 37. p. 36.

⁵⁸ At Cn. Pompeius, captis Hierosolymis, victor ex illo fano nihil attigit. Pro Flacc. 28.

⁵⁹ Prideaux. Connect. par. 2. p. 343.

⁶⁰ Dio, l. 37. p. 39.

⁶¹ Plin. Hist. l. 37. 2. Appian. de bell. Mithridat.

⁶² Prima conceio Pompeii — non jucunda miseris, inanis improbis, beatis non grata, bonis non gravis. Itaque frigatebat. Ad Att. 1. 14.

⁶³ Mihique, ut affedit, dixit, se putare fatis ab se etiam de istis rebus esse responsum. Ib.

⁶⁴ Proxime Pompeium sedebam: intellexi hominem mo-

veri; utrum Crassum inire eam gratiam, quam ipse prætermisisset.

15 Ego autem, Dii boni, quomodo ἐνεπερπερευσάμην novo auditorio pompeio? — Hæc erat ὑπόθεσις, de gravitate Ordinis, de Equestri concordia, de consensione Italiæ, de immortalis reliquiis conjurationis, de vilitate, de otio. Ad Att. 1. 14.

16 Usque eo, ut nostri illi commissatores conjurationis, barbatuli juvenes, illum in sermonibus CNEUM CICERONEM appellant. Itaque & ludis & gladiatoribus mirandas ἐπιστημασίας, sine ulla pastoricia fistula, auferebamus. Ibid. 16.

17 Nos, ut ostendit, admodum diligit — aperte laudat; occulte, sed ita ut perspicuum sit, invidet: nihil come, nihil simplex, nihil ἐν τοῖς πολλοῖς honestum, nihil illustre, nihil forte, nihil liberum. Ibid. 13.

18 In eo neque auctoritate, neque gratia pugnat; sed quibus Philippus omnia castella expugnari posse dicebat in quæ modo afellus onustus auro posset ascendere. Ibid. 16.

19 Consul autem ille — suscepisse negotium dicitur, & domi divisores habere: sed S. C^{ia} duo jam facta sunt odiosa, quod in Consulem facta putantur, Catone & Domitio postulante, &c. Ibid. 16.

20 Consul est impositus nobis, quem nemo præter nos philosophos aspicere sine suspiratu posset. Ibid. 18.

21 Fufius in concionem produxit Pompeium; res agebatur in Circo Flaminio. Ib. 14.

⁷¹ CN. POMPEIUS. CN. F. MAGNUS. IMP.

BELLO. XXX. ANNORUM. CONFECTO.

FUGIS. FUGATIS. OCCISIS. IN DEDITIONEM.

ACCEPTIS. HOMINUM. CENTIES VICIES.

SEMEL. CENTENIS. LXXXIII. M.

DEPRESSIS AUT CAPT. NAVIBUS. DCCCXLVI.

OPPIDIS. CASTELLIS. M. D. XXXVIII.

IN FIDEM RECEPTIS.

TERRIS. A. MÆOTI LACU. AD RUBRUM.

MARE SUBACTIS.

VOTUM. MERITO. MINERVE.

Plin. Hist. N. 7. 26.

⁷² Ad Att. 1. 17.

⁷³ Unus est, qui curet, constantia magis & integritate, quam, ut mihi videtur consilio & ingenio, Cato; qui miferos publicanos, quos habuit amantissimos sui, tertium jam mensem vexat, neque eis a Senatu responsum dari patitur. Ad. Att. 1. 18 it. 2. 1.

⁷⁴ Nam ut ea breviter, quæ post discessum tuum acta sunt, colligam, jam exclames necesse est, res Romanas diutius stare non posse.

Sic ille annus duo firmamenta Reipub. per me unum constituta, evertit: nam & Senatus auctoritatem abiecit & Ordinum concordiam disjunxit. Ad. Att. 1. 18.

⁷⁵ Metellus est Consul egregius, & nos amat, &c. Ib. 18, 19, 20. Dio, l. 37. p. 52.

⁷⁶ Quem nemo præter nos Philosophos aspicere sine suspiratu posset.

Auli autem filius, ô dii immortales ! quam ignavus & fine animo miles ! quam dignus, qui Palicano, sicut facit, os ad male audiendum quotidie præbeat !

Ille alter ita nihil est, ut plane quid emerit, nesciat.

Auli filius vero ita se gerit, ut ejus Consulatus non Consulatus sit, sed magni nostri ὑποπτον. Ad. Att. ib. Dio, ib.

⁷⁷ Agraria autem promulgata est a Flavio, sane levis, &c. Ad. Att. 1. 18.

Agraria lex a Flavio Tribuno pleb. vehementer agitabatur, auctore Pompeio : — Nihil populare habebat præter auctorem : — Huic toti rationi agrariæ Senatus adversabatur ; suspicans Pompeio novam quandam potentiam quæri. Ibid. 19.

⁷⁸ Dio, 1. 37. §2.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Ex hac ego lege, secunda concionis voluntate, omnia tollebam quæ ad privatorum incommodum pertinebant. — Unam rationem non rejiciebam, ut ager hac adventitia pecunia emeretur, quæ ex novis vectigalibus per quinquennium reciperetur. — Magna cum Agrariorum gratia confirmabam omnium privatorum possessiones, (is enim est noster exercitus, hominum ut tute scis, locupletium) populo autem & Pompeio (nam id quoque volebam) satisfaciebam emptione. Ad Att. 1. 19.

⁸¹ Sed hæc tota res interpellata bello refrixerat. Ad Att. 1. 19.

⁸² Senatus decrevit, ut Consules duas Gallias fortirentur : delectus haberetur : vacationes ne valerent ; legati cum auctoritate mitterentur, qui audirent Galliæ civitates — Cum de Consularibus mea prima fors exisset, una voce Senatus frequens me in urbe retinendum censuit. Hoc idem post me Pompeio accidit ; ut nos duo, quasi pignora Reipub. retineri videremur. Ibid.

⁸³ Metellus tuus est egregius Consul : unum reprehendo,

quod otium e Gallia nunciari non magnopere gaudet. Cupit, credo, triumphare. Hoc vellem mediocrius; cætera egregia. Ibid. 20.

⁸⁴ Tua illa — horridula mihi atque incompta visa sunt: sed tamen erant ornata hoc ipso, quod ornamenta neglexerant: & ut mulieres, ideo bene olere, quia nihil olebant, videbantur — Ad me rescripsit jam Rhodo Posidonius, se nostrum illud ὑπόμνημα cum legeret non modo non excitatum ad scribendum, sed etiam plane perterritum esse. — Conturbavi Græcam nationem: ita vulgo qui instabant, ut darem sibi quod ornarent, jam exhibere mihi modestiam destiterunt. Ad Att. 2. 1.

⁸⁵ Commentarium Consulatui mei Græce compositum ad te misi: in quo si quid erit quod homini Attico minus Græcum, eruditumque videatur, non dicam, quod tibi, ut opinor, Panormi Lucullus de suis historiis dixerat, se, quo facilius illas probaret Romani hominis esse, idcirco barbara quædam & σολοικὰ dispersisse. Apud me siquid erit ejusmodi, me imprudente erit & invito. Att. 1. 19.

⁸⁶ Scripsi etiam versibus tres libros de temporibus meis quos jam pridem ad te misissem, si esse edendos putassem — sed quia verebar non eos, qui se læsos arbitrarentur, etenim id feci parce & moliter; sed eos, quos erat infinitum bene de me meritos omnes nominare. Ep. fam. 1. 9.

⁸⁷ Quod me admones de nostra Urania, suadesque ut meminerim Jovis orationem, quæ est in extremo illo libro: ego vero memini, & illa omnia mihi magis scripsi, quam cæteris. Ep. ad Quint. frat. 2. 9. Vid. Att. 2. 3. De Divin. 1. 11.

⁸⁸ Fuit enim mihi commodum, quod in eis orationibus, quæ Philippicæ nominantur, enituerat civis ille tuus Demosthenes, & quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerat, ut πεινότερος τις & πολιτικώτερος videretur, curare, ut meæ quoque essent Orationes, quæ Consulares nominarentur. —

Hoc totum σῶμα curabo ut habeas : & quoniam te cum scripta tum res meæ delectant iisdem libris perspicies, & quæ gesserim, & quæ dixerim. Att. 2. 1.

Prognostica mea cum oratiunculis propediem expecta Ibid.

⁸⁹ Ille autem non simulat, sed plane Tribunus pleb. fieri cupit. Ad Att. 2. 1.

⁹⁰ Verum præclare Metellus impedit & impedit Ibid.

⁹¹ Qui Consul incipientem furere atque conantem, sua se manu interfectorum, audiente Senatu dixerit. Pro Cælio, 24.

⁹² Sed neque magnopere dixi esse nobis laborandum, quod nihilo magis ei licitum esset Plebeio Rempub. perdere, quam similibus ejus me Consule Patriciis esset licitum. Ad Att. 2. 1.

⁹³ Cum hoc ego me tanta familiaritate conjunxi, ut uterque nostrum in sua ratione munitior, & in Repub. firmior hac conjunctione esse possit. —

Et si iis novis amicitiiis implicati sumus, ut crebro mihi vafer ille Siculus, insurret Epicharmus, cantilenam illam suam :

Νῶδε καὶ μέμνησ' ἀπιγεῖν ἄρ' ἔρα ταῦτα τῶν θρενῶν.

Ad Att. 1. 19.

⁹⁴ Illud tamen velim existimes, me hanc viam optimatium post Catuli mortem nec præsidio ullo nec comitatu tenere. Nam ut ait Rhinton, ut opinor,

Οἱ μὲν παρ' ἑδὲν εἰσιν, οἷς δ' ἑδὲν μέλει.

Ad Att. 1. 20.

⁹⁵ Mihi vero ut invideant piscinarii nostri, aut scribam ad te alias, aut in congressum nostrum reservabo. A curia autem nulla me res divellet. Ibid.

⁹⁶ Quem de meis rebus, in quas multi eum incitarant, multo scito gloriosius, quam de suis prædicare. Sibi enim bene gestæ, mihi conservatæ Reipub. dat testimonium. Ib.

2. 1.

⁹⁷ Nam Catonem nostrum non tu amas plus, quam ego. Sed tamen ille optimo animo utens, & summa fide, nocet interdum Reipub. Dicit enim tanquam in Platonis πολιτεία, non tanquam in Romuli sæce, sententiam. Ad Att. 1. 2.

⁹⁸ Restitit & pervicit Cato. Itaque nunc, Consule in carcere incluso, sæpe item seditione commota, aspiravit nemo eorum, quorum ego concursu, itemque Consules, qui post me fuerunt, Rempub. defendere solebant. Ad Att. 2. 1.

⁹⁹ Jura ipforum permissu statuerit; inveteratam quandam barbariem ex Gaditanorum moribus & disciplina delerit. Pro Balbo. 19.

Pacataque provincia, pari festinatione, non expectato successore, ad triumphum simul consulatumque decessit. Sueton. J. Cæs. 18. Vid. it. Dio, l. 37. p. 54.

¹⁰⁰ Dio, ibid.

¹⁰¹ Pactus ut is, quoniam inferior gratia esset, pecuniaque polleret, nummos de suo, communi nomine per centurias pronunciaret. Qua cognita re, Optimates, quos metus ceperat, nihil non ausurum eum in summo magistratu, concordæ & consentiente collega, auctores Bibulo fuerunt tantundem pollicendi: ac plerique pecunias contulerunt; ne Catone quidem abnuente eam largitionem e Repub. fieri. Sueton. ib. 19.

¹⁰² Plutarch. in Cæs. Appian. de bello civ. 2. p. 432. Sueton. ib. 18.

¹⁰³ Hoc concilium Pompeius habuerat, ut tandem acta in transmarinis provinciis per Cæsarem confirmarentur Consulem: Cæsar autem, quod animadvertibat, se cedendo Pompeii gloriæ aucturum suam; & invidia communis potentiæ in illum relegata, confirmaturum vires suas: Crassus, ut quem principatum solus assequi non poterat, auctoritate Pompeii, viribus teneret Cæsaris. Vell. Pat. 2. 44.

¹⁰⁴ Sciebat enim, se alios facile omnes ipsorum auxilio, deinde ipsos etiam, unum per alterum, haud multo postea superaturum esse. Dio, l. 37. 55.

¹⁰⁵ Inter eum & Cn. Pompeium & M. Crassum inita potentiæ societas, quæ urbi orbique terrarum, nec minus diverso quoque tempore, etiam ipsis exitiabilis fuit. Vell. Pat. 2. 44.

Motum ex Metello consule civicum, etc.

Hor. Carm. 2. 1.

¹⁰⁶ Cæsar Consul egit eas res, quarum me participem esse voluit — me in tribus sibi conjunctissimis Consularibus esse voluit. De Provinc. Consular. 17.

Nam fuit apud me Cornelius, hunc dico Balbum, Cæsaris familiarem. Is affirmabat, eam omnibus in rebus meo & Pompeii consilio usurum, daturumque operam ut cum Pompeio Crassum conjungeret. Hic sunt hæc, conjunctio mihi summa cum Pompeio; si placet etiam cum Cæsare. Ad Att. 2. 3.

¹⁰⁷ Nihil jam a me asperum in quenquam fit, nec tamen quidquam populare ac dissolutum; sed ita temperata tota ratio est, ut Reip. constantiam præstem, privatis rebus

meis, propter infirmitatem bonorum, iniquitatem malevolorum, odium in me improborum, adhibeam quandam cautionem.

Ad Att. 1. 19.

¹⁰⁸ Ut Servius, frater tuus, quem literatissimum fuisse judico, facile diceret, hic versus Plauti non est. Ep. fam. 9. 16.

¹⁰⁹ The pleasantry, which Cicero aims at, turns on the name of Atticus's agent being the same with that of the author of the law; as if by being of that family, his authority was a good warrant for taking any present.

¹¹⁰ Ad. Att. 1. 20.

¹¹¹ Referring to the celebrated piece of Xenophon, called by that name.

¹¹² Ad. Att. 2. 3.

¹¹³ Hora fortasse sexta diei questus sum in iudicio, cum C. Antonium defenderem, quædam de Repub. quæ mihi visa sunt ad causam miseri illius pertinere. Hæc homines improbi ad quosdam viros fortes longe aliter atque a me dicta erant, detulerunt. Hora nona, illo ipso die, tu es adoptatus. Pro Dom. 16. Vid. Sueton. J. Cæs. 20.

¹¹⁴ Negant fas esse agi cum populo cum de cælo servatum sit. Quo die de te lex curiata lata esse dicatur audes negare de cælo esse servatum? Adest præsens vir singulari Virtute — M. Bibulus: hunc Consulem illo ipso die contendo servasse de cælo. Pro Dom. 15.

¹¹⁵ Fuerat ille annus — tanquam intentus arcus in me unum, sicut vulgo rerum ignari loquebantur, re quidem vera in universam Rempub. traductione ad plebem furibundi hominis. Pro Sext. 7.

¹¹⁶ The Lawyers and all the later writers, from the authority of A. Gellius call this kind of adoption, which

was confirmed by a law of the people, an *Adrogation*: but it does not appear, that there was any such distinction in Cicero's time, who, as he speaks of this act, either to the Senate of the people, never uses any other term, than that of *Adoption*. Vid. A. Gell. l. 5. 19.

¹¹⁷ *Comitiis Curiatis*.

¹¹⁸ *Quod jus est adoptionis, Pontifices? Nempe, ut is adoptet, qui neque procreare liberos jam possit, & cum potuerit, sit expertus. Quæ denique causa cuique adoptionis, quæ ratio generum, ac dignitatis, quæ sacrorum, quæri a Pontificum collegio solet. Quid est horum in ista adoptione quæsitum? Adoptat annos viginti natus, etiam minor, Senatorem, Liberosumne causa? at procreare potest. Habet uxorem: suscepit etiam liberos — Quæ omnis notio Pontificum cum adoptarere esse debuit, &c. Pro Dom. ad Pontif. 13.*

¹¹⁹ *Idemque tu — nomine C. Cæsaris, clementissimi atque optimi viri, scelere vero atque audacia tua M. Bibulum foro, curia, templis, locis publicis omnibus expulisses, inclusum domi contineres. In Vatin. 9. Dio, 38. 61. Suet. Cæs. 20. Plutarch. Pomp.*

¹²⁰ *Dio, ibid. l. 38. 61.*

¹²¹ *Cnæus quidem noster jam plane quid cogitet, nescio. Ad Att. 2. 16.*

Quid dices? Vestigal te nobis in monte Antilibano constituisse, agri Campani abstulisse. Ibid.

¹²² *Dio, ibid.*

¹²³ *Ac postero die in Senatu conquestum, nec quoquam reperto, qui super tali consternatione referre, aut censere aliquid auderet — in eam coegit desperationem, ut quoad potestate abiret, domo abditus nihil aliud quam per edicta obnunciaret. Suet. Cæs. 20.*

¹²⁴ Dio, 38. 62.

¹²⁵ Plutarch. Cæs.

¹²⁶ L. Lucullo, liberius resistenti tantum calumniarum metum iniecit, ut ad genua ultro sibi accederet. Sueton. J. Cæs. 30.

¹²⁷ Nam aut fortiter resistendum est legi Agrariæ, in qua est quædam dimicatio, sed plena laudis: aut quiescendum quod est non dissimile, atque ire in Solonium, aut Antium: aut etiam adjuvandum, quod a me aiunt Cæsarem sic expectare, ut non dubitet. Ad Att. 2. 3.

Itaque aut libris me delecto, quorum habeo Antii festivam copiam, aut fluctus numero. Ibid. 6.

¹²⁸ Etenim γεωργικὰ quæ constitueram, magnum opus est, — & hercule sunt res difficiles ad explicandum & ὁμοειδές; nec tam possunt ἀθηρογραφεῖσθαι, quam videbatur. Ibid.

¹²⁹ Orationes me duas postulas, quarum alteram non licebat mihi scribere, quia abscideram; alteram, ne laudarem eum, quem non amabam. Ibid. 7.

Ut sciat hic noster Hierosolymarius, traductor ad plebem, quam bonam meis putissimis orationibus gratiam retulerit; quarum expecta divinam παλινωδίαν Ibid. 9.

¹³⁰ Itaque ἀνέκδοτα, quæ tibi uni legamus, Theopompino genere, aut etiam asperiore multo, pangentur. Neque aliud jam quicquam πολίτευμα, nisi odisse improbos. Att. 2. 6.

Nunc vero cum cogar exire de navi, non abjectis sed receptis gubernaculis, cupio istorum naufragia ex terra intueri; cupio, ut ait tuus amicus Sophocles.

καὶ ὑπὸ στήν
Ποντῆ; ἀνέειν ψαλίδες εὐδυστή Θεών.

Ibid. 7.

¹¹¹ Scito Curionem adolescentem venisse me salutatum. Valde ejus sermo de Publio cum tuis litteris congruebat. Ipse vero mirandum in modum Reges odisse superbos. Peræque narrabat incensam esse juventutem, neque ferre hæc posse. Ad Att. 2. 8.

Incurrit in me Roma veniens Curio meus — Publius, inquit, Tribunatum plebis petit. Quid ais? & inimicissimus quidem Cæsaris, & ut omnia, inquit, ista rescindat. Quid Cæsar? inquam. Negat se quicquam de illius adoptione tulisse. Deinde suum, Memmii, Metelli Nepotis expromit odium. Complexus juvenem dimisi, properans ad epistolas. Ibid. 12.

¹¹² Ad Att. 2. 7.

¹¹³ Me tueor; ut oppressis omnibus, non demisse: ut tantis rebus gestis, parum fortiter. Ad Att. 2. 18.

¹¹⁴ Pro Flacco, 4, 5. This character of the Greek and Roman witnesses is exactly agreeable to what Polybius, though himself a Grecian, had long before observed; that those, who managed the public money in Greece, though they gave ever so many bonds and sureties for their behaviour, could not be induced to act honestly, or preserve their faith, in the case even of a single talent; whereas in Rome, out of pure reverence to the sanctity of an oath, they were never known to violate their trust, though in the management of the greatest sums. Polyb. l. 6. p. 498. This was certainly true of the old Republic; but we must make great allowance for the language of the Bar, when we find Cicero applying the same integrity and regard to an oath to the character of his own times.

¹¹⁵ Ibid. 26.

¹¹⁶ Ibid. 28.

¹¹⁷ Pro

¹¹⁷ Pro Flacco, 38.

¹¹⁸ Qui fremitus hominum? qui irati animi? quanto in odio noster amicus Magnus? Ad Att. 2. 13.

Scito nihil unquam fuisse tam infame, tam turpe, tam peræque omnibus generibus, ordinibus, ætatibus offensum, quam hunc statum, qui nunc est magis mehercule quam vellem, non modo quam putaram. Populares isti jam etiam modestos homines sibilare docuerunt. Ibid. 19.

¹¹⁹ Itaque archilochia in illum edicta Bibuli populo ita sunt jucunda, ut eum locum, ubi proponuntur, præ multitudine eorum qui legunt, transire nequeunt. Ad Att. 2. 21.

¹²⁰ Bibulus in cælo est; nec quare, scio. Sed ita laudatur, quasi, unus homo, nobis cunctando restituit rem. Ibid. 19.

Bibuli autem ista magnitudo animi in comitiorum dilatione, quid habet, nisi ipsius iudicium sine ulla correctione Reipub. Ibid. 15.

¹²¹ Putarat Cæsar oratione sua posse impelli concionem, ut iret ad Bibulum; multa cum seditiosissime diceret, vocem exprimere non potuit. Att. 2. 21.

Qui Consulem morti objeceris, inclusum obsederis, extrahere ex suis tectis conatus sis. In Vatin. 9.

¹²² Nunc quidem novo quodam morbo civitas moritur; ut cum omnes ea, quæ sunt acta, improbent, querantur, doleant, varietas in re nulla sit, aperteque loquantur & jam clare gemant: tamen medicina nulla afferatur, neque enim resisti sine internecione posse arbitramur. Att. 2. 20.

¹²³ Diphilus Tragædus in nostrum Pompeium petulanter invehit: "Nostra miseria tu es magnus", millies coactus est dicere. "Tandem virtutem istam veniet tempus cum graviter gemes," totius theatri clamore dixit, itemque cætera. Nam & ejusmodi sunt ii versus, ut in tempus ab inimico

Pompeii scripti esse videantur. "Si neque leges, neque mores cogunt," & cætera magno cum fremitu & clamore dicta sunt. Ibid. 19.

Valerius Maximus, who tells the same story, says, that Diphilus, in pronouncing those sentences, stretched out his hands towards Pompey, to point him out to the company. But it appears from Cicero's account of it in this letter to Atticus, that Pompey was then at Capua; whither Cæsar sent an express to him in all haste to acquaint him with what had passed, and to call him probably to Rome. Val. Max. 6. 2.

¹⁴⁴ Ut ille tum humilis, ut demissus erat: ut ipse etiam sibi, non iis solum qui aderant, displicebat. O spectaculum uni Crasso jucundum, &c. — Quanquam nemo putabat propter Clodianum negotium me illi amicum esse debere: tamen tantus fuit amor, ut exauriri nulla posset injuria. Ad Att. 2. 21.

¹⁴⁵ Cæsar animadvertēbat se — invidia communis potentiae in illum relegata, confirmaturum vires suas. Vell. Pat. 2. 44.

¹⁴⁶ Sic igitur Cæsare dignitatem comparare, Crasso augere, Pompeio retinere, cupientibus, omnibusque pariter potentiae cupidis, de invadenda Repub. facile convenit. Lib. 4. 2. 11.

¹⁴⁷ Sed quod facile sentias, tædet ipsum Pompeium, vehementerque pœnitet, &c. At. 2. 22.

Primum igitur illud te scire volo, Sampliceranium, nostrum amicum, vehementer sui status pœnitere, restituique in eum locum cupere, ex quo decedit, doloremque suum impertire nobis, & medicinam interdum aperte quærere; quam ego possum invenire nullam. Ibid. 23.

¹⁴⁸ Ego M. Bibulo, præstantissimo cive, Consule, nihil prætermisi, quantum facere, nitique potui, quin Pompeium a Cæsaris conjunctione avocarem. In quo Cæsar felicior fuit: ipse enim Pompeium a mea familiaritate disjunxit. Philip. 2. 10.

¹⁴⁹ Ad Att. 2. 24. in Vatin. 11. Sueton. J. Cæs. 20.

¹⁵⁰ Fregerisne in carcere cervices ipsi illi Vettio, ne quod indicium corrupti judicii extaret? In Vatin. 11.

Cæsar — desperans tam præcipitis consilii eventum, intercepisse veneno indicem creditur. Sueton. J. Cæs. 20. Plutarch. in Lucull.

¹⁵¹ Eandem ob causam opera optimatibus data est, ut provinciæ futuris Coss. minimi negotii, id est, sylvæ callesque, decernerentur. Sueton. 19.

¹⁵² Tu provincias consulares, quas C. Gracchus, qui unus maxime popularis fuit, non modo non abstulit ab Senatu, sed etiam ut necesse esset, quotannis constitui per Senatum decreta lege sanxit, &c. Pro Dom. 9.

¹⁵³ Eripueras Senatui provinciæ decernendæ potestatem; Imperatoris deligendi judicium; ærarii dispensationem; quæ nunquam sibi populus Romanus appetivit, qui nunquam hæc a summi consilii gubernatione auferre conatus est. In Vatin. 15.

¹⁵⁴ Initio quidem Galliam Cisalpinam, adjecto Illyrico, lege Vatinia accepit, mox per Senatum Comatam quoque: veritis Patribus, ne si ipsi negassent, populus & hanc daret. Sueton. 22.

¹⁵⁵ Tu, si me amas tantum, quantum profecto amas, expeditus facito ut sis; si inclamaro, ut accurras. Sed do operam, & dabo, ne sit necesse. Ad Att. 2. 20.

¹⁵⁶ Te cum ego desidero, tum etiam res ad tempus illud vocat. Plurimum consilii, animi, præsidii denique mihi,

si te ad tempus videro, accefferit. Varro mihi satisfacit, Pompeius loquitur divinitus. Ib. 21.

¹⁵⁷ Ibid. 22.

¹⁵⁸ Quamobrem, si dormis, expergiscere; si stas, ingredi; si ingrederis, curre, si curris, advola. Credibile non est, quantum ego in consiliis & prudentia tua, & quod maximum est, quantum in amore & fide ponam. Ad Att. 2. 23.

¹⁵⁹ Cosconio mortuo, sum in ejus locum invitatus. Id erat vocari in locum mortui. Nihil me turpius apud homines fuisset: neque vero ad istam ipsam ἀσχηματιαν quicquam alienius. Sunt enim illi apud bonos invidiosi. Ibid. 19.

¹⁶⁰ A Cæsare valde liberaliter invitor in legationem illam, sibi ut sim legatus. Illa & munitior est, & non impedit, quo minus adsum, cum velim. Ibid. 18.

Cæsar me sibi vult esse legatum. Honestior hæc declinatio periculi. Sed ego hoc nunc repudio. Quid ergo est? Pugnare malo: nihil tamen certi. Ibid. 19.

¹⁶¹ Ac solet, cum se purgat, in me conferre omnem istorum temporum culpam: ita me sibi fuisse inimicum, ut ne honorem quidem a se accipere vellem. Att. 9. 2.

Non caruerunt suspicione oppressi Ciceronis, Cæsar & Pompeius. Hoc sibi contraxisse videbatur Cicero, quod inter xx. viros dividendo agro Campano esse noluisse. Vell. Pat. 2. 45.

¹⁶² Pompeius omnia pollicetur & Cæsar: quibus ego ita credo, ut nihil de mea comparatione diminuam. Ad Quint. Fr. 1. 2.

Pompeius amat nos, carosque habet. Credis? inquires: Credo: Prorsus mihi persuadet. Sed quia, ut video, pragmatici homines omnibus historicis præceptis, versibus denique cavere jubent, & vetant credere; alterum facio, ut caveam:

alterum, ut non credam, facere non possum. Clodius adhuc mihi denunciat periculum: Pompeius affirmat non esse periculum; adjurat, addit etiam, se prius occisum iri ab eo, quam me violatum iri. Ad Att. 2. 20.

Fidem recepisse sibi & Clodium & Appium de me: hanc si ille non servaret, ita laturum, ut omnes intelligerent, nihil antiquius amicitia nostra fuisse, &c. Ibid. 22.

¹⁶³ Clodius est inimicus nobis. Pompeius confirmat eum nihil facturum esse contra me. Mihi periculosum est credere: ad resistendum me paro. Studia spero me summa habiturum omnium ordinum. Ibid. 21.

Si diem Clodius dixerit, tota Italia concurret — sin autem vi agere conabitur — omnes se & suos liberos, amicos, clientes, liberos, servos, pecunias denique suas pollicentur. Ad Quint. Fr. 1. 2.

¹⁶⁴ Cum ille — tertio die post quam in curia, quam in rostris, quam in Repub. florisset, integerrima ætate, optimo habitu, maximis viribus, eriperetur bonis omnibus atque universæ civitati. — Cum me intuens flentem significabat interruptis atque morientibus vocibus, quanta impenderet procella urbi, quanta tempestas civitati — ut non se emori, quam spoliari suo præsidio cum patriam, tum etiam me doleret. — Ex hac igitur domo progressa illa mulier de veneni celeritate dicere audebit? Pro Cælio, 24.

¹⁶⁵ Et numquid novi omnino: & quoniam Nepos proficiscitur, cuinam Auguratus deferatur, quo quidem uno ego ab istis capi possum. Vide levitatem meam! Sed quid ego hæc, quæ cupio deponere, & tota animo atque omni cura *omittam*? Sic, inquam, in animo est; vellem ab initio. Ad Att. 2. 5.

An ingenious French writer, and an English one also, not less ingenious, have taken occasion from this passage to form

a heavy charge against Cicero, both in his civil and moral character. The Frenchman descants with great gravity on the foible of human nature, and the astonishing weakness of our Orator, in suffering a thought to drop from him, which must for ever ruin his credit with posterity, and destroy that high opinion of his virtue, which he labors every where to inculcate. But a proper attention to the general tenor of his conduct would easily have convinced him of the absurdity of so severe an interpretation; and the facts produced in this history abundantly show, that the passage itself cannot admit any other sense, than what I have given to it, as it is rendered also by Mr. Mongault, the judicious Translator of the Epistles to Atticus, viz. that the Augurate was the only bait, that could tempt him; not to go into the measures of the Triumvirate, for that was never in his thoughts, but to accept any thing from them, or suffer himself to be obliged to them. See Hist. de l'Exile de Cicéron, p. 42. Considerations on the Life. of Cic. p. 27.

¹⁶⁶ Ego tecum, tanquam mecum loquor. Ad Att. 8. 14.

¹⁶⁷ Sacerdotium denique, cum, quemadmodum te existimare abitor, non difficillime consequi possem, non appetivi. — Idem post injuriam acceptam — studui quam ornatissima Senatus populi que Romani de me judicia intercedere. Itaque & Augur postea fieri volui, quod antea neglexeram. Ep. fam. 15. 4.

¹⁶⁸ Audieram ex sapientissimo homine — Q. Catulo, non sæpe unum Consulē improbum, duos vero nunquam post Romam conditam, excepto illo Cinnano tempore, fuisse. Quare meam causam semper fore firmissimam dicere solebat, dum vel unus in Repub. Consul esset. Post red. in Sen. 4.

¹⁶⁹ Consules se optime ostendunt. Ad Quint. Fr. 1, 2.

Tu misericors me affinem tuum, quem tuis comitiis prærogativæ primum custodem præfeceras; quem kalendis Januariis tertio loco sententiam rogaras, constrictum inimicis Reipub. tradidisti. Post red. in Sen. 7. In Pis. 5, 6.

¹⁷⁰ The Author of the Exile of Cicero, to aggravate the perfidy of Gabinius, tells us, that Cicero had defended him in a capital cause, and produces a fragment of the Oration: but he mistakes the time of the fact; for that defence was not made till several years after this Consulship; as we shall see hereafter in its proper place. Hist. de l'Exile de Cic. p. 115.

¹⁷¹ *Fœdus fecerunt cum Tribuno pleb. palam, ut ab eo provincias acciperent, quas vellent—id autem fœdus meo sanguine ictum sanciri posse dicebant. Pro Sex. 10.*

Cui quidem cum Ciliciam dedisses, mutasti pactionem &—Gabiniō, pretio amplificato, Syriam nominatim dedisti. Pro Dom. 9.

¹⁷² Non consules, sed Mercatores provinciarum, ac venditores vestræ dignitatis. Post red. in Sen. 4.

¹⁷³ L. Piso, a P. Clodio accusatus, quod graves & intolerabiles injurias fociis intulisset, haud dubiæ ruinæ metum fortuito auxilio vitavit — quia jam satis graves eum pœnas fociis dedisse arbitrati sunt huc deductum necessitatis, ut abicere se tam suppliciter, aut attollere tam deformiter cogeretur. Val. M. 8. 1.

¹⁷⁴ Quam teter incedebat? quam truculentus? quam terribilis aspectu? Aliquem te ex barbatis illis, exemplum veteris inperii, imaginem antiquitatis, columnen Reipub. diceres intueri. Vestitus aspere, nostra hac purpura plebeia, & pene fusca. Capillo ita horrido, ut — tanta erat gravitas in oculo, tanta contractio frontis, ut illo supercilio Respub. tanquam Atlante cœlum, niti videretur. Pro Sext. 8. Quia

tristem semper, quia taciturnum, quia subhorridum atque incultum videbant, & quod erat eo nomine, ut ingenerata familiæ frugalitas videretur; favebant — etenim animus ejus vultu, flagitia parietibus tegebantur — laudabat homo doctus Philosophos nescio quos — 9. Jacebat in suo Græcorum foetore & vino — Græci stipati, quini in lectulis, sæpe plures. In Pis. 10. 27.

His utitur quasi præfectis libidinum suarum: hi voluptates omnes vestigant atque odorantur: hi sunt conditores instructoresque convivii, &c. Post. red. in Sen. 6.

Obrepuisti ad honores errore hominum, commendatione famosarum imaginum, quarum simile nihil habes præter colorem. In Pis. 1.

²⁷⁵ Alter unguentis affluens, calamistrata coma, despiciens conscios stuprorum — fefellit neminem — hominem emersum subito ex diuturnis tenebris lustrorum ac stuprorum — vino, ganeis, lenociniis, adulteriisque confectum. Pro Sext. 9.

Cur ille gurgis, heluatus tecum simul Reipub. sanguinem, ad cælum tamen extruxit villam in Tusculano visceribus ærarii. Pro Dom. 47.

²⁷⁶ Vid. Orat. in Pison. 4. & notas Asconii. Dio, l. 38. p. 67.

²⁷⁷ Collegia, non ea solum, quæ Senatus sustulerat, restituta, sed innumerabilia quædam nova ex omni fæce urbis ac servitio concitata. In Pison. 4.

²⁷⁸ Dio, l. 38. p. 67.

²⁷⁹ Nunquam esses passus mihi persuaderi, utile nobis esse legem de Collegiis perferre. Ad Att. 3. 15.

²⁸⁰ Qui civem Romanum indemnatum peremisset, ei aqua & igni interdiceretur. Vell. Pat. 2. 45.

²⁸¹ Plutarch. Cicero.

¹⁸³ Pro me præfente Senatus, hominumque viginti millia vestem mutaverunt. Post. red. ad Quir. 3.

¹⁸⁴ Hic subito cum incredibilis in Capitolium multitudo ex tota urbe, cunctaque Italia convenisset, vestem mutandam omnes, meque etiam omni ratione, privato consilio, quoniam publicis ducibus Respub. careret, defendendum putarunt. Erat eodem tempore Senatus in æde Concordiæ, — cum flets universus ordo Cincinnatum Consulem orabat, nam alter ille horridus & severus domi se consulto tenebat. Qua tum superbia cœnum illud ac labes amplissimi ordinis preces & clarissimorum civium lacrymas repudiavit? Me ipsum ut contempsit helluo patriæ? — Vestris precibus a latrone isto repudiatis, vir incredibili fide — L. Ninnius ad Senatum de Repub. retulit. Senatusque frequens vestem pro mea salute mutandam censuit — Exanimatus evolat e Senatu — advocat concionem — errare homines, si etiam tum Senatum aliquid in Rep. posse arbitrarentur. — Venisse tempus iis, qui in timore fuissent, ulciscendi se. — L. Lamiam — in concione relegavit, edixitque ut ab urbe abesset millia passuum ducenta — Pro Sext. 11, 12, 13. it. post red. in Sen. 5. Quod ante id tempus civi Romano contigit nemini. Epist. fam. 11. 16.

¹⁸⁵ Cum subito edicunt duo Consules, ut ad suum vestitum Senatores redirent. Ep. fam. 11. 14.

¹⁸⁶ Quid enim quisquam potest ex omni memoria fumere illustrius, quam pro uno cive & bonos omnes privato consensu, & universum Senatum publico consilio mutasse vestem? Ibid. 12.

¹⁸⁷ Nam prior lex nos nihil lædebat: quam si, ut est promulgata, laudare voluissimus, aut, ut erat negligenda, negligere, nocere omnino nobis non potuisset. Hic mihi primum meum consilium defuit; sed etiam obsuit. Cæci,

cæoi, inquam, fuimus in vestitu mutando, in populo rogando. Quod, nisi nominatim mecum agi cœptum esset, perniciosum fuit. — Me, meos meis tradidi inimicis, inspectante & tacente te; qui, si non plus ingenio valebas quam ego, certe timebas minus. Ad Att. 3. 15,

¹⁸⁷ Egere — Gabinium, sine provincia stare non posse: spem habere a Tribuno pleb. — a Senatu quidem desperasse: hujus te cupiditati obsequi, sicut ego fecissem in Collega meo: nihil esse quod præsidium Consulum implorarem; sibi quemque consulere oportere, &c. — In Pison. 6.

¹⁸⁸ Qui adesse nobilissimos adolescentes, honestissimos Equites Romanos deprecatores meæ salutis jufferit; eosque operarum suarum gladiis & lapidibus objecerit. Pro Sext. 12.

Vidi hunc ipsum Hortensium, lumen & ornamentum Reipub. pæne interfici servorum manu — qua in turba C. Vibienus, Senator, vir optimus, cum hoc cum esset una, ita est mulctatus, ut vitam amiserit. Pro Mil. 14.

¹⁸⁹ Pressa voce & temulenta, quod in cives indemnatos esset animadversum, id sibi dixit gravis auctor vehementissime displicere. Post. red. in Sen. 6.

Cum esses interrogatus quid sentire de Consulatu meo, respondes, crudelitatem tibi non placere. In Pis. 6. Te semper misericordem fuisse. Post. red. in Sen. 7.

¹⁹⁰ Dio, l. 38. p. 69.

¹⁹¹ Exil. de Cic. p. 133.

¹⁹² Iisdem Consulibus sedentibus atque inspectantibus lata lex est, ne auspicia valerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet; ut omnibus fastis diebus legem ferre liceret: ut lex Ælia, lex Fusia ne valeret. Qua una rogatione quis non intelligat, universam Rempublicam esse deletam; Pro

Sext. 15. Sustulit duas leges, Æliam & Fufiam, maxime Reipub. salutare. De Harusp. resp. 27.

The Dies Fasti were the days on which the courts of law were open, and the Prætors sat to hear causes, which were marked for that purpose in the Calendars: but before this Clodian law it was not allowed to transact any business upon them with the people.

¹⁹³ Centum prope annos legem Æliam & Fufiam tenueramus. In Pis. 5.

¹⁹⁴ Deinde sanctissimas leges, Æliam & Fufiam, quæ in Gracchorum ferocitate, & in audacia Saturnini, & in colluvione Drusi, & in cruore Cinnano, etiam inter Syllana arma vixerunt, solus conculcaris ac pro nihilo putaris. In Vat. 9. Propugnacula murique tranquillitatis & otii. In Pison. 4.

¹⁹⁵ Cum iidem illum, ut me metueret, me caveret, monuerunt; iidem me, mihi illum uni esse inimicissimum, dicerent. — Pr. Fom. XI.

Quem — domi meæ certi homines ad eam rem compofiti monuerunt, ut effæt cautior: ejusque vitæ a me infidias apud me domi positas esse dixerunt: atque hanc ei suspicionem alii litteris mittendis, alii nunciis, alii coram ipsi excitaverunt, ut ille, cum a me certe nihil timeret, ab illis, ne quid meo nomine molirentur, cavendum putaret. Pro Sext. 18.

¹⁹⁶ Si ego in causa tam bona, tanto studio Senatus, consensu tam incredibili bonorum omnium, tam parato, tota denique Italia ad omnem contentionem expedita. Ib. 16.

¹⁹⁷ Nonne ad te L. Lentulus, L. Torquatus, M. Lucullus venit? Qui omnes ad eum, multique mortales oratum in Albanum obsecratumque venerant, ne meas fortunas deferreret, cum Reipub. fortunis conjunctas. — Se contra armatum Tribunum pleb. sine consilio publico decertare nolle:

Consulibus ex Senatus consulto Rempub. defendentibus, se arma sumpturum. In Pison. 31.

¹⁹⁸ Quid, infelix, responderis? — Te non esse tam fortem, quam ipse Torquatus in consulatu fuisset, aut ego; nihil opus esse armis, nihil contentione: me posse iterum Rempub. servare, si cessissem; infinitam cædem fore, si restituissem. Deinde ad extremum, neque se, neque generum, neque collegam suum Tribuno pleb. defuturum. Ibid.

¹⁹⁹ Is, qui nos sibi quondam ad pedes stratos ne sublevarat quidem, qui se nihil contra hujus voluntatem facere posse aiebat. Ad Att. 10. 4.

²⁰⁰ Lacrymæ meorum me ad mortem ire prohibuerunt. Ibid. 4. Plutar. in Cic.

²⁰¹ Nos, qui illam custodem urbis omnibus ereptis nostris rebus ac perditis, violari ab impiis passi non sumus, eamque ex nostra domo in ipsius patris domum detulimus. De Leg. 2. 17.

NOTES

TO SECTION V.

¹ **H**oc sibi contraxisse videbatur Cicero, quod inter xx. viros dividendo agro Campagno esse noluisset. Vell. Paterc. 2. 45. ad Att. 9. 2.

² Consul egit eas res, quarum me participem esse voluit. — Me ille ut Quinqueviratum acciperem rogavit: me in tribus sibi conjunctissimis Consularibus esse voluit; mihi legationem, quam vellem, quanto cum honore vellem, detulit. Quæ ego non ingrato animo, sed obstinatione quadam sententiæ repudiavi, &c. De Prov. Conf. 17.

³ Functus Consulatu, C. Memmio, L. Domitio Prætoribus, de superioris anni actis referentibus, cognitionem Senatui detulit: nec illo suscipiente, triduoque per irritas altercationes absumpto, in provinciam abiit — ad securitatem igitur posteri temporis in magno negotio habuit obligare semper annuos magistratus, & e petitoribus non alios adjuvare, aut ad honorem pati pervenire, quam qui sibi

recepissent propugnatos absentiam suam. — Sueton. J. Cæs. 23.

⁴ Illi autem aliquo tum timore perterriti, quod acta illa, atque omnes res anni superioris labefactari a Prætoribus, infirmari a Senatu, atque principibus civitatis putabant, Tribunum popularem a se alienare nolebant, suæque sibi propiora pericula esse, quam mea loquebantur. Pro Sext. 18.

⁵ Non denique suffragii latorem in ista tua proscriptione quenquam, nisi furem ac sicarium reperire potuisti. Pro Dom. 18.

⁶ Vid. Pro Dom. 18, 19, 20. Post red. in Sen. 2. x.

⁷ Hanc tibi legem S. Clodius scripsit — homini egentissimo ac facinorosissimo S. Clodio, socio tui sanguinis. — Hoc tu scriptore, hoc consiliario, hoc ministro — Rempub. perdidisti. Pro Dom. 2. x. 18. Ille unus ordinis nostri discessu meo — palam exultavit. — Pro Sext. 64.

⁸ Vetant leges sacratæ, vetant XII. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari. Id est enim Privilegium. Pro Dom. 17.

⁹ Non tulit ut interdicatur sed ut interdictum sit — Sexte noster, bona venia, quoniam jam dialecticus es — quod factum non est, ut sit factum, ferri ad populum, aut verbis ullis sanciri, aut suffragiis confirmari potest? ib. 18. Quid si iis verbis scripta est ista proscriptio, ut se ipsa dissolvat? ib. 19.

N. B. The distinction here intimated between *interdicatur*, and *interdictum sit*, deserves the attention of all Grammarians. They are commonly used indifferently, as terms wholly equivalent; yet according to Cicero's criticism, the one, we see, makes the sense absurd, where the other is just and proper.

¹⁰ Est enim, quod M. Tullius falsum Senatus consultum retulerit, si igitur retulit falsum Senatus consultum, tum est rogatio: si non retulit, nulla est. Pro Dom. 19.

¹¹ Tulisti de me ne reciperer, non ut exirem — pœna est, qui receperit: quam omnes neglexerunt; ejectio nulla est. Ib. 20.

¹² Tribus Sergia principium fuit: pro Tribu, Sextus L. F. Varro primus scivit. This was the form, as appears from fragments of the old laws. Vid. Frontin. de Aquæd. — Fragment. Legis Thoræ. apud rei agrar. Scriptores. Liv. 9. 38.

¹³ Sedulio principe, qui se illo die confirmat Romæ non fuisse. Quod si non fuit, quid te audacius, qui in ejus nomen incideris? Quid desperatius, qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem? Sin autem is primus scivit, quod facile potuit, propter inopiam tecti in foro pernoctans. Pro Dom. 30. Quam Sedulius se negat scivisse. Ib. 31.

¹⁴ Ut provincias acciperent, quas ipsi vellent: exercitum & pecuniam quantam vellent. Pro Sex. x. in Pison. 16. Illo ipso die — mihi Reique pub. pernicies, Gabinio & Pisoni provincia rogata est. Pro. Sext 24.

¹⁵ Uno eodémque tempore domus mea diripiebatur, ardebat: bona ad vicinum Consulem de Palatio; de Tusculano ad item alterum vicinum Consulem deferebantur. Post red. in Sen. 7.

Cum domus in Palatio, villa in Tusculano, altera ad alterum Consulem transferebatur, columnæ marmoreæ ex ædibus meis, inspectante populo Romano, ad focerum Consulis portabantur: in fundum autem vicini Consulis non instrumentum, aut ornamenta villæ, sed etiam arbores transferebantur. Pro Dom. 24.

¹⁶ Cum suis dicat se manibus domui civis optimi evertisse, & eam iisdem manibus consecrasset. — Ib. 40.

¹⁷ Domus ardebat in Palatio — Consules epulabantur, & in conjuratorum gratulatione versabantur; cum alter se Catilinæ delicias, alter Cethegi consobrinum fuisse diceret — Pro Dom. 24. in Pison. XI. Pro Sext. 24.

¹⁸ Vexabatur uxor mea: liberi ad necem quærebantur. Pro Sext. 24.

Quid vos uxor mea misera violarat? Quam vexavistis, raptavistis — quid mea filia? — Quid parvus filius? — Quid fecerat, quod eum toties per insidias interficere voluistis? — Pro Dom. 23.

¹⁹ A te quidem omnia fieri fortissime, atque amantissime video: nec miror; — nam ad me P. Valerius — scripsit id quod ego maximo cum fletu legi, quemadmodum a Vestæ ad tabulam Valeriam ducta esses. Ep. Fam. 14. 2.

²⁰ Ipse cum loci illius, cum ædium cupiditate flagraret. — Pro Dom. 41.

Monumentum iste nunquam, aut religionem ullam excogitavit: habitare laxè & magnifice voluit: duasque & magnas & nobiles domos conjungere. Eodem puncto temporis quo meus discessus isti causam cædis eripuit, a Q. Seio contendit, ut domum sibi venderet. Cum ille id negaret, primo se luminibus ejus esse obstructurum minabatur. Affirmabat Postumus, se vivo, domum suam istius nunquam futuram. Acutus adolescens ex istius sermone intellexit, quid fieri oporteret. Hominem veneno apertissime sustulit. Emit domum, licitatoribus defatigatis — in Palatio pulcherrimo prospectu porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat; amplissimum peristylum, facile ut omnium domos & laxitate & dignitate superaret: & homo religiosus, cum ædes meas idem emeret & venderet,

deret, tamen illis tantis tenebris, non ausus est suum nomen
emptioni adscribere. Posuit scilicet Scatonem illum. Pro
Dom. 44.

At in iis ædibus, quas tu Q Seio. Equite Romano — per
te apertissime interfecto, tenes. De Harusp. respon. 14.

²¹ Me summa simulatione amoris, summaque assiduitate
quotidiana sceleratissime, insidiosissimeque tractavit, adjuncto
etiam Arrio, quorum ego consiliis, promissis, præceptis
destitutus, in hanc calamitatem incidi. Ad Quint. Frat.
1. 3.

Sæpe triduo summa cum gloria dicebar esse rediturus.
Ib. 3.

²² Sed si quisquam fuisset, qui me Pompeii minus libe-
rali responso, perterritum, a turpissimo consilio revocaret.
— Ad Att. 3. 15.

Multa, quæ mentem exturbarent meam: subita defectio
Pompeii. Ad Quin. Frat. 1. 4.

Nullum est meum peccatum, nisi quod iis credidi, a
quibus nefas putaram esse me decipi, aut etiam quibus ne
id expedire quidem arbitrabar. — Ibid. —

²³ Post red. in Sen. 13, 14.

²⁴ Pr. Sextio. 16 — 18, 19.

²⁵ Qui cum lege nefaria Ptolemæum, Regem Cypri,
fratrem Regis Alexandrini, eodem jure regnantem, causa
incognita, publicasset, populumque Romanum scelere obli-
gasset: cum in ejus regnum, bona, fortunas, latrocinium
hujus imperii immisisset, cujus cum patre, avo, majoribus,
societas nobis & amicitia fuisset. — Pro Dom. 8.

Rex amicus, nulla injuria commemorata, nullis repetitis
rebus, cum bonis omnibus publicaretur. Pro Sext. 26.
De quo nulla unquam suspicio durior. Ib. 27.

²⁶ Dio. 38. p. 78. Appian. l. 2. 441.

²⁷ En! cur cæteri Reges stabilem esse fortunam suam arbitrentur, cum videant, per Tribunum aliquem & sexcentas operas se fortunis spoliari, & regno omni posse nudari? Pro Sext. 27.

²⁸ Hujus pecuniæ deportandæ, &, si quis suum jus defenderet, bello gerendo Catonem præfecisti. — Pro Dom. 8.

At etiam eo negotio M. Catonis splendorem maculare voluerunt. Pro Sext. 28.

Tu una lege tulisti, ut Cyprius Rex — cum bonis omnibus sub præcone subjiceretur, & exules Byzantium reducerentur. Eidem, inquit, utraque de re negotium dedi. Pro Dom. 20.

²⁹ Sub honorificentissimo ministerii titulo M. Catonem a rep. relegavit. Vel. P. 2. 45. Non illi ornandum M. Catonem, sed relegandum putaverunt: qui in concione palam dixerint, linguam se evellisse Catoni, quæ semper contra extraordinarias potestates libera fuisset. — Quod si ille repudiasset, dubitatis quin ei vis esset allata, cum omnia acta illius anni per illum unum labefactari viderentur? — Pro Sext. 28, 29.

Gratulari tibi, quod idem in posterum M. Catonem, tribunatu tuo removisses. Pro Dom. 9.

³⁰ Litteras in concione recitasti, quas tibi a C. Cæsare missas esse diceres: Cæsar Pulchro. Cum etiam es argumentatus, amoris esse hoc signum, cum nominibus tantum uteretur. Ibid.

³¹ Plutarch — Cato. Flor. 3. 9.

³² Pro Sext. 28, 29.

³³ Plut. in Cato. Dio, l. 39. 100.

³⁴ Legem de injuriis publicis tulisti, Anagnino nescio cui Merulæ per gratiam, qui tibi ob eam legem statuum

in meis ædibus posuit; ut locus ipse in tua tanta injuria legem & inscriptionem Statuæ refelleret. Quæ res Anagninis multo majori dolori fuit, quam quæ idem ille gladiator scelera Anagninæ fecerat. Pro Dom. 30.

³⁵ Allata est nobis rogatio de pernicie mea, in qua quod correctum est, audieramus esse ejusmodi, ut mihi ultra quadringenta millia liceret esse—statim iter Brundisium versus contuli—ne & Sica, apud quem eram, periret.—Ad Att. 3, 4.

³⁶ Plutarch. in Cicero.

³⁷ Siciliam petivi animo, quæ & ipsa erat mihi, sicut domus una, conjuncta; & obtinebatur a Virgilio; quocum me uno vel maxime tum vetusta amicitia, tum mei fratris collegia, tum Respub. sociarat. Vide nunc caliginem temporum illorum. Cum ipsa pæne insula mihi sese obviam ferre vellet, Prætor ille ejusdem Tribuni pleb. concionibus propter eandem Reipub. causam sæpe vexatus, nihil amplius dico, nisi me in Siciliam venire noluit, &c.—Pro Cn. Planc. 40.

³⁸ Cum omnia illa Municipia, quæ sunt a Vibone Brundisium, in fide mea essent, iter mihi tutum, multis minitantibus, magno cum suo metu præstiterunt. Brundisium veni, vel potius ad moenia accessi. Urbem unam mihi amicissimam declinavi, quæ se vel potius exscindi, quam e suo complexu ut eriperer facile pateretur. Ib. 41.

³⁹ Sed te oro, ut ad me Vibonem statim venias.—Si id non feceris mirabor, sed confido te esse facturum. Ad Att. 3. 1.

Nunc ut ad te antea scripsi, si ad nos veneris, consilium totius rei capiemus. Ib. 2.

Iter Brundisium versus contuli—nunc tu propera, ut

nos consequare, si modo recipiemur. Adhuc invitamur benigne. Ib. 3.

Nihil mihi optatius cadere posse, quam ut tu me quam primum consequare. Ib. 4.

⁴⁰ Non fuerat mihi dubium, quin te Tarenti aut Brundisii visurus essem: idque ad multa pertinuit; in eis, & ut in Epiro confisteremus, & de reliquis rebus tuo consilio uteremur. Quoniam id non contigit, erit hoc quoque in magno numero nostrorum malorum — Ib. 6.

⁴¹ In hortos M. Lenii Flacci me contuli: cui cum omnis metus, publicatio bonorum, exilium, mors proponeretur, hæc perpeti, si acciderent, maluit, quam custodiam mei capitis dimittere. — Pro Plancio. 41.

Nos Brundisii apud M. Lenium Flaccum dies XIII. fuimus, virum optimum: qui periculum fortunarum & capitis sui præ mea salute neglexit: neque legis improbissimæ poena deductus est, quo minus hospitii & amicitiae jus, officiumque præstaret. Huic utinam gratiam aliquando referre possimus; habebimus quidem semper. — Ep. Fam.

14. 4.

⁴² Quod me rogas & hortaris, ut apud te in Epiro sim; voluntas tua mihi valde grata est. — Sed itineris causa ut diverterem, primum est devium; deinde ab Autronio & cæteris quatruidi; deinde sine te. Nam castellum munitum habitanti mihi prodesset, transeunti non est necessarium. Quod si auderem, Athenas peterem: sana ita cadebat, ut vellem. Nunc & nostri hostes ibi sunt, & te non habemus. — Ad Att. 3, 7.

⁴³ De Divin. 1. 28. Val. Max. 1. 7.

⁴⁴ Valerius Maximus calls this monument of Marius, the Temple of Jupiter; but it appears from Cicero's account to have been the Temple of Honor and Virtue.

⁴⁵ Maximeque reliquæ earum rerum moventur in animis, & agitantur, de quibus vigilantes aut cogitavimus aut egimus. Ut mihi temporibus illis multum in animo Marius versabatur, recordanti, quam ille gravem suum casum magno animo, quam constanti tulisset. Hanc credo causam de illo somniandi fuisse. De Divin. 2. 67.

An tu censes ullam Anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ista casu nonnunquam forte temere concurrerent? Ib. 68.

⁴⁶ Quo cum venissem cognovi, id quod audieram, refertam esse Græciam sceleratissimorum hominum ac nefariorum. — Qui antequam de meo adventu audire potuissent, in Macedoniam ad Planciumque perrexerunt — nam simulac me Dyrrhachium attigisse audivit, statim ad me lictoribus dimissis, insignibus abjectis, veste mutata profectus est. — Thessalonicam me in Quæstoriumque perduxit. Pro Plancio. 41. Post red. in Sen. 14.

Hic ego nunc de Prætore Macedoniae nihil dicam amplius, nisi eum & civem optimum semper & mihi amicum fuisse, sed eadem timuisse quæ cæteros. Pro Plan. ib.

⁴⁷ Quintus Frater cum ex Asia venisset ante Kalend. Mai. & Athenas venisset ibid. valde fuit ei properandum, ne quid absens acciperet calamitatis, si quis forte fuisset, qui contentus nostris malis non esset. Itaque eum malui properare Romam, quam ad me venire: & simul, dicam enim quod verum est, — animum inducere non potui, ut aut illum amantissimum mei, mollissimo animo tanto in mœrore aspicerem — atque etiam illud timebam, quod profecto accidisset, ne a me digredi non posset. — Hujus acerbis eventum altera acerbitate non videndi fratris vitavi. Ad Att. 3. 9. Ad Quin. Fra. 1. 3.

⁴⁸ Cum ad me L. Tubero, meus necessarius, qui Fratri meo legatus fuisset, decedens ex Asia venisset, easque insidias, quas mihi paratas ab exulibus conjuratis audierat, animo amicissimo detulisset. In Asiam me ire, propter ejus provinciæ mecum & cum fratre meo necessitudinem — Pro Planc. 41.

⁴⁹ Plancius, homo officiosissimus, me cupit esse secum & adhuc retinet — sperat posse fieri, ut mecum in Italiam decedat. — Ep. Fam. 14. 1.

Longius, quum ita vobis placet, non discedam. — Ib. 2.

Me adhuc Plancius liberalitate sua retinet. — spes homini est injecta, non eadem quæ mihi, posse nos una decedere: quam rem sibi magno honori sperat fore. Ad Att. 3. 22.

⁵⁰ Plut. in Cicer.

⁵¹ Odi enim celebritatem, fugio homines, lucem aspicere vix possum. Ad Att. 3. 7.

⁵² Tu quod me hortaris, ut animo sim magno, &c. Ep. Fam. 14. 4.

⁵³ Nam quod scribis te audire, me etiam mentis errore ex dolore affici: mihi vero mens integra est, atque utinam tam in periculo fuisset, cum ego iis, quibus salutem meam carissimam vesse arbitrabar, inimicissimis, crudelissimisque usus sum. Ad Att. 3. 13.

Accepi quatuor epistolas a te missas; unam, qua me objurgas, ut sim firmior; alteram, qua Crassi libertum ais tibi de mea sollicitudine macieque narrasse. Ib. 15.

⁵⁴ Ad Att. 3. 10.

⁵⁵ Tu me, ut facis, opera, consilio, gratia juva: consolari jam desine: objurgare vero noli: quod cum facis, ego tuum amorem & dolorem deidero; quem ita affectum

mea ærumna esse arbitror, ut te ipsum nemo consolari potest. Ib. XI.

⁵⁶ Unus bis Rempub. servavi, semel gloria, iterum ærumna mea. Neque enim in hoc me hominem esse inficiabor unquam; ut me optimo fratre, carissimis liberis, fidelissima conjuge, vestro conspectu, patria, hoc honoris gradu sine dolore caruisse glorier. Quod si fecissem, quod a me beneficium haberetis, cum pro vobis ea, quæ mihi essent vilia, reliquissem. Pro Sext. 22.

⁵⁷ Accepi magnum atque incredibilem dolorem: non nego: neque istam mihi ascisco sapientiam, quam nonnulli in me requirebant, qui me animo nimis fracto & afflicto esse loquebantur — eamque animi duritiem, sicut corporis, quod cum uritur non sentit, stuporem potius, quam virtutem putarem — non tam sapiens quam ii, qui nihil curant, sed tam amans tuorum ac tui, quam communis humanitas postulat — qui autem ea relinquit Reipub. causa, a quibus summo cum dolore divellitur, ei patria cara est. Pro Dom. 36, 37.

⁵⁸ Et si incredibili calamitate afflicto sum, tamen non tam est ex miseria, quam ex culpæ nostræ recordatione — quare cum me afflicto & confecto luctu audies, existimato me stultitiæ meæ poenam ferre gravius, quam eventui; quod ei crediderim, quem nefarium esse non putarim — Ad Att. 3. 8. vid. 9. 14. 15. 19, &c.

⁵⁹ Nam quod purgas eos, quos ego mihi scripsi invidisse, & in eis Catonem: ego vero tantum illum puto a scelere isto afuisse, ut maxime doleam plus apud me simulationem aliorum, quam istius fidem valuisse. Cæteri quos purgas, debent mihi purgati esse, tibi si sunt. — Ib. 15.

⁶⁰ Absens potius se dolere simulavit, ut suos, quod diximus, magis commoveret & præfens item se doluisse simu-

lavit, ut vir prudentissimus, scenæ, quod aiunt ferviret — Corradi Questura. p. 291.

⁶¹ Decrevit Senatus frequens de meo reditu Kal. Jun. dissentiente nullo, referente L. Ninnio — intercessit Ligus iste nescio qui, additamentum inimicorum meorum — Omnia Senatus rejiciebat, nisi de me primum Consules retulissent. Pro Sext. 31.

Non multo post discessum meum me universi revocavistis referente L. Ninnio. Post red. in Sen. 2.

⁶² Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis, gemituque processerat. Pro Sext. 31.

⁶³ Mihi etiam unum de malis in metu est, fratris miseri negotium. — Ad Att. 3. 8.

De Quinto Fratre nuncii nobis tristes — sane sum in meo infinito mœrore sollicitus, & eo magis, quod Appii quæstio est. — Ib. 17.

⁶⁴ Me expulso, Catone amandato, in eum ipsum se convertit, quo auctore, quo adjutore, in concionibus ea, quæ gerebat, omnia, quæque gesserat, se fecisse & facere dicebat. Cn. Pompeium — diutius furori suo veniam daturum non arbitrabatur. Qui ex ejus custodia per insidias Regis amici filium, hostem captivum furripuisset; & ea injuria virum fortissimum laceffisset. Speravit iisdem se copiis cum illo posse configere, quibuscum ego noluissem bonorum periculo dimicare. — Pro Dom. 25.

Ad quantum ab urbe lapidem pugna facta est: in qua multi ex utraque parte ceciderunt; plures tamen ex Flavii, inter quos M. Papirius, Eques Romanus, publicanus, familiaris Pompeio. Flavius sine comite Romam vix perfugit. Ascon. in Milon. 14.

⁶⁵ Sermonem tuum & Pompeii cognovi ex tuis literis. Motum in Repub. non tantum impendere video, quantum

tu aut vides, aut ad me consolandum affers. — Tigrane enim neglecto sublata sunt omnia. — literarum exemplum, quas ad Pompeium scripsi, misi tibi — Ad Att. 3. 8.

Pompeium etiam simulatorem puto. Ad Quint. Fra. 1. 3.

Ex literis tuis plenus sum expectatione de Pompeio, quid nam de nobis velit, aut ostendat. — Si tibi stultus esse videor, qui sperem, facio tuo iussu. Ad Att. 3. 14.

⁶⁶ Expectationem nobis non parvam attuleras, cum scripseras Varronem tibi pro amicitia confirmasse, causam nostram Pompeium certe suscepturum; & simul a Cæsare literæ, quas expectaret, remissæ essent, auctorem etiam daturum. Utrum id nihil fuit, an adversatæ sunt Cæsaris literæ? Ib. 18.

⁶⁷ Cum hæc non possent diutius jam sustinere, initur consilium de interitu Cn. Pompeii: quo patefacto ferroque deprehenso, ille inclusus domi tamdiu fuit, quamdiu inimicus meus in Tribunatu. Pro Sext. 32.

Deprehensus denique cum ferro ad Senatum is, quem ad Cn. Pompeium interimendum collocatum fuisse constabat. — In Pison. 12.

Cum tamen — Gabinius collegit ipse se vix: & contra suum Clodium, primum simulate; deinde non libenter; ad extremum tamen pro Cn. Pompeio vere, vehementerque pugnavit. — Tu tamen homo religiosus & sanctus, foedus frangere noluisse — itaque in illo tumultu fracti fascès, ictus ipse, quotidie tela, lapides, fugæ. — Ibid.

⁶⁸ Inimici sunt multi, invidi pæne omnes. Ejicere nos magnum fuit, excludere facile est. Ep. fam. 14. 3.

⁶⁹ Cum a Tribuno pleb. vetaretur, cum præclarum caput recitaretur, ne quis ad vos referret — totam, illam, ut ante dixi, proscriptionem, non legem putavit. — Post red. in Sen. 4.

⁷⁰ Tute scripsisti, quoddam caput legis Clodium in Curiae poste fixisse, ne referri, neve dici liceret. — Ad Att.

3. 15.

Sed vides nunquam esse observatas functiones earum legum, quæ abrogarentur. Nam si id esset, nulla fere abrogari posset: — sed cum lex abrogatur, illud ipsum abrogatur, quo non eam abrogari oporteat. — Ib. 23.

⁷¹ Percussisti autem me de Oratione prolata: cui vulneri, ut scribis, medere, si quid potes. Scripsi equidem olim iratus, quod ille prior scripserat: sed ita compresseram, ut nunquam manaturam putarem. Quo modo exciderit nescio. Sed quia nunquam accidit, ut cum eo verbo uno concertarem; & quia scripta mihi videtur negligentius, quam cæteræ, puto posse probari non esse meam. Id, si putas me posse sanari, cures velim: sin plane perii, minus laboro. Ad Att. 3. XII.

⁷² De Quinto fratre nihil ego te accusavi, sed vos, cum præsertim tam pauci estis, volui esse quam conjunctissimos. Ep. Fam. 14. 1.

⁷³ Tantum scribo, si erunt in officio amici, pecunia non deerit, si non erunt, tu efficere tua pecunia non poteris. Per fortunas miseras nostras, vide ne puerum perditum perdamus: cui si aliquid erit, ne egeat, mediocri virtute opus est, & mediocri fortuna, ut cætera consequatur. Ibid.

⁷⁴ Qui Pontum & Bithyniam Quæstor pro mea salute neglexit. — Post red. in Sen. 15.

Pisonis humanitas, virtus, amor in nos omnes tantus est, ut nihil supra esse possit. Utinam ea res ei voluptati sit, gloriæ quidem video fore. Ep. fam. 14. 1.

⁷⁵ Ciceroni, ex patria fugienti H. S. ducenta & quinquaginta millia donavit. Corn. Nep. Vit. Att. 4.

Quod te in tanta hereditate ab omni occupatione expedisti, valde mihi gratum est. Quod facultates tuas ad meam salutem polliceris, ut omnibus rebus a te præter cæteros juver, id quantum sit præsidium video — Ad Att. 3. 20.

This Cæcilius, Atticus's uncle, was a famous churl and usurer, sometimes mentioned in Cicero's letters, who adopted Atticus by his will, and left him three fourths of his estate, which amounted to above 80000*l.* sterling. He had raised this great fortune by the favor chiefly of Lucullus, whom he flattered to the last with a promise of making him his heir, yet left the bulk of his estate to Atticus, who had been very observant of his humor: for which fraud, added to his notorious avarice and extortion, the mob seized his dead body, and dragged it infamously about the streets. — Val. Max. 7. 8. Cicero, congratulating Atticus upon his adoption, addresses his letter to Q. Cæcilius, Q. F. Pomponianus Atticus. For in assuming the name of the Adopter, it was usual to add also their own family name, though changed in its termination from Pomponius to Pomponianus, to preserve the memory of their real extraction: to which some added also the surname, as Cicero does in the present case. Ad Att. 3. 20.

⁷⁶ Ego, si me aliquando vestri & patriæ compotem fortuna fecerit, certe efficiam, ut maxime latere unus ex omnibus amicis: meaque officia ac studia, quæ parum antea luxerunt (fatendum est enim) sic exequar, ut me æque tibi ac fratri & liberis nostris restitutum putes. Si quid in te peccavi, ac potius quoniam peccavi, ignosce: in me enim ipsum peccavi vehementius. Ad Att. 3. 15.

⁷⁷ Quod me vetas quicquam suspicari accidisse ad animum tuum, quod secus a me erga te commissum, aut prætermisum videretur, geram tibi morem & liberabor ista cura. Tibi

tamen eo plus debeo, quo tua in me humanitas fuerit excelsior, quam in te mea. Ib. 20.

⁷⁹ Hoc interim tempore, P. Sextius, designatus, iter ad C. Cæsarem pro mea salute suscepit. Quid egerit, quantum profecerit, nihil ad causam. Pro Sext. 33.

Rogatio Sextii neque dignitatis satis habet nec cautionis. Nam & nominatim ferre oportet, & de bonis diligentius scribi: & id animadvertas velim. Ad Att. 3. 20.

⁸⁰ Quo major est suspicio malitiæ alicujus, cum id, quod ad ipsos nihil pertinebat, erat autem contra me, scripserunt. Ut novi Tribuni Pleb. si essent timidiore, multo magis sibi eo capite utendum putarent. Neque id a Clodio prætermisum est; dixit enim in concione ad diem III. Non. Novemb. hoc capite designatis Tribunis pleb. præscriptum esse quidliceret. Ut Ninnium & cæteros fugerit investiges velim, & quis attulerit, &c. Ib. 23.

⁸¹ Video enim quosdam clarissimos viros, aliquot locis judicasse, te cum plebe jure agere potuisse. Pro Dom. 16.

⁸² Id caput sane nolim novos Tribunos pleb. ferre: sed perferant modo quidlibet: uno capite quo revocabor, modo res conficiatur, ero contentus. Ad Att. 3. 23.

⁸³ Sed si est aliquid in spe, vide legem, quam T. Fadio scripsit Visellius: ea mihi perplacet. — Ibid.

⁸⁴ Me adhuc Plancius retinet. — Sed jam cum adventare milites dicerentur, faciendum nobis erit, ut ab eo discedamus. Ib. 22.

⁸⁵ Dyrrhachium veni quod & libera civitas est, & in me officiosa. Ep. Fam. 14. 1.

Nam ego eo nomine sum Dyrrhachii, ut quam celerrime quid agatur, audiam, & sum tuto. Civitas enim hæc semper a me defensa est. Ib. 3.

Quod mei studiosos habeo Dyrrhachinos, ad eos perrexi, cum illa superiora Thessalonicae scripsissem. Ad Att. 3. 22. Fam. 14. 1.

⁸⁵ Ad Att. 3. 24.

⁸⁶ Ad Att. 3. 25.

⁸⁷ Tu tuo præcipitante jam & debilitato Tribunatu, auspiciorum patronus subito extitisti. Tu M. Bibulum in concione, tu augures produxisti. Te interrogante Augures responderunt, cum de cælo servatum sit, cum populo agi non posse — tua denique omnis actio posterioribus mensibus fuit, omnia, quæ C. Cæsar egisset, quæ contra auspicia essent acta, per senatum rescindi oportere. Quod si fieret, dicebas, te tuis humeris me, custodem urbis, in urbem relaturum. Pro Dom. 15.

⁸⁸ Tu, tu, inquam, capitè velato, concione advocata, foculo posito bona tui Gabinii consecrasti in — quid? exemplo tuo bona tua nonne L. Ninnius — consecravit? quod si, quia ad te pertinet, ratum esse negas oportere; ea jura constituisti in præclaro tribunatu tuo, quibus in te conversis, recusares, alios everteres. — Pro Dom. 47, 48.

⁸⁹ Reges qui erant, vendidit; qui non erant, appellavit — quam denique tam immanem Charibdim poetæ fingendo exprimere potuerunt, quæ tantos exhaurire gurgites posset, quantas iste prædas — exforbuit; De Haruf. resp. 27.

⁹⁰ Qui accepta pecunia Pessinuntem ipsum, sedem domiciliumque Matris Deorum vastâris, & Brogitaro, Gallogræco, impuro homini ac nefario — totum illum locum fanumque vendideris. Sacerdotem ab ipsis aris, pulvinaribusque detraxeris. — Quæ Reges omnes, qui Asiam Europamque tenuerunt, semper summa religione coluerunt — Quæ Majores nostri tam sancta duxerunt, ut — nostri Imperatores maximis

& periculosissimis bellis huic Deæ vota facerent , eaque in ipso Pessinunte ad illam ipsam principem aram & in illo loco Fanoque persolverent. — Putabo regem , si habuerit unde tibi solvat. — Nam cum multa regia sunt in Deiotaro , tum illa maxime , quod tibi nummum nullum dedit. — Quod Pessinuntem per scelus a te violatum , & sacerdote , sacrisque spoliatum recuperavit. — Quod cæremonias ab omni vetustate acceptas a Brogitaro pollui non finit , mavultque generum suum munere tuo , quam illud Fanum antiquitate religionis carere. — Ibid. 13. Pro Sext. 26.

²¹ Kalendis Januariis — P. Lentulus Consul — simul ac de solemnī religione retulit , nihil humanarum rerum sibi prius , quam de me agendum judicavit. Post red. ad Quir. 5.

²² Quæ etiam Collegæ ejus moderatio de me? Qui cum inimicitias sibi mecum ex Reipub. dissensione susceptas esse dixisset , eas se Patribus conscriptis dixit & temporibus Reipub. permissurum — pro Sext. 32.

²³ Tum princeps rogatus sententiam L. Cotta , dixit — Nihil de me actum esse jure , nihil more majorum , nihil legibus , &c. Quare me , qui nulla lege abessem , non restitui lege , sed Senatus auctoritate oportere. —

Post eum rogatus sententiam Cn. Pompeius , approbata , laudataque Cottæ sententia , dixit , sese otii mei causa , ut omni populari concertatione defungerer , censere , ut ad Senatus auctoritatem populi quoque Romani beneficium adjungeretur. Cum omnes certatim , aliisque alio gravius de mea salute dixisset , fieretque sine ulla varietate discessio : surrexit Atilius ; nec ausus est , cum esset emptus , intercedere ; noctem sibi ad deliberandum postulavit. Clamor Senatus , querelæ , preces , Socer ad pedes abjectus. Ille , se affirmare postero die moram nullam esse facturum. Creditum est : discessum est : illi interea deliberatori merces , interposita nocte , duplicata est. — Pro Sext. 34.

Deliberatio non in reddenda, quemadmodum nonnulli arbitrabantur, sed, ut patefactum est, in augenda mercede consumpta est. Post red. ad Quir. 5.

²⁴ Is Tribunus pleb. quem ego maximis beneficiis Quæstorem Consul ornaveram. Ibid.

²⁵ Princeps rogationis, vir mihi amicissimus, Q. Fabricius templum aliquanto ante lucem occupavit. — Cum Forum, Comitium, Curiam multa de nocte armatis hominibus, ac servis occupavissent, impetum faciunt in Fabricium, manus afferunt, occidunt nonnullos, vulnerant multos: venientem in Forum, virum optimum M. Cispium — vi depellunt; cædem in Foro maximam faciunt. Universi districtis gladiis in omnibus Fori partibus fratrem meum oculis quærebant, voce poscebant. — Pulsus e Rostris in Comitio jacuit, seque servorum & libertorum corporibus obtexit. —

Multis vulneribus acceptis ac debilitato corpore contrucidato, Sextius, se abiecit exanimatus; neque ulla alia re ab se mortem, nisi mortis opinione, depulit — At vero illi ipsi parricidæ — adeo vim facinoris sui perhorruerant, ut si paullo longior opinio mortis Sextii fuisset, Gracchum illum suum transferendi in nos criminis causa, occidere cogitarint. — Sensit Rusticulus, non incautus; — mulionicam penulam arripuit, cum qua primum Romam ad comitia venerit: messoria se corbe contextit: cum quærerent alii Numerium, alii Quinctium, gemini nominis errore servatus est, atque hoc scitis omnes, usque adeo hominem in periculo fuisse, quoad scitum sit, Sextium vivere. Quod nisi esset patefactum paullo citius, quam vellem, &c. Meministis tum, Judices, corporibus civium Tiberim compleri, cloacas refeciri, e foro spongiis effingi sanguinem. — Lapidationes persæpe vidimus; non ita sæpe, sed nimium tamen sæpe gladios; cædem vero tantam, tantos acervos corporum extractos, nisi forte

illo Cinnano atque Octaviano die, quis unquam in Foro vidit? -- Pro Sext. 35, 36, 37, 38.

⁹⁶ Eum qui Ædem Nympharum incendit, ut memoriam publicam recensionis, tabulis publicis impressam, extingueret. -- Pro Mil. 27. Parad. 4. de Harusp. resp. 27.

⁹⁷ Gladiatores -- comprehensi, in Senatum introducti, confessi, in vincula coniecti a Milone, emissi a Serrano -- Pro Sext. 39.

⁹⁸ Ecce tibi Consul, Prætor Tribunus pleb. nova novi generis edicta proponunt: ne reus adsit, ne citetur. -- Pro Sext. 41.

⁹⁹ Sed honori summo Miloni nostro nuper fuit, quod Gladiatoribus emptis Reipub. causa, quæ salute nostra continebatur omnes P. Clodii conatus furoresque compressit. De Offic. 2. 17.

¹⁰⁰ Itaque postea nihil vos civibus, nihil fociis, nihil Regibus respondistis. Post red. in Sen. 3.

Quid mihi præclarius accidere potuit, quam quod illo referente vos decrevistis, ut cuncti ex omni Italia, qui Remp. salvam vellent, ad me unum -- restituendum, & defendendum venirent? Ib. 9.

In una mea causa factum est, ut litteris consularibus ex S. C. cuncta ex Italia, omnes, qui Remp. salvam vellent, convocarentur. Pro Sext. 60.

¹⁰¹ Qui in colonia nuper constituta, cum ipsa gereret Magistratum, vim & crudelitatem privilegii auctoritate honestissimorum hominum, & publicis literis consignavit: princepsque Italiæ totius præsidium ad meam salutem implorandum putavit. Post red. in Sen. 11.

Hic municipia, coloniasque adiit: hic Italiæ totius auxilium imploravit. Pro dom. 12.

¹⁰² Cum in Templo Honoris & Virtutis, honos habitus
esset

esset virtuti ; Calique Marii , conservatoris hujus imperii , monumentum , municipi ejus & Reipub. defensori sedem ad salutem præbuisset. Pro Sext. 54. it. 56.

¹⁰¹ Audito S. C. ore ipsi , atque absenti senatui plausus est ab universis datus : deinde , cum Senatoribus singulis spectatum e Senatu redeuntibus. Cum vero ipse , qui ludos faciebat , Consul assedit , stantes , & manibus passis gratias agentes , & lacrymantes gaudio , suam erga me benevolentiam ac misericordiam declararunt ; at cum ille furibundus venisset , vix se populus Romanus tenuit. --- Pro Sext. 55. Is , cum quotidie Gladiatores spectaret , nunquam est conspectus , cum veniret : emergebat subito , cum sub tabulas subrepserat --- itaque illa via latebrofa , qua ille spectatum veniebat , Appia jam vocabatur , qui tamen quo tempore conspectus erat , non modo Gladiatores , sed equi ipsi Gladiatorum repentinis sibilis extimescebant. Videtisne igitur , quantum inter populum Romanum , & concionem interfit ? Dominos concionum omni odio populi notari ? Quibus autem consistere in operarum concionibus non liceat , eos omni populi Romani significatione decorari ? --- Ib. 59.

¹⁰² Recenti nuncio de illo S. C. ad ludos , scenamque perlato summus Artifex , & mehercule semper partium in Repub. tamquam in scena , optimatum , flens & recenti lætitia & misto dolore ac desiderio mei — summi enim poetæ ingenium non solum arte sua sed etiam dolore exprimebat. Quid enim ? qui Remp. certo animo adjuverit , statuerit , steterit cum Achivis — re dubia nec dubitarit vitam offerre , nec capiti pepercerit , — summum amicum summo in bello --- summo ingenio præditum — O Pater — hæc omnia vidi inflammari — O ingraticuli Argivi , inanes Graii , immemores beneficii ! — exulare finitis , sistis pelli , pulsum patimini — quæ significatio fuerit omnium , quæ declaratio voluntatis ab Universo populo Romano ?

Nominatim sum appellatus in Bruto, Tullius; qui libertatem civibus stabiliverat. Millies revocatum est. Pro Sext. 56. 7, 8.

¹⁰⁵ Ille Tribunus pleb. qui de me — non majorum fuorum, sed Græculorum instituto, concionem interrogare solebat, velletne me redire: & cum erat reclamatum semivivis mercenariorum vocibus; populum Romanum negare dicebat. Ib. 59.

¹⁰⁶ Idem ille Consul cum illa incredibilis multitudo Romanam, & pæne Italia ipsa venisset, vos frequentissimos in Capitolium convocavit. (Post red. in Sen. 10.) Cum vir is, qui tripartitas Orbis terrarum oras atque regiones tribus triumphis huic imperio adjunctas notavit, de scripto sententia dicta, mihi uni testimonium patriæ conservatæ dedit. — Pro Sext. 61.

¹⁰⁷ Q. Metellus, & inimicus & frater inimici perspecta vestra voluntate, omnia privata odia deposuit: quem P. Servilius — & auctoritatis & orationis suæ divina quadam gravitate ad sui generis, communisque sanguinis facta, virtutesque revocavit, ut haberet in consilio & fratrem ab inferis — & omnes Metellos, præstantissimos cives — itaque extitit non modo salutis defensor, — verum etiam adscriptor dignitatis meæ. Quo quidem die, cum vos 417, ex Senatu essetis, Magistratus autem hi omnes adessent, dissensit unus — Post red. in Sen. 10.

Collacrymavit vir egregius ac vere Metellus, totumque se P. Servilio dicenti etiam tum tradidit. Nec illam divinam gravitatem, plenam antiquitatis, diutius potuit sustinere. Pro Sext. 62.

¹⁰⁸ Epist. fam. 5. 5.

¹⁰⁹ Quorum princeps ad rogandos & ad cohortandos vos fuit Cn. Pompeius — primum vos docuit, meis consiliis

Rempub. esse servatam, causamque meam cum communi salute conjunxit; hortatusque est, ut auctoritatem Senatus, statum civitatis, fortunas civis bene meriti defenderetis: tum in perorando posuit, vos rogari a Senatu, rogari ab Equitibus, rogari ab Italia cuncta: denique ipse ad extremum pro mea vos salute non rogavit solum, verum etiam obsecrav.

— Post red. ad Quir. 7.

¹¹⁰ Quod est postridie decretum in curia — ne quis de coelo fervaret; ne quis moram ullam afferret; si quis aliter fecisset, eum plane everforem Reipub. fore. —

Addidit, si diebus quinque quibus agi de me potuisset, non esset actum, redirem in patriam omni auctoritate recuperata.

Ut ijs, qui ex tota Italia salutis meæ causa convenerant, agerentur gratiæ: atque iidem ad res redeuntcs; ut venirent, rogarentur.

Quem enim unquam Senatus civem, nisi me, nationibus exteris commendavit? cujus unquam propter salutem nisi meam, Senatus publice Sociis populi Romani gratias egit? De me uno P. C. decreverunt, ut qui provincias cum imperio obtinerent, qui Quæstores Legatique essent, salutem & vitam meam custodirent. Pro Sext. 60, 61.

¹¹¹ Nihil vos civibus, nihil fociis, nihil Regibus respondistis. Nihil Judices sententiis, nihil populus suffragiis, nihil hic Ordo auctoritate declaravit: mutum Forum, elinguentiam, tacitam & fractam civitatem videbatis. — Post red. in Sen. 3.

¹¹² Vid. Pro Sext. 60. & Notas Manutii ad 61.

¹¹³ Mihi in animo est legum lationem expectare, & si obtreftabitur, utar auctoritate Senatus, & potius vita quam patria carebo. Ad Att. 3. 26.

¹¹⁴ Redi cum maxima dignitate, fratre tuo altero Consule reducente, altero Prætore petente. Pro dom. 33.

¹¹⁵ Quo die quis civis fuit, qui non nefas esse putaret, quacunque aut ætate aut valetudine esset, non se de salute mea sententiam ferre? Post red. in Sen. 11.

Nemo sibi nec valetudinis excusationem nec senectutis fatis justam putavit. Pro Sext. 52.

De me cum omnes Magistratus promulgassent, præter unum Prætorem, a quo non erat postulandum, fratrem inimici mei, præterque duos de lapide emptos Tribunos plebis — nullis comitiis unquam multitudinem hominum tantam, neque splendidiorem fuisse — vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse tabularum. — In Pison. 15.

¹¹⁶ Piso ille gener meus, cui pietatis suæ fructum, neque ex me, neque a populo Romano ferre licuit. Pro Sext. 31.

Studio autem neminem nec industria majore cognovi; quanquam ne ingenio quidem qui præliterit, facile dixerim, C. Pisoni, genero meo. Nullum illi tempus vacabat, aut a forensi dictione, aut a commentatione domestica, aut a scribendo aut a cogitando. Itaque tantos processus faciebat, ut evolare non excurrere videbatur, &c. — alia de illo majora dici possunt. Nam nec continentia, nec pietate, nec ullo genere virtutis, quenquam ejusdem ætatis cum illo conferendum puto. Brut. p. 297, 298.

¹¹⁷ Pridie Non. Sextil. Dyrrhachio sum profectus, illo ipso die lex est lata de nobis. Brundisium veni Nonis: ibi mihi Tulliola mea præsto fuit, natali suo ipso die, qui casu idem natalis erat Brundisinae coloniae: & tuæ vicinæ salutis. Quæ res animadversa a multitudine, summa Brundisiorum gratulatione celebrata est. Ante diem sextum. Id. Sext. cognovi — literis Quinti fratris, mirifico studio omnium

atatum atque ordinum, incredibili concursu Italæ, legem comitiis centuriatis esse perlatam. Ad Att. 4. 1.

Cumque me domus eadem Optimorum & doctissimorum virorum, Lenii Flacci, & Patris & Fratris ejus lætissima accepisset, quæ proximo anno mœrens receperat, & suo periculo præsidioque defenderat. Pro Sext. 63.

¹¹⁰ Meus quidem reditus is fuit ut a Brundisio usque Romam agmen perpetuum totius Italæ viderem. Neque enim regio fuit ullæ, neque præfectura, neque municipium aut colonia, ex qua non publice ad me venerint gratulatum. Quid dicam adventus meos? Quid effusiones hominum ex oppidis? Quid concursum ex agris Patrum familias cum conjugibus ac liberis? &c. in Pison. 22.

Italia cuncta pæne suis humeris reportavit. Post red. in Sen. 15.

Itinere toto Urbes Italæ festos dies agere adventus mei videbantur. Viæ multitudine legatorum undique missorum celebrabantur. — Pro Sext. 63.

¹¹¹ Unus ille dies mihi quidem instar immortalitatis fuit — cum Senatum egressum vidi, populumque Romanum universum, cum mihi ipsa Roma, prope convulsa sedibus suis, ad complectendum conservatorem suum procedere visa est. In Pison. 22.

¹¹² Iter a porta, in Capitolium ascensus, domum reditus erat ejusmodi, ut summa in lætitia illud dolerem, civitatem tam gratam, tam miseram atque oppressam fuisse. — Pro Sext. 63.

¹¹³ Quocirca Te, Capitoline, quem propter beneficia Populus Romanus Optimum, propter vim, Maximum, nominavit. Pro dom. 57.

¹¹⁴ Ut tua mihi confclerata illa vis non modo non propulsanda, sed etiam emenda fuisse videatur. Pro. dom. 28.

NOTES

TO SECTION VI.

¹ **A**lterius vitæ quoddam initium ordimur. ad Att. 4.
1. In another place, he calls his restoration to his former dignity, *παλιγγενεσιαν*, ad Att. 6. 6. or a new birth; a word borrowed probably from the Pythagorean school, and applied afterwards by the sacred Writers to the renovation of our nature by Baptism, as well as our restoration to life, after death, in the general resurrection. Matt. xix. 29. Tit. iii. 5.

² Hoc specimen virtutis, hoc indicium animi, hoc lumen consulatus sui fore putavit, si me mihi, si meis, si Reipub. reddidisset. — Post red. in Sen. 4.

³ Sed quia sæpe concurrir, propter aliquorum de me meritorum inter ipsos contentiones, ut eodem tempore in omnes verear ne vix possim gratus videri. Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, non solum quid cuique debeam, sed etiam quid cuiusque intersit, & quid a me cuiusque tempus poscat. Pro Plancio. 32.

* Cum perpaucis nominatim gratias egissem, quod omnes enumerari nullo modo possent, scelus autem esset quenquam præteriri. — Ib. 30.

Hodierno autem die nominatim a me Magistratibus statui gratias esse agendas & de privatis uni, qui pro salute mea municipia, coloniasque adiisset. — Post red. in Sen. 12.

⁵ Princeps P. Lentulus, parens ac Deus nostræ vitæ, fortunæ, &c. ib. 4. It was a kind of maxim among the ancients; that to do good to a mortal, was to be a God to a mortal. *Deus est mortali, juvare mortalem.* Plin. Hist. 2. 7. Thus Cicero, as he calls Lentulus here his God, so on other occasions gives the same appellation to Plato. *Deus ille noster Plato.* — ad Att. 4. 16. to express the highest sense of the benefits received from them.

* Cn. Pompeius, vir omnium qui sunt, fuerunt, erunt, princeps virtute, sapientia, ac gloria. — Huic ego homini, Quirites, tantum debeo, quantum hominem homini debere vix fas est. Post red. ad Quir. 7.

⁷ Post red. in Sen. 9.

⁸ Post red. ad Quir. 9.

⁹ Qui facultate oblata, ad imperitorum animos incitandos, renovaturum te illa funesta latrocinia ob annonæ causam putavisti. Pro dom. 5.

Quid? puerorum illa concursatio nocturna? num a te ipso instituta me frumentum flagitabant? Quasi vero ego aut rei frumentariæ præfuissem, aut compressum aliquod frumentum tenerem. Ib. 6.

¹⁰ Cum homines ad Theatrum primo, deinde ad Senatum concurrissent impulsu Clodii. Ad Att. 4. 1.

Concursus est ad Templum Concordiæ factus, Senatum illuc vocante Metello — qui sunt homines a Q. Metello, in Senatu palam nominati, a quibus ille se lapidibus appe-

titum, etiam percussum esse dixit. — Quis est iste Lollius? Qui te Tribuno pleb. — Cn. Pompeium interficiendum depoposcit. — Quis est Sergius? armiger Catilinæ, stipator tui corporis, signifer seditionis — his atque hujusmodi ducibus, cum tu in annonæ caritate in Consules, in Senatum — repentinos impetus comparares. — Pro dom. 5.

¹¹ Ego vero domi me tenui, quamdiu turbulentum tempus fuit — cum servos tuos ad rapinam, ad bonorum cædem paratos — armatos etiam in Capitolium tecum venisse constabat — scio me domi mansisse — posteaquam mihi nunciatum est, populum Romanum in Capitolium — convenisse, ministros autem scelerum tuorum perterritos, partim amissis gladiis, partim ereptis diffugisse; veni non solum sine ullis copiis, ac manu, verum etiam cum paucis amicis. — Ib. 3.

Ego denique — a populo Romano universo, qui tum in Capitolium convenerat, cum illo die minus valerem, nominatim in Senatum vocabar. Veni expectatus; multis jam sententiis dictis, rogatus sum sententiam; dixi Reipub. saluberrimam, mihi necessariam. Ib. 7.

Factum est S. C. in meam sententiam, ut cum Pompeio ageretur, ut eam rem susciperet, lexque ferretur. Ad Att. 4. 1.

¹² Cum abessent Consulares, quod tuto se negarent posse sententiam dicere, præter Messalam & Afranium. Ibid.

Quo S. C. recitato, cum continuo more hoc infulso & novo plausum, meo nomine recitando dedisset, habui concionem. — Ibid.

¹³ At enim liberum Senatus judicium propter metum non fuit. Pro dom. 4.

Postridie Senatus frequens, & omnes Consulares nihil Pompeio postulanti negarunt. Ad Att. 4. 1.

Cum omnes adessent, coëptum est referri de inducendo S. C.; ab universo Senatu reclamatum est. Pro dom. 4.

¹⁴ Tunc es ille, inquit, quo Senatus carere non potuit? — quo restituto, Senatus auctoritatem restitutam putabamus? quam primum adveniens prodidisti. Ib. 2.

Nescit quantum auctoritate valeat, quas res gesserit, qua dignitate sit restitutus. Cur ornat eum a quo desertus est? Ib. 11.

¹⁵ Desinant homines iisdem machinis sperare me restitutum posse labefactari, quibus antea stantem perculerunt — data merces est erroris mei magna, ut me non solum pigeat stultitiæ meæ, sed etiam pudeat. Ib. 11.

Cn. Pompeio — maxima terra marique bella extra ordinem esse commissa: quarum rerum si quem poeniteat, eum victoriæ populi Romani necesse est poenitere. Ib. 8.

¹⁶ Legem Consules conscripserunt — alteram Messius, qua omnis pecuniæ dat potestatem, & adjungit classem & exercitum, & majus imperium in provinciis, quam sit eorum, qui eas obtinent. Illa nostra lex Consularis nunc modesta videtur, hæc Messii non ferenda. Pompeius illam velle se dicit; Familiares hanc. Consulares duce Favonio fremunt, nos tacemus; & eo magis quod de domo nostra nihil adhuc Pontifices responderunt. —

Ille legatos quindecim cum postularet, me principem nominavit, & ad omnia me alterum se fore dixit. — Ad Att. 4. 1.

¹⁷ Ego me a Pompeio legari ita sum passus, ut nulla re impedire, quod ne, si vellem, mihi esset integrum. — Ib. 2.

¹⁸ Ut domus M. Tullii Ciceronis cum domo Fulvii Flacci ad memoriam poenæ publicæ constitutæ conjuncta esse videatur. Pro dom. 38.

¹⁹ Qui si sustulerint religionem, aream præclaram habebimus: superficiem Consules ex S. C. æstimabunt. — Ad Att. 4. 1.

²⁰ Nego unquam post sacra constituta, quorum eadem est antiquitas, quæ ipsius urbis, ulla de re, ne de capite quidem Virginum Vestalium, tam frequens collegium judicasse. De Harusp. resp. 6. 7.

²¹ Pro dom. 13, 14, 15, 16.

²² Ib. 17. in privatos homines leges ferri noluerunt; id est enim privilegium: quo quid est injustius? De Legib. 3. 19.

²³ Pro dom. 37, 38.

²⁴ Ib. 43.

²⁵ Ib. 45.

²⁶ Ib. 49.

²⁷ Ib. 51, 53.

²⁸ Ib. 54, 55.

²⁹ Acta res est accurate a nobis; & si unquam in dicendo fuimus aliquid, aut etiam si unquam alias fuimus, tum profecto dolor & magnitudo vim quandam nobis dicendi dedit. Itaque Oratio juventuti nostræ deberi non potest. Ad Att. 4. 2.

³⁰ Cum Pontifices decreissent, ita, si neque populi jussu, neque plebis scitu, is qui se dedicasse diceret, nominatim ei rei præfectus esset; neque populi jussu, neque plebis scitu id facere jussus esset, videri posse sine religione eam partem areæ mihi restitui. Mihi facta statim est gratulatio: nemo enim dubitat, quin domus nobis esset adjudicata. Tum subito ille in concionem ascendit, quam Appius ei dedit: nunciat jam populo, Pontifices secundum se decrevisse; me autem vi conari in possessionem venire: hortatur, ut se & Appium sequantur, & suam libertatem ut defendant.

Hic cum etiam illi infimi partim admirarentur, partim iriderent hominis amentiam. Ad Att. 4. 2.

³¹ Ad Att. 4. 2.

³² Nobis superficiem ædium Consules de consilii sententia æstimarunt HS. vicies; cætera valde illiberaliter; Tusculanam villam quingentis millibus: Formianum ducentis quinquaginta millibus; quæ æstimatio non modo ab optimo quoque sed etiam a plebe reprehenditur. Dices, quid igitur causæ fuit? Dicunt illi quidem pudorem meum, quod neque negarim, neque vehementius postularim. Sed non est id; nam hoc quidem etiam profuisset. Verum iidem, mi Pomponi, iidem inquam illi, qui mihi pennas inciderunt, nolunt easdem renasci. Ibid.

³³ Tusculanum proscripti: suburbano non facile careo.— Cætera, quæ me sollicitant, *μυζικώτερα* sunt. Amamur a fratre & filia. Ibid.

³⁴ Plutarch in Cic. Dio. p. 100.

³⁵ Ut nulla re impediret, quod ne, si vellem, mihi esset integrum, aut si comitia Censorem proximi Consules haberent, petere posse, aut Votivam Legationem sumsisse prope omnium Fanorum, lucorum. Ad Att. 4. 2.

³⁶ Armatis hominibus ante diem III. Non. Novemb. expulsi sunt fabri de area nostra, disturbata porticus Catuli — Quæ ad tectum pœne pervenerat. Quinti fratris domus primo fracta conjectu lapidum, ex area nostra, deinde iussu Clodii inflammata, inspectante Urbe, conjectis ignibus. — Videt, si omnes quos vult palam occiderit, nihilo suam causam difficiliorem, quam adhuc sit, in iudicio futuram. Ad Att. 4. 3.

³⁷ Ante diem tertium Id. Novemb. cum sacra via descenderem, insecutus est me cum suis. Clamor, lapides, fustes, gladii; hæc improvisa omnia. Discessimus in vestî-

bulum Tertii Damionis: qui erant mecum facile operas aditu prohibuerunt. Ipse occidi potuit, sed ego diæta curare incipio, chirurgiæ tædet — Milonis domum prid. id. expugnare & incendere ita conatus est, ut palam hora quinta cum scutis homines, eductis gladiis, alios cum accensis facibus adduxerit. Ipse domum P. Syllæ pro castris ad eam impugnationem fumpserat, &c. Ad Att. 4. 3.

¹⁸ Sylla in Senatu postridie Idus, domi Clodius. Ib.

¹⁹ Egregius Marcellinus, omnes acres; Metellus calumnia dicendi tempus exemit: — conciones turbulentæ Metelli, temerariæ Appii, furiosissimæ Clodii: hæc tamen summa, nisi Milo in Campum obnunciasset, Comitia futura. — Comitia fore non arbitrator; reum Publium, nisi ante occisus erit, fore a Milone puto. Si se inter viam obtulerit, occisum iri ab ipso Milone video. Non dubitat facere: præ se fert; casum illum nostrum non extimescit, &c.

Meo consilio omnia illi fieri querebantur, ignari quantum in illo heroe esset animi, quantum etiam consilii — Ad Att. 4. 3.

N. B. From these facts it appears, that what is said above, of Clodius's repealing the Ælian and Fufian Laws, and prohibiting the Magistrates from obstructing the Assemblies of the people, is to be understood only in a partial sense, and that his new law extended no farther, than to hinder the Magistrates from dissolving an Assembly, after it was actually convened and had entered upon business; for it was still unlawful, we see, to convene an Assembly, while the Magistrate was in the act of observing the heavens.

²⁰ Cui superior annus idem & virilem patris & prætextam populi iudicio togam dederit. Pr. Sext. 69. in Dio. l. 39. p. 99.

* Ep. Fam. 7. 26.

N. B. Pliny says, that the *colum*, by which he is supposed to mean the Cholic, was not known at Rome, till the reign of Tiberius: but the case described in this Letter seems to come so very near to it, that he must be understood, rather of the name than of the thing; as the learned Dr. Le Clerc has observed in his History of Medicine. Plin. l. 26. 1. Le Clerc. Hist. par. 2. l. 4. sect. 2. c. 4.

The mention likewise of the *δυσγινὰ πύλην*, or the Strangury of Epicurus, and the censure, which the Stoics passed upon it, would make one apt to suspect, that some disorders of a venereal kind were not unknown to the ancients.

** Ut Cato, adolescens nullius consilii, — vix vivus effugeret; quod cum Gabinium de ambitu vellet postulare neque Prætores diebus aliquot adiri possent, vel potestatem suam facerent, in concionem ascendit, & Pompeium privatus Dictatorem appellavit. Proprius nihil est factum, quam ut occideretur. Ep. ad Quint. Frat. 1. 2.

** Tum Clodius rogatus diem dicendo eximere cœpit — deinde ejus operæ repente a Græcostasi & gradibus clamorem fatis magnum sustulerunt, opinor in Q. Sextilium & amicos Milonis incitatæ; eo metu injecto repente magna querimonia omnium discessimus. Ad Quint. Fr. 2. 1.

** Libenterque commutata persona, te mihi fratris loco esse duco. Ep. Fam. 5. 3.

** Senatus religionis calumniam, non religione, sed malevolentia & illius regiæ largitionis invidia comprobatur. Ep. Fam. 1. 1.

De Rege Alexandrino factum est S. C. cum multitudine eum reduci, periculosum Reipub. videri. Ad Quin. Fr. 2. 2.

** Hæc tamen opinio est populi Romani, a tuis invidis atque obtrectatoribus nomen inductum fictæ religionis, non

tam ut te impedirent, quam ut nequis, propter exercitus cupiditatem, Alexandriam vellet ire. Ep. Fam. 1. 4.

⁴⁷ Crassus tres legatos decernit, nec excludit Pompeium: censet enim etiam ex iis, qui cum imperio sunt. M. Bibulus tres legatos ex iis, qui privati sunt. Huic assentiuntur reliqui consulares, præter Servilium, qui omnino reduci negat oportere, & Volcatium, qui decernit Pompeio. ---

Hortensii & mea & Luculli sententia --- Ex illo S. C. quod te referente factum est, tibi decernit, ut reducas regem. ---

Regis causâ si qui sunt qui velint, qui pauci sunt, omnes rem ad Pompeium deferri volunt. Ep. Fam. 1. 1.

Reliqui cum esset in Senatu contentio, Lentulusne an Pompeius reduceret, obtinere causam Lentulus videbatur. --- In ea re Pompeius quid velit non despicio: familiares ejus quid cupiant, omnes vident. Creditores vero Regis aperte pecunias suppeditant contra Lentulum. Sine dubio res remota a Lentulo videtur, cum magno meo dolore: quamquam multa fecit, quare si fas esset, jure ei succensere possemus. Ad Quin. Fr. 2. 2.

⁴⁸ Ego eo die casu apud Pompeium cœnavi: nactusque tempus hoc magis idoneum, quam unquam antea post tuum discessum, is enim dies honestissimus nobis fuerat in Senatu, ita sum cum illo locutus, ut mihi viderer animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere: quem ego ipsum cum audio, prorsus eum libero omni suspitione cupiditatis: cum autem ejus familiares, omnium ordinum video, perspicio, id quod jam omnibus est apertum, totam rem istam jampridem a certis hominibus, non invito Rege ipso --- esse corruptam. Ep. Fam. 1. 2.

⁴⁹ Nos cum maxime consilio, studio, labore, gratia, de causa regia niteremur, subito extorta est nefaria Catonis

promulgatio, quæ studia nostra impediret, & animos a minore cura ad summum timorem traduceret. Ibid. 5.

Suspicio per vim rogationem Caninium perlaturum. Ad Quint. 2. 2.

⁵⁰ Sed vereor ne aut eripiat, nobis causa regia, aut deferatur. — Sed si res coget, est quiddam tertium, quod non — mihi displicebat; ut neque jacere Regem pateremur, nec nobis repugnantibus ad eum deferri, ad quem prope jam delatum videtur. — Ne, si quid non obtinuerimus, repulsi esse videamur. Ep. Fam. 1. 5.

⁵¹ Sed omnia fiunt tardiora propter furiosam Ædilitatis expectationem. Ad Quint. 2. 2.

⁵² Non idem mihi licet, quod iis, qui nobili genere nati sunt, quibus omnia populi Romani beneficia dormientibus deferuntur. — In Verr. 5. 70.

Erat nobilitate ipsa, blanda conciliatricula commendatus. Omnes semper boni nobilitati favemus, &c. — Pr. Sext. 9.

⁵³ Videtis igitur hominem per se ipsum jam pridem afflictum ac jacentem, perniciosi Optimatum discordiis excitaris. — Ne a Republica Reipub. pestis amoveretur, restiterunt: etiam, ne causam diceret; etiam ne privatus esset. Etiamne in sinu atque in deliciis quidam optimi viri viperam illam venenatam ac pestiferam habere potuerunt? Quo tandem decepti munere? Volo, inquit, esse qui in concione detrahat de Pompeio. De Harusp. Resp. 24.

⁵⁴ Ad diem IIII. Non. Febr. Milo affuit. Ei Pompeius advocatus venit. Dixit Marcellus a me rogatus. Honestè discessimus. Productus dies est in IIII. Id. Feb. — A. D. IIII. Idem Milo affuit. Dixit Pompeius, sive voluit. Nam ut furxerit, operæ Clodianæ clamorem sustulerunt: idque ei perpetua oratione contigit, non modo ut acclamatione, sed ut

convicio & maledictis impediretur. Qui ut peroravit, nam in eo sane fortis fuit, non est deterritus, dixit omnia, atque interdum etiam silentio, cum auctoritate peregerat; sed ut peroravit, surrexit Clodius: ei tantus clamor a nostris, placuerat enim referre gratiam, ut neque mente, neque lingua, neque ore consisteret. — Cum omnia maledicta, tum versus etiam obscenissimi in Clodium & Clodiam dicerentur. Ille furens & exsanguis interrogabat suos in clamore ipso, quis esset, qui plebem fame necaret? Respondebant opera, Pompeius. Quis Alexandriam ire cuperet? Respondebant, Pompeius. Quem ire vellent? Respondebant, Crassum. Is aderat tum Miloni animo non amico. —

Hora fere nona, quasi signo dato, Clodiani nostros confutare coeperunt. Exarsit dolor, urgere illi ut loco nos moverunt. Factus est a nostris impetus, fuga operarum. Ejectus de Rostris Clodius. Ac nos quoque tum fugimus, ne quid in turba. — Senatus vocatus in Curiam, Pompeius domum. — Ad Quint. Fr. 2. 3.

“ Neque ego in Senatum, ne aut de tantis rebus tacerem, aut in Pompeio defendendo, nam is carpebatur a Bibulo, Curione, Favonio, Servilio filio, animos bonorum offenderem. Res in posterum diem dilata est. — Eo die nihil perfectum. — A. d. VII. Id. — Cato est vehementer in Pompeium invehens, & eum oratione perpetua tanquam reum accusavit. De me multa me invito, cum mea summa laude dixit. Cum illius in me perfidiam increpavit, auditus est magno silentio malevolorum. Respondit ei vehementer Pompeius, Crassumque descripsit; dixitque aperte, se munitiorem ad custodiendam vitam suam fore, quam Africanus fuisset, quem C. Carbo interemisset. Itaque magnæ mihi res moveri videbantur. Nam Pompeius hæc intelligit, mecumque communicat insidias vitæ suæ fieri: C. Catonem a Crasso susten-

sustentari; Clodio pecuniam suppeditari: utrumque & ab eo & a Curione, Bibulo, cæterisque suis obtrectatoribus confirmari: vehementer esse providendum ne opprimatur, concionario illo populo a se prope alienato, nobilitate inimica, non æquo Senatu, Juventute improba; itaque se comparat, homines ex agris arcessit. Operas autem suas Clodius confirmat. Manus ad Quirinalia paratur. In eo multo fumus superiores, &c. Ad Quint. 2. 3.

¹⁶ Vid. Dio. p. 99.

¹⁷ Consul est egregius Lentulus, non impediante Collega: sic inquam bonus, ut meliorem non viderim. Dies comitiales exemit omnes. --- Sic legibus perniciosissimis obstitit, maxime Catonis --- Nunc igitur Catonem Lentulus a legibus removet, & eos, qui de Cæsare monstra promulgarunt. --- Marcellinus autem hoc uno mihi minus satisfacit, quod eum nimis aspere tractat, quanquam id Senatu non invito facit: quo ego me libentius a Curia, & ab omni parte Reip. subtraho. Ad Quint. 2. 6.

¹⁸ A. D. III. Id. dixi pro Bestia de ambitu apud Prætorem Cn. Domitium, in Foro medio, maximo conventu. --- Ad Quint. 2. 3.

Cogor nonnunquam homines non optime de me meritos, rogatu eorum qui bene meriti sunt, defendere. Ep. Fam. 7. 1. Vid. Philip. XI. 5. Sallust. 17. 43. Plutar. in Cic.

¹⁹ Illum enim arbitrabar etiam sine hoc subsidio pecuniæ, retinere exercitum præda ante parta, & bellum conficere posse: sed decus illud & ornamentum Triumphi minuendum nostra parsimonia non putavi.

Et quas regiones, quasque gentes nullæ nobis, antea litteræ, nulla vox, nulla fama notas fecerat, has noster Imperator nosterque exercitus, & populi Romani arma peragraverunt. De Prov. Consul. XI. 13.

“ Quorum malevolentissimis obrectationibus nos scito de vetere illa nostra, diuturnaue sententia prope jam esse depulso; non nos quidem ut nostræ dignitatis simus obliti, sed ut habeamus rationem aliquando etiam salutis. Poterat utrumque præclare, si esset fides, si gravitas in hominibus Consularibus. —

Nam qui plus opibus, armis, potentia valent, profecisse tantum mihi videntur stultitia & inconstantia adversariorum, ut etiam auctoritate jam plus valerent. — quod ipse, litteris omnibus a pueritia deditus, experiundo tamen magis, quam discendo cognovi; — neque salutis nostræ rationem habendam nobis esse sine dignitate, neque dignitatis sine salute. Ep. Fam. 1. 7.

“ Tantum enim animi inductio & mehercule amor erga Pompeium apud me valet, ut, quæ illi utilia sunt, & quæ ille vult, ea mihi omnia jam & recta & vera videantur — Me quidem illa res consolatur, quod ego is sum, cui vel maxime concedant omnes, ut vel ea defendam, quæ Pompeius velit, vel taceam, vel etiam, id quod mihi maxime lubet, ad nostra me studia referam litterarum; quod profecto faciam, si mihi per ejusdem amicitiam licebit. —

Quæ enim proposita fuerant nobis, cum & honoribus amplissimis, & laboribus maximis perfuncti essemus, dignitas in sententiis dicendis, libertas in Rep. capeffenda; ea sublata tota: sed nec mihi magis, quam omnibus. Nam aut assentiendum est nulla cum gravitate paucis, aut frustra dissentiendum. Ibid. 8.

“ Qui cum omnibus salutis meæ defensoribus bellum sibi esse gerendum judicaverunt. Pr. Sext. 2.

“ Is erat æger: domum, ut debuimus, ad eum statim venimus; eique nos totos tradidimus: idque fecimus præter hominum opinionem, qui nos ei jure succensere puta-

bant, ut humanissimi gratissimique & ipsi & omnibus videre-
mur: itaque faciemus. Ad Quint. 2. 3.

“ P. Sextius est reus non suo sed meo nomine, &c. Pr.
Sext. 13.

“ Sextius noster absolutus est. A. D. II. Id. Mart. & quod
vehementer interfuit Reipub. nullam videri in ejusmodi causa
dissensionem esse, omnibus sententiis absolutus est — Scito
nos in eo judicio consecutos esse, ut omnium gratissimi ju-
dicaremur. Nam in defendendo homine moroso cumulatissime
satisfecimus. Ad Quint. 2. 4.

“ Vatinius, a quo palam oppugnabatur, arbitrato nostro
concidimus, Diis hominibusque plaudentibus. — Quid quæris?
Homo petulans, & audax Vatinius valde perturbatus, debi-
litatusque discessit. Ibid.

Ego sedente Pompeio, cum ut laudaret P. Sextium in-
troisset in urbem, dixissetque testis Vatinius, me fortuna &
felicitate C. Cæsaris commotum, illi amicum esse cœpisse;
dixi, me eam Bibuli fortunam, quam ille afflictam putaret,
omnium triumphis victoriisque anteferre. — Tota vero inter-
rogatio mea nihil habuit, nisi reprehensionem illius Tribuna-
tus: in quo omnia dicta sunt libertate, animoque maximo.
Ep. Fam. 1. 9.

“ Pompeio pecunia decreta in rem frumentariam ad HS
ccc. sed eodem die vehementer actum de agro Campano,
clamore Senatus prope concionali. Acriorem causam inopia
pecuniæ faciebat, & annonæ caritas. — Ad Quint. 2. 5.

Nonis April. mihi est Senatus assensus, ut de agro Cam-
pano, idibus Maiis, frequenti Senatu referretur. Num potui
magis in arcem illius causæ invadere? Ep. Fam. 1. 9.

“ Hoc S. C. in sententiam meam facto, Pompeius, cum
mihi nihil ostendisset se esse offensum, in Sardiniam & in
Africam profectus est, eoque itinere Lucam ad Cæsarem venit.

Ibi multa de mea sententia questus est Cæsar, quippe qui etiam Ravennæ Crassum ante vidisset, ab eoque in me esset incensus. Sane moleste Pompeium id ferre constabat: quod ego, cum audissem ex aliis, maxime ex fratre meo cognovi; quem cum in Sardinia paucis post diebus, quam Luca discesserat, convenisset, Te, inquit, ipsum cupio: nihil opportunius potuit accidere: nisi cum Marco fratre diligenter egeris, dependendum tibi est, quod mihi pro illo spondidisti: quid multa? Questus est graviter: sua merita commemoravit: quid egisset sapissime de actis Cæsarum cum meo fratre, quidque sibi is de me recepisset, in memoriam redegit; seque, quæ de mea salute egisset, voluntate Cæsarum egisse, ipsum meum fratrem testatus est. Ibid.

“ Qui cum illa sentirent in Repub. quæ ego agebam, semperque sensissent; me tamen non satisfacere Pompeio, Cæsaremque inimicissimum mihi futurum, gaudere se aiebant: hoc mihi dolendum, sed illud multo magis, quod inimicum meum — sic amplexabantur — sic me præsentem osculabantur — Ego si ab improbis & perditis civibus Rempub. teneri videbam — non modo præmiis — sed ne periculis quidem ullis compulsus — ad eorum causam me adjungerem, ne si summa quidem eorum in me merita constarent. Cum autem in Repub. Cn. Pompeius princeps esset — meumque inimicum unum in Civitate haberet inimicum, non putavi famam inconstantiae mihi pertimescendam, si quibusdam in sententiis paullum me immutasssem, meamque voluntatem ad summi viri, de meque optime meriti dignitatem aggregasssem, &c. Gravissime autem me in hac mente impulit, & Pompeii fides, quam de me Cæsari dederat; & fratris mei, quam Pompeio. Ep. Fam. 1. 9.

“ Neque, ut ego arbitror, errarent, si cum pares esse non possent, pugnare desisterent.

Commutata tota ratio est Senatus, judiciorum, Rei totius publicæ. Otium nobis exoptandum est: quod ii, qui potentiuntur rerum, præstituri videntur, si quidam homines patientius eorum potentiam ferre potuerint. Dignitatem quidem illam consularem fortis et constantis Senatoris nihil est, quod cogitemus. Amissa est culpa eorum, qui a Senatu & ordinem conjunctissimum, & hominem clarissimum abalienarunt. Ibid. 8.

⁷¹ Ep. Fam. 1. 9.

⁷² Quod Idibus & postridie fuerat dictum, de Agro Campano actum iri, non est actum. In hac causa mihi aqua hæret. Ad Quint. 2. 8.

⁷³ De nostra Tullia — spero nos cum Crassipede confecisse. Ib. 4.

Quod mihi de Filia & de Crassipede gratularis — Speroque & opto hanc conjunctionem nobis voluptati fore. Ep. Fam. 1. 7.

Viaticum Crassipes præripit. Ad Att. 4. 5.

⁷⁴ Prid. Id. hæc scripsi ante lucem. Eo die apud Pomponium in ejus nuptiis eram cœnaturus. Ad Quint. 2. 3.

⁷⁵ Domus utriusque nostrum ædificatur strenue. Ib. 4. Longilium redemptorem cohortatus sum. Fidem mihi faciebat, se velle nobis placere. Domus erit egregia. Ib. 6.

Quintus tuus, puer optimus, eruditur egregie. Hoc nunc magis animadverto, quod Tyranno docet apud me. Ib. 4.

A. D. VIII. Id. Apr. Sponsalia Crassipedi præbui. Huic convivio puer optimus, Quintus tuus, quod perleviter commotus fuerat, defuit. — Multum is mecum sermonem habuit & perhumanum de discordiis mulierum nostrarum. — Pomponia autem etiam de te quæstæ est. Ib. 6.

⁷⁶ Te perspicere posse, qui Ciliciam Cypriumque teneas,

quid efficere & quid consequi possis, &, si res facultatem habitura videatur, ut Alexandriam atque Ægyptum tenere possis, esse & tuæ & nostri imperii dignitatis, Ptolemaide, aut aliquo propinquo loco rege collocato, te cum classe, atque exercitu proficisci Alexandriam: ut cum eam pace, præfidiisque firmaris, Ptolemæus redeat in regnum: ita fore, ut per te restituatur, quemadmodum Senatus initio censuit; & sine multitudine reducatur, quemadmodum homines religiosi Sibyllæ placere dixerunt. Sed hæc sententiâ sic & illi & nobis probabatur, ut ex eventu homines de tuo consilio existimatuos videremus. — Nos quidem hoc sentimus; si exploratum tibi sit, posse te regni illius potiri, non esse cunctandum: si dubium, non esse conandum, &c. Ep. Fam. 1. 7.

⁷⁷ Ille vindex Gladiatorum & Bestiariorum emerat — Bestiarios — Hos alere non poterat. Itaque vix tenebat. Sensit Milo, dedit cuidam non familiari negotium, qui sine suspitione emeret eam familiam a Catone: quæ simulatque abducta est, Racilius rem patefecit, eosque homines sibi emptos esse dixit — & tabulam proscripsit, se familiam Catonianam venditurum. In eam tabulam magni risus conquebantur. Ad Quint. 2. 6.

⁷⁸ Offendes designationem Tyrannionis mirificam in librorum meorum Bibliotheca; quorum reliquæ multo meliores sunt, quam putaram. Etiam vellem mihi mittas de tuis Librariolis duos aliquos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus, & ad cætera administris. Ad Att. 4. 4.

Postea vero quam Tyrannio mihi libros disposuit, mens addita videtur meis ædibus: qua quidem in re, mirifica opera Dionysii & Menophili tui fuit. Ib. 8.

⁷⁹ Id. Maiis Senatus frequens divinus fuit in Supplicatione Gabinio deneganda. Adjurat Procilius hoc nemini accidisse.

Foris valde plauditur. Mihi cum sua sponte jucundum, tum jucundius, quod me absente: est enim εὐλαμπὲς iudicium, sine oppugnatione, sine gratia nostra. — Ad Quint. 2. 8.

Hoc statuit Senatus, cum frequens supplicationem Gabinio denegavit — A proditore, atque eo, quem præsentem hostem Reipub. cognosset, bene Rempub. geri non potuisse. De Prov. Consul. 6.

⁹⁰ Vid. Argum. Manutii in Orat. de Harusp. respons. Dio. l. 39. p. 100.

⁹¹ Dio. Ibid.

⁹² De Harusp. responsis. 6.

⁹³ Ibid. 10, 11, 12, 13.

⁹⁴ Ibid. 14, 15.

⁹⁵ Ibid. 16.

⁹⁶ Ibid. 17, 18.

⁹⁷ Itaque ego idem, qui nunc Consulibus iis, qui designati erunt, Syriam, Macedoniamque decerno — Quod si essent illi optimi viri, tamen ego mea sententia C. Cæsari nondum succedendum putarem. Qua de re dicam, Patres conscripti, quod sentio, atque illam interpellationem familiarissimi mei, qua paullo ante interrupta est oratio mea, non pertimescam. Negat me vir optimus inimiciorem debere esse Gabinio, quam Cæsari; omnem enim illam tempestatem, cui cesserim, Cæsare impulsore atque adiutore esse excitatam. Cui si primum sic respondeam, me communis utilitatis habere rationem, non doloris mei. — Hic me meus in Rempub. animus pristinus ac perennis, cum C. Cæsare reducit, reconciliat, restituit in gratiam. Quod volent denique homines existiment, nemini ego possum esse bene de Republica merenti non amicus. Vid. Orat. de Provin. Conf. 8, 9, &c.

⁹⁸ Quo mihi difficilior est hic extremus perorandi locus.—

Sed mos est gerendus, non modo Cornelio, cujus ego voluntati in ejus periculis nullo modo deesse possum; sed etiam Cn. Pompeio. Pr. Balbo. 1. 2, &c.

⁸⁰ Fuit & Balbus Cornelius major Consul — Primus externorum, atque etiam in oceano genitorum usus illo honore. Hist. N. 7. 43.

Garama caput Garamantum: omnia armis Romanis superata, & a Cornelio Balbo triumphata, uno omnium externo curru & Quiritium jure donato: quippe Gadibus nato Civitas Rom. cum Balbo majore patruo data est. Ib. 5. 5.

⁹⁰ Sumptus unius generis objectus est, habitationis: triginta millibus dixistis eum habitare. Nunc demum intelligo P. Clodii insulam esse venalem, cujus hic in ædiculis habitet, decem, ut opinor, millibus. Pro Cælio. 7.

⁹¹ Urgebar ab eo, ad quem misi, & non habebam exemplar. quid? etiam, (dudum enim circumrodo, quod devorandum est) subturpicula mihi videbatur *παρωδία*; sed valeant recta, vera, honesta consilia. Non est credibile, quæ sit perfidia in istis principibus, ut volunt esse, & ut essent, si quicquam haberent fidei. Senferam, noram, inductus, relictus, projectus ab iis: tamen hoc erat in animo, ut cum iis in Rep. consentirem. Idem erant, qui fuerant. Vix aliquando te auctore respivi. Dices, ea te monuisse, quæ facerem, non etiam ut scriberem. Ego mehercule mihi necessitatem volui imponere hujus novæ conjunctionis, ne qua mihi liceret labi ad illos, qui etiam tum cum miseri mei debent, non desinunt invidere. Sed tamen modici fuimus *σκολοι*, ut scripsi — Sed quoniam qui nihil possunt, si me amare nolunt, demus operam, ut ab iis, qui possunt, diligamur. Dices, vellem jampridem. Scio te voluisse, & me asinum germanum fuisse. Ad. Att. 4, 5.

⁹² Scribis poema ab eo nostrum probari. Ad Quint. 2. 15.

Ep. Fam. 5. 12.

⁹³ Epistolam, Luceio quam misi — fac ut ab eo fumas: valde bella est: eumque ut adproperet adhorteris, &, quod mihi se ita facturum rescripsit, agas gratias. Ad Att. 4. 6.

Tu Luceio librum nostrum dabis. Ibid. 11.

⁹⁴ Sed cum L. Domitius consulatus Candidatus palam minaretur, Consulem se effecturum, quod Prætor nequisset, adepturumque ei exercitus; Crassum Pompeiumque in urbem Provinciæ suæ Lucam extractos compulit, ut detruendi Domitii causa alterum Consulatum peterent. Sueton. J. Cæs. 24.

⁹⁵ Consul — dies comitiales exemit omnes — C. Cato concionatus est, comitia haberi non siturum, si sibi cum populo agendi dies essent exempti. Ad Quint. 2. 6.

⁹⁶ Quid enim hoc miserius, quam eum, qui tot annos, quod habet, designatus Consul fuerit, Consulem fieri non posse? &c. Ad Att. 4. 8. Vid. Dio. p. 103.

⁹⁷ Acclamate, inquit, Quirites, acclamate, dum licet: jam enim vobis impune facere non licebit. Val. Max. 6. 2.

⁹⁸ Da, inquit, prædes Reip. te, si postulatus fueris, civile bellum non excitaturum; etiam de tuo prius, quam de Manilii capite, in concilium iudices mittam. Ibid.

⁹⁹ Tu quidem, etsi es natura πολιτικός, tamen nullam habes propriam servitutem: communi fueris nomine. Ego vero, qui, si loquor de Repub. quod oportet, infans, si quod opus est, servus existimor, si taceo, oppressus & captus; quo dolore esse debeo? quo sum scilicet hoc etiam acriore, quod ne dolere quidem possum, ut non ingratus videar. Quid si cessare libeat & in otii portum confugere? Nequicquam. Immo etiam in bellum & in castra: ergo erimus ὀπαδοί, qui ταγοί esse noluimus? Sic faciendum est; tibi enim ipsi, cui utinam semper paruissem, sic video placere.

Reliqui est, *Σπάρτην ἔλαχες, ταύταν κύσσει*; non mehercule possum : & Philoxeno ignosco, qui reduci in carcerem maluit. Veruntamen id ipsum mecum in his locis commentor, ut ista improbem. Ad Att. 4. 6.

The story of Dionysius the Tyrant of Syracuse, and Philoxenus the Poet, is told by Diodorus Siculus. Lib. 15. p. 331.

¹⁰⁰ Pompeius in Cumanum Parilibus venit : misit ad me statim qui salutem nunciaret : ad eum postridie mane vadebam — Ad Att. 4. 10.

Nos hic cum Pompeio fuimus : sane sibi displicens, ut loquebatur ; sic est enim in hoc homine dicendum. — In nos vero suavissime effusus ; venit etiam ad me in Cumanum a se. Ib. 9.

¹⁰¹ Ego hic pascor Bibliotheca Fausti. Fortasse tu putabas his rebus Puteolanis & Lucrinensibus. Ne ista quidem desunt. Sed mehercule a cæteris oblectationibus ut deferor & voluptatibus propter Rempub. sic literis sustentor & recreor ; maloque in illa tua sedecula, quam habes sub imagine Aristotelis, federe, quam in istorum fella curuli, tecumque apud te ambulare, quam cum eo, quocum video esse ambulandum. Sed de illa ambulatione fors viderit, aut si qui est, qui curet Deus. Ib. 10.

Nos hic voramus literas cum homine mirifico, ita mehercule sentio, Dionysio. Ib. 11.

¹⁰² Vid. Dio. l. 39. p. 116, &c.

¹⁰³ Ex qua aliquot Prætorio imperio, Consulari quidem nemo rediit, qui incolumis fuerit, qui non triumpharit. In Pison. 16.

Ut ex ea provincia, quæ fuit ex omnibus una maxime triumphalis, nullas sit ad Senatum litteras mittere ausus. — Nuncius ad Senatum missus est nullus. Ib. 19.

Mitto de amissa maxima parte exercitus. — Ib. 20.

Dyrrhachium ut venit decedens, obsessus est ab iis ipsis militibus — Quibus cum juratus affirmasset, se, quæ deberentur, postero die perfoluturum; domum se abdidit: inde nocte intempesta crepidatus, veste fervili navem conscendit. — Ib. 38.

¹⁰⁴ Sic iste — Macedonicus Imperator in urbem se intulit, ut nullius negotiatoris obscurissimi reditus unquam fuerit desertior. — Ib. 23.

Cum tu — detractam e cruentis fascibus lauream ad portam Esquilinam abiecisti. — Ib. 30.

¹⁰⁵ Tune ausus es meum discessum illum — maledicti & contumeliæ loco ponere? Quo quidem tempore cepi, Patres conscripti, fructum immortalem vestri in me amoris — qui non admurmuratione, sed voce & clamore abjecti hominis — petulantiam fregistis. Ib. 14.

¹⁰⁶ Non ulla tibi, inquit, invidia nocuit, sed versus tui. — Hæc res tibi fluctus illos excitavit. — Tuæ dicis, inquit, Togæ, summum Imperatorem esse cessurum. —

Paullo ante dixisti me cum iis conflagere, quos despicerem; non attingere eos, qui plus possent, quibus iratus esse deberem. Ib. 29, 30, 31.

¹⁰⁷ Quoniam te non Aristarchum, sed Grammaticum Phalarim habemus, qui non notam apponas ad malum versus, sed poetam armis prosequare — Quid nunc te, Afine, litteras doceam? Non dixi hanc togam, qua sum amictus, nec arma, scutum & gladium unius Imperatoris: sed quod pacis est insigne & otii, toga; contra autem arma tumultus ac belli, more poetarum locutus, hoc intelligi volui, bellum ac tumultum paci atque otio concessurum — in altero — hærerem, nisi tu expedisses. Nam cum tu — detractam e cruentis fascibus lauream ad portam Esquilinam

abjecisti, indicasti, non modo amplissimæ, sed etiam minimæ laudi lauream concessisse — Vis Pompeium isto versu inimicum mihi esse factum — Primo nonne compensabit cum uno versiculo tot mea volumina laudum suarum? Vestræ fraudes, — vestræ criminationes insidiarum mearum — effecerunt ut ego excluderer — &c. In Pison. 30., 31.

¹⁰⁸ Pompeius Magnus in ornamentis Theatri mirabiles famo posuit imagines; ob id diligentius magnorum artificum ingeniis elaboratas: inter quas legitur Eutyche, a viginti liberis rogo illata, enixa triginta partus; Alcippe, Elephantum Plin. H. 7. 3.

¹⁰⁹ Tibi etiam gratias agebat, quod signa componenda suscepisses. Ad Att. 4. 9.

¹¹⁰ Quum Pompeius, inquit, ædem Victoriæ dedicaturus esset, cujus gradus vicem Theatri essent, &c. A. Gell. X. 1. Vid. Tertull. de Spectat.

Dion. Cassius mentions it, as a tradition, that he had met with, that this Theatre was not really built by Pompey, but by his Freedman, Demetrius, who had made himself richer than his master, by attending him in his wars; and to take off the envy of raising so vast an estate, laid out a considerable part of it upon the Theatre, and gave the honor of it to Pompey. Dio. p. 107. Senec. de Tranq. Anim. c. 8.

¹¹¹ Magnificentissima vero Pompeii nostri munera in secundo Consulatu. De Off. 2. 16.

Pompeii quoque altero Consulatu, dedicatione Templi Veneris Victricis, pugnare in Circo viginti Elephantes — Amissa fugæ spe misericordiam vulgi inenarrabili habitu querentes supplicare, quadam sese lamentatione complorantes, tanto populi dolore, ut oblitus Imperatoris — flens universus confurgeret, dirasque Pompeio, quas ille mox luit,

pœnas imprecaretur — Plin. l. 8. 7. Vid. Dio. l. 39. p. 107.
It. Plutar. in Pomp.

¹¹² In his infinitis — sumptibus, nihil nos magnopere mirari: cum nec necessitati subveniatur, ne dignitas augeatur: ipsaque illa delectatio multitudinis fit ad breve exiguumque tempus — in quo tamen ipso, una cum satietate memoria quoque moriatur voluptatis. De Off. 2. 16.

¹¹³ Ep. Fam. 7. 1.

¹¹⁴ Cujus ministerii gratia Senatus relationem interponi jubebat, ut Prætoris Comitiis extra ordinem ratio ejus haberetur. Sed ipse id fieri passus non est. Val. Max. 4. 1. Plutarch. in Cato.

¹¹⁵ Proxima dementiæ suffragia — quoniam quem honorem Catoni negaverunt, Vatinio dare coacti sunt. Val. Max. 7. 5. Plut. in Pomp.

¹¹⁶ A. D. III. id. Maji. S. C. factum est de ambitu in Afranii sententiam. — Sed magno cum gemitu Senatus, Consules non sunt persecuti eorum sententias: qui Afranio cum essent assensu addiderunt, ut Prætores ita crearentur, ut dies LX. privati essent. Eo die Catonem plane repudiarunt. Quid multa? Tenent omnia, idque ita omnes intelligere volunt. Ad Quint. 2. 9.

¹¹⁷ Quod Ædes Telluris est curationis meæ. De Harusp. resp. 14.

¹¹⁸ Multa nocte cum Vibullio veni ad Pompeium. Cumque ego egissem de istis operibus & inscriptionibus, per mihi benigne respondit. — Cum Crasso se dixit loqui velle, mihique, ut idem facerem suavit. Crassum Consulem ex Senatu domum reduxi: suscepit rem, dixitque esse quod Clodius hoc tempore cuperet se, & per Pompeium consequi. Putare se, si ego eum non impedirem, posse me adipisci sine contentione quod vellem — &c. Ad Quint. 2. 9.

Reddita est mihi pervetus Epistola — in qua de Æde Telluris, & de porticu Catuli me admones. Fit utrumque diligenter. Ad Telluris etiam tuam statuam locavi. lb. 3. 1.

¹¹⁹ Dio. l. 39. p. 109. Plut. in Crass.

¹²⁰ M. Crasso quid acciderit, videmus, dirarum obnunciatione neglecta. De Divin. 1. 16.

¹²¹ Solus enim multorum annorum memoria, non decantandi Augurii, sed divinandi tenui disciplinam: quem irridebant Collegæ tui, eumque tum Pisidam, tum Soranum Augurem esse dicebant. Quibus nulla videbatur in Auguriis aut Auspiciis præsensio. lb. 47.

In quo Appius, bonus Augur — non satis scienter — Civem egregium, Ateium, censor notavit, quod ementitum auspicia subscripserit. — Quæ si falsa fuisset nullam adferre potuisset causam calamitatis. lb. 16.

¹²² Repentinam ejus Gabinii defensionem — si sine ulla mea contumelia suscepisset, tulissem: sed cum me disputantem, non laceffentem læsisset, exarsi non solum præsentem, credo, iracundia (nam ea tam vehemens fortasse non fuisset) sed cum inclusum illud odium multarum ejus in me injuriarum, quod ego effudisse me omne arbitrabar, residuum tamen insciente me fuisset, omne repente apparuit — Cumque Pompeius ita contendisset, ut nihil unquam magis, ut cum Crasso redirem in gratiam; Cæsarque per literas maxima se molestia ex illa contentione affectum ostenderet: habui non temporum solum meorum rationem, sed etiam naturæ. Crassusque ut quasi testata populo Rom. esset nostra gratia, pæne a meis laribus in provinciam est profectus. Nam cum mihi condixisset, cœnavit apud me in mei Generi Crassipedis hortis. — Ep. Fam. 1. 9.

¹²³ Ad Quint. 3. 7. Ad Att. 4. 12.

¹²⁴ Ego afuisse me in altercationibus, quas in Senatu factas audio, fero non moleste; nam aut defendissem quod non placeret, aut defuissem cui non oporteret. Ad Att.

4. 13.

¹²⁵ Scripsi etiam, (nam ab orationibus dijungo me fere, referoque ad mansuetiores musas) rescripsi igitur Aristoteleo more, quemadmodum quidem volui, tres libros in disputatione & dialogo de Oratore, quos arbitror Lentulo tuo non fore inutiles. Abhorrent enim a communibus præceptis: ac omnem antiquorum, & Aristoteleam & Isocrateam rationem Oratoriam complectuntur. Ep. Fam. 1. 9.

¹²⁶ Crassus — quatuor & triginta tum habebat annos, totidemque annis mihi ætate præstabat — Triennio ipso minor quam Antonius, quod idcirco posui, ut dicendi latine prima maturitas qua ætate extitisset posset notari; & intelligeretur, jam ad summum pæne esse perductam, ut eo nihil ferme quisquam addere posset, nisi qui a Philosophia, a jure civili, ab historia fuisset instructor. Brut. 275.

Nunc ad Antonium, Crassumque pervenimus. Nam ego sic existimo hos Oratores fuisse maximos: & in his primum cum Græcorum gloria latine dicendi copiam æquatam. Ib. 250.

¹²⁷ Nos enim, qui ipsi sermoni non interfuissemus, & quibus C. Cotta tantummodo locos, ac sententias hujus disputationis tradidisset, quo in genere orationis utrumque Oratorem cognoveramus, id ipsum sumus in eorum sermone adumbrare conati — De Orat. 3. 4.

Ut ei, (Crasso) & si nequaquam parem illius ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam debitamque referamus — Ibid. —

¹²⁸ Quod in iis libris, quos laudas, personam desideras Scævola. Non eam temere dimovi, sed feci idem, quod

in *πολλῆς* Deus ille noster, Plato. Cum in Piræum Socrates venisset ad Cephalum, locupletem & festivum senem, quoad primus ille sermo haberetur adest in disputando Senex—&c. Ad Att. 4. 16.

¹²⁹ Ad Att. 4. 13. 5. 8.

¹³⁰ Has litteras velim existimes fœderis habituras esse vim, non epistolæ; meque ea, quæ tibi promitto ac recipio, sanctissime esse observaturum — Ep. Fam. 5. 8.

¹³¹ Ep. Fam. 15. 1, 3, 4.

¹³² De Comageno Rege quod rem totam discusseram, mihi & per se & per Pomponium blanditur Appius. Videt enim, si hoc genere dicendi utar in cæteris, Februarium sterilem futurum. Eumque lusi jocosè satis: neque solum illud extorsi oppidulum, quod erat positum in Euphrate, Zeugma; sed præterea togam ejus prætextam quam erat adeptus Cæsare Consule, magno hominum risu cavillatus — Vos autem homines nobiles, qui Bostrenum Prætextatum non ferebatis, Comagenum feretis? — Multa dixi in ignobilem Regem, quibus totus est explosus. Quo genere commotus Appius totum me amplexatur. Ad Quint. 2. 12.

¹³³ Scribebam illa, quæ dixeram *πολλὰ*, spissum sane opus & operosum: sed si ex sententia successerit, bene erit opera posita; sin minus, in illud ipsum mare dejiciemus, quod scribentes spectamus; aggrediemur alia, quoniam quiescere non possumus. Ib. 14.

Hanc ego, quam institui, de Repub. dispositionem in Africani personam & Phili, & Lælii & Manilii contuli, &c. — Rem, quod te non fugit, magnam complexus sum & gravem, & plurimi otii, quod egeo. Ad Att. 4. 16.

¹³⁴ Sermo autem in novem & dies & libros distributus de optimo statu civitatis & de optimo cive. — Hi libri, cum in Tusculano mihi legerentur, audiente Sallustio; admonitus

sum ab illo, multo majore auctoritate illis de rebus dici posse, si ipse loquerer de Repub. præsertim cum essem, non Heraclides Ponticus, sed consularis, & is, qui in maximis versatus in Repub. rebus essem: quæ tam antiquis hominibus attribuerem, ea visum iri ficta esse. — Commovit me, & eo magis, quod maximos motus nostræ civitatis attingere non poteram, quod erant inferiores, quam illorum ætas qui loquebantur. Ego autem id ipsum tum eram secutus, ne in nostra tempora incurrens offenderem quempiam. Ad Quint. 3. 5.

This will solve that variation which we find in his own account of this work, in different parts of his writings: and why Fannius, who in some places is declared to be a speaker in it, Ad Att. 4. 16. Ad Quint. 3. 5. is denied to be so in others; being dropt, when the number of books was contracted.

¹³⁵ Cum sex libris, tanquam prædibus me ipsum obstrinxerim, quos tibi tam valde probari gaudeo. Ad Att. 6. 1.

¹³⁶ An censes, cum in illis de Repub. libris persuadere videatur Africanus, omnium Rerumpub. nostram veterem illam fuisse optimam. — De Leg. 2. x. vid. ib. 1. 6. 9.

¹³⁷ De Pompeio assentior tibi, vel tu potius mihi, nam, ut scis, jampridem, istum canto Cæsarem. Ad Quint. 2. 13.

¹³⁸ Ille scripsit ad Balbum, fasciculum illum Epistolarum, in quo fuerat & mea & Balbi, totum sibi aqua madidum esse: ut ne illud quidem sciat, meam fuisse aliquam epistolam. Sed ex Balbi epistola pauca verba intellexerat, ad quæ rescripsit his verbis. De Cicerone video te quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; quantum autem conjectura

consequabar id erat hujusmodi, ut magis optandum, quam sperandum putarem. Ad Quint. 2. 12.

¹³⁹ Cum Cæsaris Literis, refertis omni officio, diligentia, suavitate — Quarum initium est, quam suavis ei tuus adventus fuerit, & recordatio veteris amoris; deinde se effecturum, ut ego in medio dolore ac desiderio tui, te, cum a me abesses, potissimum secum esse lætarer. — Trebatium quod ad se miserim, perfalse & humaniter etiã gratias mihi agit: negat enim in tanta multitudine eorum, qui una essent, quempiam fuisse, qui vadimonium concipere posset. —

Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris, sed mehercule currentem nunc quidem, ut omnia mea studia in istum unum conferam, &c.

Sed mihi crede, quem nosti, quod in istis rebus ego plurimi æstimo, jam habeo: — deinde Cæsaris tantum in me amorem, quem omnibus, his honoribus, quos me a se expectare vult, antepono. — Ad Quint. 2. 15.

¹⁴⁰ Promissis iis, quæ ostendit, non valde pendeo: nec honores sitio, nec desidero gloriam: magisque ejus voluntatis perpetuitatem, quam promissorum exitum expecto. Vivo tamen in ea ambitione & labore, tanquam id, quod non postulo, expectem. Ib. 3. 5.

¹⁴¹ M. Curtio Tribunatum ab eo petivi. — Ib. 2. 15. Ep. Fam. 7. 5.

De Tribunatu — mihi ipse Cæsar nominatim Curtio paratum esse rescripsit, meamque in rogando verecundiam objurgavit. Ad Quin. 3. 1.

¹⁴² Ep. Fam. 7. 5.

¹⁴³ Tu modo ineptias istas & desideria urbis & urbanitatis depone: & quo consilio profectus es, id assiduitate & virtute consequere. —

Nam multi suam rem bene gessere et publicam, patria procul.
Multi, qui domi ætatem agerent, propterea sunt improbat.

Quo in numero tu certe fuisses, nisi te extrusissemus —
& quando Medeam agere cœpi, illud semper memento,
qui ipse sibi sapiens prodesse non quit, nequicquam sapit.
Ep. Fam. 7. 6.

¹⁴⁴ Subimprudens videbare; tanquam enim syngrapham
ad Imperatorem, non epistolam attulisses, sic, pecunia ablata,
domum redire properabas. Nec tibi in mentem veniebat,
eos ipsos, qui cum syngraphis venissent Alexandriam,
nummum adhuc nullum auferre potuisse. Ib. 17.

¹⁴⁵ Consuli quidem te a Cæsare scribis; sed ego tibi ab
illo consuli vellem. — Ib. 11.

¹⁴⁶ Moriar, ni, quæ tua gloria est, puto te malle a
Cæsare consuli, quam inaurari. Ib. 13.

¹⁴⁷ — Nisi quid tu, docte Trebati
Dissentis. — Hor. Sat. 2. 1. 79.

¹⁴⁸ Ex Quinti fratris literis suspicor jam eum esse in
Britannia: suspenso animo expecto quid agat. Ad Att. 4. 15.

¹⁴⁹ O jucundas mihi tuas de Britannia literas! Timebam
oceanum, timebam littus Insulæ. Reliqua non equidem con-
temno. — Ad Quint. 1. 16.

De Britannicis rebus cognovi ex tuis literis, nihil esse
nec quod metuamus, nec quod gaudeamus. Ib. 3. 1.

¹⁵⁰ Britannici belli exitus expectatur. Constat enim aditus
insulæ munitos esse mirificis molibus. Etiam illud jam cogni-
tum est, neque argenti scripulum esse ullum in illa insula,
neque ullam spem prædæ, nisi ex mancipiis; ex quibus

nullos puto literis, aut musicis eruditos expectare. Ad Att.
4. 16.

¹⁵¹ In Britannia nihil esse audio neque auri neque argenti. Id si ita est, effedum aliquod suadeo capias, & ad nos quam primum recurras. Ep. Fam. 7. 7.

¹⁵² Mira enim persona induci potest Britannici Juris consulti. Ep. Fam. 7. 11.

Tu, qui cæteris cavere didicisti, in Britannia ne ab effedariis decipiaris caveto. Ib. 6.

¹⁵³ Est, quod gaudeas, te in ista loca venisse, ubi aliquid sapere viderere: quod si in Britanniam quoque profectus esses, profecto nemo in illa tanta insula te peritior fuisset — Sed tu in re militari multo es cautior quam in advocationibus: qui neque in oceano natare voluisti, homo studiosissimus natandi, neque spectare effedarios, quem antea ne Andabatam quidem defraudare poteramus. Ib. 10.

In Britanniam te profectum non esse gaudeo, quod & labore caruisti, & ego te de illis rebus non audiam. Ib. 17.

The little hint here given, of Trebatius's love of swimming, adds a new light and beauty to that passage of Horace, where the Poet introduces him, advising, to swim thrice cross the Tiber, to cure the want of sleep; the advice, it seems, being peculiarly agreeable to his own practice and character.

— ter uncti

Transnanto Tiberim, somno quibus est opus alto.

Sat. 2. 1. v. 8.

¹⁵⁴ Te vero *ἐπιδέον* scribendi egregiam habere video. Quos tu sitas, quas naturas rerum & locorum, quos mores,

quas gentes, quas pugnas, quem vero ipsum Imperatorem habes? Ego te libenter, ut rogas, quibus rebus vis, adjuvabo, & tibi versus, quos rogas, *πλαῦκα εἰς Ἀθήνας* mittam. Ad Quint. 2. 16.

Quatuor Tragoedias, cum xvi diebus absolvisse scribas, tu quidquam ab alio mutuaris? & *ἐλπίς* quæris, cum Electram & Troadem scripseris? — Ib. 3. 6.

N. B. These four Tragedies, said to be written in sixteen days, cannot be supposed to have been original productions, but translations from some of the Greek Poets, of which Quintus was a great Master; finished by him in haste for the entertainment of the Camp: for the word Troadem in the text, the name of one of them, should most probably be Troades, the title of one of Euripides's Plays; as the Electra also was.

¹⁵⁵ Quod me de faciendis versibus rogas, incredibile est, mi frater, quantum egeam tempore — Facerem tamen ut possem, sed — opus est ad poema quadam animi alacritate, quam plane mihi tempora eripiunt — Ib. 3. 5.

De versibus — deest mihi opera, quæ non modo tempus, sed etiam animum ab omni cura vacuum desiderat: sed abest atiam *ἐνθουσιασμός* — &c. Ib. 4.

¹⁵⁶ Sed heus tu, celari videor a te, quomodonam, mi frater, de nostris versibus Cæsar? Nam primum librum se legisse scripsit ad me ante: & prima sic, ut neget se ne Græca quidem meliora legisse; reliqua ad quendam locum *βαρυνάμενος*. Hoc enim utitur verbo. Dic mihi verum, num aut res eum aut *χαρακτὴρ* non delectat? Nihil est quod vereare. Ego enim ne pilo quidem minus me amabo. — Ib. 2. 16.

¹⁵⁷ Poema ad Cæsarem, quod composueram, incidi. — Ib. 3. 1. § 4.

¹⁵⁸ Quod me institutum ad illum Poema jubes perficere; etsi distentus tum opera, tum animo sum multo magis, quoniam ex epistola, quam ad te miseram, cognovit Cæsar me aliquid esse exorsum; revertar ad institutum. — — —
lb. 8.

Quod me hortaris, ut absolvam, habeo absolutum suave, mihi quidem uti videtur, *ἐπεὶ* ad Cæsarem. Sed quæro locupletem tabellarium, ne accidat quod Erigonæ tuæ; cui soli, Cæsare Imperatore, iter ex Gallia tutum non fuit.
lb. 9.

¹⁵⁹ Quintum meum — Dii boni! quemadmodum tractat, honore, dignitate, gratia? Non secus ac si ego essem Imperator, Hibernam Legionem eligendi optio delata commodum, ut ad me scribit. — — Ad Att. 4. 18.

¹⁶⁰ In qua primum est de Clodii ad Cæsarem literis, in quo Cæsaris consilium probo, quod tibi amantissime petenti veniam non dedit, ut ullum ad illam Furiam verbum rescriberet — Ad Quint. 3. 1. §. 4.

¹⁶¹ Ab Quinto fratre & a Cæsare accepi A. D. IX. Kal. Nov. literas, confecta Britannia, obsidibus acceptis, nulla præda, imperata tamen pecunia, datas a littoribus Britanniae, proximo A. D. VI. Kal. Octob. exercitum Britannia reportabant. Ad Att. 4. 17.

Ex Britannia Cæsar ad me Kal. Sept. dedit literas: quas ego accepi A. D. IIII. Kal. Octob. satis commodas de Britannicis rebus: quibus, ne admirer, quod a te nullas acceperim, scribit se sine te fuisse, cum ad mare accesserit. Ad Quint. 3. 1. §. 7.

Cum hanc jam Epistolam complicarem, tabellarii a vobis venerunt ad D. XI. Kal. Sept. vicesimo die. lb. 4. 1. §. 5.

¹⁶² Res Romanæ sic se habebant. Erat nonnulla spes comitorum, sed incerta: erat aliqua suspicio Dictaturæ, ne ea quidem certa: summum otium forense; sed senescentis magis civitatis, quam adquiescentis. Sententia autem nostra in Senatu ejusmodi, magis ut alii nobis assentiantur, quam nosmet ipsi. —

Τοιανθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξέργησεν. Eurip. Iketid.

Ambitus redit immanis, nunquam par fuit. Ad Quint. 2. 15.

Sequere me nunc in Campum. Ardet ambitus: οἷμα δὲ τοι ἐρέω; foenus ex triente Idib. Quint. factum erat beslibus — ἐ'οχη in nullo est, pecunia omnium dignitatem exæquat. — Ad Att. 4. 15.

¹⁶³ Consules flagrant infamia, quod C. Memmius candidatus pactionem in Senatu recitavit, quam ipse & suus competitor Domitius cum Consulibus fecissent, uti ambo H. S. quadragena Consulibus darent, si essent ipsi Consules facti, nisi tres Augures dedissent, qui se adfuisse dicerent, cum lex curiata ferretur, quæ lata non esset: & duo Consulares, qui se dicerent in ornandis provinciis consularibus scribendo offuisse, cum omnino ne Senatus quidem fuisset. Hæc pactio non verbis sed nominibus & perscriptionibus, multorum tabulis cum esse facta diceretur, prolata a Memmio est nominibus inductis, auctore Pompeio — Ad Att. 4. 18.

¹⁶⁴ Memmium Cæsaris omnes opes confirmant — Ib. 15. 17.

¹⁶⁵ Dio. l. 39. p. 118.

¹⁶⁶ Ut qui jam intelligebamus enunciationem illam Memmii valde Cæsari displicere — Ad Att. 4. 16.

¹⁶⁷ Hic Appius erat idem; nihil sane jacturæ. Corruerat alter, & plane, inquam, jacebat. Memmius autem — plane refrixerat, & eo magis nunc cogitare dictaturam, tum favere iustitio & omnium rerum licentiæ. — I. 18.

¹⁶⁸ Quod scribis te audisse, in Candidatorum Consularium coitione me interfuisse, id falsum est. Ejusmodi enim pacti-ones in ista coitione factæ sunt, quas postea Memmius patefecit, ut nemo bonus interesse debuerit — Ad Quin. 3. 1. §. 5.

¹⁶⁹ At Senatus decrevit ut tacitum iudicium ante comitia fieret — Magnus timor Candidatorum. Sed quidam Iudices — Tribunos pl. appellarunt, ne injussu populi judicarent. Res cedit, comitia dilata ex S. C. dum lex de tacito iudicio ferretur. Venit legi dies. Terentius intercessit. — Ad Att. 4. 16.

¹⁷⁰ Considerations sur les causes de la grandeur, &c. des Romains. C. X.

¹⁷¹ His præsertim moribus atque temporibus, quibus ita prolapsa Resp. est, ut omnium opibus refrænanda, ac coer-cenda sit. De Divin. 2. 2.

Qui sit Remp. afflictam & oppressam miseris temporibus, ac perditis moribus, in veterem dignitatem & libertatem vindicaturus, — Ep. Fam. 2. 5.

¹⁷² De ambitu postulati sunt omnes, qui consulatum petant — Magno res in motu est. Propterea quod aut hominum aut legum interitus ostenditur — Ad Quin. 3. 2.

Sed omnes absolventur, nec posthac quisquam damnabitur, nisi qui hominem occiderit. Ad Att. 4. 16.

¹⁷³ Comitiorum quotidie singuli dies tolluntur obnuncia-tionibus, magna voluntate bonorum — Ad Quin. 3. 3.

Obnunciationibus per Scævolam interpositis, singulis diebus — Ad Att. 4. 16.

¹⁷⁴ Tribunitii Candidati jurarunt se arbitrio Catonis peturos: apud eum H. S. quingena depofuerunt; ut qui a Catone damnatus effet, id perderet, & competitoribus tribueretur— Si comitia, ut putantur, gratuita fuerint; plus unus Cato potuerit, quam omnes quidem iudices. Ib. 15. Ad Quin. 2. 15.

¹⁷⁵ III. Non. Quint. Suffenas & Cato absoluti: Procilius condemnatus. Ex quo intellectum eft, *τραπεζιοπαγίτας*, ambitum, comitia, interregnum, majestatem, totam denique Remp. flocci non facere. Debemus patrem familias domi suæ occidere nolle, neque tamen id ipsum abunde. Nam abfolverunt 22, condemnarunt 28 — Ad Att. 4. 15.

¹⁷⁶ Is tamen & mecum & cum Milone in gratiam rediit. Ib. 16.

¹⁷⁷ Sic enim habeto nunquam me a caufis & judiciis diftrictiorem fuiſſe, atque id anni tempore graviffimo, & caloribus maximis. Ad Quint. 2. 16.

Diem ſcito eſſe nullum, quo non dico pro reo. Ib. 3. 3.

¹⁷⁸ Reatini me ad ſua *τεμνη* duxerunt, ut agerem cauſam contra Interamnates — Redii Romam — Veni in ſpectaculum; primum magno & æquabili plaufu, (ſed hoc ne curaris; ego ineptus qui ſcripſerim) — Ad Att. 4. 15.

¹⁷⁹ Meſſius defendebatur a nobis, e legatione revocatus — Deinde me expedio ad Drufum inde ad Scaurum — Ibid.

Drufus erat de prævaricatione — abſolutus, in ſumma quatuor ſententiis — Eodem die poſt meridiem Vatinius aderam deſenſurus; ea res facilis — Scauri iudicium ſtatim exercebitur, cui nos non deerimus. Ad Quin. 2. 16.

Scaurum beneficio deſenſionis valde obligavi. — Ib. 3. I. §. 5.

¹⁸⁰ Negas Tribunatum Plancii quicquam attulisse adju-
menti dignitati meæ. Atque hoc loco, quod verissime facere
potes. L. Racilii — divina in me merita commemoras, &c.
Pro Plancio 32.

¹⁸¹ Ita quicquid conficio aut cogito in ambulationis fere
tempus confero. Ad Quint. 3. 3.

¹⁸² Ad urbem accessit A. D. xii. Kal. Oct. nihil turpius,
nec desertius. Ad Qu. Fr. 3. 1. §. 5.

Cum Gabinius, quacunque veniebat, triumphum se po-
stulare dixisset, subitoque bonus Imperator noctu in urbem,
hostium plane, invasisset — Ib. 2.

¹⁸³ Gabinium tres adhuc factiones postulant: &c. Ib. 1.
§. 5.

Cum hæc scribebam ante lucem, apud Catonem erat
divinatio in Gabinium futura, inter Memmium, & Ti.
Nerorem, & C. & L. Antonios. Ib. 2.

¹⁸⁴ Interim ipso decimo die, quo ipsum oportebat hostium
numerum & militum renunciare, in re hæsit, summa in
frequentia: cum vellet exire, a Consulibus retentus est;
introduciti publicani. Homo undique actus, cum a me maxi-
me vulneraretur, non tulit, & me trementi voce exulem
appellavit. Hic, O Dii, nihil unquam honorificentius nobis
accidit. Confurrexit Senatus cum clamore ad unum, sic ut
ad corpus ejus accederet. Pari clamore atque impetu
publicani. Quid quæris? Omnes, tanquam si tu esses, ita
fuerunt. — Ib.

¹⁸⁵ Ego tamen me teneo ab accusando vix mehercule.
Sed tamen teneo, vel quod nolo cum Pompeio pugnare;
fatis est, quod instat de Milone. — Ib. 3. 2.

¹⁸⁶ Ad Quint. 3. 4.

¹⁸⁷ Quodmodo ergo absolutus? — Accusatorum incre-
dibilis infamia, id est L. Lentuli, quem fremunt omnes

prævaricatum; deinde Pompeii mira contentio, Judicum fordes. Ad Att. 4. 16.

¹⁸⁸ Romæ, & maxime Appia ad Martis, mira proluviæ. Crassipedis ambulatio ablata, horti, tabernæ plurimæ. Magna vis aquæ usque ad piscinam publicam. Viget illud Homeri — Cadit enim in absolutionem Gabinii — Ad Quint. 3. 7.

¹⁸⁹ Pompeius a me valde contendit de reditu in gratiam, sed adhuc nihil profecit: nec si ullam partem libertatis tenebo, proficiet. Ad Quin. 3. 1. §. 5.

De Gabinio nihil fuit faciendum istorum, &c. τότε μοι χάρις. Il. 4. 218.

¹⁹⁰ Quod fecisse M. Tullium Commentariis ipsius apparet. Quintil. l. x. c. 7.

¹⁹¹ Vid. Fragment. Orationum.

¹⁹² Ep. Fam. 1. 9.

¹⁹³ Neque enim inconstantis puto, sententiam tanquam aliquod navigium atque cursum ex Reip. tempestate moderari. Ego vero hæc didici, hæc vidi, hæc scripta legi: hæc de sapientissimis & clarissimis viris, & in hac Repub. & in aliis civitatibus monumenta nobis & literæ prodiderunt: non semper easdem sententias ab iisdem, sed quasunque Reip. status, inclinatio temporum, ratio concordiae postulare, esse defendendas. Quod ego & facio, & semper faciam. — Pro Plancio. 39.

¹⁹⁴ Pro Rabir. 8, 9.

¹⁹⁵ Ib, 15.

¹⁹⁶ Ait etiam meus familiaris, eandem causam Alexandrinis fuisse, cur laudarent Gabinium, quæ mihi fuit, cur eundem defenderem. Mihi, C. Memmi, causa defendendi Gabinii fuit reconciliatio gratiæ. Neque vero me poenitet, mortales inimicitias sempiternas amicitias habere. Nam si me invitum putas, ne Cn. Pompeii animum offen-

derem, defendisse causam, & illum me vehementer ignoras. Neque enim Pompeius me sua causa quidquam facere voluisset invitum; neque ego, cui omnium civium libertas, carissima fuisset, meam projecissem — Pro C. Rabir. Post. 12.

¹⁹⁷ Sed hujusce generis humanitas etiam in M. Cicerone præcipua apparuit, &c. Val. Max. 4. 2.

¹⁹⁸ Angor, mi suavissime frater, angor, nullam esse Remp. nulla judicia, nostrumque hoc tempus ætatis, quod in illa Senatoria auctoritate florere debebat, aut forensi labore jactari, aut domesticis litteris sustentari. Illud vero quod a puero adamaram,

Ἄλλ' ἀριστεύειν, καὶ ὑπεύροχόν ἔμμεναι ἄλλων.

II. ζ. 208.

totum occidisse; inimicos a me partim non oppugnatos; partim etiam esse defensos; meum non modo animum, sed ne odium quidem esse liberum — Ad Quin. 3. 5.

¹⁹⁹ Cum medium jam, ex invidia potentiæ male coherentis inter Cn. Pompeium & C. Cæsarem, concordia pignus, Julia uxor Magni decessit — Filius quoque parvus. Julia natus, intra breve spatium obiit. Vel. Pat. 2. 47, Val. M. 4. 6.

²⁰⁰ Cæsar — cum audivit decessisse filiam — tertium diem Imperatoria obiit munera. Senec. Consol. ad Helv. p. 116.

²⁰¹ Ea re non longius, quam vellem, quod Pontinio ad Triumphum volebam adesse: etenim erit nescio quid negotioli, &c. Ad Quin. 3. 5.

Pontinius vult A. D. IV. Non. Novemb. triumphare. Huic obviam Cato & Servilius Prætores aperte, & Q. Mucius Tribunus — Sed erit cum Pontinio Appius Consul.

Cato tamen affirmat, se vivo illum non triumphare, id ego puto, ut multa ejusdem, ad nihil recasurum — Ad Att. 4. 16. It. Dio. l. 39. p. 120.

²⁰² Sed heus tu, scripseramne tibi me esse legatum Pompeio; & extra urbem quidem fore, ex Id. Jan. visum est hoc mihi ad multa quadrare — Ad Att. 4. 18.

²⁰³ Quod mihi tempus, Romæ præsertim, ut iste me rogat, manenti, vacuum ostenditur? — Ad Quin. 2. 15.

²⁰⁴ Ego vero nullas *δευτέρας ὀπορίδας*; habere possum in Cæsaris rebus — Videor id iudicio facere. Jam enim debeo: sed tamen amore sum incensus — Ad Quin. 3. 1. § 5.

²⁰⁵ Forum de manubiis inchoavit; cujus area super H. S. milies constitit. Suet. J. Cæs. 26.

²⁰⁶ Itaque Cæsaris amici (me dico & Oppium, dirum-
paris licet) in monumentum illud, quod tu tollere laudibus
solebas, ut Forum laxaremus, & usque ad Libertatis atrium
explicaremus, contempsimus H. S. Sexcenties: cum privatis
non poterat transigi minore pecunia. Efficiemus rem glorio-
sissimam. Nam in Campo Martio septa Tributis comitiis
marmorea sumus & tecta facturi, eaque cingemus excelsa
porticu, ut mille passuum conficiatur. Simul adjungetur huic
operi, villa etiam publica — Ad Att. 4. 16.

²⁰⁷ Paullus in medio Foro Basilicam jam pæne texuit,
iisdem antiquis columnis: illam autem, quam locavit,
facit magnificentissimam. Nihil gratius illo monumento,
nihil gloriosius — Ibid.

²⁰⁸ Vid. Ascon. argument. in Milon. —

²⁰⁹ Rumor Dictatoris in jucundus bonis: mihi etiam
magis quæ loquuntur. Sed tota res & timetur & refrigescit.
Pompeius plane se negat velle: antea ipse mihi non negabat.
Hirrus actor fore videtur. O Dii, quam ineptus, & quam se
amans sine rivali! Crassum Junianum, hominem mihi deditum,

per me deterruit. Velit, nolit, scire difficile est. Hirro tamen agente, nolle se non probabit — Ad Quint. 3. 8.

²¹⁰ De Dictatore tamen actum nihil est. Pompeius abest: Appius miscet: Hirrus parat: multi intercessores numerantur: populus non curat: principes nolunt: ego quiesco — Ib. 9.

²¹¹ Hoc horret Milo — & si ille Dictator factus sit, pæne diffidit. Intercessorem dictaturæ si juverit manu & præsidio suo Pompeium metuit inimicum; si non juverit, timet, ne per vim perferatur — Ib. 8.

²¹² Vid. Dio. l. 40. p. 141.

²¹³ Messalam quod certum Consulem cum Domitio numeratus, nihil a nostra opinione dissentitis. Ego Messalam Cæsari præstabo — Ad Quint. 3. 8.

²¹⁴ Nisi ante Roma profectus esses, nunc eam certe relinqueres. Quis enim tot interregnis Jurisconsultum desiderat? Ego omnibus, unde petitur, hoc consilii dederim, ut a singulis Interregibus binas advocaciones postulent. Satisne tibi videor abs te jus civile didicisse? Ep. Fam. 7. 11.

²¹⁵ Rupæ Studium non defuit declarandorum munerum tuo nomine: sed nec mihi placuit, nec cuiquam tuorum, quidquam te absente fieri, quod tibi, cum venisses, non esset integrum, &c. Ep. Fam. 2. 3.

²¹⁶ Jocerne tecum per litteras? civem mehercule non puto esse, qui temporibus his ridere possit. An gravius aliquid scribam? Quid est quod possit graviter a Cicerone scribi ad Curionem, nisi de Rep.? Atque in hoc genere hæc mea causa est, ut neque ea, quæ non sentio, velim scribere — Ib. 4.

²¹⁷ Non quo verear ne tua virtus opinioni hominum non respondeat: sed mehercule, ne cum veneris, non habeas

jam quod cures: ita sunt omnia debilitata jam prope & extincta, &c. *Ib.* 5.

²¹⁸ M. Crasso quid acciderit, videmus dirarum obnunciatione neglecta. *De Dio*, 1. 16.

Being for his impious sacrilege at Jerusalem justly destined to destruction; God did cast infatuations into all his counsels, for the leading him thereto — *Prideaux. Connect. Par. 2. p. 362.*

²¹⁹ Hoc magis sum Publio deditus, quod me quanquam a pueritia semper, tamen hoc tempore maxime, sicut alterum parentem & observat & diligit. *Ep. Fam. 5. 8.*

P. Crassum ex omni nobilitate adolescentem dilexi plurimum, &c. *Ib.* 13. 16.

Cum P. Crasso, cum initio ætatis ad amicitiam se meam contulisset, sæpe egisse me arbitror, cum eum vehementissime hortarer, ut eam laudis viam rectissimam esse duceret, quam majores ejus ei tritam reliquissent. Erat enim cum institutus optime, tum plane perfecteque eruditus. Ineratque & ingenium satis acre, & orationis non inelegans copia: prætereaque sine arrogantia gravis esse videbatur, & sine segnitie verecundus, &c. *Vid. Brut. p. 407. It Plut. in Crass.*

²²⁰ Quomodo Hirrum putas Auguratus tui competitorem — *Ep. Fam. 8. 3.*

²²¹ Atque hoc idem de cæteris Sacerdotis Cn. Domitius Tribunus Pl. tulit, &c. *De Leg. Ag. 2. 7.*

²²² Quo enim tempore me Augurem a toto Collegio expetitur Cn. Pompeius & Q. Hortensius nominaverunt; neque enim licebat a pluribus nominari. — *Philip. 2. 2.*

Cooptatum me ab eo in collegium recordabar, in quo juratus judicium dignitatis meæ fecerat: & inauguratum ab eodem,

ex quo, augurum institutis in parentis eum loco colere debebam. Brut. init. —

²²³ Plutarch. in Cato. —

²²⁴ Occurrebat ei, mancam ac debilem Præturam suam futuram Consule Milone. — Pro Milon. 9.

²²⁵ Itaque ex Rep. quoniam nihil jam voluptatis capi potest: cur stomacher, nescio. Litteræ me & studia nostra, & otium; Villæque delectant, maximeque pueri nostri. Angit unus Milo. Sed velim finem afferat Consulatus: in quo enitar non minus quam sum enifus in nostro: tuque istinc, quod facis, adjuvabis. De quo cætera (nisi plane vis eripuerit) recte sunt: de re familiari timeo.

Ο δὲ μάλιστα ἐν τῇ ἀνερίῳι —

Qui ludos H. S. CCC. comparet. Cujus in hoc uno inconsiderantiam & ego sustinebo, ut potero — Ad Quint. 3. 9.

Cicero had great reason for the apprehensions, which he expresses on account of Milo's extravagance: for Milo had already wasted three estates in giving plays and shews to the people; and when he went soon after into exile was found to owe still above half a million of our money. Plin. l. 36.

15. Afcon. Argum. in Milon.

²²⁶ Ep. Fam. 2. 6.

²²⁷ Quanquam re vera, fuerat pugna fortuita. Quintil. l. 6. c. 5.

Ἐλπίτας — ἴδων τῇ ὁδῷ τελευτήσαντι αὐτῇ ἢ τῇ τραυματίῳι, αἰ περιήγρητο, ἀφελήσεται. Dio. l. 40. p. 143.

Milo, ut cognovit vulneratum Clodium, cum sibi periculosius illud etiam, vivo eo, futurum intelligeret, occiso autem magnum solatium esset habiturus; etiam si subeunda poena esset, exturbari tabernam iussit. — Ita Clodius latens

extractus

extractus est, multisque vulneribus confectus — &c. Vid. Afconii Argum. in Milon.

²²⁸ Vid. Dio. ibid. & Afcon. Argum.

²²⁹ Ibid.

²³⁰ Primus tertio Consulatu Cn. Pompeius astrinxit imposuitque veluti frænos eloquentiæ — &c. Dialog. de Orator. 38.

²³¹ Audiendus Popa Licinius, nescio qui de Circo maximo; servos Milonis apud se ebrios factos, confessos esse, de interficiendo Cn. Pompeio conjurasse — de amicorum sententia rem desert ad Senatum — Pro Milon. 24.

²³² Scitis, Judices, fuisse, qui in hac rogatione suadenda dicerent, Milonis manu cædem esse factam, consilio vero majoris alicujus: videlicet me latronem & ficiarium abjecti homines describebant lb. 18.

²³³ Tanta tamen constantia ac fides fuit Ciceronis, ut non populi a se alienatione, non Cn. Pompeii suspicionibus, non periculi futuri metu, — non armis, quæ palam in Milonem sumpta erant, deterreretur potuerit a defensione ejus. Argum. Milon.

²³⁴ Milonem reum non magis invidia facti, quam Pompeii damnavit voluntas. Vell. P. 2. 47.

²³⁵ Vid. Afconii Argum. in Milon.

²³⁶ Ut intelligatis contra hesternam illam concionem licere vobis, quod sentiat, libere judicare. Pro Mil. 26. Vid. Afcon. ibid.

²³⁷ Cicero, cum inciperet dicere, exceptus est acclamatione Clodianorum — itaque non ea, qua solitus erat, constantia dixit. Manet autem illa quoque excepta ejus Oratio — Afcon. Argum. —

²³⁸ Cum quibusdam placuisset, ita defendi crimen, interfici Clodium pro Repub. fuisse, quam formam M. Bru-

tus secutus est in ea oratione, quam pro Milone composuit, & edidit, quamvis non egisset, Ciceroni id non placuit — Ibid.

²³⁹ Etenim palam dictitabat, consulatum Miloni eripi non posse, vitam posse. Significavit hoc sæpe in Senatu; dixit in concione. Quinetiam Favonio, quærenti ex eo, qua spe fureret, Milone vivo? Respondit, triduo illum, ad summum quadriduo petiturum. Pro Mil. 9.

Post diem tertium gesta res est, quam dixerat. Ib. 16.

²⁴⁰ Interim cum sciret Clodius — Iter solenne — necessarium — Miloni esse Lanuvium — Roma ipse profectus pridie est, ut ante suum fundum, quod re intellectum est, insidias Miloni collocaret — Milo autem cum in Senatu fuisset eo die, quoad Senatus dimissus est, domum venit, calceos & vestimenta mutavit: paullisper, dum se uxor, ut fit, comparat, commoratus est — obviam fit ei Clodius expeditus in equo, nulla rheda, nullis impedimentis, nullis Græcis Comitibus, sine uxore, quod nunquam fere; cum hic Insidiator, — (Milo) — cum uxore in rheda veheretur penulatus, magno impedimento, ac muliebri & delicato ancillarum & puerorum comitatu — Pro Mil. 10. it. 21.

²⁴¹ Quamobrem si cruentum gladium tenens clamaret T. Annius, adeste, quæso, atque audite cives: P. Clodium interfeci: ejus furores, quos nullis jam legibus, nullis judiciis frænare poteramus, hoc ferro, atque hac dextra a cervicibus vestris repuli, &c. — Vos tanti sceleris ultorem non modo honoribus nullis afficietis, sed etiam ad supplicium rapi patiemini? Pro Mil. 28 — &c.

²⁴² Pro Mil. 24, 25, 26.

²⁴³ M. Cato palam lata absolvit sententia, quam si maturius tulissent, non defuissent, qui sequerentur exemplum, proba-

rentque eum civem occisum, quo nemo perniciosior Reip.
neque bonis inimicior vixerat. — Vel. P. 2. 47.

²⁴⁴ Consilium meum hoc fuerat, primum ut in potestate
nostra res esset, ne illum malus emptor & alienus manci-
piis, quæ permulta secum habet, spoliaret: deinde ut Faustæ,
cui cautum ille voluisset, ratum esset. Erat etiam illud, ut
ipsi nos, si quid servari posset, quam facillime servaremus.
Nunc rem totam perspicias velim — Si ille queritur — Si
idem Fausta vult, Philotimus, ut ego ei coram dixeram,
mihique ille receperat, ne sit invito Milone in bonis —
Ad Att. 5. 8. it. 6. 4.

Quod ad Philotimi liberti officium & bona Milonis at-
tinet, dedimus operam ut & Philotimus quam honestissime
Miloni absenti, ejuque necessariis fatis faceret, & secun-
dum ejus fidem & sedulitatem existimatio tua conservaretur.
— Ep. Fam. 8. 3.

²⁴⁵ Qua humanitate tulit contentionem meam pro Mi-
lone, adversante interdum actionibus suis? Quo studio
providit, ne quæ me illius temporis invidia attingeret?
Cum me consilio, tum auctoritate, cum armis denique textit
suis — Ib. 3. 10.

²⁴⁶ Afcon. Argum. pro Milon.

²⁴⁷ Cn. autem Pompeius quam insolenter? Qui balneo
egressus, ante pedes suos prostratum Hypsæum ambitus
reum & nobilem virum & sibi amicum, jacentem reliquit,
contumeliosa voce proculcatum. Nihil enim eum aliud
agere, quam ut convivium suum moraretur, respondit —
Ille vero P. Scipionem, Socerum suum, legibus noxium,
quas ipse tulerat, in maxima quidem reorum & illustrium
ruina, muneris loco a Judicibus deposcere — Val. Max.
9. 5. it. Plutarch. in Pomp.

²⁴⁸ Plancum, qui omnibus sententiis maximo vestro plausu condemnatus; — Philip. 6. 4.

²⁴⁹ Ep. Fam. 7. 2.

²⁵⁰ Vid. de Legib. 2. 17.

²⁵¹ Sed ut vir doctissimus fecit Plato, atque idem gravissimus Philosophorum omnium, qui princeps de Repub. conscripsit, idemque separatim de legibus ejus, id mihi credo esse faciendum — De Legib. 2. 6.

²⁵² Hanc igitur video sapientissimorum fuisse sententiam, legem neque hominum ingeniis excogitatam, nec scitum aliquod esse populorum, sed æternum quiddam, quod universum mundum regeret, imperandi prohibendique sapientia. Ita principem legem illam & ultimam mentem esse dicebant, omnia ratione aut cogentis aut vetantis Dei — *Quamobrem* lex vera atque princeps — ratio est recta summi Jovis. Ib. 2. 4.

²⁵³ Non autem quoniam — quæ de optima Repub. sentiremus, in sex libris ante diximus, accommodabimus hoc tempore leges ad illum, quem probamus, civitatis statum — Ib. 3. 2.

²⁵⁴ Et si quæ forte a me hodie rogabuntur, quæ non sint in nostra Repub. nec fuerint, tamen erunt fere in more majorum, qui tum, ut lex, valebat. Id. 2. 10.

²⁵⁵ Nihil habui; fane non multum, quod putarem nevandum in legibus. Ib. 3. 5.

²⁵⁶ Ib. 3. 20.

²⁵⁷ This story is told by Tiro, a favorite slave and freedman of Cicero, in a Letter preserved by A. Gellius. l. 10. 1.

²⁵⁸ Dio. p. 142.

²⁵⁹ Rogatus ab ipso Ravennæ de Cælio Tribuno pleb. Ab ipso autem? Etiam a Cnæo nostro. — Ad Att. 7. 1.

²⁶⁰ Egit cum Tribunis pleb. — ut absenti sibi —
 petitio secundi Consulatus daretur — Quod ut adeptus est,
 altiora jam meditans & spei plenus, nullum largitionis,
 aut officiorum in quemquam genus publice privatinque omisit.
 Suet. J. Cæs. 26.

²⁶¹ Ad Att. 5. 15.

²⁶² Cum & contra voluntatem meam & præter opinionem
 accidisset, ut mihi cum imperio in Provinciam proficisci
 necesse esset. Ep. Fam. 3. 2.

NOTES

TO SECTION VII.

^r **W**hile the ancient discipline of the Republic subsisted, no general could pretend to a triumph, who had not enlarged the bounds of the Empire by his conquests, and killed at least five thousand enemies in battle, without any considerable loss of his own foldiers. This was expressly enacted by an old law : in support of which a second was afterwards provided, that made it penal for any of their triumphant Commanders to give a false account of the number of slain, either on the enemy's side, or their own; and obliged them, upon their entrance into the City, to take an oath before the Quæstors or public Treasurers, that the accounts, which they had sent to the Senate, of each number, were true. Val. Max. 2. 8. But these laws had long been neglected and treated as obsolete; and the honor of a Triumph usually granted, by intrigue and faction, to every General of any credit, who had gained some little advantage against Pirates or fugitives, or repelled the incur-

sions of the wild barbarians, who bordered upon the distant provinces.

² Nonne HS. centies & octagies — quasi vasarii nomine — ex ærario tibi attributum, Romæ in quæstu reliquisti? in Pison. 35.

³ Totum negotium non est dignum viribus nostris, qui majora onera in Rep. sustinere & possim & soleam. Ep. Fam. 2. 11.

O rem minime aptam meis moribus, &c. Ad Att. 5. 10.

Sed est incredibile, quam me negotii tædeat, non habet satis magnum campum ille tibi non ignotus cursus animi mei. — Ib. 15.

⁴ Noli putare mihi aliam consolationem esse hujus ingentis molestiæ, nisi quod spero non longiorem annua fore. Hoc me ita velle multi non credunt ex consuetudine aliorum. Tu, qui scis, omnem diligentiam adhibebis: tum scilicet, cum id agi debebit. Ib. 2.

⁵ Ad Att. 5. 1.

⁶ In Cumano cum essem, venit ad me, quod mihi pergratum fuit, noster Hortensius: cui, deposcenti mea mandata, cætera universe mandavi; illud proprie, ne pateretur, quantum esset in ipso, prorogari nobis provinciam. — habuimus in Cumano quasi pusillam Romam; tanta erat in his locis multitudo. — Ib. 2.

⁷ Nos Tarenti, quos cum Pompeio *διαλόγῃς* de Repub. habuerimus ad te perscribemus — Ib. 5.

Tarentum veni a. d. xv Kal. Jun. quod Pontinium statueram expectare, commodissimum duxi dies eos cum Pompeio consumere: eoque magis, quod ei gratum esse id videbam, qui etiam a me petierit, ut secum & apud se essem quotidie: quod concessi libenter, multos enim ejus præclaros de

Repub. sermones accipiam; instruar etiam consiliis idoneis ad hoc nostrum negotium. — Ib. 6.

Ego, cum triduum cum Pompeio & apud Pompeium fuisset, proficiscebatur Brundisium. — Civem illum egregium relinquebam, & ad hæc, quæ timentur, propulsanda paratissimum. — Ib. 7.

⁸ Ad Att. 5. 8, 9.

⁹ Valde me Athenæ delectarunt: urbs duntaxat, & urbis ornamentum, & hominum amores in te, & in nos quædam benevolentia; sed multum & Philosophia — si quid est, est in Aristo apud quem eram, nam Xenonem tuum — Quinto concesseram — Ad Att. 5. x. Ep. Fam. 2. 8. 13. 1.

¹⁰ Visum est Xenoni, & post, ipsi Patroni, me ad Memmium scribere, qui pridie quam ego Athenas veni, Mitylenas profectus erat, — non enim dubitabat Xeno, quin ab Areopagitis invito Memmio impetrari non posset. Memmius autem ædificandi consilium abjecisset, sed erat Patroni iratus, itaque scripsi ad eum accurate — Ad Att. 5. 11.

¹¹ Ep. Fam. 13. 1.

¹² Ibid. 7. 12.

¹³ Ibid. 8. 1.

¹⁴ Ibid. 2. 8.

¹⁵ Ephesum venimus a. d. xi. Kal. Sext. — Ad Att. 5. 13. vid. it. ib. 12.

¹⁶ De concursu legationum, privatorum, & de incredibili multitudine, quæ mihi jam Sami, sed mirabilem in modum Ephesi præsto fuit aut te audisse puto — ex quo te intelligere certo scio multorum annorum ostentationes meas nunc in discrimen esse adductas — Ib. 13.

¹⁷ Laodiceam veni prid. Kal. Sextilis. Ex hoc die clavum anni movebis. Ib. 15.

¹⁸ Ego — quotidie meditor, præcipio meis; faciam denique ut summa modestia & summa abstinencia munus hoc extraordinarium traducamus. — Ib. 9.

Adhuc sumptus nec in me aut publice aut privatim, nec in quemquam comitum. Nihil accipitur lege Julia, nihil ab hospite, persuasum est omnibus meis serviendum esse famæ meæ. Belle adhuc. Hoc animadversum Græcorum laude & multo sermone celebratur. Ib. 10.

Nos adhuc iter per Græciam summa cum admiratione fecimus. Ib. 11.

¹⁹ Levantur miseræ civitates, quod nullus fit sumptus in nos, neque in Legatos, neque in Quæstorem, neque in quemquam. Scito, non modo nos scænum, aut quod lege Julia dari solet non accipere, sed ne ligna quidem, nec præter quatuor lectos, & tectum, quemquam accipere quidquam; multis locis ne tectum quidem, & in tabernaculo manere plerumque — Ad Att. 5. 16.

Ut nullus teruncius infumatur in quemquam; id fit etiam & Legatorum & Tribunorum & præfectorum diligentia. Nam omnes mirifice *συμβολοδόξουν* gloriæ meæ — Ib. 17.

²⁰ Erat mihi in animo recta proficisci ad exercitum, æstivos menses reliquos rei militari dare, hibernos jurisdictioni — Ib. 14.

²¹ In castra veni a. d. vii. Kal. Sept. ad d. iii. exercitum lustravi. Ex his castris cum graves de Parthis nuncii venirent, perrexī in Ciliciam, per Cappadociæ partem eam, quæ Ciliciam attingit — Ib. 5. 20.

Regis Antiochi Comageni Legati primi mihi nunciarunt Parthorum magnas copias Euphratem transire cœpisse. — Cum exercitum in Ciliciam ducerem — mihi litteræ redditæ sunt a Tarcondimoto, qui fidelissimus socius trans Taurum

Populi Rom. existimatur. Pacorum Orodi Regis Parthorum filium, cum permagno equitatu transisse Euphratem, &c. Ep. Fam. 15. 1.

Eodem die ab Jamblichō, Phylarcho Arabum — litteræ de eisdem rebus, &c.

²² Ep. Fam. 15. 2, 3, 4.

²³ Ad Att. 6. 1.

²⁴ Fuerat enim Præfectus Appio, & quidem habuerat turmas Equitum, quibus inclusum in curia senatum Salamini obsederat, ut fame senatores quinque morerentur, — Ibid.

²⁵ Itaque ego, quo die tetigi provinciam, cum mihi Cyprii Legati Ephesum obviam venissent, litteras misi ut equites ex insula statim decederent — ad Att. 6. 1. confeceram, ut solverent centesimis — at Scaptius quaternas postulabat — ib. homines non modo non recusare, sed etiam dicere, se a me solvere. Quod enim Prætori dare consueissent, quoniam ego non acceperam, se a me quodam modo dare; atque etiam minus esse aliquanto in Scaptii nomine, quam in vestigali prætorio — ib. 5. 21.

²⁶ Atque hoc tempore ipso impingit mihi epistolam Scaptius Brutus, rem illam suo periculo esse: quod nec mihi unquam Brutus dixerat nec tibi — Ib. nunquam ex illo audiui illam pecuniam esse suam — Ib.

²⁷ Habes meam causam: quæ si Bruto non probatur, nescio cur illum amemus: sed avunculo ejus certe probabitur. — Ib. 5. 21.

²⁸ Si Brutus putabit me quaternas centesimas oportuisse decernere, qui in tota provincia singulas observarem, itaque edixissem, idque etiam acerbissimis fœneratoribus probaretur; si præfecturam negotiatori denegatam queretur, quod ego Torquato nostro in tuo Lenio, Pompeio ipsi in

S. Statio negavi, & iis probavi; si equites deductos moleste feret; accipiam equidem dolorem, mihi illum irasci, sed multo majorem, non esse cum talem, qualem putassem — Sed plane te intelligere volui, mihi non excidisse illud, quod tu ad me quibusdam literis scripsisses, si nihil aliud de hac Provincia nisi illius benevolentiam deportassem, mihi id satis esse. Sit sane, quoniam ita tu vis, sed tamen cum eo credo, quod sino peccato meo fiat — Ibid.

²⁹ Ain' tandem Attice, laudator integritatis & elegantiae nostrae? ausus es hoc ex ore tuo, inquit Ennius, ut equites Scaptio ad pecuniam cogendam darem, me rogare? an tu, si mecum esses, qui scribis morderi te interdum quod non simul sis, paterere me id facere, si vellem? — & ego audebo legere unquam, aut attingere eos libros, quos tu dilaudas? si tale quid fecero — ad Att. 6. 2.

³⁰ Ad me etiam, cum rogat aliquid contumaciter, arroganter, ἀναισθητως solet scribere — ib. 6. 1.

Omnino (foli enim fumus) nullus unquam ad me literas misit Brutus — in quibus non esset arrogans, ἀναισθητον aliquid — in quo tamen ille mihi risum magis quam stomachum movere solet. Sed plane parum cogitat, quid scribat, aut ad quem — Ib. 6. 3.

³¹ Bruti tui causa, ut saepe ad te scripsi, feci omnia — Ariobarzanes non in Pompeium prolixior per ipsum, quam per me in Brutum — pro ratione pecuniae liberius est Brutus tractatus, quam Pompeius. Bruto curata hoc anno talenta circiter c. Pompeio in sex mensibus promissa cc. — ibid. —

³² Itaque confestim iter in Ciliciam feci per Tauri pylas. Tarsum veni a. d. 111. Non. Oct. inde ad Amanum contendi, qui Syriam a Cilicia in aquarum divortio dividit — rumore adventus nostri, & Cassio, qui Antiochia tenebatur, animus accessit, & Parthis timor injectus est. Itaque eos cedentes

ab oppido Cassius infecutus rem bene gessit. Qua in fuga magna auctoritate Ofaces, dux Parthorum, vulnus accepit, eoquē interiit paucis post diebus. Ad Att. 5. 20.

¹⁷ Ib. 5. 18.

¹⁸ Qui mons erat hostium plenus sempiternorum. Hic a. d. 111. idus Octob. magnum numerum hostium occidimus. Castella munitissima, nocturno Pontinii adventu, nostro matutino cepimus, incendimus. Imperatores appellati sumus. Castra paucos dies habuimus, ea ipsa, quæ contra Darium habuerat apud Issum Alexander, Imperator haud paullo melior, quam aut tu aut ego. Ibi dies quinque morati, direpto et vastato Amano, inde discessimus. — Ad Att. 5. 20.

Expedito exercitu ita noctu iter feci, ut ad 111. Id. Octob. cum lucisceret, in Amanum ascenderem, distributisque cohortibus & auxiliis, cum aliis Quintus frater Legatus, mecum simul, aliis C. Pontinius Legatus, reliquis M. Anneius, & M. Tullius Legati præessent: plerosque nec opinantes oppressimus — Eranam autem, quæ fuit non vici instar, sed urbis, quod erat Amani caput — acriter & diu repugnantibus, Pontinio illam partem Amani tenente, ex antelucano tempore usque ad horam diei decimam, magna multitudine hostium occisa, cepimus, castellaque sex capta: complura incendimus. His rebus ita gestis, castra in radicibus Amani habuimus apud aras Alexandri quadriduum: & in reliquiis Amani delendis, agrisque vastandis — id tempus omne consumpsimus — Ep. Fam. 15. 4. vid. Ibid. 2. 10.

¹⁹ Confectis his rebus ad Oppidum Eleutherocilicum, Pindenissum, exercitum adduxi: quod cum esset altissimo & munitissimo loco, ab iisque incoletetur, qui ne Regibus quidem unquam paruisent: cum & fugitivos reciperent, & Parthorum adventum acerrime expectarent: ad existimatio-

nem imperii pertinere arbitratus sum comprimere eorum audaciam — vallo & fossa circumdedi, sex castellis, castrisque maximis sepsi, aggere, vineis, turribus oppugnavi, ususque tormentis multis, multis sagittariis, magno labore meo — septimo quadragesimo die rem confeci. — Ep. Fam. 15. 4.

Qui (malum) isti Pindenissæ? qui sunt? inquires: nomen audiavi nunquam. Quid ego faciam? potui Ciliciam, Ætoliā, aut Macedoniam reddere? hoc jam sic habeto, nec hoc exercitu hic tanta negotia geri potuisse. — &c. — Ad Att. 5. 20.

Mancia pænibant Saturnalibus tertiis; cum hæc scriberem in tribunali, res erat ad H. S. cxx. Ib. —

³⁶ His erant finitimi pari scelere & audacia Tiburani: ab his, Pindenisso capto, obliides accepi, exercitum in hiberna dimisi. Q. Fratrem negotio præposui, ut in vicis aut captis aut malo pacatis exercitus collocaretur. Ep. Fam. 15. 4.

³⁷ Ep. Fam. 9. 25.

³⁸ Erat in Syria nostrum nomen in gratia. Venit interim Bibulus. Credo voluit appellatione hac inani nobis esse par. In eodem Amano cœpit laureolam in mustaceo quærere. At ille cohortem primam totam perdidit — sane plagam odiosam acceperat tum re tum tempore. — Ad Att. 5. 20.

³⁹ Nunc publicè litteras Romam mittere parabam. Uberiores erunt, quam si ex Amano misissem. Ibid.

Deinde de Triumpho, quem video, nisi Reipub. tempora impediunt, *ἐμπόριον* — ad Att. 7. 1.

Ei porro assensus est unus, familiaris meus Favonius; alter iratus Hirrus. Cato autem & scribendo affuit. — Ib.

Res ipsa declarat, tibi illum honorem supplicationis jucundum fuisse, quod scribendo affuisti. Hæc enim Senatus con-

fulta non ignoro ab amicissimis ejus, cujus de honore agitur, scribi solere. Ep. Fam. 15. 6.

⁴⁰ Ep. Fam. 15. 5.

⁴¹ Itaque Cæsar iis litteris, quibus mihi gratulatur, & omnia pollicetur, quo modo exultat Catonis in me ingratiissimi injuria; ad Att. 7. 2.

⁴² Aveo scire — Cato quid agat: qui quidem in me turpiter fuit malevolus. Dedit integritatis, justitiæ, clementiæ, fidei testimonium; quod non quærebam; quod postulabam, negavit — at hic idem Bibulo dierum viginti. Ignosce mihi, non possum hæc ferre. — Ibid. —

⁴³ Ep. Fam. 15. 6.

⁴⁴ Ut optasti, ita est; velles enim, ais, tantummodo ut haberem negotii quod esset ad laureolam satis. Parthos times, quia diffidis copiis nostris. Ep. Fam. 2. 10. 8. 5.

⁴⁵ Cicerones nostros Deiotarus filius, qui Rex a Senatu appellatus est, secum in regnum. Dum in æstivis nos essemus, illum pueris locum esse bellissimum duximus. Ad Att. 5. 17.

Cicerones pueri amant inter se, discunt, exercentur: sed alter — frænis eget, alter calcaribus — Dionysius mihi quidem in amoribus est. Pueri autem aiunt eum furenter irasci. Sed homo nec doctior, nec sanctior fieri potest. Ibid. 6. 1.

⁴⁶ Mihi tamen cum Deiotaro convenit, ut ille in meis castris esset cum omnibus suis copiis, habet autem cohortes quadringenarias nostra armatura triginta; equitum duo millia. — Ibid.

Deiotarum confestim jam ad me venientem cum magno & firmo equitatu & peditatu & cum omnibus suis copiis, certiore feci, non videri esse causam cur abesset a regno. — Ep. Fam. 15. 4.

⁴⁷ Deiotarus mihi narravit, &c. Ad Att. 6. 1. 5. 21.

⁴⁸ Cave putes quicquam homines magis unquam esse miratos, quam nullum teruncium, me obtinente provinciam, sumtus factum esse, nec in Remp. nec in quemquam meorum, præterquam in L. Tullium, Legatum. Is cæteroqui abstinens (sed Julia lege transitans, semel tamen in diem, non ut alii solebant omnibus vicis) facit ut mihi excipiendus sit, cum teruncium nego sumtus factum. Præter eum accepit nemo. Has sordes a nostro Q. Titinnio accepimus. — Ad Att. 5. 21.

Civitates locupletes, ne in hiberna milites reciperent, magnas pecunias dabant. Cyprii talenta Attica cc. Qua ex insula (non ὑπερβολικῶς sed verissime loquor) nummus nullus me obtinente erogabitur. Ob hæc beneficia, quibus obstupescunt, nullos honores mihi, nisi verborum, decerni sino. Statuas, fana, τεβρίππου, prohibeo. — Ibid.

Fames, quæ erat in hac mea Asia, mihi optanda fuerit. Quacunque iter feci, nulla vi, — auctoritate & cohortatione perfecti, ut & Græci & Cives Romani, qui frumentum compresserant, magnum numerum populis pollicerentur. — Ib.

⁴⁹ Ita vivam, ut maximos sumptus facio. Mirifice delector hoc instituto. Ad Att. 5. 15.

⁵⁰ Ibid. 6. 2.

⁵¹ Quid enim potest esse tam dissimile, quam illo impetrante, exhaustam esse sumptibus & jacturis provinciam, nobis eam obtinentibus, nummum nullum esse erogatum nec privatim nec publicè, &c. — Ib. 6. 1.

⁵² Ego Appium, ut tecum sæpe locutus sum, valde diligo. Meque ab eo diligi statim cœptum esse, ut similitatem deposuimus, sensi — jam me Pompeii totum esse scis: Brutum a me amari intelligis. Quid est causæ, cur mihi non in optatis est complecti hominem, florentem ætate, opibus, honoribus,

ingenio, liberis, propinquis affinibus, amicis. — Ep. Fam. 2. 13.

⁵³ Ut si Medicus, cum ægrotus alii medico traditus sit, irasci velit ei medico, qui sibi successerit, si quæ ipse in curando constituerit, mutet ille. Sic Appius, cum *ἐξ ἀσπίδος* provinciam curarit, sanguinem miserit, &c. Ad Att. 6. 1.

⁵⁴ Cum contra voluntatem meam — accidisset, ut mihi cum imperio in Provinciam ire necesse esset — hæc una consolatio occurrebat, quod neque tibi amicior, quam ego sum, quisquam posset succedere, neque ego ab ullo provinciam accipere, qui mallet eam mihi quam maxime aptam explicatamque tradere, &c. Ep. Fam. 3. 2.

⁵⁵ — me libenter ad eam partem provinciæ primum esse venturum, quo te maxime velle arbitrarer, &c. — Ib. 5.

Appius noster, cum me adventare videt, profectus est Tarsum usque Laodiceâ. — Ad Att. 5. 17.

⁵⁶ Ep. Fam. 3. 7.

⁵⁷ What confirms this notion is, that Crassipes appears to have been alive at this time, and under Cicero's displeasure: who mentions him as the only Senator, beside, Hirrus, to whom he did not think fit to write about the affair of his Supplication. Ad Att. 7. 1.

⁵⁸ Ego dum in provincia omnibus rebus Appium orno, subito sum factus accusatoris ejus focer — sed crede mihi nihil minus putaram ego, qui de Ti. Nerone, qui mecum egerat, certos homines ad mulieres miseram, qui Romam venerunt factis sponfalibus. Sed hoc spero melius. Mulieres quidem valde intelligo delectari obsequio & comitate adolescentis. — Ad Att. 6. 6.

⁵⁹ Gener est suavis — quantumvis vel ingenii, vel humanitatis; fatis. Reliqua quæ nosti ferenda. Ad Att. 7. 3.

Dolabellam

Dolabellam a te gaudeo primum laudari, deinde etiam amari. Nam ea quæ speras Tulliæ meæ prudentia posse temperari, scio, cui tuæ epistolæ respondeant. Ep. Fam. 2. 15. it. 8. 13.

Hac oblectabar specula, Dolabellam meum fore ab iis molestiis, quas libertate sua contraxerat, liberum. — lb. 16.

“ Illud mihi occurrit, quod inter postulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella discessit. — lb. 8. 6.

“ Pompeius dicitur valde pro Appio laborare, ut etiam putent alterutrum de filiis ad te missurum. Ibid. —

Post hoc negotium autem & temeritatem nostri Dolabellæ deprecatores me pro illius periculo præbeo. — lb. 2. 13.

Tamen hac mihi affinitate nuntiata, non majore equidem studio, sed acrius, apertius, significantius dignitatem tuam defendissem — nam ut vetus nostra similitudo antea stimulabat me, ut caverem ne cui suspicionem fictæ reconciliatæ gratiæ darem: sic affinitas novam curam affert cavendi. Ibid. 3. 12.

“ Dio, p. 147.

“ Scis Appium Cenforem hic ostenta facere? de signis & tabulis, de agri modo, & ære alieno acerrime agere? persuasum est ei, Censuram lomentum aut nitrum esse Errare mihi videtur. Nam fordes eluere vult, venas sibi omnes & viscera aperit. Curre per Deos, & quam primum hæc risum veni: Legis Scantinæ judicium apud Drusum fieri; Appium de tabulis & signis agere. — Ep. Fam. 8. 14.

“ Dio. l. 40. p. 150.

“ Hoc video, cum homine audacissimo, paratissimoque negotium esse: omnes damnatos, omnes ignominia affectos, omnes damnatione ignominiaque dignos illac facere. Omnem fere juventutem, omnem illam urbanam ac perditam plebem; Tribunos valentes — omnes, qui ære alieno premantur —

causam solam illa causa non habet, cæteris rebus abundat
— Ad Att. 7. 3.

In hoc discordia video, Cn. Pompeium senatum, quique res judicant, secum habiturum: ad Cæsarem omnes, qui cum timore aut mala spe vivant, ad Cæsarem accessuros. Exercitum conferendum non esse. Ep. Fam. 8. 14.

⁶⁶ Cæsari autem persuasum est, se saluum esse non posse, si ab exercitu recesserit. Fert illam tamen conditionem, ut ambo exercitus tradant. Ibid.

⁶⁷ Sueton. J. Cæs. c. 28. Strabo. l. 5. 326.

⁶⁸ Appian. 2. 443.

⁶⁹ Marcellus fœde de Comensi: etsi ille Magistratum non gesserit, erat tamen transpadanus. Ita mihi videtur non minus stomachi nostro, ac Cæsari movisse. Ad Att. 5. 11.

⁷⁰ Cum interrogaretur, si qui tum intercederent: dixit hoc nihil interesse, utrum C. Cæsar Senatui dicto audiens futurus non esset, an pararet, qui Senatum decernere non pateretur. Quid si, inquit alius, & Consul esse & exercitum habere volet? at ille quam clementer. Quid si filius meus fustem mihi impingere volet? Ep. Fam. 8. 8.

⁷¹ Ep. Fam. 2. 9, 10. it. 8. 2, 3, 9.

⁷² Fere litteris omnibus tibi de Pantheris scripsi. Turpe tibi erit, Patiscum Curioni decem Pantheras misisse, te non multis partibus plures, &c. Ep. Fam. 8. 9.

M. Feridium — tibi commendo. Agros quos fructuarios habent civitates, vult tuo beneficio, quod tibi facile & honestum factu est, immunes esse — Ib.

⁷³ Ad Quint. Frat. 1. 1. §. 9.

⁷⁴ Rescripsi, me moleste ferre, si ego in tenebris late-rem, nec audiretur Romæ, nullum in mea provincia num- mum nisi in æs alienum erogari; docuique nec mihi con-

ciliare pecuniam licere, nec illi capere; monuique eum, &c. Ad Att. 6. 1.

⁷⁵ De Pantheris, per eos, qui venari solent, agitur mandato meo diligenter sed mira paucitas est: & eas, quæ sunt, valde aiunt queri quod nihil cuiquam infidiarum in mea provincia nisi sibi fiat. — Ep. Fam. 2. 11.

⁷⁶ Sed ut spero & volo, & ut se fert ipse Curio, bonos & senatum malet. Totus ut nunc est, hoc scaturit. — Ib. 8. 4.

⁷⁷ Ep. Fam. 2. 7.

⁷⁸ Extrema pagella pupugit me tuo chirographo. Quid ais? Cæsarem nunc defendit Curio? quis hoc putaret præter me? nam ita vivam, putavi — Ib. 13.

⁷⁹ Ep. Fam. 15. 7. 10, 11, 12, 13.

⁸⁰ Sueton. J. Cæs. 29.

⁸¹ Appian. l. ii. p. 443.

⁸² Sexcenties Sestertium æris alieni. Val. Max. 9. 1.

⁸³ Qui nihil in censu habuerit, præter discordiam principum. Plin. Hist. l. 36. 15.

⁸⁴ Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis publicæ pecuniæ — nihil est, quod in isto genere cuiquam possim commodare, &c. Ep. Fam. 2. 17.

Illud quidem certe factum est, quod lex jubebat, ut apud duas civitates, Laodicensem, & Apamaensem, quæ nobis maximæ videbantur — rationes confectas & consolidatas deponeremus, &c. Ib. 5. 20.

⁸⁵ Cum enim rectum & gloriosum putarem ex annuo sumptu, qui mihi decretus esset, me C. Cælio Quæstori relinquere annum, referre in ærarium ad H. S. CIO. ingemuit nostra cohors, omne illud putans distribui sibi oportere: ut ego amicior invenire Phrygum aut Cilicum ærariis, quam

nostro. Sed me non moverunt; nam mea laus apud me plurimum valuit. Nec tamen quicquam honorifice in quemquam fieri potuit, quod prætermiserim. Ad Att. 7. 1.

³⁶ Ego de provincia decedens Quæstorem Cælium præposui provinciae. Puerum? inquires. At Quæstorem; at nobilem adolescentem; at omnium fere exemplo. Neque erat superiore honore usus, quem præficerem. Pontinius multo ante discesserat. A Quinto fratre impetrari non poterat: quem tamen si reliquisset, dicerent, iniqui, non me plane post annum, ut Senatus voluisset, de provincia decessisse, quoniam alterum me reliquisset. Ep. Fam. 2. 15. vid. it. ad Att. 6. 5, 6.

³⁷ Huc odiosa afferebantur de Curione, de Paullo: non quo ullum periculum videam stante Pompeio, vel etiam sedente, valeat modo. Sed mehercule Curionis & Paulli meorum familiarium vicem doleo. Formam igitur mihi totius Reip. si jam es Romæ, aut cum eris, velim mittas, quæ mihi obviam veniat; ex qua me fingere possim, &c. ad Att. 6. 3.

³⁸ In unius hominis, quotannis periculose ægrotantis, anima, positas omnes nostras spes habemus — ibid. 8. 2.

³⁹ Quo quidem tempore universa Italia vota pro salute ejus, primo omnium civium, suscepit — Vell. Pat. 2. 48. Dio, p. 155.

⁴⁰ Rhodum volo puerorum causa. Ad Att. 6. 7.

⁴¹ Cum e Cilicia decedens Rhodum venissem, & eo mihi de Q. Hortensii morte esset allatum; opinione omnium majorem animo cepi dolorem — Brut. init.

⁴² Nam is post Consulatum — summum illud suum studium remisit, quo a puero fuerat incensus; atque in omnium rerum abundantia voluit beatius, ut ipse putabat, remissius certe vivere. Brut. p. 443.

⁹³ Motus & gestus etiam plus artis habebat, quam erat Oratori fatis. Brut. 425. dicebat melius quam scripsit Hortensius. Orator. p. 261.

Ejus scripta tantum intra famam sunt, qui diu princeps Oratorum — existimatus est, novissime quoad vixit, secundus; ut appareat placuisse aliquid eo dicente, quod legentes non invenimus — Quint. 11. 3.

⁹⁴ Erat in verborum splendore elegans, compositione aptus, facultate copiosus: — nec pratermittebat fere quicquam, quod erat in causa — vox canora & suavis. — Brut. 425.

⁹⁵ Nam & amico amisso cum consuetudine jucunda, tum multorum officiorum conjunctione me privatum videbam — augebat etiam molestiam, quod magna sapientium civium bonorumque penuria, vir egregius, conjunctissimusque mecum consiliorum omnium societate alienissimo Reipub. tempore extinctus — Brut. init.

⁹⁶ Prid. Id. Octob. Athenas venimus, cum sane adversis ventis usi essemus — Ep. Fam. 14. 5.

⁹⁷ Audio Appium προπύλαιον, Eleusine facere. Num inepti fuerimus, si nos quoque Academiae fecerimus? — equidem valde ipsas Athenas amo. Volo esse aliquod monumentum. Odi falsas inscriptiones alienarum Statuarum. Sed ut tibi placebit. — Ad Att. 6. 1.

⁹⁸ Cognovi ex multorum amicorum litteris — ad arma rem spectare. Ut mihi cum venero, dissimulare non liceat, quid sentiam. Sed quum subeunda fortuna est, eo citius dabimus operam ut veniamus, quo facilius de tota re deliberemus. — Ep. Fam. 14. 5.

Sive enim ad concordiam res adduci potest, sive ad bonorum victoriam, utriusve rei me aut adiutorem esse velim, aut certe non expertem. — Ad Att. 7. 3.

⁹⁹ Ipsum tamen Pompeium separatim ad concordiam hortabor. Ib.

Me autem uterque numerat suum. Nisi forte simulat alter. Nam Pompeius non dubitat (vere enim iudicat) ea, quæ de Repub. nunc sentiat, mihi valde probari. Utriusque autem accepi litteras ejusmodi — ut neuter quemquam omnium pluris facere quam me videretur. Ib. 7. 1.

¹⁰⁰ De Tirone video tibi curæ esse. Quem quidem ego, etsi mirabiles utilitates mihi præbet, cum valet, in omni genere vel negotiorum vel studiorum meorum, tamen propter humanitatem & modestiam malo saluum, quam propter usum meum. Ad Att. 7. 5.

¹⁰¹ Ep. Fam. 16. 1.

¹⁰² Ad Att. 6. 8.

¹⁰³ De triumpho, nulla me cupiditas unquam tenuit ante Bibuli impudentissimas litteras, quas amplissima supplicatio consecuta est. A quo si ea gesta sunt, quæ scripsit, gauderem & honori faverem. Nunc illum, qui pedem porta, quoad hostis cis Euphratem fuit, non extulerit, honore augeri, me, in cujus exercitu spem illius exercitus habuit, idem non assequi, dedecus est nostrum; nostrum, inquam, te conjungens. Itaque omnia experiar, & ut spero, assequar. — Ad Att. 7. 2.

¹⁰⁴ Brundisium venimus vii. Kal. Decemb. — Terentia vero, quæ quidem eodem tempore ad portam Brundisiam venit, quo ego in portum, mihiq; obvia in Foro fuit. Ibid. —

Mihi *οὐδέ* unum erit, quod a Pompeio gubernabitur — dic. M. Tulli *ὁ νόμος*. Cn. Pompeio assentio — Ib. 3.

Nunc incido in discrimen ipsum, — dabunt operam, ut eliciant sententiam meam — tu autem de nostro statu co-

gitabis; primum quo artificio tueamur benevolentiam Cæsaris

— Ib. 1.

¹⁰⁵ Ad Att. 7. 4.

¹⁰⁶ Illud tamen non definam, dum adesse te putabo, de Cæsaris nomine rogare, ut confectum relinquo. Ib. 5. 6.

Mihi autem molestissimum est, quod solvendi sunt nummi Cæsari, & instrumentum triumphii eo conferendum. est enim ἀμορῶν, ἀνιπολιτευομένων χρεοφειλέτην esse. — Ib. 7. 8.

¹⁰⁷ Ib. 7. 8.

¹⁰⁸ De Repub. quotidie magis timeo. Non enim boni, ut putant, consentiunt. Quos ego Equites Romanos, quos Senatores vidi, qui acerrime tum cætera, tum hoc iter Pompeii vituperarent. Pace opus est, ex victoria cum multa mala, tum certe Tyrannus existet. — Ib. 7. 5.

Ut si victus eris, proscribere; si viceris, tamen servias. Ib. 7. 7.

Ad pacem hortari non defino, quæ vel injusta utilior est, quam justissimum bellum. — Ib. 7. 14.

Mallet tantas ei vires non dedisset, quam nunc tam valenti resisteret. Ib. 7. 3.

Nisi forte hæc illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnaremus. Ib. 7. 6.

¹⁰⁹ Ego ad urbem accessi prid. non. Jan. obviam mihi sic est proditum, ut nihil possit fieri ornatus. Sed incidi in ipsam flammam civilis discordiæ vel potius belli — Ep. Fam. 16. 11.

Ego in Tusculanum nihil hoc tempore. Devium est τοῖς ἀπηνήσῃσι, &c. ad Att. 7. 5.

¹¹⁰ Antonius quidem noster & Q. Cassius, nulla vi expulsi, ad Cæsarem cum Curione profecti erant; postea quam senatus Consulibus, Prætoribus, Tribunis plebis & nobis,

qui Proconsules fumus, negotium dederat, ut curaremus, ne quid Resp. detrimenti caperet — Ep. Fam. 16. 11.

¹¹¹ Tenesne memoria Prætextatum te decoxisse? — nemo unquam puer emptus libidinis causa tam fuit in domini potestate, quam tu in Curionis. Quoties te pater ejus domo sua ejecit? — scisne me de rebus mihi notissimis dicere? recordare tempus illud, cum Pater Curio mœrens jacebat in lecto; filius se ad pedes meos prosternens, lacrimans te mihi commendabat, orabat, ut te contra patrem suum, si H. S. sexagies peteret, defenderem: tantum enim se pro te intercessisse: ipse autem amore ardens confirmabat, quod desiderium tui discidii ferre non posset — quo ego tempore tanta mala florentissimæ familiæ sedavi vel potius sustuli: patri persuasi, ut æs alienum filii dissolveret, &c. — Philip.

2. 18. — M. Antonius, perdundæ pecuniæ genitus, vacuusque curis nisi instantibus. Sallust. Histor. Fragm. 1. iii.

¹¹² Te domi P. Lentuli educatum — Phil. 2. 7. Intimus erat in Tribunatu Clodio — ejus omnium incendiorum fax — cujus etiam domi quiddam jam tum molitus est, &c. Ib. 19.

¹¹³ Inde iter Alexandriam, contra senatus auctoritatem, contra Rempub. & religiones: sed habebat ducem Gabinium, &c. Ib.

¹¹⁴ Prius in ultimam Galliam ex Ægypto quam domum — venisti e Gallia ad Quæsturam petendam. — Ib. — vid. Plutar. in Anton.

¹¹⁵ Acceperam jam ante Cæsaris litteras, ut mihi satisfieri paterer a te — postea custoditus sum a te, tu a me observatus in petitione Quæsturæ, quo quidem tempore P. Clodium — in foro es conatus occidere — ita prædicabas, te non existimare nisi illum interfecisses, unquam mihi pro tuis in me injuriis satis esse facturum — Ib. 20.

Cum se ille fugiens in scalarum tenebras abdidiſſet, &c.
pro Mil. 15.

¹¹⁶ Deinde ſine ſenatus conſulto, ſine forte, ſine lege ad Cæſarem cucurriſti. Id enim unum in terris egeſtatis, æris alieni, nequitia, perditis vitæ rationibus perſugium eſſe ducebas — advolaſti egens ad Tribunatum, ut in eo Magiſtratu, ſi poſſes, viri tui ſimilis eſſes — ut Helena Trojanis, ſic iſte huic Reipub. cauſa belli, &c. — Phil. 2. 21, 22.

¹¹⁷ Aut addita cauſa, ſi forte Tribunus pleb. ſenatum impediens, aut populum incitans, notatus, aut ſenatus conſulto circumſcriptus, aut ſublatus aut expulſus ſit, dicenſve ſe expulſum, ad illum confugerit — Ad Att. 7. 9.

¹¹⁸ Ibid. it. Ep. Fam. 16. 11.

¹¹⁹ Alterius ducis cauſa melior videbatur, alterius erat firmior. Hic omnia ſpecioſa, illic valentia. Pompeium ſenatus auctoritas, Cæſarem militum armavit fiducia. Vell. Pat. 2. 49.

¹²⁰ Plutar. in Anton.

¹²¹ An ille id faciat, quod paullo ante decretum eſt, ut exercitum citra Rubiconem, qui finis eſt Gallia, educeret? — Philip. 6. 3.

Itaque cum Cæſar amentia quadam raperetur, & — Ariminum, Piſaurum, Anconam, Arretium occupaviſſet, Urbem reliquimus — Ep. Fam. 16. 12.

¹²² Nobis tamen inter has turbas Senatus frequens flagitavit Triumphum: ſed Lentulus Conſul, quo majus ſuum beneficium faceret, ſimul atque expediſſet quæ eſſent neceſſaria de Repub. dixit ſe relaturum. Ep. Fam. 16. 11.

¹²³ Ego negotio præſum non turbulento; vult enim me Pompeius eſſe, quem tota hæc Campana & maritima ora

habeat ἐπίτροπον, ad quem electus & summa negotii referretur. Ad Att. 7. 11.

Ego adhuc oræ maritimæ præsum a Formis. Nullum majus negotium fuscipere volui, quo plus apud illum meæ litteræ cohortationesque ad pacem valerent. Ep. Fam. 16. 12.

¹²⁴ Nam certe neque tum peccavi, cum imperatam jam Capuam, non solum ignaviæ delectus, sed etiam perfidiæ suspicionem fugiens, accipere nolui — Ad Att. 8. 12.

Quod tibi ostenderam, cum a me Capuam rejiciebam; quod feci non vitandi oneris causa, sed quod videbam teneri illam urbem sine exercitu non posse — Ep. Cic. ad Att. 8. 11.

As Cicero, when Proconsul of Cilicia, often mentions the *Dioceses* that were annexed to his government, Ep. Fam. 13. 67. so in this command of Capua he calls himself the *Episcopus* of the Campanian coast: which shows, that these names, which were appropriated afterwards in the Christian Church to characters and powers Ecclesiastical, carried with them, in their original use, the notion of a real authority, and jurisdiction.

¹²⁵ Gladiatores Cæsaris, qui Capuæ sunt — sane com-
mode Pompeius distribuit, binos singulis patribus familiarum.
Scutorum in ludo 133 fuerunt: eruptionem facturi fuisse dicebantur — sane multum in eo Reip. provisum est. Ad Att. 7. 14.

¹²⁶ Maximam autem plagam accepit, quod is, qui summam auctoritatem in illius exercitu habebat, T. Labienus socius sceleris esse noluit: reliquit illum, & nobiscum est: multique idem facturi dicuntur. Ep. Fam. 16. 12.

Aliquantum animi videtur attulisse nobis Labienus — Ad Att. 7. 13.

Labienum secum habet (Pompeius) non dubitantem de imbecillitate Cæsaris copiarum: cuius adventu Cnæus noster multo animi plus habet. Ib. 7. 16.

Nam in Labieno parum est dignitatis. Ib. 8. 2.

— fortis in armis

Cæsareis Labienus erat: nunc transfuga vilis ———

Lucan. 5. 345.

¹²⁷ Balbus major ad me scribit, nihil malle Cæsarem, quam, principe Pompeio, sine metu vivere. Tu, puto, hæc credis. Ad Att. 8, 9.

¹²⁸ Feruntur omnino conditiones ab illo, ut, Pompeius eat in Hispaniam; dilectus, qui sunt habiti, & præsidia nostra dimittantur: se ulteriorem Galliam Domitio, citeriorem Confidio Noniano — traditurum. Ad Consulatus petitionem se venturum; neque se jam velle, absente se, rationem sui haberi. Ep. Fam. 16. 12. ad Att. 7. 14.

Accepimus conditiones sed ita, ut removeat præsidia ex iis locis, quæ occupavit, ut sine metu de iis ipsis conditionibus Romæ Senatus haberi posset. Ibid.

¹²⁹ Ad Att. 7, 15.

¹³⁰ Spero in præsentia pacem nos habere. Nam & illum furoris, & hunc nostrum copiarum supponit. Ib.

Tamen vereor ut his ipsis (Cæsar) contentus sit. Nam cum ista mandata dedisset L. Cæsari, debuit esse paullo quietior, dum responsa referrentur. Ib. 7. 17.

Cæsarem quidem, L. Cæsare cum mandatis de pace misso, tamen aiunt acerrime loca occupare — Ib. 18.

L. Cæsarem vidi — ut id ipsum mihi ille videatur irridendi causa fecisse, qui tantis de rebus huic mandata dederit.

nisi forte non dedit, & hic sermone aliquo arrepto pro mandatis abusus est — Ib. 13.

¹³¹ Accepi literas tuas, Philotimi, Furnii, Curionis ad Furnium, quibus irridet L. Cæsar's legationem. — Ib. 19.

¹³² Cæf. Comment. de Bell. Civ. l. 1.

¹³³ O celeritatem incredibilem! — ad Att. 7. 22. Cicero calls him a monster of vigilance, and celerity — — Ib. 8. 9. for from his passage of the Rubicon, though he was forced to take in all the great Towns on his road, and spent seven days before Corfinium, yet in less than two months he marched through the whole length of Italy, and came before the gates of Brundisium before Pompey could embark on the 9th of March. Ad Att. 9. 13.

¹³⁴ Intellego serius equidem quam vellem, propter epistolas sermonesque Balbi, sed video plane nihil aliud agi, nihil actum ab initio, quam ut hunc occideret. Ad Att. 9. 5.

¹³⁵ Existimat, (Pompeius) qui mare teneat, eum necesse rerum potiri — itaque navalis apparatus ei semper antiquissima cura fuit. Ib. 10. 8.

¹³⁶ Cum Cæsar amentia quadam raperetur — Ep. Fam. 16. 12.

¹³⁷ Omnes nos ἀπροσβλήτους, expertes fui tanti & tam inusitati consilii relinquebat. Ad Att. 8. 8.

Pompeius — ad me scribit, paucis diebus se firmum exercitum habiturum, spemque affert, si in Piconum agrum ipse venerit, nos Romam redituros esse. Ib. 7. 16.

¹³⁸ Suscepto autem bello, aut tenenda sit urbs, aut ea relicta, ille commeatu & reliquis copiis intercludendus — Ad Att. 7. 9.

Sin autem ille suis conditionibus stare noluerit, bellum paratum est: — tantummodo ut eum intercludamus, ne

ad urbem possit accedere: quod sperabamus fieri posse: dilectus enim magnos habebamus — ex Hispaniaque sex legiones & magna auxilia, Afranio & Petreio ducibus, habet a tergo. Videtur, si infaniet, posse opprimi, modo ut urbe salva — Ep. Fam. 16. 12.

Summa autem spes Afranium cum magnis copiis adventare — Ad Att. 8. 3.

¹³⁹ Nos disjecta manu pares adversariis esse non possumus. —

Quamobrem nolito commoveri, si audieris me regredi, si forte Cæsar ad me veniet, — etiam atque etiam te hortor, ut cum omni copia quamprimum ad me venias. — vid. Epist. Pomp. ad Domit. Ad Att. 8. 12.

¹⁴⁰ Domitius ad Pompeium — mittit, qui petant atque orent, ut sibi subveniat: Cæsarem duobus exercitiis, & locorum angustiiis intercludi posse, frumentoque prohiberi, &c.

Cæs. Comment. de Bell. Civ. l. i.

¹⁴¹ Ad Att. 8. 3.

¹⁴² Ibid. 8. 7.

¹⁴³ Istum cujus *καλαρισμὸν* times, omnia teterrime facturum puto. Ad Att. 7. 12.

Incertum est Phalarimne an Pisistratum sit imitaturus — Ib. 20.

Nam cædem video si vicerit — & regnum non modo Romano homini sed ne Persæ quidem tolerabile — Ib. 10. 8.

Qui hic potest se gerere non perdit? vita, mores, antefacta, ratio suscepti negotii, focii — Ib. 9. 2. it. 9. 19.

¹⁴⁴ Atque eum loqui quidam *αὐθεντικῶς* narrabant; Cn. Carbonis, M. Bruti se pœnas persequi, &c. Ad Att. 9. 14.

¹⁴⁵ Τὴν θεῶν μεγίστην ἔξ' ἔχειν τυρανίδα. Ad Att. 7. 11.

Tentemus hoc modo, si possumus, omnium voluntates recuperare, & diuturna victoria uti: quoniam reliqui credulitate odium effugere non potuerunt, neque victoriam diutius tenere, præter unum L. Syllam, quem imitaturus non sum. Hæc nova sit ratio vincendi; ut misericordia & liberalitate nos munianus. — Ep. Cæsaris ad Opp. Att. 9. 7.

¹⁴⁶ Cæs. Comment. l. 1. Plutar. in Cæs. —

¹⁴⁷ Sed obsecro te, quid hoc miserius, quam alterum plausus in foedissima causa quærere; alterum offensiones in optima? alterum existimari conservatorem inimicorum, alterum desertorem amicorum? & mehercule quamvis amemus Cnæum nostrum ut & facimus & debemus, tamen hoc, quod talibus viris non subvenit, laudare non possum. Nam siue timuit, quid ignavius? siue ut quidam putant, meliorem suam causam illorum cæde fore putavit, quid iniustius? — Ad Att. 8. 9.

¹⁴⁸ Ad Att. 9. 16.

¹⁴⁹ Qui amisso Corfinio denique me certiolem consilii sui fecit. — Ib. 9. 2.

¹⁵⁰ Epistolarum Pompeii duarum, quas ad me misit, negligentiam, meamque in scribendo diligentiam volui tibi notam esse: earum exempla ad te misi. Ib. 8. 11.

¹⁵¹ Ad Att. 8. 11.

¹⁵² Nihil prætermissum est, quod non habeat sapientem excusationem — & plane quid rectum, & quid faciendum mihi esset, diutius cogitare malui — Ib. 8. 12.

¹⁵³ Ad Att. 8. 9.

¹⁵⁴ Nec me Consules movent, qui ipsi pluma aut folio facilius moventur — ut vicem meam doleres, cum me derideri videres. Ib. 8. 15.

¹⁵⁵ Ad Att. 8. 15.

¹⁵⁶ Quod quæris quid Cæsar ad me scripserit. Quod sæpe : gratissimum sibi esse quod quierim : oratque ut in eo perseverem. Balbus minor hæc eadem mandata. lb. 8. 11.

¹⁵⁷ Ad Att. 9. 6. 11.

¹⁵⁸ Epistolam meam quod pervulgatam scribis esse non fero moleste. Quin etiam ipse multis dedi describendam. Ea enim & acciderunt jam & impendent, ut testatum esse velim de pace quid fenserim. Cum autem eum hortarer, eum præsertim hominem, non videbar ullo modo facilius moturus, quam si id, quod cum hortarer, convenire ejus sapientiæ dicerem. Eam si admirabilem dixi, cum eum ad salutem patriæ hortarer, non sum veritus, ne viderer assentiri, cui tali in re lubenter me ad pedes abjecissem, &c. lb. 8. 9.

¹⁵⁹ Ad Att. 9. 8.

¹⁶⁰ Ibid.

¹⁶¹ Ibid. 9. 18.

¹⁶² Ego meo Ciceroni, quoniam Roma caremus, Arpini potissimum togam puram dedi, idque municipibus nostris fuisse gratum — lb. 19.

¹⁶³ Litteras ejus ad Cæsarem missas ita graviter tulimus, ut te quidem celaremus; — tantum scio post Hirtium conventum, arcessitum ab Cæsare; cum eo, de meo animo ab suis consiliis alienissimo, & consilio relinquendi Italiam — lb. 10. 4, 5, &c.

Quintum puerum accepi vehementer. Avaritiam video fuisse, & spem magni congiarii. Magnum hoc malum est. — lb. 10. 7.

¹⁶⁴ Cæsar mihi ignoscit per litteras, quod non Romam venerim, seseque in optimam partem id accipere dicit. Facile patior, quod scribit, secum Tullum & Servium questos esse, quia non idem sibi, quod mihi remisisset. Homines

ridiculos, qui cum filios misissent ad Cn. Pompeium circumfidendum, ipsi in senatum venire dubitarent. *Ib.* 10. 3.

¹⁶⁵ Ad Att. 10. 8.

¹⁶⁶ *Ibid.*

¹⁶⁷ M. Cælii epistolam scriptam miserabiliter — *Ib.* 10. 9.

¹⁶⁸ Ep. Fam. 8. 16.

¹⁶⁹ Illud te non arbitror fugere; quin homines in diffensione domestica debeant, quamdiu civiliter sine armis cernetur, honestiorem sequi partem: ubi ad bellum & castramentum sit, firmiorem: & id melius statuere, quod tutius sit. Ep. Fam. 8. 14.

¹⁷⁰ Ad Att. 10. 4.

¹⁷¹ *Ib.* 7. 12. 15.

¹⁷² Dio. p. 161.

¹⁷³ C. Cassius — attulit mandata ad Consules, ut Romam venirent, pecuniam de sanctiore ærario auferrent — Consul rescriptit, ut prius ipse in Picenum — Ad Att. 7. 21.

¹⁷⁴ Nec fuit aliis temporibus Respub. locupletior. *Plin. Hist.* 33. 3.

¹⁷⁵ Accedit etiam molesta hæc pompa lictorum meorum, nomenque imperii quo appellor, — sed incurrit hæc nostra laurus non solum in oculos, sed jam etiam in voculas malevolorum — Ep. Fam. 2. 16.

¹⁷⁶ Cum ego sæpissime scripisssem, nihil me contra Cæsaris rationes cogitare; meminisse me generi mei, meminisse amicitiae, potuisse si aliter sentirem, esse cum Pompeio, me autem, quia cum lictoribus invitus cursarem, abesse velle — Ad Att. 10. 10.

¹⁷⁷ *Ibid.* 10. 10.

¹⁷⁸ Nominatim de me sibi imperatum dicit Antonius, nec me tamen ipse adhuc viderat, sed hoc Trebatio narravit. *Ib.* 10. 12.

Antonius

Antonius — ad me misit, se pudore deterritum ad me non venisse, quod me sibi succensere putaret — Ib. 10. 15.

¹⁷⁹ Hic tamen Cytheridem secum lectica aperta portat, altera uxorem: septem præterea conjunctæ lecticæ sunt amicarum, an amicorum? vide quam turpi leto pereamus: & dubita, si potes, quin ille seu victus, seu victor redierit, eadem facturus sit. Ego vero vel lintriculo, si navis non erit, eripiam me ex istorum parricidio. Sed plura scribam cum illum convenero — Ib. 10. 10.

¹⁸⁰ Tu Antonii leones pertimescas, cave. Nihil est illo homine jucundius. Ib. 10. 13.

¹⁸¹ Jugo subdidit eos, primusque Romæ ad currum junxit Antonius; & quidem civili bello cum dimicatum esset in Pharsalicis campis; non sine ostento quodam temporum, generosos spiritus jugum subire illo prodigio significante: nam quod ita vectus est cum mima Cytheride, supra monstra etiam illarum calamitatum fuit. — Plin. Hist. 16. 8.

¹⁸² In his ego me consultationibus exercens, differens in utramque partem, tum græce tum latine, abduco parumper animum a molestiis & τῇ πρῆντι τὶ delibero. Ad Att. 9. 4.

¹⁸³ Hujus autem epistolæ non solum ea causa est, ut ne quis a me dies intermittatur, quin dem ad te litteras, sed — Ib. 8. 12.

Alteram tibi eodem die hanc epistolam dictavi, & pridie dederam mea manu longiorem — Ib. 10. 3.

¹⁸⁴ Ego quidem tibi non sim auctor, si Pompeius Italiam relinquit, te quoque profugere, summo enim periculo facies, nec Reipub. proderis; cui quidem posterius poteris prodesse, si manseris — Ib. 9. 10.

¹⁸⁵ Ingrati animi crimen horreo — Ib. 9. 2. 5. 7.
Nec mehercule hoc facio Reipub. causa, quam funditus deletam puto, sed nequis me putet ingratum in eum,

qui me levavit iis incommodis, quibus ipse affecerat — Ib. 9. 19.

Fortunæ sunt committenda omnia. Sine sp̄e conamur ulla. Si melius quid acciderit mirabimur — Ib. 10. 2.

¹⁸⁶ Sicut ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, alienant immundæ, infulsæ, indecoræ: sic me illius fugæ, negligentiaque deformitas avertit ab amore — nunc emergit amor, nunc desiderium ferre non possum. Ib. 9. 10.

¹⁸⁷ Sed cum ad me mea Tullia scribat, orans, ut quid in Hispania geratur expectem, & semper adscribat idem videri tibi — Ib. 10. 8.

Lacrymæ meorum me interdum molliunt, precantium, ut de Hispaniis expectemus — Ib. 10. 9.

¹⁸⁸ Cujus quidem virtus mirifica. Quomodo illa fert publicam cladem? quomodo domesticas tricas? quantus autem animus in discessu nostro? sit εὐφροσύνη, sit summa σπουδή; tamen nos recte facere & bene audire vult. Ib. 10. 8.

¹⁸⁹ Si pelletur, quam gratus aut quam honestus tum erit ad Pompeium noster adventus, cum ipsum Curionem ad ipsum transiturum putem? si trahitur bellum, quid expectem, aut quamdiu? relinquitur, ut si vincimur in Hispania, quiescamus. Id ego contra puto: istum enim victorem relinquendum magis puto, quam victum — Ibid. —

Astute nihil sum acturus; fiat in Hispania quidlibet. Ib. 10. 6.

Ego vero Solonis — legem negligam, qui capite fanxit, si qui in seditione non alterutrius partis fuisset — Ib. 10. 1.

¹⁹⁰ Sin autem tibi homini prudentissimo videtur utile esse, no colloqui, quanquam longius etiam cogitabam ab urbe discedere, cujus jam etiam nomen invitus audio, tamen propius accedam — Ep. Fam. 4. 1.

Restat ut discedendum putem ; in quo reliqua videtur esse deliberatio, quod consilium in discessu, quæ loca sequamur — si habes jam statutum, quid tibi agendum putes, in quo non sit conjunctum consilium tuum cum meo, superfedear hoc labore itineris — Ib. 4. 2.

¹⁹¹ Servii consilio nihil expeditur. Omnes captiones in omni sententia occurrunt. Unum C. Marcello cognovi timiditatem, quem Consulem fuisse pœnitet — qui etiam Antonium confirmasse dicitur ut me impediret, quo ipse, credo, honestius. — Ad Att. 10. 15.

¹⁹² Curio mecum vixit — Siciliae diffidens, si Pompeius navigare cœpisset — Ib. 10. 7.

Curio — Pompeii classem timebat : quæ si esset, se de Sicilia abiturum. Ib. 10. 4.

Cato qui Siciliam tenere nullo negotio potuit, & si tenuisset, omnes boni ad eum se contulissent, Syracusis profectus est a. d. 8 Kal. Maii. — Utinam, quod aiunt, Cotta Sardiniam teneat ! Est enim rumor. O, si id fuerit, turpem Catonem ! — Ib. 10. 16.

¹⁹³ Ego ut minuerim suspicionem profectionis, — profectus sum in Pompeianum a. d. 1111. Id. Ut ibi essem, dum quæ ad navigandum opus essent, pararentur. Ib.

¹⁹⁴ Cum ad villam venissem, ventum est ad me, Centuriones trium Cohortium, quæ Pompeiis sunt, me velle postridie ; hæc mecum Ninnius noster, velle eos mihi se & oppidum tradere. At ego tibi postridie a villa ante lucem, ut me omnino illi non viderunt. Quid enim erat in tribus cohortibus ? quid si plures, quo apparatu ? — & simul fieri poterat, ut tentaremur. Omnem igitur suspicionem sustuli — Ibid.

¹⁹⁵ Dominatio quæsitæ ab utroque est. Ib. 8. 11.

Regnandi contentio est; in qua pulsus est modestior Rex, & probior & integrior; & is, qui nisi vincit nomen populi Romani deleatur neceffe est: sin autem vincit, Syllano more exemploque vincet — Ib. 10. 7.

¹⁹⁶ A. d. 111. Id. Jun. Ep. Fam. 14. 7. It is remarkable, that among the reasons, which detained Cicero in Italy longer than he intended, he mentions the tempestuous weather of the Equinox, and the calms that succeeded it; yet this was about the end of May. Ad Att. 10. 17, 18. which shows what a strange confusion there was at this time in the Roman Kalendar; and what necessity for that reformation of it, which Cæsar soon after effected, in order to reduce the computation of their months to the regular course of the seasons from which they had so widely varied. Some of the commentators, for want of attending to this cause, are strangely puzzled; to account for the difficulty; and one of them ridiculously imagines, that by the Equinox, Cicero covertly means Antony, who used to make his days and nights equal, sleeping as much as he waked.

¹⁹⁷ Ego prudens ac sciens ad pestem ante oculos positam tum profectus. Ep. Fam. 6. 6.

Prudens & sciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium. Pro M. Marcel. 5. Quid ergo acturus es? idem, quod pecudes, quæ dispulsæ sui generis sequuntur greges. Ut bos armenta, sic ego bonos viros, aut eos, quicunque dicentur boni, sequar, etiam si ruent — Ad Att. 7. 7.

¹⁹⁸ Fratrem — socium hujus fortunæ esse non erat æquum: cui magis etiam Cæsar irascetur. Sed impetrare non possum, ut maneat. Ib. 9. 1. frater, quicquid mihi placeret, id rectum se putare aiebat. Ib. 9. 6.

¹⁹⁹ Quam crebro illud, "Sylla potuit, ego non potero?" —

Ita Syllaturit animus ejus, & proscripturit diu. Att. 9.
 10. Cnæus noster Syllani regni similitudinem concupivit,
ἔιδως σοι λέγω. Ib. 7. ut non nominatim sed generatim
 proscriptio esset informata. Ib. 11. 9.

²⁰⁰ Vid. ad Att. 11. 1, 2, 3, 4.

²⁰¹ Et si ego rebus omnibus, quod is quoque in angustiis
 est, quicum sumus, cui magnam dedimus pecuniam mutuam,
 opinantes nobis, constitutis rebus, eam rem etiam honore
 fore. Ib. 11. 3. si quas habuimus facultates, eas Pompeio
 tum, cum id videbamus sapienter facere, detulimus. Ib. 13.

²⁰² Quippe mihi nec quæ accidunt, nec quæ aguntur,
 ullo modo probantur. Ib. 11. 4. nihil boni præter causam.
 Ep. Fam. 7. 3. itaque ego, quem tum fortes illi viri,
 Domitii & Lentuli, timidum esse dicebant, &c. Ib. 6. 28.
 quo quidem in bello, nihil adversi accidit non prædicente
 me. Ib. 6.

²⁰³ Cujus me mei facti poenituit, non tam propter peri-
 culum meum, quam propter vitia multa, quæ ibi offendi,
 quo veneram. Ib. 7. 3. — Plutar. in Cic.

²⁰⁴ Ipse fugi adhuc omne munus eo magis, quod ita ni-
 hil poterat agi, ut mihi & meis rebus aptum esset. Ad. Att. 11.
 4. Quod autem idem mœstitiam meam reprehendit idem
 jocum; magno argumento est, me in utroque fuisse mode-
 ratum. Phil. 2. 16.

Some of Cicero's sayings on this occasion are preserved
 by different writers. When Pompey put him in mind of
 his coming so late to them: how can I come late, said he,
 when I find nothing in readiness among you? — and upon
 Pompey's asking him sarcastically, where his son-in-law
 Dolabella was; he is with your Father-in-law, replied he.
 To a person newly arrived from Italy, and informing them
 of a strong report at Rome, that Pompey was blocked up

by Cæsar; and you sailed hither therefore, said he, that you might see it with your own eyes. And even after their defeat, when Nonnius was exhorting them to courage, because there were seven eagles still left in Pompey's camp; you encourage well, said he, if we were to fight with Jackdaws. By the frequency of these splenetic jokes, he is said to have provoked Pompey so far as to tell him, I wish that you would go over to the other side, that you may begin to fear us. Vid. Macrob. Saturn. 2. 3. Plutar. in Cicer.

²⁰⁵ Brutus amicus in causa versatur acriter. Ad Att. 11. 4.

Vid. Plutar. in Brut. & Pomp.

²⁰⁶ Quorum dux quam ἀσφατήνῃλος, tu quoque animadvertis, cui ne Picena quidem nota sunt: quam autem sine consilio, res testis. Ad Att. 7. 13.

Si iste Italiam relinquet, faciet omnino male, & ut ego existimo ἀλογίστως, &c. Ib. 9. 10.

²⁰⁷ Ecquando tu hominem ineptiorem quam tuum Cn. Pompeium vidisti? qui tantas turbas, qui tam nugax esset, commoritur? ecquem autem Cæsare nostro acriorem in rebus agendis, eodem in victoria temperatiorem, aut legisti aut audisti? Ep. Fam. 8. 15.

²⁰⁸ Omnis hæc classis Alexandria, Colchis, Tyro, Sidone, Cipro, Pamphylia, Lycia, Rhodo, &c. ad intercludendos Italiæ commeatus — comparatur — Ad Att. 9. 9.

Nunciat Ægyptum — cogitare; Hispaniam abjecisse, Monstra narrant — Ad Att. 9. 11.

²⁰⁹ Ire se ad exercitum sine duce, & inde reversurum ad ducem sine exercitu. Sueton. J. Cæs. 34.

²¹⁰ Cæs. Comment. 1. 2.

²¹¹ Illi se daturos negare, neque portas Consuli præclusuros.

Cæs. Comm. l. 3. 590.

²¹² Desperans victoriam, primum cœpi suadere pacem, cujus fueram semper auctor; deinde cum ab ea sententia Pompeius valde abhorreret. Ep. Fam. 7. 3.

Vibullius — de Cæsaris mandatis agere instituit; eum ingressum in sermonem Pompeius interpellavit, & loqui plura prohibuit. Quid mihi, inquit, aut vita aut civitate opus est, quam beneficio Cæsaris habere videbor? Cæs. Comm. 3. 596.

²¹³ Illud autem a te peto, ut, si jam ille evitaverit hoc periculum, & se abdiderit in classem, tu tuis rebus consulas: & aliquando tibi potius quam cuivis, sis amicus. Satis factum est jam a te vel officio, vel familiaritati; satisfactum etiam partibus, & ei Reipub. quam tu probabas. Reliquum est, ubi nunc est Respub. ibi simus potius, quam dum veterem illam sequimur, simus in nulla. Ep. Fam. 9. 9.

²¹⁴ Cæs. Comm. 3. 600.

²¹⁵ Vos dormitis, nec hæc adhuc mihi videmini intelligere, quam nos pateamus, & quam simus imbecilli — quid istic facitis? prælium expectatis, quod firmissimum est? vestras copias non novi. Nostri valde depugnare, & facile algere & esurire consueverint. Ep. Fam. 8. 17.

²¹⁶ Cum ab ea sententia Pompeius valde abhorreret, suadere institui, ut bellum duceret: hoc interdum probabat & in ea sententia videbatur fore, & fuisset fortasse, nisi quadam ex pugna cœpisset militibus suis confidere. Ex eo tempore vir ille summus nullus Imperator fuit: victus turpissime, amissis etiam castris, solus fugit. Ep. Fam. 7. 3.

²¹⁷ Hoc civili bello, Dii immortales! — quæ nobis in Græciam Româ responsa Haruspicum missa sunt? quæ

dicta Pompeio? — etenim ille admodum extis & ostentis movebatur. De Div. 2. 24.

²¹⁸ Καὶ ἐπὶ τῷδε αὐτὸν βασιλέα καὶ ἀγκυμένονα καλέντων, ὅτι καλέϊν Βασιλέων διὰ τὸν πόλεμον ἤρχεν; ἐξέστη τῶν οἰκίων λογισμῶν, καὶ ἐνέδωκεν αὐτοῖς. App. p. 470.

Milites otium, focii moram, Principes ambitum ducis increpabant. Flor. l. 4. 2. Dio. p. 185. Plut. in Pomp.

²¹⁹ Cæsar pro natura ferox, & conficiendæ rei cupidus, ostentare aciem, provocare, laceßere; nunc obsidione castrorum, quæ sedecim millium vallo obduxerat; (sed quid his obesset obsidio, qui patente mari omnibus copiis abundarent?) nunc expugnatione Dyrrhachii irrita, &c. Flor. l. 4. c. 2.

Ὁμολογεῖ τε μετὰ γινώσκειν πρὸς Δυρραχίῳ στρατοπεδεύσας, &c. App. p. 468.

²²⁰ Non iis rebus pugnabamus, quibus valere poteramus, consilio, auctoritate, causa, quæ erant in nobis superiora; sed lacertis & viribus, quibus pares non fuimus. Ep. Fam. 4. 7.

Dolebamque pilis & gladiis, non consiliis neque auctoritatibus nostris de jure publico disceptari — Ep. Fam. 6. 1.

²²¹ Ipse fugi adhuc omne munus, eo magis, quod nihil ita poterat agi, ut mihi & meis rebus aptum esset — me conficit sollicitudo, ex qua etiam summa infirmitas corporis; qua levata, ero cum eo, qui negotium gerit, estque in magna spe — Ad Att. 11. 4.

²²² Quo tamen in bello cum te Pompeius alæ alteri præfecisset, magnam laudem & a summo viro & ab exercitu consequere, equitando, jaculando, omni militari labore tolerando: atque ea quidem tua laus pariter cum Repub. cecidit. De Offic. 2. 13.

²²³ Multa de pace dixi, & in ipso bello, eadem etiam cum capitis mei periculo sensi. Pro Marcell. 5.

²²⁴ Paucis sane post diebus ex Pharfalica fuga venisse Labienum: qui cum interitum exercitus nunciavisset, — naves subito perterriti conscendistis. De Divin. 1. 32.

²²⁵ Hunc ego belli mihi finem feci; nec putavi, cum integri pares non fuissetis, fractos superiores fore. Ep. Fam. 7. 3.

NOTES

TO SECTION VIII.

* Ego vero & incaute, ut scribis, & celerius quam oportuit, feci, &c. Ad Att. II. 9.

Quare voluntatis meæ nunquam pœnitebit, consilii pœnitet. In oppido aliquo malletm refedisse, quoad arcesserem. Minus sermonis subiissem: minus accepissem doloris: ipsum hoc non me angeret. Brundisii jacere in omnes partes est molestum. Propius accedere, ut suades, quomodo sine lictoribus, quos populus dedit, possum? qui mihi incolumi adimi non possunt. Ad Att. II. 6.

* Sed quid ego de lictoribus, qui pæne ex Italia decedere sim iussus? nam ad me misit Antonius exemplum Cæsaris ad se literarum; in quibus erat, se audisse, Catonem & L. Metellum in Italiam venisse, Romæ ut essent palam, &c. Tum ille edixit ita, ut me exciperet & Lælium nominatim. Quod sane nollem. Poterat enim sine nomine, re ipsa excipi. O multas graves offensiones! — Ib. 7.

* Quintus misit filium non solum sui deprecatorem, fed etiam accusatorem mei — neque vero desistet, ubicunque est, omnia in me maledicta conferre. Nihil mihi unquam tam incredibile accidit, nihil in his malis tam acerbum. — Ibid. 8.

Epistolas mihi legerunt plenas omnium in me probrorum — ipsi enim illi putavi perniciosum fore, si ejus hoc tantum scelus percubuisset — Ib. 9.

Quintum filium volumen sibi ostendisse orationis, quam apud Cæsarem contra me esset habiturus — multa postea Patris, consimili scelere Patrem esset locutum, lb. 10.

* Cum mihi litteræ a Balbo minore missæ essent, Cæsarem existimare, Quintum Fratrem lituum meæ protectionis fuisse, sic enim scripsit — Ad Att. 11. 12.

* Velim consideres ut sit, unde nobis suppeditentur sumtus necessarii. Si quas habuimus facultates, eas Pompeio, tum, cum id videbamur sapienter facere, detulimus. lb. 13. 2. 22. &c.

* Nec enim ulla res vehementius Rempub. continet, quam fides; quæ esse nulla potest, nisi erit necessaria solutio rerum creditarum, &c. de Offic. 2. 24.

* Quod me audis fractiorem esse animo; quid putas, cum videas accessisse ad superiores ægritudines præclaras generi actiones? — Ad Att. 11. 12.

Etsi omnium conspectum horreo, præsertim hoc genero — Ib. 14, 15, &c.

* De dote, quod scribis, per omnes Deos te obtestor, ut totam rem suscipias, & illam miseram mea culpa — tueare meis opibus, si quæ sunt; tuis, quibus tibi non molestum erit facultatibus. lb. 11. 2.

De pensione altera, oro te omni cura considera quid faciendum sit. — Ib. 11. 4.

⁹ Tullia mea ad me venit prid. Id. Jun. — Ego autem ex ipsius virtute, humanitate, pietate non modo eam voluptatem non cepi, quam capere ex singulari filia debui, sed etiam incredibili sum dolore affectus, tale ingenium in tam misera fortuna versari, lb. 11. 17. Ep. Fam. 14. 11.

¹⁰ De Pompeii exitu mihi dubium nunquam fuit: tanta enim desperatio rerum ejus, omnium Regum & populorum animos occupat, ut quocunque venisset, hoc putarem futurum. Non possum ejus casum non dolere: hominem enim integrum & castum & gravem cognovi. Ad Att. 11. 6.

¹¹ Hujus viri fastigium tantis auctibus fortuna extulit, ut primum ex Africa, iterum ex Europa, tertio ex Asia triumpharet: & quot partes terrarum Orbis sunt, totidem faceret monumenta victoriæ. (Vell. P. 2. 40.) Ut ipse in concione dixit, — Asiam ultimam provinciarum accepisse, mediam patriæ reddidisse. (Plin. H. 7. 26. Flor. 3. 5.) Potentiæ quæ honoris causâ ad eum deferretur, non ut ab eo occuparetur, cupidissimus. (Vell. P. 2. 29. Dio. p. 178.) Meus autem æqualis Cn. Pompeius, vir ad omnia summa natus, majorem dicendi gloriam habuisset, nisi eum majoris gloriæ cupiditas ad bellicas laudes abstraxisset. Erat oratione satis amplus: rem prudenter videbat: actio vero ejus habebat & in voce magnum splendorem, & in motu summam dignitatem. (Brut. 354. vid. it. pro Balbo. 1, 2.) Forma excellens, non ea, qua flos commendatur ætatis, sed ex dignitate constanti. (Vell. P. 2. 29.) Illud os probum, ipsumque honore eximiæ frontis. (Plin. Hist. 7. 12.) Solet enim aliud sentire & loqui, neque tantum valere ingenio ut non appareat quid cupiat. (Ep. Fam. 8. 1.) Ille aluit, auxit, armavit — ille Galliæ ulterioris adjunctor ille provinciæ propagator; ille absentis in omnibus adjutor. (ad Att. 8. 3.) aluerat Cæsarem, eundem repente timere cœperat. (ib. 8.) Ego nihil prætermisi, quantum facere, nitique

potui, quin Pompeium a Cæsaris conjunctione avocarem — idem ego, cum jam omnes opes & suas & populi Romani Pompeius ad Cæsarem detulisset, seroque ea sentire cœpisset, quæ ego ante multo provideram, pacis, concordiæ, compositionis auctor esse non destiti: meaque illa vox est nota multis. Utinam, Pompei, cum Cæsare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam diremisses? — hæc mea, Antoni, & de Pompeio & de Repub. consilia fuerunt: quæ si valuissent, Respub. staret. (Phil. 2. 10.) Multi testes, me & initio ne conjungeret se cum Cæsare, monuisse Pompeium, & postea, ne se jungeret, &c. (Ep. Fam. 6. 6.) Quid vero singularis ille vir ac pæne divinus de me fenserit, sciunt, qui eum de Pharsalica fuga Paphum profecuti sunt: nunquam ab eo mentio de me nisi honorifica — cum me vidisse plus fateretur, se speravisse meliora. (ib. 15.) Qui, si mortem tum obiisset, in amplissimis fortunis occidisset; is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hausit calamitates? (Tusc. disp. 1. 35.) In Pelusiaco littore, imperio vilissimi Regis, consiliis spadonum, & ne quid malis desit, Septimii defertoris sui gladio trucidatur. (Flor. 4. 2. 52.) Ægyptum petere proposuit, memor beneficiorum quæ in Patrem ejus Ptolemæi, — qui tum regnabat, contulerat — Princeps Romani nominis, imperio, arbitrioque Ægyptii mancipii jugulatus est — in tantum in illo viro a se discordante fortuna, ut cui modo ad victoriam terra defuerat, deesset ad sepulturam. Vell. Pat. 54. vid. Dio. R. 186. it. Appian. 2. 481.

Provida Pompeio dederat Campania febres
Optandas. Sed multæ urbes, et publica vota
Vicerunt. Igitur fortuna ipsius et Urbis
Servatum victo caput abstulit:

Juv. x. 283.

²² Quodvis enim supplicium levius est hac permanfione. —
Ad Att. xi. 18.

Jam enim corpore vix sustineo gravitatem hujus cœli, qui mihi laborem affert, in dolore — ibid. 22.

²³ Ille enim ita videtur Alexandriam tenere, ut eum scribere etiam pudeat de illis rebus. Ib. xi. 15.

Nec post idus Decemb. ab illo datas ullas litteras. Ib. 17.

²⁴ Haud alium tanta civem tulit indole Romæ. Lucan. 4. 814.

Una familia Curionum, in qua tres continua serie Oratores extiterunt. Plin. H. 7. 41.

Naturam habuit admirabilem ad dicendum. Brut 406.

Nemo unquam puer, emptus libidinis causa, tam fuit in domini potestate, quam tu in Curionis. (Philip. 2. 18.)
duce filiola Curionis. (ad Att 1. 14.)

Vir nobilis, eloquens, audax, suæ alienæque & fortunæ & pudicitæ prodigus — cujus animo, voluptatibus vel libidinibus, neque opes ullæ neque cupiditates sufficere possent. (Vell. P. 248.)

Nisi meis puer olim fidelissimis atque amantissimis consiliis paruisses. (Ep. Fam. 2. 1.)

Bello autem civili — non alius majorem quam C. Curio subjecit facem — (Vell. P. 2. 48.)

Quid nunc Rostra tibi profunt turbata, forumque.

Unde Tribunitia plebeius signifer arce

Arma dabas populis, etc.

Lucan. 4. 800.

At Curio, nunquam amisso exercitu, quem a Cæsare fidei suæ commissum acceperat, se in ejus conspectum reversurum, confirmat; atque ita prælians interficitur. Cæs. Comm. de Bell. Civ. 2.

¹⁵ Ante jaces, quam dira duces Pharfalia confert,
Spectandumque tibi bellum civile negatum est.

Lucan. ib.

¹⁶ Ti autem ex Africa jam affuturi videntur. Ad Att. xi. 15.

¹⁷ Te enim dicere audiebamus, nos omnes adversarios putare, nisi qui nobiscum essent; te omnes, qui contra te non essent, tuos. Pro Ligar. xi. it. ad Att. xi. 6.

¹⁸ Est autem, unum, quod mihi sit optandum, si quid agi de pace possit: quod nulla equidem habeo in spe: sed quia tu leviter interdum significas, cogis me sperare quod optandum vix est — ad Att. xi. 19. it. 12. —

¹⁹ Mihi cum omnia sunt intolerabilia ad dolorem, tum maxime, quod in eam causam venisse me video, ut ea sola utilia mihi esse videantur, quæ semper nolui. Ad Att. xi. 13.

²⁰ Dicebat debuisse cum Pompeio proficisci. Exitus illius minuit ejus officii prætermisii reprehensionem. — Sed ex omnibus nihil magis desideratur quam quod in Africam non ierim. Judicio hoc sum usus, non esse barbaris auxiliis fallacissimæ gentis Rempub. defendendam — extremum est eorum, qui in Achaia sunt. Ii tamen ipsi se hoc melius habent, quam nos, quod & multi sunt uno in loco, & cum in Italiam venerint, domum statim venerint. Hæc tu perge, ut facis, mitigare & probare quamplurimis. Ad Att. xi. 7.

²¹ Ut me ista epistola nihil consoletur; nam & exigue scripta est & magnas suspiciones habet, non esse ab illo — ad Att. xi. 16.

Ex quo intelligis, illud de litteris a. d. v. Id. Feb. datis (quod inane esset, etiam si verum esset) non verum esse. Ib. 17.

²² Omnino dicitur nemini negare: quod ipsum est suspectum, notionem ejus differri. Ib. 20.

Diligenter mihi fasciculum reddidit Balbi tabellarius — quod ne Cæsar quidem ad istos videtur misisse, quasi quo illius improbitate offenderetur, sed credo, uti notiora nostra mala essent, — ib. 22.

²³ Redditæ mihi tandem sunt a Cæsare litteræ fatis liberales. Ep. Fam. 14. 23.

Qui ad me ex Ægypto litteras misit, ut essem idem, qui fuisssem: qui cum ipse Imperator in toto imperio populi Romani unus esset, esse me alterum passus est: a quo concessos fascès laureatos tenui, quoad tenendos putavi. Pro Ligat. 3.

²⁴ Sed mihi valde Quintus gratulatur. Ad Att. xi. 23.

²⁵ Ego cum Sallustio Ciceronem ad Cæsarem mittere cogitabam. Ib. 17.

De illius Alexandria discessu nihil adhuc rumoris, contraque opinio — itaque nec mitto, ut constitueram, Ciceronem. ib. 18.

²⁶ Sed non adducor, quemquam bonum ullani salutem mihi tanti fuisse putare, ut eam peterem ab illo — ad Att. xi. 16.

Sed — ab hoc ipso quæ dantur, ut a Domino, rursus in ejusdem sunt potestate. Ib. 20.

²⁷ Plutar. in Cic.

²⁸ Ep. Fam. 14. 20.

²⁹ Scito enim me posteaquani in urbem venerim, rediisse cum veteribus amicis, id est, cum libris nostris in gratiam — ignoscunt mihi, revocant in consuetudinem pristinam, teque, quod in ea permaneris, sapientiore, quam me dicunt fuisse, &c. Ep. Fam. 9. 1.

³⁰ Quid? ipse Cæsar, cum a Summo haruspice moneretur, ne in Africam ante brumam transmitteret, nonne transmisit? quod ni fecisset, uno in loco omnes adversariorum copiae convenissent — de Divin. 2. 24.

Cum

Cum immolanti aufugisset hostia profectionem adversus Scipionem & Jubam non distulit — Sueton. Jul. Cæs. 59.

Hirtius, in his account of this war, says, that Cæsar embarked at Lilybæum for Africam, on the 6th of the Kalends of Jan. (de Bell. Afric. init.) that is, on the 27th of our December: whereas Cicero, in the passage just cited, declares him to have passed over before the Solstice, or the shortest day. But this seeming contradiction is entirely owing to a cause already intimated, the great confusion that was introduced at this time into the Roman Kalendar, by which the months were all transposed from their stated seasons; so that the 27th of December, on which, according to their computation, Cæsar embarked, was in reality coincident, or the same with our 8th of October, and consequently above two months before the Solstice, or shortest day. All which is clearly and accurately explained in a learned dissertation, published by a person of eminent merit in the University of Cambridge, who chuses to conceal his name. See Bibliothec. Literar. M^o VIII Lond. 1724. 4to.

³¹ Brutum Galliæ præfecit; Sulpicium Græciæ. Ep. Fam. 6. 6.

³² A quibus antea delectationem modo petebamus, nunc vero etiam salutem. Ep. Fam. 9. 2.

³³ Nisi M. Varronem scirem octogesimo octavo vitæ anno prodidisse, &c. Plin. Hist. 29. 6.

³⁴ Non deesse si quis adhibere volet, non modo ut Architectos, verum etiam ut fabros, ad ædificandam Rempub. & potius libenter accurrere: si nemo utetur opera, tamen & scibere & legere *πολιτικά*; & si minus in curia atque in foro, at in litteris & libris, ut doctissimi veteres fecerunt, navare Rempub. & de moribus & legibus quærere. Mihi hæc videntur. Ep. Fam. 9. 2.

³⁵ Cum idem placuisset illis , tum in pratulo , propter Platonis Statuam confedimus — Brut. 28.

³⁶ Nomen illud , quod a Cæsare , tres habet conditiones ; aut emtionem ab hasta ; (perdere malo : —) aut delegationem a mancipe , annua die : (quis erit , cui credam ?) — aut Vecteni conditionem , semisse. οὐδ' οὐαί igitur. Ad Att. 12. 3.

³⁷ De Pompeii Magni filia tibi rescripsi , nihil me hoc tempore cogitare. Alteram vero illam , quam tu scribis , puto nosti. Nihil vidi fœdus. — ib. 12. 11.

³⁸ Ep. Fam. 4. 14.

In cases of divorce , where there were children , it was the custom for each party to make a settlement by will on their common offspring , proportionable to their several estates : which is the meaning of Cicero's pressing Atticus so often in his Letters to put Terentia in mind of making her will , and depositing it in safe hands. Ad Att. xi. 21 , 22. 24 : xii. 18. —

Terentia is said to have lived to the age of a hundred and three years (Val. M. 8. 13. Plin. H. 7. 48.) and took , as St. Jerom says , for her second husband , Cicero's enemy , Sallust , and Messala for her third. Dio. Cassius gives her a fourth , Vibius Rufus ; who was Consul in the reign of Tiberius , and valued himself for the possession of two things , which had belonged to the two greatest men of the age before him , Cicero's wife , and Cæsar's chair , in which he was killed. Dio. p. 612. Hieron. Op. To. 4. par. 2. p. 190.

³⁹ Illud enim adhuc prædium suum non inspexit : nec ullum habet deterius , sed tamen non contemnit. Ep. Fam. 9. 7.

⁴⁰ Some of his jests on Cæsar's administration are still preserved ; which show , that his friends had reason enough to admonish him to be more upon his guard. Cæsar had

advanced Laberius, a celebrated mimic actor, to the order of Knights: but when he stepped from the Stage into the Theatre to take his place on the Equestrian benches, none of the Knights would admit him to a seat among them. As he was marching off therefore with disgrace, happening to pass near Cicero, I would make room for you here, says Cicero on our bench, if we were not already too much crowded; alluding to Cæsar's filling up the Senate also with the scum of his creatures, and even with strangers and barbarians. At another time, being desired by a friend, in a public company, to procure for his son the rank of a Senator, in one of the Corporate Towns of Italy, he shall have it, says he, if you please, at Rome, but it will be difficult at Pompeii. An acquaintance likewise from Laodicea, coming to pay his respects to him, and being asked, what business had brought him to Rome, said, that he was sent upon an embassy to Cæsar, to intercede with him for the liberty of his country; upon which Cicero replied, if you succeed, you shall be an Ambassador also for us. *Macrob. Saturn. 2. 3. Sueton. c. 76.*

⁴¹ Ep. Fam. 9. 15. *Præfectus morum*, or Master of the public manners, was one of the new Titles, which the Senate had decreed to CÆSAR.

⁴² Ep. Fam. 9. 16.

⁴³ Ep. Fam. 9. 17.

⁴⁴ *Hirtium ego & Dolabellam dicendi discipulos habeo; cœnandi magistros: puto enim te audisse — illos apud me declamitare, me apud eos cœnare. Ib. 16.*

Ut Dionysius Tyrannus, cum Syracusis pulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse, sic ego — amisso regno forensi, ludum quasi habere cœperim — fella tibi erit in ludo, tanquam Hypodidascalo, proxima: eam pulvinus sequetur. *Ib. 18.*

⁴⁵ Ostentavi tibi, me istis esse familiarem, & consiliis eorum interesse. Quod ego cur nolim nihil video. Non enim est idem, ferre si quid ferendum est, & probare, si quid probandum non est. Ib. 6.

Non desino apud istos, qui nunc dominantur, coenitare. Quid faciam? temporis serviendum est. Ib. 7.

⁴⁶ Quod si tardius fit quam volumus, magnis occupationibus ejus, a quo omnia petuntur, aditus ad eum difficiliore fuerunt. Ep. Fam. 6. 13.

⁴⁷ Ib. 6. 12.

⁴⁸ Cum salutationi nos dedimus amicorum; quæ fit hoc etiam frequentius, quam solebat, quod quasi avem albam, videntur bene sentientem civem videre, abdo me in Bibliothecam. Ib. 7. 28.

⁴⁹ Hæc igitur est nunc vita nostra. Mane salutamus domi & bonos viros multos, sed tristes, & hos lætos victores; qui me quidem perofficiose & peramanter observant. Ubi salutatio defluxit, litteris me involvo, aut scribo aut lego. Veniunt etiam qui me audiunt, quasi doctum hominem, quia paullo sum, quam ipsi, doctior. Inde corpori omne tempus datur. Patriam eluxi jam gravius & diutius quam ulla mater unicum filium. Ep. Fam. 9. 20.

⁵⁰ Ad. Att. 13. 6. De Finib. 3. 2.

⁵¹ Sed de Catone *πρόβλημα Ἀρχιμήδους* est. Non assequor ut scribam, quod tui convivæ non modo libenter, sed etiam æquo animo legere possint. Quin etiam si a sententiis ejus dictis, si ab omni voluntate, consiliisque quæ de Repub. habuit, recedam; *ὁρῶ* quæ velim gravitatem constantiamque ejus laudare, hoc ipsum *ἀνέγμαι* fit. Sed vere laudari ille vir non potest, nisi hæc ornata sint, quod ille ea, quæ nunc sunt, & futura viderit, & ne fierent contenderit, & facta ne videret, vitam reliquerit. Ad Att. 12. 4.

⁵² M. Ciceronis libro, quo Catonem cœlo æquavit, &c. Tacit. Ann. 4. 34.

⁵³ Qualis futura sit Cæsaris vituperatio contra laudationem meam perspexi ex eo libro, quem Hirtius ad me misit, in quo colligit vitia Catonis, sed cum maximis laudibus meis. Itaque misi librum ad Muscam, ut tuis librariis daret. Volo eum divulgari, &c. Ad Att. 12. 40. it. 41.

⁵⁴ Catonem tuum mihi mitte. Cupio enim legere. Ep. Fam. 7. 24.

⁵⁵ Catonem primum sententiam putat de animadversione dixisse, quam omnes ante dixerant præter Cæsarem, &c.— Ad Att. 12. 21.

From this and other particulars, which are mentioned in the same Letter, we may observe, that Sallust had probably taken his account of the debates upon Catiline's Accomplices, from Brutus's Life of Cato, and chosen to copy even his mistakes, rather than do justice to Cicero on that occasion.

⁵⁶ Ciceronis libro — quid aliud Dictator Cæsar, quam rescripta oratione, velut apud Judices respondit? Tacit. Ann. 4. 34. it. Quintil. 3. 7.

⁵⁷ Plutar. in Cic.

⁵⁸ Legi epistolam: multa de meo Catone, quo sæpissime legendo se dicit copiosorem factum; Bruti Catone lecto, se sibi visum disertum. Ad Att. 13. 46.

⁵⁹ In quo enim plura sunt, quæ secundum naturam sunt, hujus officium est in vita manere; in quo autem aut sunt plura contraria, aut fore videntur, hujus officium est e vita excedere. De Fin. 3. 18.

Vetus est enim; ubi non sis, qui fueris, non esse cur velis vivere. Ep. Fam. 7. 3.

⁶⁰ Cato sic abiit e vita, ut causam moriundi nactum se esse

gauderet. — cum vero causam justam Deus ipse dederit, ut tunc Socrati, nunc Catoni, &c. Tusc. Quest. 1. 30.

Catoni — moriundum potius, quam Tyranni vultus adspiciendus fuit. De Offic. 1. 31.

Non immaturus decessit: vixit enim, quantum debuit vivere. Senec. Consol. ad. Marc. 20.

⁵¹ Ita tres erunt de Oratore: quintus, Orator. De Div. 2. 1.

Oratorem meum tantopere a te probari, vehementer gaudeo: mihi quidem sic persuadeo, eo, quicquid haberim iudicii in dicendo, in illum librum contulisse. Ep. Fam. 6. 18.

⁵² Ep. Fam. 4. 7, 8, 9.

⁵³ Ep. Fam. 4. 4.

⁵⁴ Sperare tamen videor, Cæsari, collegæ nostræ, fore curæ & esse, ut habeamus aliquam Rempublicam. Ep. Fam. 13. 68.

⁵⁵ Pro M. Marcell. 8, 9, 10.

⁵⁶ This was usually called Intercalaris, though Plutarch gives it the name of Mercedonius, which none of the Roman writers mention, except that Festus speaks of some days under the title of Mercedoniæ, because the Merces or wages of workmen were commonly paid upon them.

⁵⁷ Quod institutum perire a Numa posteriorum Pontificum negligentia dissolutum est. De Leg. 2. 12. vid. Censorin. de die Nat. c. 20. Macrobi. Sat. 1. 14.

⁵⁸ Nos hic multitudo & celebritate iudiciorum — ita distinemur, ut quotidie vota faciamus ne intercaletur. Ep. Fam. 7. 2.

Per fortunas! primum illud præfulci atque præmuni quæso, ut simus annui? ne intercaletur quidem. Ad Att. 5. 13. it. 9.

⁶⁹ Levissime enim, quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum & pro Cæsare loqui cœpit. Ep. Fam. 8. 6. Dio. p. 148.

⁷⁰ This day was called Biftextus, from its being a repetition or duplicate of the Sixth of the Kalends of March, which fell always on the 24th; and hence our intercalary or Leap-year is still called Bifsextile.

⁷¹ Quo autem magis in posterum ex Kalendis Januariis nobis temporum ratio congrueret, inter Novembrem & Decembrem mensem adjecit duos alios: fuitque is annus—xv. mensium cum Intercalario, qui ex consuetudine eum annum inciderat. Suet. J. Cæs. 40.

⁷² Plin. Hist. N. 18. 25.

⁷³ Adnitente sibi M. Flavio scriba, qui scriptos dies singulos ita ad Dictatorem detulit, ut & ordo eorum inveniri facillime posset, & invento, certus status perseveraret—eaque re factum est, ut annus confusionis ultimus in quadringentos quadraginta tres dies tenderetur. Macrobi. Sat. 1. 14 Dio. 227.

MACROBIUS makes this year to consist of 443 days, but he should have said 445, since, according to all accounts, ninety days were added to the old year of 355.

⁷⁴ This difference of the old and new style was occasioned by a regulation made by Pope Gregory A. D. 1582. for it having been observed, that the computation of the Vernal Equinox was fallen back ten days from the time of the Council of Nice, when it was found to be on the 21st of March; according to which all the festivals of the Church were then solemnly settled; Pope Gregory, by the advice of Astronomers, caused ten days to be entirely sunk and thrown out of the current year, between the 4th and 15th of October.

⁷⁵ Ep. Fam. 6. 14.

⁷⁶ Pro Ligar. 3.

⁷⁷ Ib. 6.

⁷⁸ Ligarianam præclare vendidisti. Posthac quicquid scripsero, tibi præconium deferam. Ad. Att. 13. 12.

Ligarianam, ut video, præclare auctoritas tua commendavit. Scripsit enim ad me Balbus & Oppius, mirifice se probare, ob eamque causam ad Cæsarem eam se oratiunculam misisse. Ib. 19.

⁷⁹ Ad Ligarianam de uxore Tuberonis, & privigna, neque possum jam addere, est enim res pervulgata, neque Tuberonem volo defendere. Mirifice est enim *Q. dicitur*. Ib. 20.

⁸⁰ Plutarch, in Brut.

⁸¹ De Hispania duo attuli; primum idem, quod tibi, me vereri vituperationem: non satis esse si hæc arma reliquifsemus? etiam contraria? deinde fore ut angeretur, cum a fratre familiaritate & omni gratia vinceretur. Velim magis liberalitate uti mea quam sua libertate. — Ad Att. 12. 7.

⁸² Præstabo nec Bibulum, nec Acidinum, nec Messalam, quos Athenis futuros audio, majores sumptus facturos, quam quod ex eis mercedibus accipietur. Ib. 32.

⁸³ L. Tullium Montanum nosti, qui cum Cicerone profectus est. Ib. 52, 53.

Quamquam te, Marce fili, annum jam audientem Cratippum, &c. De Off. 1. 1. it. 2. 2.

⁸⁴ Te oro ut de hac misera cogites—melius quidem in pessimis nihil fuit discidio—nunc quidem ipse videtur denunciare—placet mihi igitur, & idem tibi nuncium remitti, &c. Ad Att. xi. 23. vid. ib. 3.

Quod scripsi de nuncio remittendo, quæ sit istius vis hoc tempore, & quæ concitatio multitudinis, ignoro. Si

metuendus iratus est, quies tamen ab illa fortasse nascetur.

Ep. Fam. 14. 13.

³⁵ Cujus ego salutem duobus capitis judiciis summa contentione defendi — Ep. Fam. 3. 10.

³⁶ Plutarch in Cic.

³⁷ Me Romæ tenuit omnino Tullia meæ partus; sed cum ea quemadmodum spero, satis firma sit, teneor tamen, dum a Dolabellæ procuratoribus exigam primam pensionem. — Ep. Fam. 6. 18.

³⁸ The Father's names were Publius Cornelius Lentulus Dolabella; the two last being surnames acquired perhaps by adoption, and distinguishing the different branches of the Cornelian family.

³⁹ Velim aliquando, cum erit tuum commodum, Lentulum puerum visas, eique de mancipiis, quæ tibi videbitur, attribuas — ad Att. 12. 28.

Quod Lentulum invisis, valde gratum. Ib. 30. — vid. etiam 18. —

N. B. Mr. Bayle declares himself surprised, to find Asconius Pæd. so ill informed of the history of Tullia, as to tell us, that after Piso's death, she was married to P. Lentulus, and died in child-bed at his house: in which short account, there are contained, he says, two or three lies. But Plutarch confirms the same account; and the mistake will rest at last, not on Asconius, but on Mr. Bayle himself, who did not reflect, from the authority of those Ancients, that Lentulus was one of Dolabella's names, by which he was called indifferently, as well as by any of the rest. See Bayl. Diction. Artic. Tullia, not. k.

⁴⁰ Me mihi non defuisse tu testis es, nihil enim de mœrore minuendo ab ullo scriptum est, quod ego non domi tuæ legerim. Ad Att. 12. 14.

⁹¹ In hac solitudine careo omnium colloquio, cumque mane in silvam me abstrusi densam & asperam, non exeo inde ante vesperum. Secundum te, nihil mihi amicus solitudine. In ea mihi omnis sermo est cum litteris; eum tamen interpellat fletus; cui repugno quoad possum, sed adhuc pares non sumus. Ib. 15.

⁹² Ad. Att. 12. 40.

⁹³ A Cæsare litteras accepi consolatorias, datas prid. Kal. Maii, Hispali. Ad Att. 13. 20.

⁹⁴ Bruti litteræ scriptæ & prudenter & amice, multas tamen mihi lacrimas attulerunt. Ib. 12. 13.

⁹⁵ Vid. Ep. Fam. 5. 13, 14.

⁹⁶ Ep. Fam. 4. 5.

⁹⁷ Ep. Fam. 4. 6. ad Att. 12. 28.

⁹⁸ Feci, quod ante me nemo, ut ipse me per litteras consolarer — affirmo tibi nullam consolationem esse talem. Ad Att. 12. 14. it. ib. 28.

Quid ego de consolatione dicam? quæ mihi quidem ipsi sane aliquantum medetur, cæteris item multum illam profuturam puto. De Div. 2. 1.

In consolationis libro, quem in medio, (non enim sapientes eramus) mœrore & dolore conscripsimus: quodque vetat Chrysippus, ad recentes quasi tumores animi remedium adhibere, id nos fecimus, naturæque vim adtulimus, ut magnitudini medicinæ doloris magnitudo concederet. Tusc. Disp. 4. 29.

⁹⁹ Crantorem sequor. Plin. Præf. Hist. N.

Neque tamen progredior longius, quam mihi doctissimi homines concedunt, quorum scripta omnia, quæcunque sunt in eam sententiam non legi solum — sed in mea etiam scripta transtuli. Ad Att. 12. 21. it. 22.

¹⁰⁰ Non enim omnibus illi sapientes arbitrati sunt eundem

cursum in cœlum patere. Nam vitiis & sceleribus contaminatos deprimi in tenebras, atque in cœno jacere docuerunt; castos autem animos, puros, integros, incorruptos, bonis etiam studiis atque artibus expolitos, leni quodam ac facili lapsu ad Deos, id est ad naturam sui similem pervolare — Fragm. Confolat. ex Lactantio —

Cum vero & mares & fœminas complures ex hominibus in Deorum numero esse videamus, & eorum in urbibus atque agris augustissima templa veneremur, assentiamur eorum sapientiae, quorum ingeniis & inventis omnem vitam legibus & institutis excultam constitutamque habemus. Quod si ullum unquam animal consecrandum fuit, illud profecto fuit. Si Cadmi, aut Amphitryonis progenies, aut Tyndari in cœlum tollenda fama fuit, huic idem honos certe dicandus est. Quod quidem faciam; teque omnium optimam doctissimamque, approbantibus Diis ipsis, in eorum cœtu locatam, ad opinionem omnium mortalium consecrabo. Ib. — vid. Tusc. Disp. l. i. c. xi. 12, 30, 31.

¹⁰¹ Fanum fieri volo, neque mihi erui potest. (Ad Att. 12. 36.) Redeo ad Fanum, nisi hac æstate absolutum erit — scelere me liberatum non putabo. (ib. 41.) Ego me majore religione, quam quisquam fuit ullius voti, obstrictum puto. Ib. 43.

¹⁰² De Fano illo dico — neque de genere dubito, placet enim mihi Cluatii. (ib. 18.) Tu tamen cum Apella Chio confice de columnis. (ib. 19. Vid.) Plin. Hist. N. 36. 5. 6.

¹⁰³ Nunquam mihi venit in mentem, quo plus infumtum in monumentum esset, quam nescio quid, quod lege conceditur, tantundem populo dandum esse: quod non magnopere moveret, nisi nescio quomodo, *ἀλδγως* fortasse. Nollem illud ullo nomine nisi Fani appellari. (Att. 12. 35.) Sepulchri similitudinem effugere non tam propter poenam legis studeo, quam ut maxime assequar *ἀποδέωσιν*. Ib. 36.

This fact seems to confirm what the Author of the book of Wisdom observes on the origin of Idolatry ; that it was owing to the fond affection of Parents , seeking to do honor to their deceased children. The Father , says he , oppressed with an unexpected grief for the sudden death of his child, after making an image of him , began to worship him as a God , though he was but a dead man , and enjoined certain rites and mysteries to his servants and dependents. (*Wisd. xiv. 15.*) But it was not Cicero's real thought after all to exalt his daughter into a Deity : he knew it to be absurd , as he often declares , to pay divine honors to dead mortals ; and tells us , how their very Publicans had decided that question in Bœotia : for when the lands of the Immortal Gods were excepted out of their lease , by the law of the *Censors*, they denied , that any one could be deemed an immortal God , who had once been a man ; and so made the lands of Amphiaras and Prophonius pay the same taxes with the rest. (*de Nat. Deor. 3. 19.*) Yet in a political view he sometimes recommends the worship of those sons of men , whom their eminent services to mankind had advanced to the rank of inferior Gods , as it inculcated , in a manner the most sensible , the doctrine of the Soul's Immortality : (*de Leg. 2. xi.*) And since a temple was the most ancient way of doing honor to those dead , who had deserved it ; (*Plin. Hist. 27.*) he considered it as the most effectual method of perpetuating the memory and praises of Tullia ; and was willing to take the benefit of the popular superstition , and follow the example of those Ancients , who had polished and civilized human life , by consecrating such patterns of virtue to the veneration of their fellow Citizens. *Vid. Mongault. Not. 1. ad Att. 12. 18.*

¹⁰⁴ Sed ineunda nobis ratio est , quemadmodum in omni mutatione dominorum , qui innumerabiles fieri possunt in in-

finita posteritate — illud quasi consecratum remanere possit. Equidem jam nihil egeo vectigalibus, & parvo contentus esse possum. Cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare, & quidem ob hanc causam maxime; nihil enim video quod tam celebre esse posset. (ad Att. 12. 19.) De hortis, etiam atque etiam te rogo. (ib. 22.) Ut sæpe locuti sumus; commutationes dominorum reformido. (ib. 26.) Celebritatem requiro. ib. 37.

¹⁰⁵ Cælius Rhodiginus tells us, that in the time of Sixtus the 4th, there was found near Rome on the Appian way, over-against the Tomb of Cicero, the body of a woman, whose hair was dressed up in network of gold, and which, from the inscription, was thought to be the body of Tullia. It was entire, and so well preserved by spices, as to have suffered no injury from time; yet when it was removed into the City, it mouldered away in three days. But this was only the hasty conjecture of some learned men of that time, which, for want of authority to support it, soon vanished of itself; for no inscription was ever produced to confirm it, nor has it been mentioned, that I know of, by any other author, that there was any sepulchre of Cicero, on the Appian way — vid. Cæl. Rhod. Lection. antiq. l. 3. c. 24.

¹⁰⁶ Quod ex istis fructuosis rebus receptum est, id ego ad illud fanum sepositum putabam. Ad Att. 15. 15.

¹⁰⁷ Mihi adhuc nihil prius fuit hac solitudine, quam vereor, ne Philippus tollat: heri enim vesperi venerat. Ib. 12. 16.

Quod eram veritus, non obturbavit Philippus: nam ut heri me salutavit, statim Romam profectus est. Ib. 18.

¹⁰⁸ Publilia ad me scripsit, matrem suam cum Publilio ad me venturam, & se una, si ego paterer: orat multis & supplicibus verbis ut liceat, & ut sibi rescribam — rescripsi, me etiam gravius esse affectum, quam tum, cum illi dixissem,

me solum esse velle, quare nolle me hoc tempore eam ad me venire — te hoc nunc rogo ut explores. Ib. 32.

¹⁰⁹ This affair of Publilia's divorce, is frequently referred to, though with some obscurity, in his Letters; and we find Atticus employed by him afterwards to adjust with the Brother Publilius, the time and manner of paying back the fortune. Vid. ad Att. 13. 34. 47: 16. 2.

¹¹⁰ A te expecto si quid de Bruto: quanquam Nicias confectum putabat: sed divortium non probari. — Ad Att. 13. 9.

Brutus si quid — curabis ut sciam. Cui quidem quam primum agendum puto, praesertim si statuit; fermunculum enim omnem aut restinxerit aut sedarit. Ib. 10.

¹¹¹ Ep. Fam. 4. 12.

¹¹² Mihi, inquit, Marcellus satis est notus. Quid igitur de illo iudicas? — quod habiturus es similem tui — ita est, & vehementer placet. Nam & didicit, & omnis ceteris studiis id egit unum, seseque quotidianis commentationibus acerrime exercuit. Itaque & lectis utitur verbis & frequentibus; & splendore vocis, dignitate motus fit speciosum & illustre, quod dicitur; omniaque sic suppetunt, ut ei nullam deesse virtutem oratoris putem. Brut. 367.

Dolebam, Patres conscripti — illo æmulo atque imitatore studiorum meorum, quasi quodam socio a me & comite distracto — quis enim est illo aut nobilitate, aut probitate, aut optimarum artium studio, aut innocentia, aut ullo genere laudis praestantior? — pro Marcel. 1.

Nostri enim sensus, ut in pace semper, sic tum etiam in bello congruebant. Ib. 6.

Qui hoc tempore ipso — in hoc communi nostro & quasi fatali malo, consoletur, secum conscientia optimæ mentis, tum etiam usurpatione ac renovatione doctrinæ. Vidi enim Mitylenis nuper virum, atque ut dixi, vidi plane virum. Itaque

eum antea tui similem in dicendo viderim; tum vero nunc cum doctissimo viro, tibi que ut intellexi amicissimo Cratippo, instructum omni copia, multo videbam similiorem. Brut. ibid. vid. Senec. Consolat. ad Helv. p. 79.

¹¹³ Vid. Pigh. Annal. A. U. 691.

¹¹⁴ Quanquam nihil habeo quod dubitem, nisi ipsi Magio quæ fuerit causa amentiae. Pro quo quidem etiam Sponsor Sunii factus est. Nimirum id fuit. Solvendo enim non erat. Credo eum a Marcello petiisse aliquid, & illum, ut erat, constantius respondiisse. Ad Att. 13. 10.

¹¹⁵ Indignatus aliquem amicorum ab eo sibi præferri. Val. Max. 9. 11.

¹¹⁶ Minime miror te & graviter ferre de Marcello, & plura vereri periculi genera. Quis enim hoc timeret, quod neque acciderat antea, nec videbatur natura ferre ut accidere posset. Omnia igitur metuenda, &c. Ad Att. 13. 10.

¹¹⁷ Heri — quidam Urbani, ut videbantur, ad me mandata & litteras attulerunt, a C. Mario, C. F. C. N. multis verbis agere mecum per cognationem, quæ mihi secum esset, per eum Marium, quem scripisssem, per eloquentiam L. Crassi avi sui, ut se defenderem — rescripsi nihil ei Patrono opus esse, quoniam Cæsaris, propinqui ejus, omnis potestas esset, viri optimi & hominis liberalissimi; me tamen ei futurum — ad Att. 12. 49.

¹¹⁸ Herophilus Equarius medicus, C. Marium septies Consulē avum sibi vendicando, ita se extulit, ut coloniae veteranorum complures & municipia splendida, collegiaque fere omnia patronum adoptarent — cæterum decreto Cæsaris extra Italiam relegatus, &c. Val. Max. 9. 15.

¹¹⁹ Ariarathes Ariobarzani filius Romam venit. Vult, opinor, regnum aliquod emere a Cæsare: nam, quo modo nunc est, pedem ubi ponat in suo non habet. Omnino eum

Sestius noster parochus publicus occupavit : quod quidem facile patior. Verumtamen quod mihi summo beneficio meo, magna cum fratribus illius necessitudo est, invito eum per litteras, ut apud me diverfetur. Ad Att. 13. 2.

¹²⁰ Credibile non est, quantum scribam die, quin etiam noctibus. Nihil enim somni. Ib. 26.

Nisi mihi hoc venisset in mentem, scribere ista nescio quæ quo verterem me non haberem. Ib. 10.

¹²¹ Divin. 2. 2. — de Fin. 1. 3.

¹²² Cohortati sumus, ut maxime potuimus, ad Philosophiæ studium eo libro, qui est inscriptus, Hortensius — de Div. 2. 1.

Nos autem universæ Philosophiæ vituperatoribus respondimus in Hortensio. Tusc. Disp. 2. 2.

¹²³ It is certain that all the Latin Fathers made great use of Cicero's writings; and especially Jerom, who was not so grateful as Austin, in acknowledging the benefit; for, having conceived some scruples on that score in his declining age, he endeavoured to discourage his disciples from reading them at all; and declared, that he had not taken either Cicero or Maro, or any heathen writer into his hands for above fifteen years: for which his adversary Rufinus rallies him very severely. Vid. Hieron. Op. Tom. 4. par. 2. p. 414. it. par. 1. p. 288. Edit. Benedict. —

¹²⁴ Quod genus philosophandi minime arrogans, maximeque & constans, & elegans arbitraremur, quatuor Academicis libris ostendimus. De Divin. 2. 1.

¹²⁵ Ergo illam Ἀκαδημαίαν, in qua homines, nobiles illi quidam, sed nullo modo philologi, nimis acute loquuntur, ad Varronem transferamus — Catulo & Lucullo alibi reponemus. — Ad Att. 13. 12.

Quod ad me de Varrone scripseras, totam Academiam

ab hominibus nobilissimis abstuli, transtuli ad nostrum sode-
lem, & ex duobus libris contuli in quatuor—libri quidem
ita exierunt, (nisi me forte communis *Φιλαντία* decipit)
ut in tali genere ne apud Græcos quidem quicquam simile.
Ib. 13. vide it. ib. 16, 19.

¹²⁶ Quæ autem his temporibus scripsi, *Ἀριστέλειον* morem
habent—ita confeci quinque libros *περὶ τελῶν*— ib. 19.

¹²⁷ Tum id, quod his libris quæritur, quid sit finis,
quid extremum, quid ultimum, quo sint omnia bene vi-
vendi, recteque faciendi consilia referenda. Quid sequatur
natura, ut summum ex rebus expetendis; quid fugiat ut
extremum malorum. De Fin. 1. 4.

¹²⁸ Vid. Præfat. Davis in Lib. de finib.

¹²⁹ De Finib. I. 3.

¹³⁰ In Tusculano, cum essent complures mecum Famili-
ares—ponere jubebam, de quo quis audire vellet; ad id aut
sedens aut ambulans disputabam. Itaque dierum quinque
Scholas, ut Græci appellant, in totidem libros contuli,
Tusc. Disp. 1. 4.

Itaque cum ante meridiem dictioni operam dedissemus —
post meridiem in Academian descendimus: in qua dispu-
tationem habitam non quasi narrantes exponimus, sed eis-
dem fere verbis ut actum disputatumque est. Ib. 2. 3. 3. 3.

¹³¹ Laudationem Porciæ tibi misi correctam: ac eo pro-
peravi; ut si forte aut Domitio filio aut Bruto mitteretur,
hæc mitteretur. Id si tibi erit commodum, magnopere cures
velim; & velim M. Varronis, Lolliique mittas laudationem.
Ad Att. 13. 48. it. Ib. 37.

¹³² Hirtius ad me scripsit, Sex. Pompeium Corduba exisse,
& fugisse in Hispaniam citeriorem; Cnæum fugisse nescio
quo, neque enim curo. Ad Att. 12. 37.

¹¹³ Peream, nisi sollicitus sum; ac malo veterem ac clementem dominum habere, quam novum & crudelem experiri. Scis, Cnæus quam sit fatuus; scis quomodo crudelitatem virtutem putet; scis, quam se semper a nobis derisum putet.

Vereor, ne nos rustice gladio velit ἀνιμνήσκῃς. Ep. Fam. 15. 19.

¹¹⁴ Novi sane nihil, nisi Hirtium cum Quinto acerrime pro me litigasse; omnibus eum locis facere, maximeque in convivis; cum multa de me, tum redire ad Patrem: nihil autem ab eo tam ἀξιοπίζως dici, quam alienissimos nos esse a Cæsare; fidem nobis habendam non esse; me vero cavendum. Θεοδωρὸν ἦν, nisi viderem scire Regem, me animi nihil habere — Ad Att. 13. 37.

¹¹⁵ Etsi mehercule, ut tu intelligis, magis mihi isti serviunt, si observare servire est. Ad Att. 13. 49.

¹¹⁶ Epistolam ad Cæsarem mitti video tibi placere — mihi quidem hoc idem maxime placuit, & eo magis, quod nihil est in ea nisi optimi civis; sed ita optimi, ut tempora, quibus parere omnes πολιτικοὶ præcipiunt. Sed scis ita nobis esse visum, ut isti ante legerent. Tu igitur id curabis. Sed nisi plane intelliges iis placere, mittenda non est. Ad Att. 12. 51.

De Epistola ad Cæsarem, κέρμα. Atque id ipsum, quod isti aiunt illum scribere, se, nisi constitutis rebus, non iturum in Parthos, idem ego suadebam in illa epistola — Ib. 13. 31.

¹¹⁷ Ad Att. 13. 27.

¹¹⁸ Ibid. 13. 28.

¹¹⁹ Obsecro, abjiciamus, ista; & semilibri saltem sinus; quod assequemur & tacendo - & latendo — Ib. 31.

¹⁴⁰ Ubi igitur, inquires, Philosophia? Tua quidem in culina; mea molesta est. Pudet enim fervire. Itaque facio me alias res agere, ne convicium Platonis audiam. Ep. Fam. 15. 18.

¹⁴¹ Heri cum ex aliorum litteris cognovissem de Antonii adventu, admiratus sum nihil esse in tuis. Ad Att. 12. 18.

De Antonio Balbus quoque ad me cum Oppio conscripsit, idque tibi placuisse, ne perturbarer. Illis egi gratias. — Ib. 19.

¹⁴² Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis, pro sectione debebas. — & ad te & ad prædes tuos milites misit — Phil. 2. 29. Idcirco urbem terrore nocturno, Italiam multorum dierum metu perturbasti — ne L. Plancus prædes tuos venderet — Ib. 31. Quin his ipsis temporibus domi Cæsaris percussor ab isto missus, deprehensus dicebatur esse cum fica. De quo Cæsar in Senatu aperte in te invehens, questus est — Ib. 29.

¹⁴³ Conscripsi de his libris epistolam Cæsari, quæ deferretur ad Dolabellam: sed ejus exemplum misi ad Balbum & Oppium, scripsi que ad eos, ut tum deferri ad Dolabellam juberent meas litteras, si ipsi exemplum probassent; ita mihi rescriperunt, nihil unquam se legisse melius. Ad Att. 13. 50.

Ad Cæsarem quam misi epistolam, ejus exemplum fugit me tum tibi mittere; nec id fuit quod suspicaris, ut me puderet tui — nec mehercule scripsi aliter, ac si *πρὸς ἑσέα* *ἔμολεν* que scriberem. Bene enim existimo de illis libris, ut tibi coram. Itaque scripsi & *ἀκατακτάτως*, & tamen sic, ut nihil eum existimem lecturum libentius. Ib. 51.

¹⁴⁴ Utroque anno binos Consules substituit sibi in ternos novissimos menses. Suet. J. Cæs. 76.

²⁴⁵ Suaves tuas litteras! etsi acerba pompa — populum vero præclarum, quod propter tam malum vicinum, ne Victoriæ quidem ploditur. Ad Att. 13. 44.

²⁴⁶ Quid non & Cæsar Dictator triumphi sui cœna vini Falerni amphoras, Chii cados in convivia distribuit? idem in Hispaniensi triumpho Chium & Falernum dedit. Plin. Hist. 14. 15.

Adjecit post Hispaniensem victoriam duo prandia. Sueton. 38.

²⁴⁷ Ut Chrysippus, cum in triumpho Cæsaris eborea oppida essent translata, & post dies paucos Fabii Maximi lignea, thecas esse oppidorum Cæsaris dixit. Quintil. 6. 3. Dio. 234.

²⁴⁸ Cum his temporibus non fane in senatum ventitarem — Ep. Fam. 13. 77.

²⁴⁹ Ecce tibi, orat Lepidus, ut veniam. Opinor Augures nil habere ad Templum effandum. Ad Att. 13. 42.

Lepidus ad me heri — litteras misit. Rogat magnopere ut sim Kalend. in Senatu, me & sibi & Cæsari vehementer gratum esse facturum — Ib. 47.

²⁵⁰ Ad Att. 14. 1. The Jesuits, Catrou and Rouillé, take Nicea, where Brutus made this speech, to be the Capital of Bithynia, Deiotarus's kingdom: but it was a City on the Ligurian coast, still called Nice, where Brutus met Cæsar on his last return from Spain, and when he was not able to prevail for Deiotarus, Cicero was forced to undertake the cause as soon as Cæsar came to Rome. Vid. Hist. Tom. 17. p. 91. note.

²⁵¹ Quis enim cuiquam inimicitior, quam Deiotaro Cæsar? — a quo nec præsens, nec absens Rex Deiotarus quidquam æqui boni impetravit — ille nunquam, semper enim absenti

affui Deiotaro, quicquam sibi, quod nos pro illo postularemus, æquum dixit videri. Philip. 2. 37.

¹⁵³ Oratiunculam pro Deiotaro, quam requirebas — tibi misi. Quam velim sic legas, ut causam tenuem & inopem, nec scriptione magno opere dignam. Sed ego hospitii veteri & amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera. Ep. Fam. 9. 12.

¹⁵⁴ This Festival, after Cæsar's reformation of the Kalendar, began on the 17th of December, and lasted three days. Macrob. Saturn. 1. 10.

¹⁵⁵ Mamurra was a Roman Knight, and General of the Artillery to Cæsar in Gaul; where he raised an immense fortune, and is said to have been the first man in Rome, who incrusted his house with marble, and made all his pillars of solid marble. Plin. Hist. 36. 6. He was severely lashed, together with Cæsar himself, for his excessive luxury, and more infamous vices, by Catullus; whose verses are still extant, and the same probably that Cicero here refers to, as being first read to Cæsar at his house. Vid Catull. 27, 55.

The reader perhaps will not readily understand the time and manner of Cæsar's passing from Philip's house to Cicero's in this short account of it: but it must be remembered, that their villas were adjoining to each other on the Formian coast near Cajeta; so that when Cæsar came out of Philip's at one, he took a walk on the shore for about an hour, and then entered into Cicero's; where the bath was prepared for him, and in bathing he heard Catullus's verses; not produced by Cicero, for that would not have been agreeable to good manners, but by some of his own friends, who attended him, and who knew his desire to see every

thing, that was published against him, as well as his easiness in slighting or forgiving it.

²⁵⁵ The custom of taking a vomit both immediately before and after meals, which Cicero mentions Cæsar to have done on different occasions, *pro Deiot.* 7. was very common with the Romans, and used by them as an instrument both of their luxury, and of their health: they vomit, says Seneca, that they may eat, and eat that they may vomit. *Consul. ad Helo.* 9. By this evacuation before eating, they were prepared to eat more plentifully; and by emptying themselves presently after it, prevented any hurt from repletion. Thus Vitellius, who was a famous glutton, is said to have preserved his life by constant vomits, while he destroyed all his companions, who did not use the same caution: *Sueton.* 12. *Dio.* 65. 734. And the practice was thought so effectual for strengthening the constitution, that it was the constant regimen of all the *Athletæ*, or the professed Wrestlers, trained for the public shows, in order to make them more robust. So that Cæsar's vomiting before dinner was a sort of compliment to Cicero, as it intimated a resolution to pass the day cheerfully, and to eat and drink freely with him.

²⁵⁶ This is a citation from Lucilius, of an Hexameter verse, with part of a second, which is not distinguished from the text, in the editions of Cicero's Letters.

fed bene cocto et
condito sermone bono, et si queris libenter.

²⁵⁷ *Ad Att.* 13. 52.

²⁵⁸ *Macrob. Saturn.* 2, 3. *Dio.* p. 236.

²⁵⁹ Cicero would not allow a Consul of three months for

irregularly chosen, to be properly called a Consul: nor did the people themselves acknowledge him: for, as Suetonius tells us, in J. Cæs. 80. when upon Fabius's entrance into the Theatre, his Officers, according to custom, proclaimed his presence, and ordered the people to make way for the Consul; the whole assembly cried out, he is no Consul.

¹⁶⁰ Ep. Fam. 7. 30.

¹⁶¹ Vid. Dio. p. 240.

¹⁶² Cum Cæsar ostendisset, se priusquam proficisceretur, Dolabellam Consulem esse iussurum — hic bonus Augur eo se sacerdotio præditum esse dixit, ut comitia auspiciis vel impedire vel vitare posset, idque se facturum asseveravit. Phil. 2. 32.

¹⁶³ Frequentissimo fenatu — hanc tibi esse cum Dolabella causam odii dicere ausus es, quod ab eo forori & uxori tuæ stuprum oblatum esse comperisses. Phil. 2. 38.

¹⁶⁴ Quæ omnia, velut insulæ, in destinatam morti victimam congerebantur. 1. 4. 2. 92.

¹⁶⁵ Flor. Ibid. Sueton. J. Cæs. 76.

¹⁶⁶ Plutarch. in Cæs.

¹⁶⁷ Quintus Pater quantum vel potius millesimum nihil sapit, qui lætetur Luperco filio & Statio, ut cernat duplici dedecore cumulatam domum. Ad Att. 12. 5.

¹⁶⁸ Sedebat in Rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in sella aurea, coronatus: adscendis, accedis ad sellam — diadema ostendis: gemitus toto fore — tu diadema imponebas cum plangore populi, ille cum plausu rejiciebat — at enim adscribi iussit in Fastis ad Lupercalia, C. Cæsari, Dictatori perpetuo M. Antonium Consulem populi iussu regnum detulisse, Cæsarem uti noluisse. (Phil. 2. 34.) Quod ab eo ita repulsum erat, ut non offensus videretur. Vell. P. 2. 56.

¹⁶⁹ Sueton. J. Cæs. 79. Dio p. 245. App. 1. 2. p. 496. Vell. P. 2. 68.

⁷⁰ Etiamne Consules & Tribunos plebis in biennium, quos ille voluit? Ad. Att. 14. 6.

¹⁷¹ Proximo autem Senatu, L. Cottam Quindecim virum sententiam dicturum; ut quoniam libris fatalibus contineretur, Parthos non nisi a Rege posse vinci, Cæsar Rex appellaretur. Sueton. c. 79. Dio. p. 247.

¹⁷² Quorum interpres nuper falsa quædam hominum fama dicturus in Senatu putabatur, eum, quem re vera regem habebamus, appellandum quoque esse Regem, si salvi esse vellemus—cum Antistibus agamus, ut quidvis potuis ex illis libris, quam regem proferant, quem Romæ posthac nec Dii nec homines esse patientur. De Divin. 2. 54.

¹⁷³ Quæ causa conjuratis fuit maturandi destinata negotia, ne assentiri necesse esset. Suet. J. Cæs. 80. Dio. p. 247.

¹⁷⁴ Conspiratum est in eum a Sexaginta amplius, C. Cassio, Marcoque & Decimo Bruto principibus conspirationis. Suet. 18.

¹⁷⁵ Some of the ancient writers call in question this account of Brutus's descent; particularly Dionysius of Halicarnassus, the most judicious and critical of them, who alledges several arguments against it, which seem to be very plausible. Yet while Brutus lived, it was universally allowed to him. Cicero mentions it in his public speeches, and other writings, as a fact, that no body doubted; and often speaks of the image of old Brutus, which Marcus kept in his house among those of his Ancestors: and Atticus, who was peculiarly curious in the antiquities of the Roman families, drew up Brutus's genealogy for him, and deduced

his succession from that old Hero, in a direct line through all the intermediate ages from father to son. Corn. Nep. vit. Att. 18. Tuscul. Disp. 4. 1.

He was born in the Consulship of L. Cornelius Cinna III. and Cn. Papirius Carbo, A. U. 668. which fully confutes the vulgar story of his being commonly believed to be Cæsar's son, since he was but fifteen years younger than Cæsar himself: whose familiarity with his mother Servilia, cannot be supposed to have commenced, till many years after Brutus was born; or not till Cæsar had lost his first wife Cornelia, whom he married when he was very young, and always tenderly loved; and whose funeral oration he made when he was Quæstor, and consequently thirty years old. Vid. Sueton. J. Cæs. c. 1, 6, 50. it. Brut. p. 343. 447. & Corradi notas.

¹⁷⁶ Natura admirabilis, & exquisita doctrina, & singularis industria. Cum enim in maximis causis versatus esses—(Brut. 26.) quo magis tuum, Brute, iudicium probo, qui eorum, id est, ex vetere academia, philosophorum sectam secutus es, quorum in doctrina & præceptis disserendi ratio conjungitur cum suavitate dicendi & copia. (Brut. 219.) Nam cum inambularem in Xyfto—M. ad me Brutus, ut consueverat, cum T. Pomponio venerat—(Brut. 15.) tum Brutus—itaque doleo & illius consilio & tua voce populum Rom. carere tamdiu. Quod cum per se dolendum est, tum multo magis consideranti, ad quos ista non translata sint, sed nescio quo pacto devenerint (Brut. 269.)

Ἄλλ' Ἀλιωνίς γε καὶ πολλὰς ἀκῆται λέγοντος, ὡς μόνον ὕιοιο Βεῆ-
τον ἐπιθεῖναι Καίσαρι, παραχρῆναι τῇ λαμπρότητι καὶ τῷ φαινομένῳ
καλῶ τῆς πράξεως—vid. Plut. in Brut. p. 997. it. App. p. 498.

¹⁷⁷ C. Cassius in ea familia natus, quæ non modo do-
minatum, sed ne potentiam quidem cujusquam ferre potuit.

Phil. 2. 11. Quem, ubi primum magistratu abiit, damnatumque constat. Sunt qui patrem actorem ejus supplicii ferant. Eum cognita domi causa verberasse ac necasse, peculiumque filii Cereri consecravisse. Liv. 2. 41. Cujus filium, Faustum, C. Cassius condiscipulum suum in schola, proscriptionem paternam laudantem — colapho percussit. Val. Max. 3. 1. vid. Plutar. in Brut. Reliquias legionum C. Cassius Quæstor conservavit, Syriamque adeo in populi Romani potestate retinuit, ut transgressos in eum Parthos, felici rerum eventu fugaret ac funderet. Vell. Pat. 2. 46. it. Phil. 11. 14. οὐδὲ ἔργον ἕτερον ἡγεῖμαι τύχης ἐν ἀπώρῳ καιρῷ γενέσθαι μάχην, ἢ Χάρσιον τὸν πολεμικώτατον ἐπὶ τριηρῶν ἐσδομήκοινα ἀπαρκατένῳ Καίταρι συνυχώλῃ, μηδ' ἐς χεῖρας ἐλθεῖν ὑποστῆναι. ὃ δ' οὕτως ἑαυτὸν αἰσχυρῶς ὑπὸ Θόδω μόνῳ παραπλέοιτι παραδόντες, ὕστερον ἐν Ρώμῃ δυναστεύοινα ἢ ἢ κατέκτανεν. App. 2. 483. it. Dio. 1. 42. 188. Sueton. J. Cæs. 63. C. Cassius — sine his clarissimis viris hanc rem in Cilicia ad ostium fluminis Cydni confecisset, si ille ad eam ripam, quam constituerat, non ad contrariam naves appulisset. Phil. 2. 11. e quibus Brutum amicum habere malles, inimicum magis timeres Cassium. Vell. P. 2. 72. ἡδοκὴν vero, & ἀταραξίαν virtute justitia, τῷ καλῷ parari, & verum & probabile est. Ipse enim Epicurus — dicit. ἐκ ἐστὶν ἡδέως ἀννευ τῷ καλῷ καὶ δικαίως, ξῆν. Ep. Fam. 15. 19. Cassius tota vita aquam bibit. Senec. 547. Quanquam quicum loquor? cum uno fortissimo viro; qui postea quam forum attigisti, nihil fecisti nisi plenissimum amplissimæ dignitatis. In ista ipsa αἰδέσθαι metuo ne plus nervorum sit, quam ego putarim si modo eam tu probas. Ep. Fam. 15. 16. Differendo consulatum Cassium offenderat. Vell. P. 2. 56. it. Plut. in Brut. App. 408.

¹⁷⁸ Adjectis etiam consiliariis cædis, familiarissimis omnium, & fortuna partium ejus in summum evectis fastigium,

D. Bruto & C. Trebonio, aliisque clari nominis viris. Vell. P. 2. 56. Pluresque percussorum in tutoribus filii nominavit: Decimum Brutum etiam in secundis heredibus. Sueton. J. Cæs. 83. Vid. Vid Cæs. Comm. de Bell. civil. l. 2. Plut. in Brut. App. p. 497., 518. Dio. l. 44. 247. &c. D. Brutus — cum Cæsaris primus omnium amicorum fuisset, interfector fuit. Vell. P. 2. 64.

¹⁷⁹ Scuræ filium appellat Antonius. Quasi vero ignotus nobis fuerit splendidus Eques Romanus Trebonii pater. Phil. 13. 10. Trebonii — consilium, ingenium, humanitatem, innocentiam, magnitudinem animi in patria liberanda quis ignorat? Phil. 11. 4. liber iste, quem mihi misisti, quantam habet declarationem amoris tui? primum, quod tibi facetum videtur quicquid ego dixi, quod aliis fortasse non item: deinde, quod illa, sive faceta sunt, sive sic fiunt narrante te venustissima. Quin etiam antequam ad me veniatur, risus omnis pæne consumitur, &c. Ep. Fam. 15. 21. it. 12. 16. Qui libertatem populi Romani unius amicitiae præposuit, depulsorque dominatus, quam particeps esse maluit. Phil. 2. 11.

¹⁸⁰ In tot hominibus, partim obscuris, partim adolescentibus, &c. Phil. 2. 11.

¹⁸¹ Ὡς τῶν βαλεῦτων, εἰ καὶ μὴ προμάχοισιν, προθύμως, ὅτι ἴδουσιν τὸ ἔργον, συνεπιληρωμένων. App. 499.

¹⁸² Postquam Senatus idibus Martiis in Pompeii curiam edictus est, facile tempus & locum prætulit. Sueton. 80.

¹⁸³ Plutar. in Cæs. App. 2. 499, 502. Dio. 24, 248. Quam vellem ad illas pulcherrimas epulas me Idibus Martiis invitasses. Reliquiarum nihil haberemus. Ep. Fam. 10. 28. 12. 4. ad Brut. 2. 7.

¹⁸⁴ Sed Cæsari futura cædes evidentibus prodigiis denunciata est, &c. Sueton. 81. Plut. in vit.

¹⁸⁵ De Divin. 1. 52. 2. 16. These cases of victims found sometimes without a heart or liver, gave rise to a curious question among those who believed the reality of this kind of divination, as the Stoics generally did, how to account for the cause of so strange a phenomenon. The common solution was, that the Gods made such changes instantaneously, in the moment of sacrificing, by annihilating or altering the condition of the entrails so, as to make them correspond with the circumstances of the Sacrificer, and the admonition which they intended to give. De Div. Ibid. But this was laughed at by the Naturalists, as wholly unphilosophical, who thought it absurd to imagine, that the Deity could either annihilate, or create; either reduce any thing to nothing, or form any thing out of nothing. What seems the most probable, is, that if the facts really happened, they were contrived by Cæsar's friends, and the heart conveyed away by some artifice, to give them a better pretence of enforcing their admonitions, and putting Cæsar upon his guard against dangers, which they really apprehended, from quite different reasons, than the pretended denunciations of the Gods.

¹⁸⁶ Plutar. in J. Cæs.

¹⁸⁷ Ib. in Brut. App. 2. 505.

¹⁸⁸ Undecies centena & nonaginta duo hominum millia occisa præliis ab eo — quod ita esse confessus est ipse, bellorum civilium stragem non prodendo. Plin. Hist. 7. 25.

¹⁸⁹ Neque illi tanto viro — plusquam quinque mensium principalis quies contigit — Vell. Pat. 2. 56.

¹⁹⁰ It was in the dedication of this piece to Cicero, that Cæsar paid him the compliment, which Pliny mentions, of his having acquired a laurel, superior to that of all

triumphs, as it was more glorious to extend the bounds of the Roman wit, than of their Empire. Hist. N. 7. 30.

¹⁹² De Cæsare & ipse ita iudico — illum omnium fere Oratorum latine loqui elegantissime — & id — multis litteris, & iis quidem reconditis & exquisitis, summoque studio ac diligentia est consecutus. — Brut. 370. C. vero Cæsar si foro tantum vacasset, non alius ex nostris contra Ciceronem nominaretur, tanta in eo vis est, id acumen, ea concitatio, ut illum eodem animo dixisse, quo bellavit, appareat. Quintil. 10. 1. C. Cæsar, in libris, quos ad M. Ciceronem de Analogia conscripsit — A. Gell. 19. 8. Quia etiam in maximis occupationibus cum ad te ipsum, inquit, de ratione latine loquendi accuratissime scripserit — Brut. 370. vid. it. Sueton. 56. in Cæsare hæc sunt, mitis, clemensque natura — accedit, quod mirifice ingeniis excellentibus, quale tuum est, delectatur — eodem fonte se hausturum intelligit laudes suas, e quo sit leviter aspersus. Ep. Fam. 6. 6. τὴν θεῶν μεγίστην ὡς ἔχεν τυραννίδα. Ad Att. 7. 11. ipse autem in ore semper græcos versus de Phœnissis habebat. —

Nam si violandum est jus, regnandi gratia
Violandum est : aliis rebus pietatem colas.

Offic. 3. 21.

Cato dixit, C. Cæsarem ad evertendam rempublicam, sobrium accessisse. Quintil. 1. 8. 2. Abstinentiam neque in Impetis neque in Magistratibus præstitit — in Gallia fana, templaque Deum donis reterta expilavit : urbes diruit, sæpius ob prædam quam delictum — evidentissimis rapinis, ac Sacrilegiis onera bellorum civilium — sustinuit. Sueton. c. 54. vid. it. Dio. p. 208.

¹⁹³ Vid. Senec. Natur. Quæst. 1. 5. 18. p. 766.

¹⁹³ Prægravant tamen cætera facta, dictaque ejus, ut & abusus dominatione & jure cæsus existimetur. Sueton. c. 76.

¹⁹⁴ Disputari de M. Bruto solet, an debuerit accipere a D. Julio vitam, cum occidendum eum judicaret. Senec. de Benef. l. 2. 26.

¹⁹⁵ Appian. 2. 518.

¹⁹⁶ Etsi est enim Brutorum commune factum & laudis societas æqua, Decimo tamen iratiores erant ii, qui id factum dolebant, quo minus ab eo rem illam dicebant fieri debuisse. Philip. 10. 7.

¹⁹⁷ Quod est aliud beneficium — latronum, nisi ut commemorare possint, iis se dedisse vitam, quibus non ademerint? quod si esset beneficium, nunquam ii qui illum interfecerunt, a quo erant servati, — tantam essent gloriam consecuti. Phil. 2. 3.

Quo etiam majorem ei Respub. gratiam debet, qui libertatem populi Romani unius amicitiae præposuit, depulsoque dominatus quam particeps esse maluit — admiratus sum ob eam causam, quod immemor beneficiorum, memor patriæ fuisset. — Ib. 11.

¹⁹⁸ Laudandum experientia consilium est Panfæ atque Hirtii: qui semper prædixerant Cæsari, ut principatum armis quæsitum armis teneret. Ille dictitans, mori se quam timeri malle. Vell. P. 2. 57.

Insidias undique imminentes subire semel confessum satius esse, quam cavere semper. Sueton. c. 86.

¹⁹⁹ Nec minoris impotentiae voces propalam edebat — Syllam nescisse litteras, qui Dictaturam deposuerit. Sueton. 77.

²⁰⁰ Vid. Sir H. Savile's Dissertat. de Militia Rom. at the end of his translation of Tacitus.

²⁰¹ Phil. 1. 8. Sueton. J. Cæs. 42, 43.

²⁰² Quæ lex melior, utilior, optima etiam Repub.
 sæpius flagitata, quam ne Prætoris provinciæ plus quam
 annum, neve plus quam biennium consulares obtinerentur?
 — Phil. 1. 8.

Mamercus Æmilius — maximam autem, ait, ejus custo-
 diam esse, si magna imperia diuturna non essent, & tem-
 poris modus imponeretur, quibus juris imponi non posset.
 Liv. l. 4. 24.

NOTES

TO SECTION IX.

* Quid mihi attulerit ista domini mutatio, præter læticiam, quam oculis cepi, justo interitu Tyranni? Ad Att. 14. 14.

² Cæsare interfecto — statim cruentum alte extollens M. Brutus pugionem, Ciceronem nominatim exclamavit, atque ei recuperatam libertatem est gratulatus. Philip. 2. 12.

³ Dio. p. 249.

⁴ Cæsarem meo consilio interfectum. Phil. 2. 11. Vestri enim pulcherrimi facti ille furiosus me principem dicit fuisse. Utinam quidem fuisset, molestus nobis non esset. Ep. Fam. 12. 3. it. 2.

⁵ Quam verisimile porro est, in tot hominibus partim obscuris, partim adolescentibus, neminem occultantibus, meum nomen latere potuisse? Phil. 2. 11.

⁶ Jam intelliges id regnum vix semestре esse posse — nos tamen hoc confirmamus illo augurio, quo diximus, nec nos fallit,

fallit, nec aliter accidet. Corruat iste necesse est, aut per se — id spero vivis nobis fore. Ad Att. x. 8.

⁷ Eum σύνναον Quirino malo, quam Saluti. Ad Att. 12. 15.

⁸ Itane nunciat Brutus, illum ad bonos viros ἐνδύειν? sed ubi eos? nisi forte se suspendit? hic autem ut fultum est! ubi igitur φιλοτέχνημα illud tuum quod vidi in Parthenone, Ahalam & Brutum? sed quid faciat? ad Att. 13. 40.

Parthenone is supposed to denote some room or gallery in Brutus's, or more probably in Atticus's house, adorned with the Images or Portraits of the great men of Rome, under each of which, as Cornelius Nepos tells us, (in vit. Att. c. 18.) Atticus had severally described their principal acts and honors, in four or five verses of his own composing: where the contemplation of these Figures of old Brutus and Ahala, joined together in one picture, with the verses under, had given a handle perhaps to a conversation between Cicero and him, how Brutus might be incited by the example of those great Ancestors to dissolve the tyranny of Cæsar. It seems also very probable, that this very picture of Atticus's invention, as Cicero calls it, might give occasion to the thought and coinage of that silver medal or denarius, which is still extant, with the heads and names of those two old Patriots; Brutus on the one side, Ahala on the other. Vid. Thesaur. Morell. in Fam. Junia. Tab. 1. 1.

⁹ Equis est igitur, qui te excepto, & iis, qui illum regnare gaudebant, qui illud aut fieri noluerit, aut factum improbarit? omnes enim in culpa. Etinam omnes boni, quantum in ipsis fuit, Cæsarem occiderunt. Aliis consilium, aliis animus, occasio defuit; voluntas nemini, &c. Phil. 2. 12.

¹⁰ A Cap was always given to Slaves, when they were made free; whence it became the Emblem of liberty: to expose it therefore on a Spear, was a public invitation to

the people, to embrace the liberty that was offered to them by the destruction of their Tyrant. There was a Medal likewise struck on this occasion, with the same device, which is still extant. The thought, however, was not new; for Saturninus, in his sedition, when he had possessed himself of the Capitol, exalted a Cap also on the top of a Spear, as a token of liberty to all the Slaves, who would join with him: and though Marius, in his sixth Consulship, destroyed him for that act, by a decree of the Senate, yet he himself used the same expedient afterwards to invite the Slaves to take arms with him against Sylla, who was marching with his army into the City to attack him. Val. Max. 8. 6.

¹¹ App. 2. p. 503. Dio. p. 250. Plut. in Cæs. & Brut.

¹² Quæ tua fuga? quæ formido præclaro illo die? quæ propter conscientiam scelerum desperatio vitæ; cum ex illa fuga — clam te domum recepisti. Phil. 2. 35. Vid. Dio. p. 259. App. 502, 503.

¹³ Plut. in Brut. App. p. 504.

¹⁴ Dio. p. 249. 250, 257, 269.

¹⁵ Meministi me clamare, illo ipso primo Capitolino die, Senatum in Capitolium a Prætoribus vocari? Dii immortales, quæ tum opera effici potuerunt, lætantibus omnibus bonis, etiam sat bonis, fractis latronibus? Ad Att. 14. 10.

¹⁶ Dicebam illis in Capitolio liberatoribus nostris, cum me ad te ire vellent, ut ad defendendam Rēpub. te adhortarer, quoad metueres, omnia te promissurum, simul ac timere desisses, similem te futurum tui. Itaque cum cæteri Consulares irent, redirent, in sententia mansi: neque te illo die, neque postero vidi. Phil. 2. 35.

¹⁷ In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis, Atheniensiumque renovavi vetus exemplum: græcum etiam verbum usurpavi, quo tum in sedandis erat usa civitas dis-

cordis illa, atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam censui. Præclara tum oratio M. Antonii, egregia etiam voluntas, pax denique per eum & per liberos ejus cum præstantissimis civibus confirmata est — Phil. 1. 1.

Quæ fuit oratio de concordia? — tuus parvulus filius in Capitolium a te missus pacis obses fuit. Quo Senatus die lætior? quo populus Romanus? — tum denique liberati per viros fortissimos videbamur, quia, ut illi voluerant, libertatem pax sequebatur. Ib. 13. Vid. Plutar. in Brut.

¹⁸ Summa constantia ad ea, quæ quæsita erant, respondebat: nihil tum, nisi quod erat notum omnibus, in C. Cæsaris commentariis reperiatur: num qui exules restitui? unum aiebat, præterea neminem. Num immunitates datæ? nullæ, respondebat. Assentiri etiam nos Ser. Sulpicio voluit, ne qua tabula post Idus Martias ullius decreti Cæsaris aut beneficii figeretur. Phil. 1. 1.

¹⁹ Phil. 2. 29.

²⁰ Quanquam si interfici Cæsarem voluisse crimen est, vide quæso, Antoni, quid tibi futurum sit, quem & Narbone hoc consilium cum C. Trebonio cepisse notissimum est, & ob ejus consilii societatem, cum interficeretur Cæsar, tum te a Trebonio vidimus sevocari. Ib. 14.

²¹ Nonne omni ratione veterani, qui armati aderant, cum præsidii nos nihil haberemus, defendendi fuerunt? —

Ad Att. 14. 14.

²² Meministine te clamare, causam periisse, si funere elatus esset? at ille etiam in foro combustus, laudatusque miserabiliter; servique & egentes in tecta nostra cum facibus immissi. Ad Att. 14. 10, 14. Plutar. in Brut.

²³ C. Helvius Cinna Trib. pl. ex funere C. Cæsaris domum suam petens, populi manibus disceptus est, pro Cornelio Cinna, in quem sævire se existimabat; iratus ei, quod cum

affinis esset Cæsaris, adversus eum nefarie raptum, impiam pro Rostris orationem habuisset. — Val. Max. 9. 9. vid. Dio. p. 267, 268. it. Plut. in Cæsar. & Brut.

²⁴ Omnes enim jam cives de Reipub. salute una & mente & voce consentiunt. Phil. 1. 9.

Quid enim gladiatoribus clamores innumerabilium civium? quid populi versus? quid Pompeii statuæ plausus infinitus? quid iis Tribunis plebis, qui vobis adversantur? parumne hæc significant, incredibiliter consentientem populi Romani voluntatem? &c. ib. 15. Ad Att. 14. 2.

²⁵ Nam ista quidem libertorum Cæsaris conjuratio facile opprimeretur, si recte sciret Antonius. Ad Att. 14. 5.

²⁶ In summo publico luctu exterarum gentium, multitudo circulatim, suo quæque more, lamentata est, præcipueque Judæi, qui etiam noctibus continuis bustum frequentarunt. Sueton. J. Cæs. 84.

²⁷ Heri apud me Hirtius fuit; qua mente Antonius esset, demonstravit, pessima scilicet & infidelissima. Nam se neque mihi provinciam dare posse aiebat, neque arbitrari, tuto in urbe esse quemquam nostrum, adeo esse militum concitatos animos & plebis. Quorum utrumque esse falsum puto vos animadvertere — placitum est mihi postulare, ut liceret nobis esse Romæ publico præsidio: quod illos nobis concessuros non puto — Ep. fam. xi. 1.

²⁸ Dictaturam, quæ vim jam regiæ potestatis obsederat, funditus e Repub. sustulit. De qua ne sententias quidem diximus — eique amplissimis verbis per S. C. gratias egimus — maximum autem illud, quod Dictaturæ nomen sustulisti: hæc inusta est a te — mortuo Cæsari nota ad ignominiam sempiternam, &c. Phil. 1. 1, 13.

²⁹ Itaque cum teneri urbem a parricidis viderem, nec te in ea, nec Cassium tuto esse posse, eamque armis oppressam

ab Antonio, mihi quoque ipsi esse excedendum putavi. Ad Brut. 15.

³⁰ Sed tamen adhuc me nihil delectat præter Idus Martias. Ad Att. 14. 6. 21. Itaque stulta jam Iduum Martiarum est consolatio. Animis enim usi sumus virilibus; consiliis, mihi crede, puerilibus. Ib. 15. 4.

³¹ Dici enim non potest quantopere gaudeant, ut ad me concurrant, ut audire cupiant verba mea ea de re — sic enim πεπολιτεύμεθα, ut victos metueremus — nihil enim tam πόλοισιν, quam τυραννοκτονες in cælo esse, Tyranni facta defendi — Ad Att. 14. 6.

O Dii boni! vivit tyrannis, tyrannus occidit. Ejus interfecti morte lætamur, cujus facta defendimus — ib. 9.

³² Ex priore Theatrum, Publiumque cognovi, bona signa consentientis multitudinis. Plausus vero L. Cassio datus, facetus mihi quidem visus est. Ad Att. 14. 2.

Infinito fratris tui plausu dirumpitur. Ep. fam. 12. 2.

³³ Uncus impactus est fugitivo illi, qui C. Marii nomen invaserat. Phil. 1. 2.

³⁴ Antonii colloquium cum nostris Heroibus pro re nata non incommodum. Ad Att. 14. 6.

³⁵ Ad Att. 14. after Letter the 13th.

³⁶ Antonius ad me scripsit de restitutione S. Clodii: quam honorifice quod ad me attinet, ex ipsius litteris cognosces — quam dissolute, quam turpiter, quamque ita perniciose, ut nonnunquam etiam Cæsar desiderandus esse videatur, facile existimabis: quæ enim Cæsar nunquam neque fecisset, neque passus esset, ea nunc ex falsis ejus commentariis proferuntur. Ego autem Antonio facillimum me præbui. Ftenim ille quoniam semel induxit in animum sibi licere quod vellet, fecisset nihilo minus me invito. Ad Att. 14. 13.

³⁷ Ego tamen Antonii inveteratam sine ulla offensione amicitiam retinere fane volo. Ep. fam. 16. 23.

Cui quidem ego semper amicus fui, antequam illum intellexi non modo aperte, sed etiam libenter cum Repub. bellum gerere. Ib. 11. 5.

³⁸ Antonius ad me tantum de Clodio rescripsit, meam lenitatem & clementiam & sibi esse gratam, & mihi magnæ voluptati fore. Ad Att. 14. 19.

³⁹ Quorum C. Oppius, quasi plane defensione ac patrocinio res egeret, librum edidit, non esse Cæsaris filium, quem Cleopatra dicat. Sueton. J. Cæs. 52. vid. Dio. p. 227, 345.

⁴⁰ Helvius Cinna — confessus est, habuisse se scriptam paratamque legem, quam Cæsar ferre jussisset cum ipse abesset, ut uxores liberorum quærendorum causa, quas & quot ducere vellet, liceret. Suet. ib. Dio. 243.

⁴¹ Reginæ fuga mihi non molesta. Ad Att. 14. 8. De Regina velim, atque etiam de Cæsare illo. ib. 20. Reginam odi. Me jure facere scit sponsor promissorum ejus Ammonius; quæ quidem erant *φιλόλογα*, & dignitatis meæ, ut vel in concione dicere auderem. Saram autem, præterquam quod nefarium hominem cognovi, præterea in me contumacem. Semel eum omnino domi meæ vidi. Cum *φιλοφρόνως* ex eo quærerem, quid opus esset, Atticum se dixit quærere. Superbiam autem ipsius Reginæ, cum esset trans Tiberim in hortis, commemorare sine magno dolore non possum. Nihil igitur cum istis: nec tam animum me, quam vix stomachum habere arbitrantur. Ib. 15. 15.

⁴² Tuum Collegam, depositis inimiciis, oblitus auspicia, te ipso Augure nunciante, illo primo die Collegam tibi esse voluisti — Phil. 1. 13.

⁴³ Plebs — postea solidam columnam prope viginti pedum

lapidis Numidici in Foro statuit, scriptisque Parenti Patriæ, apud eandem longo tempore sacrificare, vota suscipere, controversias quasdam interposito per Cæsarem iurejurando, distrahere perseveravit. Suet. J. Cæs. 85.

Manabat enim illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie, ut ego quidem & urbi & otio diffiderem urbano. Ep. fam. 12. 1.

Nam cum serperet in urbe infinitum malum — & quotidie magis magisque perdit homines, cum sui similibus servis, tectis & templis urbis minarentur; talis animadversio fuit Dolabellæ, cum in audaces sceleratosque servos, tum in impuros & nefarios cives, talisque everfio illius execratæ columnæ, &c. Phil. 1. 2. — recordare quæso, Dolabella, concensum illum theatri — vid. ib. 12.

⁴⁴ Ad Att. 14. 15.

⁴⁵ O Dolabellæ nostri ἀγαθέ! quanta est ἀναδεύσεις? equidem laudare eum & hortari non desisto — mihi quidem videtur Brutus noster jam vel coronam auream per forum ferre posse; quis enim audeat violare, proposita cruce aut saxo? præsertim tantis plausibus, tanta approbatione infimorum? ib. 16.

⁴⁶ Ep. fam. 9. 14.

⁴⁷ Quod sentio valde esse utile ad confirmationem Ciceronis, me illuc venire. Ad Att. 14. 13. magni interest Ciceronis, vel mea potius, vel mehercule utriusque me intervenire discenti. Ib. 16.

⁴⁸ Nec autem videmur habituri ducem, quod unum Municipia, bonique desiderant. Ib. 20.

Nec vero discedam, nisi cum tu me id honeste putabis facere posse. Bruto certe meo nullo loco deero. Ib. 15. — vid. 16. 13.

⁴⁹ Minime enim obscurum est, quid isti moliantur; meus

vero discipulus, qui hodie apud me cœnat, valde amat illum quem Brutus noster fauciat, & si quæris, perspexi enim plane, timent otium. *Ἰπὸ δ' αὖτε* autem hanc habent, eamque præ se ferunt, virum clarissimum interfectum, totam Rempub. illius interitu perturbatam: irrita fore, quæ ille egisset, simul ac desissemus timere. Clementiam illi malo fuisse: qua si usus non esset, nihil illi tale accidere potuisse. Ad Att. 14. 22.

Quod Hirtium per me meliorem fieri volunt, do equidem operam, & ille optime loquitur, sed vivit habitatque cum Balbo: qui item bene loquitur. Quid credas videris. *Ib.* 20. 21.

¹⁹ De Bruto nostro — Cæsarem solitum dicere: Magni refert hic quid velit: sed quidquid vult, valde vult. Idque cum animadvertisse cum pro Deiotaro Nicæ dixerit, valde vehementer eum visum, & libere dicere. Atque etiam proxime cum Sestii rogatu apud eum fuisset, expectaremque sedens quoad vocaret, dixisse eum; ego dubitem quin summo in odio sim, cum M. Cicero fedeat, nec suo commodo me convenire possit? Atqui si quisquam est facilis, hic est: tamen non dubito, quin me male oderit. Ad Att. 14. 1.

²⁰ Cum Panfa vixi in Pompeiano. Is plane mihi probabat, se bene sentire & cupere pacem, &c. Ad Att. 14. 20. it. 15. 1.

²¹ Velim mehercule Asturæ Brutus. (Ad Att. 14. 11.) Brutum apud me fuisse gaudeo: modo & libenter fuerit & sat diu. *Ib.* 15. 3.

²² Testati edictis, libenter se vel in perpetuo exilio victuros, dum Reipub. constaret concordia, nec ullam belli civilis præbituros materiam, plurimum sibi honoris esse in conscientia facti sui, &c. (Vell. P. 2. 62.) Edictum Bruti & Cassii probo, (Ad Att. 14. 20.) De quibus tu bonam

spem te habere significas propter edictorum humanitatem.

Ib. 15. 1.

⁵⁴ Ad Att. 15. 1.

⁵⁵ Ib. 3. 4.

⁵⁶ Ad Att. 14. 20.

⁵⁷ Octavius Neapolim venit a. d. XIII Kal. ibi eum Balbus mane postridie; eodemque die mecum in Cumano. (Ad Att. 14. 10.) Hic mecum Balbus, Hirtius, Panfa. Modo venit Octavius, & quidem in proximam villam Philippi, mihi totus deditus. Ib. 11.

⁵⁸ Non placebat Atiæ matri, Philippoque vitrico, adiri nomen invidiosæ fortunæ Cæsaris—sprevit coelestis animus humana consilia—dictitans nefas esse, quo nomine Cæsari dignus esset visus, sibi met ipsum videri indignum. Vell. P. 2. 60.

⁵⁹ Nobiscum hic perhonorifice & amice Octavius: quem quidem sui Cæsarem salutabant, Philippus non; itaque ne nos quidem: quem nego posse bonum civem, ita multi circumstant, qui quidem nostris mortem minitantur. Negant hæc ferri posse. Quid censes cum Romam puer venerit, ubi nostri liberatores tuti esse non possunt? qui quidem semper erunt clari; conscientia vero facti sui etiam beati: sed nos, nisi me fallit, jacebimus. Itaque aveo exire, ubi nec Pelopidarum—ad Att. 14. 12.

⁶⁰ Sed memento, sic alitur consuetudo perditarum concionum, ut nostri illi non Heroes, sed Dii, futuri quidem in gloria sempiterna sint, sed non sine invidia, ne sine periculo quidem: verum illis magna consolatio, conscientia maximi & clarissimi facti: nobis quæ, qui interfecto Rege liberi non sumus? sed hæc fortuna viderit, quoniam ratio non gubernat. Ad Att. 14. 11.

⁶¹ Ludos autem victoriæ Cæsaris non audentibus facere,

quibus obtigerat id munus, ipse edidit — Suet. Aug. x. Dio. p. 272.

⁶² Dio 44. 243.

⁶³ De Sella Cæsaris, bene Tribuni, Præclaros etiam xiv. ordines. Ad Att. 15. 3.

⁶⁴ Ludorum ejus apparatus, & Matius ac Postumius procuratores non placent. Ad Att. 15. 2.

⁶⁵ Ep. Fam. 11. 27.

⁶⁶ Ep. Fam. 11. 28. This Cn. Matius lived long afterwards in such favor and familiarity with Augustus, as to be distinguished by the title of Augustus's friend. Yet he seems to have declined all public honors and business, and to have spent the remainder of his days in an elegant and pleasurable retreat; employing his time and studies in the improvements of gardening and planting, as well as in refining the delicacy of a splendid and luxurious life, which was the general taste of that age. For he first taught how to inoculate and propagate some of their curious and foreign fruits; and introduced the way of cutting trees and groves into regular forms: on which subjects he published several books, which are mentioned by the later writers. Vid. Columella de re rust. l. 12. c. 44. init. Plin. Hist. l. 12. 2: 15. 14.

⁶⁷ Τὰ ὑπομνήματα τῶν βεβηλευμένων ὁ Αντώνιος ἔχων, καὶ τῶν γραμματέα τῷ Καίσαρι Φαῖδρον, ἐς πάντα οἱ περὶδόμενοι. App. l. 3. 529.

⁶⁸ Ep. Fam. 12. 1. Ad Att. 14. 9.

⁶⁹ Itane verò? hoc meus & tuus Brutus egit, ut Lanuvii esset? ut Trebonius itineribus deviis proficisceretur in provinciam? ut omnia facta, scripta, dicta, promissa, cogitata Cæsaris plus valerent, quam si ipse viveret? &c. Ad Att. 14. 10.

⁷⁰ Ad Att. 14. 12.

⁷¹ Syngrapha H. S. centies per legatos — sine nostra, sine reliquorum hospitum Regis sententia, facta in gynæceo; quo in loco plurimæ res venierunt, & veneunt — Rex enim ipse sua sponte, nullis commentariis Cæsaris, simul atque audivit ejus interitum, suo Marte res suas recuperavit. Sciebat homo sapiens, jus semper hoc fuisse, ut, quæ Tyranni eripuissent, ea Tyrannis interfectis, ii quibus erepta essent, recuperarent — Ille vir fuit, nos quidem contemnendi, qui auctorem odimus, acta defendimus. Phil. 2. 37.

⁷² Tu autem quadringenties H. S. quod Idibus Martiis debuisti, quonam in modo ante Kalendas Aprilis debere desisti? — Phil. 2. 37.

⁷³ Ubi est septies millies H. S. quod in tabulis, quæ sunt ad Opis patebat? funestæ illius quidem pecuniæ, sed tamen, si iis, quorum erat, non redderetur, quæ nos a tributis posset vindicare. Phil. 2. 37. it. Phil. 1. 7. it. Plutarch. in Ant.

⁷⁴ Vexavit Puteolanos, quod Cassium & Brutus Patronos adoptassent. Phil. 2. 41.

⁷⁵ Ut illum oderim, quod cum Rempub. me auctore defendere cœpisset, non modo deseruerit, emptus pecunia, sed etiam quantum in ipso fuit, everterit. Ad Att. 16. 15.

⁷⁶ Ep. Fam. 11. 2.

⁷⁷ De Nat. Deor. 1. 6.

⁷⁸ De Divin. 1. 4.

⁷⁹ Mihi quidem ita jucunda hujus libri confectio fuit, ut non modo omnes absterferit senectutis molestias, sed effecerit mollem etiam & jucundam senectutem. Caro. 1.

⁸⁰ Digna mihi res tum omnium cognitione tum nostra familiaritate visa est — sed ut tum ad senem senex de Senectute, sic hoc libro ad amicum amicissimus de amicitia scripsi —

& cum Scævola — exposuit nobis sermonem Lælii de amicitia, habitum ab illo secum, & cum altero genero C. Fannio, &c. — de Amicit. 1.

⁶¹ Ad Att. 2. 6. Dionys. Halic. Proœm. 1.

⁶² Librum meum illum ἀνέκδοτον nondum, ut volui, perpolivi. Ista vero, quæ tu contexi vis, aliud quoddam separatum volumen expectant. Ego autem, credas mihi velim, minore periculo existimo contra illas nefarias partes vivo tyranno dici potuisse, quam mortuo. Ille enim nescio quo pacto ferebat me quidem mirabiliter. Nunc quacunque nos commovimus, ad Cæsaris non modo acta, verum etiam cogitata revocamur. Ad Att. 14. 17. Sed parum intelligo quid me velis scribere — an sic ut in tyrannum jure optimo cæsum? multa dicentur, multa scribentur a nobis, sed alio modo ac tempore. Ib. 15. 3.

⁶³ Namque illud non dubito, quin, si quid de interitu Cæsaris scribas, non patiaris me minimam partem & rei & amoris tui ferre. Ep. Fam. 12. 16.

⁶⁴ Vid. Dio. p. 96. it. Ascon. in Tog. candid.

⁶⁵ Puto enim nobis Lanuvium eundum, non sine multo sermone — Bruto enim placere, se a me conveniri. O rem odiosam & inexplicabilem! puto me ergo iturum — Antonii consilia narras turbulenta — sed mihi totum ejus consilium ad bellum spectare videtur, si quidem D. Bruto provincia eripitur. Ad Att. 15. 4.

⁶⁶ Hirtius jam in Tusculano est, mihiq; , ut absim, vehementer auctor est; & ille quidem periculi causa — Varro autem noster ad me epistolam misit — in qua scriptum erat, veteranos eos, qui rejiciantur — improbissime loqui; ut magno periculo Romæ sint futuri, qui ab eorum partibus dissentire videantur. Ib. 5.

Græceus ad me scripsit, C. Cassium ad se scripisse, homines comparari, qui in Tusculanum armati mitterentur — Id quidem mihi non videbatur; sed cavendum tamen. Ib. 15. 8.

Mihi vero deliberatum est, ut nunc quidem est, abesse ex ea urbe, in qua non modo florui cum summa, verum etiam servivi cum aliqua dignitate Ib. 5.

⁹⁷ Kalendis Junii cum in Senatum, ut erat constitutum, venire vellemus, metu perterriti repente diffugimus. Philip. 2. 42.

⁹⁸ Etiam scripsi ad Antonium de legatione, ne, si ad Dolabellam solum scripisssem, iracundus homo commoveretur — Ad Att. 15. 8. Sed heus tu, — Dolabella me sibi legavit, &c. Ib. 11.

⁹⁹ A Balbo redditæ mihi litteræ, fore Nonis Senatum, ut Brutus in Asia, Cassius in Sicilia, frumentum emendum & ad urbem mittendum curarent. O rem miseram! ait, eodem tempore decretum iri, uti iis & reliquis Prætoriiis provinciæ decernantur. Ib. 9.

¹⁰⁰ Cur M. Brutus, te referente, legibus est solutus, si ab urbe plusquam decem dies abfuisset? Phil. 2. 13.

¹⁰¹ Καὶ αὐτοῖς εἰς ἐμπέπειαν ἡ βαλὴ οἷα φροντίσαι προέταξεν, ἵνα μὴ τὸ ἐν μέσῳ διάστημα θεωρεῖν νομίζοντο. Appian. Bell. Civ. 1. 4. 622 it. 1. 3. 530.

¹⁰² Frumentum imponere — quod munus in Rep. sordidius? Ad Att. 15. 10. Patriæ liberatores urbe carebant — quos tamen ipsi Consules & in concionibus & in omni sermone laudabant. Phil. 1. 2.

¹⁰³ Cui rescripsi nihil illos callidius cogitare, idque confirmavi — Balbus ad me — Serviliam confirmare non discessuros. Ad Att. 15. 6.

⁹⁴ Ante alias dilexit M. Bruti matrem Serviliam, — cui Sexagies H. S. margaritam mercatus est, &c. Suet. J. Cæs. 50.

⁹⁵ Quin etiam hoc ipso tempore multa *ὑποσέλωμαι*: Pontii Neapolitanum a matre Tyrannoctoni possideri. Ad Att. 14. 21.

⁹⁶ Matris consilio cum utatur, vel etiam precibus, quid me interponam? Ad Att. 15. 10.

⁹⁷ Ad Att. 15. 11, 12.

⁹⁸ In locum Tribuni pl. forte demortui candidatum petito rem. se ostendit — sed adversante conatibus suis M. Antonio Consule — Sueton. August. 10. Dio. 272. App. 506.

⁹⁹ Ad Att. 15. 12.

¹⁰⁰ Nos hic *φιλοσοφούμενα* (quid enim aliud)? & τὰ περὶ τῆς καθήκοντος magnifice explicamus, προσΘανόμενque Ciceroni; qua de re enim potius pater filio? Deinde alia. Quid quæres? Extabit opera peregrinationis hujus. — Ego autem in Pompeianum properabam, non quod hoc loco quidquam pulchrius, sed interpellatores illic minus molesti —

Orationem tibi misi. Ejus custodiendæ & proferendæ arbitrium tuum — jam probo *Ἡρακλείδιον*, præsertim cum tu tantopere delectere — enitar igitur — Ad Att. 15. 13. it 14.

¹⁰¹ Ib. 18.

¹⁰² Te, ut a me discesseras, lacrymasse, moleste ferebam. Quod si me præsentem fecisses, consilium totius itineris fortasse mutassem. Sed illud præclare: quod te consolata est spes brevi tempore congregiendi: quæ quidem expectatio me maxime sustentat. Meæ tibi litteræ non deerunt. De Bruto scribam ad te omnia. Librum tibi celeriter mittam de gloria. *Ἡρακλείδιον*, quod lateat in thesauris tuis. Ib. 27.

N. B. the Treatise here mentioned on Glory, which he

sent soon after to Atticus, and published in two books, was actually preserved, and subsisting, long after the invention of printing, yet happened to perish unhappily for want of being produced into public light, by the help of that admirable art—Raimundus Superantius made a present of it to Petrarch, who, as he tells the story in one of his epistles, lent it to his Schoolmaster, who, being old and poor, pawned it for the relief of his necessities into some unknown hand, whence Petrarch could never recover it, upon the old man's death. About two centuries after, it appeared to have been in the possession of Bernardus Justinianus, and was mentioned in the Catalogue of his books; which he bequeathed to a Monastery of Nuns; but when it could not be found in that monastery after the strictest search, it was generally believed, that Petrus Alcyonius, who was Physician to that House, and had the free use of the library, had stolen it; and after transcribing as much of it as he could, into his own writings, had destroyed the original for fear of a discovery; it being observed by the Critics, that in his book *de Exilio*, there were many bright passages, not well connected with the rest of the work, which seemed to be above his taste and genius. Vid. Petrarch. Epist. l. 15. 1. Rer. Senilium. Paull. Manut. Not. Ad Att. 15. 27. Bayle Dict. in Alcyonius. Menagiana. Vol. IV. p. 86.

¹⁰³ Filiolam tibi jam Romæ jucundam esse gaudeo; eamque, quam nunquam vidi, tamen & amo, & amabilem esse certo scio. Etiam atque etiam valete Patron & tui condiscipuli. Ad Att. 5. 19.—it 7. 20.

¹⁰⁴ In quibus unum alienum summa sua prudentia, id est illud, ut spectem ludos suos. Rescripsi scilicet, primum me jam profectum, ut non integrum sit. Dein *ἀρωματω*

esse, me, qui Romam omnino post hæc arma non accesserim, neque id tam periculi mei causa fecerim, quam dignitatis, subito ad ludos venire. Tali enim tempore ludos facere illi honestum est, cui necesse est: spectare mihi, ut non est necesse, sic ne honestum quidem est. Equidem illos celebrari, & esse quam gratissimos mirabiliter cupio — Ad Att. 15. 26.

¹⁰⁵ Bruto tuæ litteræ gratæ erant. Fui enim apud illum multas horas in Neside, cum paullo ante tuas litteras accepissem. Delectari mihi Tereo videbatur; & habere majorem Accio, quam Antonio, gratiam. Mihi autem quo lætiora sunt, eo plus stomachi & molestiæ est, populum Romanum manus suas, non in defendenda Repub. sed in plaudendo consumere. Mihi quidem videntur, istorum animi incendi etiam ad repræsentandam improbitatem suam. Sed tamen dum modo doleant aliquid, doleant quodlibet. Ad Att. 16. 2.

¹⁰⁶ Quid? Apollinarium ludorum plausus, vel testimonia potius, & judicia populi Romani parum magna videbantur? O beatos illos, qui cum adesse ipsis propter vim armorum non licebat, aderant tamen, & in medullis populi Romani ac visceribus hærebant! nisi forte Accio tum plaudire — & non Bruto putabatis, &c. Phil. 1. 15.

¹⁰⁷ Quam ille doluit de Nonis Juliis! mirifice est conturbatus. Itaque sese scripturum aiebat, ut venationem etiam, quæ postridie ludos Apollinares futura est, proscriberent, III Id. Quintil. — Ad Att. 16. 4.

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ Phil. 5. 13, 14. &c. it. Phil. 13. 4, 5, &c.

¹¹⁰ App. p. 528. Dio. l. 45. 275.

¹¹¹ Salvis enim actis Cæsaris, quæ concordiae causa defendimus, Pompeio sua domus patebit, eamque non

minoris,

minoris, quam Antonius emit, redimet — decrevistis tantam pecuniam Pompeio, quantum ex bonis patriis in prædæ dissipatione inimicus victor redegisset — nam argentum, vestem, supellectilem, vinum amittet æquo animo, quæ ille helluo dissipavit — atque illud septies millies, quod adolescenti, Patres conscripti, spondidistis, ita describetur, ut videatur a vobis Cn. Pompeii filius in patrimonio suo collocatus. Philip. 13. 5.

¹¹² Quintus filius, ut scribis, Antonii est dextella. Ad Att. 14. 20.

¹¹³ Quintus pater exultat lætitia. Scripsit enim filius, se ideo profugere ad Brutum voluisse, quod cum sibi negotium daret Antonius, ut eum Dictatorem efficeret, præsidium occuparet, id recusasset; recusasse autem se, ne patris animum offenderet; ex eo sibi illum hostem. — Ad Att. 15. 21.

¹¹⁴ Quintus filius mihi pollicetur se Catonem. Egrotatem & Pater & Filius, ut tibi sponderem: sed ita, ut tum crederes, cum ipse cognosces. Huic ego litteras ipsius arbitratu dabo. Eæ ne te moverint; has scripsi in eam partem, ne me motum putares. Dii faxint, ut faciat ea, quæ promittit. Commune enim gaudium. Sed ego nihil dico amplius. Ad Att. 16. 1.

¹¹⁵ Quod nisi fidem mihi fecisset, judicassetque hoc quod dico firmum fore, non fecissem id, quod dicturus sum. Duxi enim mecum adolescentem ad Brutum: sic ei probatum est, quod ad te scribo, ut ipse crediderit, me sponsores accipere noluerit; eumque laudans amicissime tui mentionem fecerit; complexus, osculatusque dimiserit. Ad Att. 16. 5.

¹¹⁶ Quintus scribit, se ex Nonis iis, quibus nos magna gessimus, Ædem Opes explicaturum, idque ad populum. Ibid. 14.

¹¹⁷ Legiones enim adventare dicuntur. Hæc autem navigatio habet quasdam suspiciones periculi. Itaque constituebam uti *ἐμπλοία* Paratiorem offendi Brutum, quam audiebam. — Nam Cassii classem, quæ plane bella est, non numero ultra fretum. Ib. 16. 4.

¹¹⁸ Bruto cum sæpe injecissem de *ἐμπλοία*, non perinde atque ego putaram, arripere visus est — (Ib. 5.) Consilium meum quod ais quotidie magis laudari, non moleste fero; expectabamque, si quid ad me scriberes. Ego enim in varios sermones incidebam. Quin etiam idcirco trahebam, utquam diutissime integrum esset. (Ib. 2. it. Ep. fam. 11. 29.) Scribis enim in cælum ferri profectionem meam, sed ita, si ante Kal. Jan. redeam; quod quidem certe enitar. (Ib. 6.) Ea mente discessi, ut adesset Kalendis Jan. quod initium cogendi Senatus fore videbatur. Philip. 1. 2.

¹¹⁹ Ep. fam. 7. 20.

¹²⁰ Itaque ut primum Velia navigare cœpi, institui Topica Aristotelea conscribere, ab ipsa urbe commonitus, amatissima tui. Eum librum tibi misi Rhegio, scriptum quam plenissime illa res scribi potuit, &c. Ep. fam. 7. 19.

¹²¹ Nunc negligentiam meam cognosce. De Gloria librum ad te misi, at in eo procœmium id est, quod in Academico tertio. Id evenit ob eam rem, quod habeo volumen procœmiorum: ex eo eligere soleo, cum aliquod *σύγγραμμα* institui. Itaque jam in Tusculano, qui non meminisssem me abusum isto procœmio, conjeci id in eum librum, quem tibi misi. Cum autem in navi legerem Academicos, agnovi erratum meum, itaque statim novum procœmium exaravi; tibi misi — Ad Att. 16. 6.

N. B. A Collection of Prefaces prepared beforehand, and calculated indifferently for any treatise, will be thought perhaps a strange and fantastical way of composing: but

though they had no necessary connexion with the subject of any particular work, they were yet adapted to the general view of his writings, and contrived severally to serve the different ends, which he proposed by the publication of them. Thus in some he takes occasion to celebrate the praises of his principal friends, to whom they were addressed; in others, to enter into a general defence of Philosophy, in answer to those who censured him for spending so much time upon it: in some, he represents the miserable state of the times, and subversion of the Republic, in a manner proper to alarm his Citizens, and rouse them to assert their ancient liberty: in others, he contrives to give a beautiful description of some of his Villas or gardens, where the scene of the dialogue was laid: all which the reader will find very agreeably executed in the Prefaces of his Philosophical pieces; which are yet connected so artfully with the treatises that follow them, and lead us so naturally into the argument, as if they had been originally contrived for the sake of introducing it. Vid. Tusc. Disp.—Init. de Div. 2. 1. de Fin. 1. 1. de Legib. 2. 1.

¹²² Kalendis Sextil. veni Syracusas—quæ tamen urbs mihi conjunctissima, plus una me nocte cupiens retinere non potuit. Veritus sum, ne meus repentinus ad meos necessarios adventus suspicionis aliquid afferret, si essem commoratus. Phil. 1. 3.

¹²³ Cum me ex Sicilia ad Leucopetram, quod est promontorium agri Rhegini, venti detulissent; ab eo loco conscendi, ut transmitterem; nec ita multum provectus, rejectus austro sum in eum ipsum locum—(Ib.) ibi cum ventum expectarem: erat enim villa Valerii nostri, ut familiariter essem, & libenter—Ad Att. 16. 7.

¹²⁴ Rhegini quidam, illustres homines, eo venerunt, Ro-

ma sane recentes—hæc afferebant, Edictum Bruti & Cassii; & fore frequentem Senatum Kal. A Bruto & Cassio litteras missas ad Consulares & Prætorios; ut adessent, rogare. Summam spem nunciabant, fore, ut Antonius cederet, res conveniret, nostri Romam redirent. Addebant etiam me desiderari, sub-accusari, &c. — Ad Att. *ibid.*

¹²⁵ Nam. xvi Kal. Sept. cum venissem Veliam, Brutus audivit, erat enim cum suis navibus apud Heletem fluvium citra Veliam millia passuum III. pedibus ad me statim. Dii immortales, quam valde ille reditu, vel potius reversione mea lætatus est? Effudit illa omnia, quæ tacuerat — se autem lætari quod effugissem duas maximas vituperationes, &c. — Ad Att. 16. 7. Vid. it. Ep. fam. 12. 25. it. ad Brut. 15.

¹²⁶ Vid. Ad Att. *ibid.* Phil. 1. 4, 5. Ep. fam. 12. 2.

¹²⁷ Plutar. in Brut. App. 527. 533. Phil. 2. 13. 38.

¹²⁸ Plutar. in Cicer.

¹²⁹ Cumque de via languerem, mihiq; displicerem, misi pro amicitia, qui hoc ei diceret; at ille, vobis audientibus, cum fabris se domum meam venturum esse dixit, &c. Phil. 1. 5.

¹³⁰ Veni postridie, ipse non venit. Phil. 5. 7.

¹³¹ Philip. 1. 4.

¹³² *Ibid.* 5, 6.

¹³³ *Ibid.* 7. 11.

¹³⁴ *Ibid.* 12.

¹³⁵ *Ibid.* 14.

¹³⁶ Locutus sum de Repub. minus equidem libere, quam mea consuetudo, liberius tamen quam periculi minæ postulabant. Philip. 5. 7.

In summa reliquorum servitute liber unus fui. Ep. fam. 12. 25.

¹³⁷ Quo die, si per amicos mihi cupienti, in senatum venire licuisset, cædis initium fecisset a me. Phil. 5. 7.

Meque cum elicere vellet in cædis causam, tum tentaret infidiis. Ep. fam. 12. 25.

¹¹⁸ Itaque omnibus est visus, ut ad te antea scripsi, vomere suo more, non dicere. Ib. 2.

¹¹⁹ Atque etiam litteras, quas me sibi misisse diceret, recitavit, &c. Phil. 2. 4.

¹²⁰ Nullam aliam ob causam me auctorem fuisse Caesaris interficiendi criminatur, nisi ut in me veterani incitentur. Ep. fam. 12. 2, 3, 4.

¹²¹ Ep. fam. 11. 3.

¹²² De quo multitudini fictum ab Antonio crimen videtur, ut in pecuniam adolescentis impetum faceret. Prudentes autem & boni viri & credunt factum & probant. Ep. fam. 12. 23. Infidiis M. Antonii Consulis latus petierat. Sen. de Clem. 1. 1. 9.

Hortantibus itaque nonnullis percussores ei subornavit. Hac fraude deprehensa, &c. Sueton. August. x. Plutar. in Anton.

¹²³ Auget tuus amicus furorem indies; primum in Statua, quam posuit in Rostris, inscripsit, Parenti optime merito. Ut non modo sicarii, sed jam etiam Parricidæ judicemini. Quid dico judicemini? judicemur potius. Vestri enim pulcherrimi facti ille furiosus me principem dicit fuisse. Utinam quidem fuisset, molestus non esset. Ep. fam. 12. 3.

¹²⁴ Valde tibi assentior, si multum possit Octavianus, multo firmitus acta Tyranni comprobatum iri, quam in Teliluris, atque id contra Brutum fore — sed in isto Juvene quanquam animi satis, auctoritatis parum est. Ad Att. 16. 14.

¹²⁵ This Legion of the Alaudæ was first raised by J. Cæsar, and composed of the Natives of Gaul, armed and disciplined after the Roman manner, to which he gave the freedom of Rome. He called it by a Gallic name, Alaudæ; which signified a kind of Lark or little bird with a tuft or crest rising

upon it's head; in imitation of which, this Legion wore a crest of feathers on the helmet; from which origin the word was adopted into the Latin tongue. Antony, out of compliment to these troops, and to assure himself of their fidelity, had lately made a judiciary law, by which he erected a third Class of Judges, to be drawn from the Officers of this Legion, and added to the other two of the Senators and Knights; for which Cicero often reproaches him as a most infamous prostitution of the dignity of the Republic—Phil. 1. 8.

¹⁴⁶ Ad Att. 16. 8.

¹⁴⁷ Ibid. 9.

¹⁴⁸ Ad Att. 11.

¹⁴⁹ Ibid.

¹⁵⁰ Ad d. VII. Id. Octob. Brundisium erat profectus, Antonius, obviam legionibus Macedonicis IIII quas sibi conciliare pecunia cogitabat, easque ad Urbem adducere. Ep. fam. 12. 23.

Quippe qui in hospitis tectis Brundisii fortissimos viros, cives optimos, jugulari jusserit: quorum ante pedes ejus morientium sanguine os uxoris respersum esse constabat. Phil. 3. 2.

Cum ejus promissis legiones fortissimæ reclamassent, domum ad se venire jussit Centuriones, quos bene de Repub. sentire cognoverat, eosque ante pedes suos, uxorisque suæ, quam secum gravis Imperator ad exercitum duxerat, jugulari coegit. Phil. 5. 8.

¹⁵¹ Primum in Cæsarem ut maledicta congeffit — ignobilitatem objicit C. Cæsaris filio — Phil. 3. 6. quem in Edictis Spartacum appellat. ib. 8. Q. Ciceronem, fratris mei filium compellat edicto — ausus est scribere, hunc de Patris & Patruī parricidio cogitasse. ib. 7. quid autem attinuerit,

Q. Cæ
D. Cæ
Tib. Cæ
Capitol
112 C

qui sua
App. 55
113 Po
vidit,
quam ef

Atque
114 Fu

nem feci
provincia
nullam
fuisse ju
115

Calce
cum me
marum
posse, r
cum ty
diceret,
enim m
ante Id
Vini v
116

Kal.
nator
Kal.
propo
de tu

Q. Cassio — mortem denunciare si in Senatum venisset.
 D. Carfulenum — e Senatu vi & mortis minis expellere :
 Tib. Canutium — non templo solum , sed aditu prohibere
 Capitolii — ib. 9.

¹⁵² Cum Senatum vocasset , adhibuissetque Consularem ,
 qui sua sententia C. Cæsarem hostem judicaret — Phil. 5. 9.
 App. 556.

¹⁵³ Postea vero quam Legio Martia ducem præstantissimum
 vidit , nihil egit aliud , nisi ut aliquando liberi essemus :
 quam est imitata quarta Legio. Phil. 5. 8.

Atque ea Legio confedit Albæ , &c. Phil. 3. 3.

¹⁵⁴ Fugere festinans S. C. de Supplicatione per discessio-
 nem fecit — præclara tamen S. Cta. eo ipso die vespertina,
 provinciarum religiosa fortitio — L. Lentulus & P. Naso —
 nullam se habere provinciam , nullam Antonii fortitionem
 fuisse judicarunt. Phil. 3. 9. 10.

¹⁵⁵ Sed ut scribis , certissimum esse video discrimen
 Cascæ nostri Tribunatum : de quo quidem ipse dixi Oppio ,
 cum me hortaretur , ut adolescentemque , totamque , causam ,
 manumque , veteranorum complecterer , me nullo modo facere
 posse , ni mihi exploratum esset , eum non modo non inimi-
 cum tyrannoctonis , verum etiam amicum fore ; cum ille
 diceret , ita futurum ; quid igitur festinamus ? inquam ; illi
 enim mea opera ante Kal. Jan. nihil opus est. Nos autem
 ante Id. Decemb. ejus voluntatem perspiciemus in Casca.
 Mihi valde assensus est — Ad Att. 16. 15.

¹⁵⁶ Cum Tribuni pleb. edixissent , Senatus adesset ad. 13.
 Kal. Jan. haberentque in animo de præsidio Consulium desig-
 natorum referre , quanquam statueram in Senatum ante
 Kal. Jan. non venire : tamen cum eo ipso die edictum tuum
 propositum esset , nefas esse duxi , aut ita haberi Senatum , ut
 de tuis divinis in Remp. meritis fileretur , quod factum esset ,

nisi ego venissem; aut etiam si quid de te honorifice diceretur, me non adesse. Itaque in Senatum veni mane. Quod cum esset animadversum, frequentissimi Senatores convenerunt. Ep. fam. 11. 6.

¹⁵⁷ Phil. 3. 1, 2, 3.

¹⁵⁸ Ibid. 4. 5.

¹⁵⁹ Ibid. 14. &c.

¹⁶⁰ Ibid. 4. 3.

¹⁶¹ Ibid. 4. &c.

¹⁶² Quo quidem tempore, etiam si ille dies vitæ finem mihi allaturus esset, satis magnum ceperam fructum, cum vos universi una mente ac voce iterum a me conservatam esse Remp. conclamastis. Phil. 6. 1.

NOTES

TO SECTION X.

¹ **U**T oratio Consulium animum meum erexit, spemque attulit non modo salutis conservandæ, verum etiam dignitatis pristinae recuperandæ. Phil. 5. 1.

² Phil. 5. 1, 2, 3.

³ Ibid. 8, 12.

⁴ Ibid. 9.

⁵ Ibid. 10.

⁶ Ibid. 10. 12.

⁷ Ibid. 14.

⁸ Ibid. 15.

⁹ Ibid. 17.

¹⁰ Ibid. 18.

¹¹ Ibid. 19.

¹² Statuam Philippus decrevit, celeritatem petitionis primo Servius, post majorem etiam Servilius: nihil tum nimium videbatur. Ad Brut. 15.

¹³ Has in sententias meas si Consules discessionem facere voluissent, omnibus istis latronibus auctoritate ipsa Senatus jampridem de manibus arma cecidissent. Phil. 14. 7.

¹⁴ Itaque hæc Sententia per triduum sic valuit ut quam discessio facta non est, tamen præter paucos, omnes mihi assensuri viderentur. Phil. 6. 1. App. p. 559.

¹⁵ Quamquam non est illa legatio, sed denunciatio belli, nisi paruerit — mittuntur enim qui nuncient, ne oppugnet consulem designatum, ne Mutinam obsideat, ne Provinciam depopuletur. — Phil. 6. 2.

Dantur mandata legatis ut D. Brutum, militesque ejus adeant, &c. ib. 3.

¹⁶ Quid ego de universo populo R. dicam? qui pleno ac referto foro bis me una mente atque voce in concionem vocavit. Phil. 7. 8.

¹⁷ Phil. 6. 1, 2, 3.

¹⁸ Ibid. 4. 6.

¹⁹ Ille litteras ad te mittat de spe sua secundarum rerum? eas tu lætus proferas? — describendas etiam des improbis civibus? eorum augeas animos? bonorum spem, virtutemque debilitas? — Phil. 7. 2.

²⁰ Vid. Phil. 7.

²¹ An cum Municipiis pax erit, quorum tanta studia cognoscuntur in decretis faciendis, militibus dandis, pecuniis pollicendis — hæc jam tota Italia fiunt. Phil. 7. 8, 9.

²² Consul sortitu ad bellum profectus A. Hirtius — Phil. 14. 2.

²³ Dejeci præsidium, Claterna potitus sum, fugati equites, prælium commissum, occisi aliquot. Phil. 8. 2.

²⁴ Hirtius nihil nisi considerate, ut mihi crebris litteris significat, acturus videbatur. Ep. fam. 12. 5.

²⁵ Cum Ser. Sulpicius ætate illos anteiret, sapientia omnes, subito ereptus e causa totam legationem orbam & debilitatam reliquit. Phil. 9. 1.

²⁶ Ante Consulis oculosque; legatorum tormentis Mutinam verberavit — ne punctum quidem temporis, cum legati adessent, oppugnatio respiravit — cum illi contempti & rejecti revertissent, dixissentque Senatui, non modo illum e Gallia

non discessisse, uti censuissemus, sed ne a Mutina quidem recessisse, potestatem sibi D. Bruti conveniendi non fuisse, &c. vid. Phil. 8. 7, 8, 9.

²⁷ Ego princeps Sagorum: ego semper hostem appellavi, cum alii adversarium: semper hoc bellum, cum alii tumultum, &c. Phil. 12. 7.

²⁸ Vid. Phil. 8. 1. 10.

²⁹ Equidem, P. C. quamquam hoc honore usi, togati solent esse, cum est in sagis civitas; statui tamen a vobis ceterisque civibus in tanta atrocitate temporis — non differre vestitu. Phil. 8. 11.

³⁰ Egregios Consules habemus, sed turpissimos consulares: Senatum fortem, sed infimo quemque honore fortissimum. Populo vero nihil fortius, nihil melius, Italiaque universa. Nihil autem foedius Philippo & Pisone legatis, nihil flagitiosius: qui cum essent missi, ut Antonio ex S. C. certas res nunciarent: cum ille earum rerum nulli paruisset, ultro ab illo ad nos intolerabilia postulata retulerunt. Itaque ad nos concurritur: factique jam in re salutari populares sumus. Ep. Fam. 12. 4.

³¹ Phil. 8. 1.

³² Ibid. 3.

³³ Ibid. 4 — 6.

³⁴ Ibid. 7.

³⁵ Ibid. 8, 9.

³⁶ Ibid. 10.

³⁷ Ibid. 9. 1.

³⁸ Ibid. 3.

³⁹ Ibid. 4. 5.

⁴⁰ Ibid. 5. 6.

⁴¹ Pomponius de Origine juris.

⁴² Non facile quem dixerim plus Studii quam illum & ad dicendum, & ad omnes bonarum rerum disciplinas adhibuisse: nam & in iisdem exercitationibus ineunte ætate fuimus; & postea Rhodum una ille etiam profectus est, quo melior esset & doctior: & inde ut rediit, videtur mihi in secunda arte primus esse maluisse, quam in prima secundus — sed fortasse maluit, id quod est adeptus, longe omnium non ejusdem modo ætatis, sed eorum etiam qui fuissent, in jure civili esse princeps — juris civilis magnum usum & apud Scævola & apud multos fuisse, artem in hoc uno — hic enim attulit hanc artem, quasi lucem ad ea, quæ confuse ab aliis aut respondebantur aut agebantur — Brut. 262, &c. neque ille magis Juris consultus, quam justitiæ fuit: ita ea quæ proficiscebantur a legibus & a jure civili semper ad facilitatem æquitatemque referebant: neque constituere litium actiones malebat, quam controversias tollere. Phil. 9. c. Servius vero Pacificator cum suo librariolo videtur obiisse legationem. Ad Att. 15. 7. cognoram enim jam absens, te hæc mala multo antè providentem, defensorem pacis & in Consulatu tuo & post Consulatum fuisse. Ep. Fam. 4. 1.

N. B. The old Lawyers tell a remarkable story of the origin of Sulpicius's fame and skill in the law: that going one day to consult Mucius Scævola about some point, he was so dull in apprehending the meaning of Mucius's answer, that after explaining it to him twice or thrice, Mucius could not forbear saying, It is a shame for a Nobleman, and a Patrician, and a Pleader of causes, to be ignorant of that law, which he professes to understand. The reproach stung him to the quick, and made him apply himself to his studies with such industry, that he became the ablest Lawyer in Rome; and left behind him near a hundred and

eighty books written by himself on nice and difficult questions of law. Digest. l. 1. Tit. 2. parag. 43. —

The Jesuits Catrou and Rouillé have put this Sulpicius into the list of the Conspirators, who killed Cæsar: but a moderate acquaintance with the character of the man, or with Cicero's writings, would have shown them their error, and that there was none of Consular rank, but Trebonius, concerned in that affair. Hist. Rom. Vol. 17. p. 343. Not. a.

⁴³ Vid. Philip. 10. 4, 5, 6.

⁴⁴ Dii immortales ! qui ille nuncius, quæ illæ litteræ, quæ lætitia Senatus, quæ alacritas civitatis erat ? Ad Brut. l. 2. 7.

⁴⁵ Phil. 10. 1, 2, 3.

⁴⁶ Ibid. 2.

⁴⁷ Ibid. 3, 4.

⁴⁸ Ibid. 5.

⁴⁹ Ibid. 6.

⁵⁰ Ibid. 7.

⁵¹ Ibid. 8.

⁵² Ibid. 9.

⁵³ Ibid. 10.

⁵⁴ Ibid. 11.

⁵⁵ M. Brutus, as appears from the style of his decree, had been adopted lately by his Mother's brother, Q. Servilius Cæpio, whose name, according to custom, he now assumed with the possession of his Uncle's estate.

⁵⁶ Legi orationes tuas duas, quarum altera Kal. Jan. usus es; altera de litteris meis, quæ habita est abs te contra Calenum. Nunc scilicet hoc expectas, dum eas laudem. Nescio animi an ingenii tui major in illis libellis laus contineatur. Jam concedo, ut vel Philippicæ vocentur, quod tu quadam epistola jocans scripsisti. Ad Brut. l. 2. 5.

⁵⁷ M. Cicero in primo Antonianarum ita scriptum reliquit.
A. Gell. 13. 1.

⁵⁸ Hæc ad te Oratio perferetur, quoniam te video delectari Philippicis nostris. Ad Brut. 2. 4.

⁵⁹ Vid. Plutar. in Brut.

⁶⁰ Cicero filius tuus sic mihi se probat, industria, patientia, labore, animi magnitudine, omni denique officio, ut profus nunquam dimittere videtur cogitationem, cujus sit filius. Quare quoniam efficere non possum, ut pluris facias eum, qui tibi est carissimus, illud tribue judicio meo, ut tibi persuadeas, non fore illi abutendum gloria tua, ut adipiscatur honores paternos. Kal. Apr. Ad Brut. 1. 2, 3.

⁶¹ Filium tuum, ad Brutum cum veni, videre non potui, ideo quod jam in hiberna, cum equitibus erat profectus. Sed medius fidius ea esse eum opinione, & tua & ipsius, & in primis mea causa gaudeo. Fratris enim loco mihi est, qui ex te natus, teque dignus est. Vale. 1111. Kal. Jun. Ep. Fam. 12. 14.

⁶² De Cicerone meo, & si tantum est in eo, quantum scribis, tantum scilicet quantum debeo, gaudeo: & si, quod amas eum, eo majora facis, id ipsum incredibiliter gaudeo, a te eum diligere. Ad Brut. 2. 6.

⁶³ Ciceronem meum, mi Brute, velim quam plurimum tecum habeas. Virtutis disciplinam meliorem reperiet nullam, quam contemplationem atque imitationem tui. 13. Kal. Maii. ib. 7.

⁶⁴ Quod egere te duabus necessariis rebus scribis, supplemento & pecunia, difficile consilium est. Non enim mihi occurrunt facultates, quibus uti te posse videam, præter illas, quas Senatus decrevit, ut pecunias a civitatibus mutuas sumeres. De supplemento autem non video, quid fieri possit.

Tantum enim abest ut Panfa de exercitu suo aut delectu tibi aliquid tribuat, ut etiam moleste ferat, tam multos ad te ire voluntarios: quomodo equidem credo, quod his rebus quæ in Italia decernuntur, nullas copias nimis magnas arbitretur: quomodo autem multi suspicantur, quod ne te quidem nimis firmum esse velit; quod ego non suspicor. Ibid. 6.

⁶⁵ Appian. 3. p. 542.

⁶⁶ Consecutus est Dolabella, nulla suspicione belli. — Secutæ collocutiones familiares cum Trebonio; complexusque summæ benevolentiae — nocturnus introitus in Smyrnæ, quasi in hostium urbem: oppressus Trebonius — interficere captum statim noluit, ne nimis credo in victoria liberalis videretur. Cum verborum contumeliis optimum virum in cepto ore lacerasset, tum verberibus ac tormentis quæstionem habuit pecuniæ publicæ, idque per biduum. Post cervicibus fractis caput abscidit, idque adfixum gestari iussit in pilo; reliquum corpus tractum ac laniatum abiecit in mare, &c. Phil. 11. 2, 3.

⁶⁷ Phil. 11. 1.

⁶⁸ Ibid. 4.

⁶⁹ Ibid. 5, 6.

⁷⁰ Ibid. 7, 8.

⁷¹ Ibid. 9.

⁷² Ibid. 10.

⁷³ Ibid. 11.

⁷⁴ Ibid. 12. &c.

⁷⁵ Ep. Fam. 12. 7.

⁷⁶ Quum Consulibus decreta est Asia, & permissum est iis, ut dum ipsi venirent, darent negotium qui ipsam obtineant, &c. Ep. Fam. 12. 14.

⁷⁷ Eo die Senatus decrevit, ut Minerva nostra, Custos Urbis, quam turbo dejecerat, restitueretur. Ep. Fam. 12. 25. Dio. l. 45. p. 278.

⁷⁸ Phil. 12. 1.

⁷⁹ Ibid. 2.

⁸⁰ Ibid. 3.

⁸¹ Ibid. 4.

⁸² Ibid. 5.

⁸³ Ibid. 6.

⁸⁴ Ibid. 7.

⁸⁵ Ibid. 8.

⁸⁶ Ibid. 9.

⁸⁷ Ibid. 10.

⁸⁸ Ibid. 11.

⁸⁹ Vid. Phil. 13. 10. &c.

⁹⁰ Phil. 13. 1.

⁹¹ Ibid. 2.

⁹² Ibid. 3.

⁹³ Ibid. 4.

⁹⁴ Ibid. 5.

⁹⁵ Ibid. 6.

⁹⁶ Ibid. 7.

⁹⁷ Ibid. 8.

⁹⁸ Ep. Fam. 10. 27.

⁹⁹ Ibid. 6.

¹⁰⁰ Plutar. in Brut.

¹⁰¹ Tuæ litteræ, quæ in Senatu recitatæ sunt, & Imperatoris consilium & militum virtutem, & industriam tuorum, in quibus Ciceronis mei, declarant. Quod si tuis placuisset de his litteris referri, & nisi in tempus turbulentissimum post discessum Panfæ incidissent, honos quoque justus ac debitus Diis immortalibus decretus esset. Ad Brut. 2. 7.

¹⁰² Antonius

¹⁰² Antonius adhuc est nobiscum: sed medius fidius & moveor hominis precibus, & timeo ne illum aliquorum furor excipiat. Plane æstuo. Quod si scirem quid tibi placeret, sine sollicitudine essem. Id enim optimum esse persuasum esset mihi. Ad Brut. 2. 5.

¹⁰³ Quod me de Antonio consulis; quoad Bruti exitum cognovimus, custodiendum puto. Ib. 4.

¹⁰⁴ Ad Brut. 2. 7.

¹⁰⁵ Vides Tyranni Satellites in Imperiis; vides ejusdem exercitus; vides in latere veteranos. Ad Att. 14. 5.

¹⁰⁶ Planci animum in Rempub. egregium, legiones, auxilia, copias ex litteris ejus, quarum exemplum tibi missum arbitror, perspicere potuisti. Ad Brut. 2. 2.

¹⁰⁷ Ep. Fam. 10. 10.

¹⁰⁸ Ibid. 10. 12.

¹⁰⁹ Ibid. 10. 9.

¹¹⁰ Ibid. 10. 31.

¹¹¹ Vid. Ep. Fam. 12. 24. &c. App. 1. 4. 621. Dio. 1. 48. 307.

¹¹² Ad Brut. 2. 2.

¹¹³ Ep. Fam. 12. 12. vid. ib. 11.

¹¹⁴ Ego scripsi ad Tertiam Sororem & matrem, ne prius ederent hoc, quod optime ac felicissime gessit Cassius, quam tuum consilium cognovissent. Ad Brut. 2. 5.

¹¹⁵ Video te veritum esse, id quod verendum fuit, ne animi partium Cæsaris — vehementer commoverentur. Sed antequam tuas litteras accepimus, audita res erat & pervulgata — Ib. 6.

¹¹⁶ Meis litteris, meis nunciis, meis cohortationibus, omnes, qui ubique essent, ad patriæ praesidium excitatos. Phil. 14. 7.

¹¹⁷ Triduo vero aut quadriduo — timore quodam perculsa civitas tota ad te se cum conjugibus & liberis effundebat. Ad Brutum. 3. vid. it. Ep. Fam. 12. 8.

¹¹⁸ Tristes enim de Bruto nostro litteræ, nunciique afferebantur, me quidem non maxime conturbabant. His enim exercitibus, ducibusque quos habemus, nullo modo poteram diffidere. Neque assentiebar majori parti hominum. Fidem enim Consulum non condemnabam, quæ suspecta vehementer erat. Desiderabam nonnullis in rebus prudentiam & celeritatem. Ad Brut. 2. 1.

¹¹⁹ Itaque P. Appuleius — doloris mei concionem habuit maximam — in qua, cum me — liberare suspicione fascium vellet; una voce cuncta concio declaravit, nihil esse à me unquam de Repub. nisi optime cogitatum. Phil. 14. 6.

¹²⁰ Post hanc concionem duabus tribusve horis optatissimi nuncii & litteræ venerunt — Ibid. —

¹²¹ Frontin. de Stratagem. l. 3. 13. Plin. Hist. N. l. 10. 37. Dio. p. 315.

¹²² The Evocati were a choice body of Veteran Soldiers, who, after their dismissal from service, being yet vigorous and fit for war, were invited to it again, as a sort of volunteers, by the Consul or General, and distinguished from the rest by peculiar privileges.

¹²³ Ad Forum Gallorum: now called Castel-Franco, a small village on the Æmilian way between Modena and Bologna. Cluver. Ital. Ant. l. 1. c. 28.

¹²⁴ Ep. Fam. 10. 30.

¹²⁵ Cum — ipse in primis Panfa pugnaret, duobus periculosis vulneribus acceptis, sublatus è prælio — Phil. 14. 9.

Hirtius ipse, aquilam quartæ Legionis cum inferret, quæ nullius pulchriorem speciem Imperatoris accepimus, cum tribus Antonii Legionibus, equitatuque conflixit. Ib. 10.

Cæsar — adolescens maximi animi, ut verissime scribit Hirtius, castra multarum Legionum paucis cohortibus tutatus est, secundumque prælium fecit. Ibid. vid. App. l. 3. 571.

¹²⁶ Priore prælio Antonius eum fugisse scribit, ac sine paludamento equoque post biduum demum apparuisse, Suet. Aug. 10.

¹²⁷ Cum hesterno die me ovantem ac prope triumphantem populus Romanus in Capitolium domo tulerit? domum inde reduxerit — Phil. 14. 5.

Quo quidem die magnorum meorum laborum, — fructum cepi maximum; si modo est aliquis fructus ex solida veraque gloria, &c. Ad Brut. 3.

¹²⁸ Phil. 14. 1, 2.

¹²⁹ Ibid. 3.

¹³⁰ Ibid. 4.

¹³¹ Ibid. 5.

¹³² Ibid. 6.

¹³³ Ibid. 7.

¹³⁴ Ibid. 8, 9, 10, 11.

¹³⁵ Ibid. 12.

¹³⁶ Cum alia laudo, & gaudeo accidisse, tum quod Brutus eruptio non solum ipsi salutaris fuit, sed etiam maximo ad victoriam adjumento. Ad Brut. 4.

Ibi Hirtium quoque periisse & Pontium Aquilam, &c. Ep. Fam. 10. 33. vid. it. Ep. Fam. 11. 13. & Appian- l. 3. p. 372.

NOTES

TO SECTION XI.

¹ **H**irtium quidem & Panfam — in consulatu Reip. salutare, alieno sane tempore amissum. Ep. Fam. 12. 25.

Pansa amisso, quantum detrimenti Respub. acceperit, non te præterit. Ep. Fam. 11. 9. Quanto sit in periculo Respub. quam potero brevissime exponam. Primum omnium, quantam perturbationem rerum urbanarum afferat obitus Consul, &c. Ib. 10.

² Neminem Pompeianum qui vivat tenere lege Hirtia dignitates. Phil. 13. 16.

³ Dio. l. 45. 278.

⁴ Pansa, gravis homo & certus — Ep. Fam. 6. 12.

Quod multos miseriis levavit, & quod se in his malis hominem præbuit, mirabilis eum virorum bonorum benevolentia profecuta est. Ep. Fam. 15. 17.

⁵ Itaque & Pansa, qui *ἡδονὴν* sequitur, virtutem retinet, &c. Ib. 19.

⁶ Quos ego penitus novi libidinum & languoris effeminatissimi animi plenos: qui nisi a gubernaculis recesserint, maximum ab universo naufragio periculum est, &c. Ep. fam. 16. 27.

⁷ Quales tibi sæpe scripti Consules, tales extiterunt. Ad Brut. 3. Erat in Senatu satis vehemens & acer Panfa; cum in cæteros hujus generis, tum maxime in Socerum: cui Consuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. Bellum ad Mutinam gerebatur; nihil ut in Cæsare reprehenderes, nonnulla in Hirtio—ib. 10.

N. B. Several Medals were struck by the Senate on the occasion of this victory, particularly one in honor of Panfa, exhibiting the head of the Goddess of Liberty, crowned with laurel, and the inscription, Libertatis: and on the reverse, Rome sitting upon the spoils of enemies, holding a Spear in her right hand, and a Dagger in her left, with her foot upon the globe, and victory flying towards her, to crown her with laurel; and the inscription, C. Panfa. C. F. C. N. See Morel. Fam. Rom.

⁸ Rumor increbuit, ambos opera ejus occisos: ut Antonio fugato, Repub. Consulibus orbata, solus victores exercitus occuparet. Panfæ quidem adeo suspecta mors fuit, ut Glyco Medicus custoditus sit, quasi venenum vulneri incidisset. Suet. Aug. 11. Dio. l. 46. 317. App. p. 572.

⁹ Tibi Glycona Medicum Panfæ—diligentissime commendo; audimus eum venisse in suspicionem Torquato de morte Panfæ, custodiri ut Parricidam. Nihil minus credendum, &c. Rogo te & quidem valde rogo, eripias eum ex custodia.—Ad Brut. 6.

¹⁰ Cæsaris vero pueri mirifica indoles virtutis. Utinam tam facile eum florentem & honoribus & gratia regere ac tenere possimus, ut adhuc tenuimus! est omnino illud dif-

facilius: sed non diffidimus. Persuasum est enim adolescenti, & maxime per me, ejus opera nos esse salvos: & certe, nisi is Antonium ab urbe avertisset, periissent omnia. Ad Brut. 3.

¹¹ Te, cognita Senatus auctoritate, in Italiam adducere exercitum: quod ut faceres, idque maturares, magnopere desiderabat Respublica. Ad Brut. 10.

¹² A. d. v. Kalend. Maias cum de iis, qui hostes judicati sunt, bello persequendis, sententiæ dicerentur, dixit Servilius etiam de Ventidio, & ut Cassius persequeretur Dolabellam. Cui cum essem assensus, decrevi hoc amplius, ut tu, si arbitrare utile—persequerere bello Dolabellam, &c. Ad Brut. 5. it. 15.

¹³ Suspisor illud minus tibi probari, quod a tuis familiaribus—non probatur, quod ut Ovanti introire Cæsari liceret, decreverim. Ad Brut. 15.

¹⁴ Ep. fam. 10. 34.

¹⁵ Ibid. 33.

¹⁶ Ib. 11.

¹⁷ Mihi enim si contigisset, ut prior occurrerem Antonio, non mehercule horam constitisset: tantum ego & mihi confido, & sic perculsus illius copias, Ventidique Mulionis castra despicio. Ib. 18.

¹⁸ Cum & Lepido omnes Imperatores forent meliores, & multis Antonius, dum erat sobrius. Vell. Pat. 2. 63.

¹⁹ Ep. fam. 11. 12.

²⁰ Ibid. 13.

²¹ Quod si me Cæsar audiisset, atque Apenninum transisset, in tantas angustias Antonium compulisset, ut inopia potius quam ferro conficeretur. Sed neque Cæsari imperari potest, nec Cæsar exercitui suo: quod utrumque pessimum est.—ib. 10.

²² Vid. Appian. l. 3. p. 573. it. Hist. Rom. par Castron & Rouillé. T. 17. l. 4. p. 433, &c.

²³ There is an original Medal still remaining, that gives no small confirmation to this notion; and was struck probably at Rome, either by Panfa himself, upon his marching out towards Modena, or by the Senate soon after Panfa's death, in testimony of the strict union, that subsisted between him and D. Brutus Albinus. For, on the one side, there is the Head of a Silenus, as it is called, or rather of Pan, which is frequent on Panfa's coins, with the inscription also of his name, C. Panfa: and on the other, Albinus Bruti. F. with two right hands joined, holding a Caduceus, as an emblem of the strictest amity and concord. — See Famil. Vibia, in Vaillant, or Morel. —

²⁴ Dio. l. 47. p. 340.

²⁵ Ad Brut. 2.

²⁶ App. l. 4. 699. Dio. l. 47. 356. Val. Max. 4. 6.

²⁷ Valetudinem Porciæ meæ tibi curæ esse, non miror. Ad Brut. 17.

²⁸ Ibid. 9.

²⁹ Sed quamvis liceat absentis rationem haberi, tamen omnia sunt præsentibus faciliora—ad Brut. 5.

³⁰ Ego autem, cum ad me de Ciceronis abs te discessu scripsisses, statim extrusi tabellarios, litterasque ad Ciceronem ut etiam si in Italiam venisset, ad te rediret. Nihil enim mihi jucundius, illi honestius. Quamquam aliquoties ei scripseram, sacerdotum comitia, mea summa contentione in alterum annum esse rejecta. &c. Ad Brut. 14. vid. iq. 5, 6, 7.

³¹ Ep. fam. 12, 13. 15. App. l. 4. 625. Dio. l. 47. 344.

³² In primis rogo te, ad hominem ventosissimum Lepi-

dum mittas, ne bellum nobis redintegrare possit. Antonio sibi conjuncto. — Mihi persuasissimum est, Lepidum recte factum nunquam — Plancum quoque confirmetis, oro; quem spero, pulso Antonio, Reipub. non defuturum. — Ep. fam. 11. 9.

³² Antonius ad Lepidum proficiscitur, ne de Planco quidem spem adhuc abiecit, ut ex libellis suis animadverti, qui in me inciderunt. Ib. 11.

³³ Cum sim cum tironibus egentissimis. Ib. 19.

³⁴ Alere jam milites non possum. Cum ad Rempub. liberandam accessi, H. S. mihi fuit pecuniæ c c c c amplius. Tantum abest ut meæ rei familiaris liberum sit quidquam, ut omnes jam meos amicos ære alieno obstrinxerim. — Septenium numerum nunc legionum alo, qua difficultate, tu arbitrare. Non, si Varronis thesauros haberem, subsistere sumptui possem. Ib. 10.

³⁵ Ep. fam. 11. 19.

³⁶ Legionem Martiani & quartam negant, qui illas norunt, ulla conditione ad te posse perducī. Pecuniæ, quam desideras, ratio potest haberi, eaque habebitur — ego plus quam feci, facere non possum. Te tamen, id quod spero, omnium maximum & clarissimum videre cupio. Ib. 14.

³⁷ Ep. fam. 10. 15.

³⁸ At Laterensis, vir sanctissimus, suo chirographo mittit mihi litteras, in eisque desperans de se, de exercitu, de Lepidi fide, querensque se destitutum: in quibus aperte denunciat, videam ne fallar: suam fidem solutam esse; Reipub. ne desim. — Ib. 21.

³⁹ Ep. fam. 10. 23.

⁴⁰ Ibid. 35.

⁴¹ Ibid. 10. 24.

⁴² Lepidus tuus affinis, meus familiaris prid. Kal. Quint.

sententiis omnibus hostis a Senatu judicatus est; ceterique qui una cum illo a Repub. defecerunt: quibus tamen ad sanitatem redeundi ante Kal. Sept. potestas facta est, Ep. fam. 12. 10.

⁴³ Ad Brut. 12.

⁴⁴ Ibid. 13.

⁴⁵ Sororis tuæ filiis quam diligenter consulam, spero te ex matris & ex fororis litteris cogniturum, &c. ib. 15. it. 18.

⁴⁶ His litteris scriptis te Consulem factum audivimus; tum vero incipiam proponere mihi Rempub. justam & jam suis nitentem viribus, si isthuc videro. Ad Brut. 4.

⁴⁷ Illudimur, Brute, cum militum deliciis, tum Imperatoris insolentia. Ib. 10.

⁴⁸ Plutar. in Cic.

⁴⁹ Ad Brut. 10.

⁵⁰ Consulatum vigesimo ætatis anno invasit, admotis hostiliter ad urbem legionibus, missisque, qui sibi exercitus nomine deposcerent. Cum quidem cunctante Senatu, Cornelius Centurio, princeps legationis, rejecto sagulo, ostendens gladii capulum, non dubitasset in curia dicere; hic faciet, si vos non feceritis. Sueton. Aug. c. 26.

⁵¹ Sextilem mensẽ e suo cognomine nominavit, magis quam Septembrem, in quo erat natus, quia hoc sibi & primus Consulatus, &c. Suet. Aug. 31.

⁵² Appian. 3. 581.

⁵³ Cum ego sensissem, de iis qui exercitus haberent, sententiam ferri oportere, iidem illi, qui solent, reclamant. Itaque excepti etiam estis, me vehementer repugnante — itaque cum quidam de Collegis nostris agrariam curationem ligurent, disturbavi rem, totamque integram vobis reservavi. Ep. fam. 11. 21. it. 20. 23.

⁵⁴ Dio. l. 46. 318. Suet. Aug. 12.

⁵⁵ Laudandum adolescentem, ornandum, tollendum. Which last word signifies, either to raise to honors, or take away life.

⁵⁶ Ep. fam. 11. 20.

⁵⁷ Ibid. 21.

⁵⁸ Vell. Pat. 2. 62. Sueton. Aug. c. 12.

⁵⁹ Vell. Pat. 2. 64. App. l. 3. 581. Max. 9. 13.

⁶⁰ Senec. Ep. 82. 543. Dio. l. 46. 325. Val.

⁶¹ App. l. 3. 586. Dio. 46. 322.

⁶² Quamobrem advola, obsecro — hortare idem per litteras Cassium. Spes libertatis nusquam nisi in vestrorum castrorum principiis est. Ad Brut. 10.

⁶³ Subveni igitur, per Deos idque quam primum; tibi-que persuade, non te Idibus Martiis, quibus servitutem a tuis civibus repulisti, plus profuisse patriæ, quam, si mature veneris, profuturum. Ib. 14.

⁶⁴ Ad Brut. 18.

⁶⁵ Ep. Fam. 12. 10.

⁶⁶ Tuum consilium vehementer laudo, quod non prius exercitum Apollonia Dyrrhachioque movisti, quam de Antonii fuga audisti, Bruti eruptione, populi Romani victoria. Ad Brut. 2.

⁶⁷ De Bruto autem nihil adhuc certi. Quem ego, quem-admodum præcipis, privatis litteris ad bellum commune vocare non desino. Ep. Fam. 11. 25. it. 26.

⁶⁸ De sumtu, quem te in rem militarem facere & fecisse dicis, nihil sane possum tibi opitulari, propterea quod & orbus Senatus, Consulibus amissis, & incredibiles angustiae pecuniæ publicæ, &c. Ep. Fam. 12. 30.

⁶⁹ At Perseo Rege devicto Paullus, cum Macedonicis opibus veterem atque hereditariam Urbis nostræ paupertatem

eo usque fatiaffet, ut illo tempore primum populus Romanus
tributi præstandi onere se liberaret. — Val. Max. 4. 3.
it. Plin. Hist. N. 33. 3.

70 Pro Sextio. 47.

71 Ὁ μὲν Κισσιῶν ἀμετασχεπὶς, καθάπερ ἐς τὴν ἀγωνιστὴν οἱ
μονομαχεῖντες, ἐς μόνον τὸν πόλεμον ἀφώρρα. App. l. 4. 667.

72 Ὁ δὲ Βρεῖτῶν ὅππῃ γίνοντο, καὶ Φιλοδεσμῶν ἢ καὶ Φιλήκων, αἵ τε
καὶ Φιλοσοφίας ἐκ ἀγενῶς. Ibid.

73 Plutarch. in Bruto.

74 Mirabiliter, mi Brute, lætor, mea consilia, measque
sententias a te probari, de Decemviris, de ornando adoles-
cente. Ep. Fam. 11. 14. it. 20.

75 — Non concesserim, quod in illo non tuli, sed ne
patri quidem meo, si reviviscat, ut, patiente me, plus
legibus ac Senatu possit, ad Brut. 16. sed dominum, ne
parentem quidem, majores nostri voluerunt esse. Ib. 17.

76 Ego certe — cum ipsa re bellum geram, hoc est cum
regno, & imperiis extraordinariis & dominatione & potentia,
— ad Brut. 17.

77 Ad Att. 6. 1. 3.

78 Publius Valerius Messala Corvinus, of whom Cicero here
gives so fine a character, was one of the noblest as well as
the most accomplished persons of his age, who lived long
afterwards the general favorite of all parties, and a principal
ornament of Augustus's court. Being in arms with Brutus,
he was proscribed of course by the Triumvirate, yet was
excepted soon after by a special edict; but refused the
benefit of that grace, and adhered to the cause of liberty,
till he saw it expire with his friend. After the battle of
Philippi, the troops that remained, freely offered them-
selves to his command; but he chose to accept peace, to
which he was invited by the Conquerors, and surrendered

himself to Antony, with whom he had a particular acquaintance. When Cæsar was defeated not long after by S. Pompey on the coast of Sicily, being in the utmost distress and danger of life, he committed himself with one domestic to the fidelity of Messala; who instead of revenging himself on one, who had so lately proscribed and set a price upon his head, generously protected and preserved him. He continued still in the friendship of Antony, till the scandal of Antony's life, and slavish obsequiousness to Cleopatra, threw him wholly into the interests of Cæsar, by whom he was declared Consul in Antony's place, greatly intrusted in the battle of Actium, and honored at last with a triumph, for reducing the rebellious Gauls to their obedience. He is celebrated by all writers, as one of the first orators of Rome; and having been the disciple of Cicero, was thought by some to excel even his master, in the sweetness and correctness of his style, preserving always a dignity, and demonstrating his nobility, by the very manner of his speaking. To the perfection of his eloquence he had added all the accomplishments of the other liberal arts; was a great admirer of Socrates, and the severer studies of Philosophy, yet an eminent patron of all the Wits and Poets of those times. Tibullus was the constant companion of all his foreign expeditions, which he celebrates in his Elegies; and Horace in one of his odes, calls for his choicest wines, for the entertainment of so noble a guest. Yet this polite and amiable man, impaired by sickness, and worn out at last by age, is said to have outlived his senses and memory, till he had forgotten even his very name. See App. p. 611. 736. Tacit. Dial. 18. Quintil. 10. 1 Tibul. Eleg. lib. 1. 7. Hor. Carm. 3. 21. Plin. Hist. N. 7. 24.

⁷⁹ Ad Brut. 15.

** Ad Brut. 16.

N. B. There is a passage indeed in Brutus's Letter to Atticus, where he intimates a reason for his complaint against Cicero, which was certainly a just one, if the fact of which he complains had been true; that Cicero had reproached Casca with the murder of Cæsar, and called him an assassin. I do not know, says he, what I can write to you but this, that the ambition and licentiousness of the boy has been inflamed, rather than restrained by Cicero, who carries his indulgence of him to such a length, as not to refrain from abuses upon Casca, and such, as must return doubly upon himself, who has put to death more Citizens, than one, and must first own himself to be an Assassin, before he can reproach Casca, with what he objects to him.

Ep. ad Brut. 17. Manutius professes himself unable to conceive, how Cicero should ever call Casca a murderer; yet cannot collect any thing less from Brutus's words. But the thing is impossible, and inconsistent with every word, that Cicero had been saying, and every act, that he had been doing from the time of Cæsar's death: and in relation particularly to Casca, we have seen above, how he refused to enter into any measures with Octavius, but upon the express condition of his suffering Casca to take quiet possession of the Tribunate: it is certain therefore, that Brutus had either been misinformed, or was charging Cicero with the consequential meaning of some saying, which was never intended by him; in advising Casca perhaps to manage Octavius, in that height of his power, with more temper and moderation, lest he should otherwise be provoked to consider him as an Assassin, and treat him as such: for an intimation of that kind would have been sufficient to the fierce spirit of Brutus, for taking it as a direct condemnation

of Casca's act of stabbing Cæsar, to which Cicero had always given the highest applause.

³¹ Vid. Cluver. Ital. Antiq. l. 1. c. 28. p. 187.

³² App. l. 4. init. Dio. p. 326. Plut. in Anton. & Cicero. Vell. Pat. 2. 65.

³³ Reipub. vicem delebo, quæ immortalis esse debet; mihi quidem quantum reliqui est? ad Brut. 10. Iréev ergo in castra? millies mori melius, huic præsertim ætati: ad Att. 14. 22. sed abesse hanc ætatem longe a sepulchro negant oportere. Ib. 16. 7.

³⁴ Plutar. in. Cicer. Vell. Pat. 2. 66.

³⁵ Restitit aliquandiu Collegis, ne qua fieret proscripcio, sed inceptam utroque acerbius exercuit, &c. Suet. Aug. 27.

³⁶ Nihil tam indignum illo tempore fuit, quam quod aut Cæsar aliquem proscribere coactus est, aut ab illo Cicero proscripcus est. Vell. Pat. 2. 66.

³⁷ Appian. l. 4. 610. Dio. l. 47. 330.

³⁸ Spoliata, quam tueri non poterat, dignitas. Vell. Pat. 2. 8.

³⁹ Cremutius Cordus ait, Ciceroni, cum cogitasset, numne Brutum an Cassium, an S. Pompeium peteret, omnia displicuisse præter mortem. Senec. Suafor. 6.

⁴⁰ Tædium tandem eum & fugæ & vitæ cepit; regressusque ad superiorem villam, quæ paullo plus mille passibus a mari abest, moriar inquit in patria, sæpe servata. Liv. Fragn. apud Senec. Suafor. 1. vid. it. Plutar. Cic.

⁴¹ Satis constat servos fortiter fideliterque paratos fuisse ad dimicandum: ipsum deponi lecticam, & quietos pati, quod fors iniqua cogeret, jussisse. Liv. Fragment. Ibid.

⁴² Ea sarcina, tanquam opimis spoliis alacer in urbem reversus est. Neque ei scelestum portanti onus succurrit,

illud se caput ferre, quod pro capite ejus quondam peroraverat. Val. Max. 5. 3.

⁹³ Cæterorumque cædes privatos luctus excitaverunt; illa una communem — Cremutius Cordus, apud Senec. Civitas lacrymas tenere non potuit, quum recifum Ciceronis caput in illis suis Roftris videretur. L. Flor. 4. 6.

⁹⁴ Vid. Plutar. in Cic. Vell. Pat. 2. 64. Liv. Fragn. apud Senec. Appian. l. 4. 601. Dio, l. 47. p. 330. Pighii Annal. ad A. U. 710.

NOTES

TO SECTION XII.

¹ Sæpe Clodio Ciceronem expellenti & Antonio occidenti, videmur irasci. Sen. de ira. 2. 2.

Κικέρων ——— Φεύγων εἰς ἴδιον χωρίον, ὃ καὶ ἱστορίαν τῶδε τῷ πατρὶς εἶδον.

² Orabunt causas melius, etc. Æn. 6. 849.

³ — T. Livius — Cn. Pompeium tantis laudibus tulit, ut Pompeianum eum Augustus appellaret. Tacit. Ann. 4. 34.

⁴ Si quis tamen virtutibus vitia pensarit, vir magnus, acer, memorabilis fuit, & in cujus laudes sequendas Cicerone laudatore opus fuerit. Liv. Fragment. aq. Senec. Suafor. 6.

⁵ Plutar. vit. Cicer. There is another story of the same kind recorded by Macrobius, to show Augustus's moderation with regard also to Cato: that Augustus being one

day

day in the house, which had belonged to Cato, where the master of it, out of compliment to his great guest, took occasion to reflect on Cato's perverseness, he stopped him short by saying, that he who would suffer no change in the constitution of his City, was a good citizen, and honest man: but by this character of Cato's honesty, he gave a severe wound to his own, who not only changed but usurped the government of his country. Macrob. Saturn. 2. 4.

⁶ Vell. Pat. 2. 66.

⁷ Facundiæ, Latiarumque literarum parens — atque — omnium triumphorum lauream adepte majorem, quanto plus est ingenii Romani terminos in tantum promovisse, quam Imperii. Plin. Hist. 7. 30.

Qui effecit, ne quorum arma viceramus, eorum ingenio vinceremur. Vell. P. 2. 34.

⁸ Lamprid. vit. Alex. Sever. c. 31.

⁹ Quem arbitror, si Christianam philosophiam didicisset, in eorum numero censendum fuisse, qui nunc ob vitam innocenter pieque transactam, pro Divis honorantur. Erasim. Ciceroniana vers. finem.

¹⁰ Ei quidem facies decora ad senectutem, prosperaque permanfit valetudo. Afriq. Poll. apud Senec. Suasor. 6.

¹¹ Cum recreandæ voculæ causa, mihi necesse esset ambulare. Ad. Att. 2. 23. Plutar. in vit.

¹² Cum quidem biduum ita jejunos fuisssem, ut ne aquam quidem gustaram. Ep. fam. 7. 26. vid. Plutar.

¹³ Adhibenda munditia non odiosa, neque exquisita nimis; tantum quæ fugiat agrestem & inhumanam negligentiam. Eadem ratio est habenda vestitus: in quo sicut in plerisque rebus, mediocritas optima est. De offic. 1. 36.

¹⁴ Ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore, & filiola, & mellito Cicerone consumitur. Ad Att. 1. 18.

¹⁵ Nam puer festivus, anagnostes noster, Sositheus decesserat, meque plus quam servi mors debere videbatur, commoverat. Ad Att. 1. 12.

¹⁶ Ubi illa sancta amicitia? si non ipse amicus per se amatur toto pectore. de leg. 1. 18. quam si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligimus, non erat ista amicitia, sed mercatura quædam utilitatum suarum. De Nat. Deor. 1. 44.

¹⁷ Cum omnibus virtutibus me affectum esse cupiam, tamen nihil est quod malim, quam me & gratum esse & videri. Est enim hæc una virtus non solum maxima, sed etiam mater virtutum omnium — quæ potest esse jucunditas vitæ sublatis amicitiiis? quæ porro amicitia potest esse inter ingratos? Pro Planc. 33. de Fin. 2. 22.

¹⁸ Nam quod ita consueris pro amicis laborare, non jam sic sperant abs te, sed etiam sic imperant tibi familiares. Ep. fam. 6. 7.

¹⁹ Est enim ulciscendi & puniendi modus. Atque haud scio, an satis sit, eum, qui laceflerit, injuriæ suæ poenitere. De off. 1. 11. nihil enim laudabilius, nihil magno viro dignius, placabilitate & clementia. ibid. 25.

Cum parcere vel lædere potuissem, ignoscendi quærebam causas, non puniendi occasiones. — Fragment. Cic. ex Marcellino. —

Neque vero me poenitet mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere. Pro C. Rabir. Post. 12.

²⁰ Doctissimorum hominum familiaritates, quibus semper domus nostra floruit, & Principes illi, Diodotus, Philo, Antiochus, Posidonius, a quibus instituti sumus. De Nat. Deor. 1. 3.

Eram cum Diodoto Stoico; qui cum habitavisset apud me, mecumque vixisset, nuper est domi meæ mortuus. Brut. 433.

²¹ Cum bene completa domus est tempore matutino, cum ad forum stipati gregibus amicorum descendimus — ad Att. 1. 18.

Mane salutamus domi bonos viros multos — ubi salutatio defluxit, litteris me involvo — Ep. fam. 9. 20. Cum salutationi nos dedimus amicorum — abdo me in Bibliothecam. Ep. fam. 7. 28.

Post horam quartam molesti cæteri non sunt. Ad Att. 2. 14.

²² Nunc quidem propter intermissionem forensis operæ, & lucubrationes detraxi & meridiationes addidi, quibus uti antea non solebam. De Div. 2. 58.

²³ Ego autem, existimes quod lubet, mirifice capior facetiis, maxime nostratibus — Ep. fam. 9. 15. Nec id ad voluptatem refero, sed ad communitatem vitæ atque victus, remissionemque animorum, quæ maxime sermone efficitur familiari, qui est in conviviis dulcissimus — ib. 24. convivio delector. Ibi loquor quod in solum, ut dicitur, & gemitum etiam in risus maximos transfero. ib. 26.

²⁴ — Suavis est & vehementer sæpe utilis jocus & facetiæ — multum in causis persæpe lepore & facetiis profici vidi. De Or. 2. 54.

Quæ risum judicis movendo & illos tristes solvit affectus, & animum ab intentione rerum frequenter avertit, & aliquando etiam reficit, & a satietate vel a fatigatione renovat — Quintil. 1. 6. c. 3.

²⁵ Noster vero non solum extra judicia, sed in ipsis etiam orationibus habitus est nimius risus affectator — ibid. vid. Plutar.

²⁶ Ais enim, ut ego discefferim, omnia omnium dicta in me conferri — Ep. fam. 7. 32. it. 9. 16.

²⁷ Liber iste, quem mihi misisti, quantum habet declarationem amoris tui? primum, quod tibi facitum videtur quicquid ego dixi, quod aliis fortasse non item: deinde, quod illa, sive faceta sunt, sive sic fiunt, narrante te, venustissima. — Ep. fam. 15. 21.

²⁸ Audio Cæsarem, cum volumina jam confecerit *ἀποθεσμεύων*, si quod afferatur pro meo, quod meum non sit, rejicere solere — hæc ad illum cum reliquis actis perferuntur; ita enim ipse mandavit. Ep. fam. 9. 16.

²⁹ Utinam libertus ejus Tiro, aut alius quisquis fuit, qui tres hac de re libros edidit, parcius dictorum numero indulgisset — & plus judicii in eligendis, quam in congerendis studii adhibuisset — Quintil. 1. 6. c. 3.

³⁰ Qui tamen nunc quoque, ut in omni ejus ingenio, facilius quid rejici, quam quid adjici possit, invenient. Ibid. vid. etiam Macrobi. Sat. 2. 1.

³¹ Quodque temporis in prædiolis nostris, & belle ædificatis, & satis amœnis consumi potuit, in peregrinatione consumimus — ad. Att. 16. 3. cur ocellos Italiæ, villulas meas non video? ib. 6.

³² Ego accepi in Diverforiolo Sinuessano, tuas litteras. Ad Att. 14. 8.

³³ Idque etiam in Villa sua Tusculana, quæ postea fuit Ciceronis, Sylla pinxit. Plin. Hist. Nat. 22. 6.

³⁴ Ego Tusculanis pro Aqua Crabra vectigal pendam, quia a Municipio fundum accepi — Con. Rull. 3. 2.

³⁵ Quæ mihi antea signa misisti, — ea omnia in Tusculanum deportabo — Ad Att. 1. 4. Nos ex omnibus laboribus & molestiis uno illo in loco conquiescimus. ib. 5. Nos Tusculano ita delectamur, ut nobismet ipsis tum denique, cum illo venimus, placeamus. ib. 6.

The situation of this Tusculan House, which had been built

perhaps by Sylla, confirms what Seneca has observed of the Villas of all the other great Captains of Rome, Marius, Pompey, Cæsar; that they were placed always on hills, or the highest ground that they could find; it being though more military, to command the view of the country beneath them, and that houses so situated had the appearance of a camp, rather than a Villa — Senec. Epist. 51. But this delightful spot is now possessed by a Convent of Monks, called Grotta Ferrata, where they still show the remains of Cicero's columns and fine buildings, and the ducts of water that flowed through his gardens.

³⁶ Ego ex magnis caloribus non enim meminimus majores, in Arpinati, summa cum amœnitate fluminis, me refeci ludorum diebus. Ad Quint. 3. 1.

³⁷ Plin. Hist. Nat. l. 31. 2.

This Villa was afterwards an Imperial Palace; possessed by the Emperor Hadrian, who died and was buried in it; where he is supposed to have breathed out that last and celebrated adieu to his little pallid, frightened, fluttering Soul;

(Animula vagula, blandula.
Hospes, Comesque corporis,
Quæ nunc abibis in loca,
Pallidula, rigidula, nudula,
Nec, ut soles, dabis jocos.

Ælii Spartian. Vit. Hadr. 25.)

which would have left him with less regret, if, from Cicero's habitation on earth, it had known the way to those regions above, where Cicero probably still lives, in the fruition of endless happiness. (Ubi nunc agat anima Ciceronis, fortasse non est humani judicii pronunciare : me certe non

admodum adversum habi-turi sint inferendis calculis , qui sperant illum apud Superos quietam vitam agere — Erasmi, Proem. in Tusc. Quæst. ad Joh. Ulatten.)

³⁸ Extat hodie M. Ciceronis , in illa paupertate , & quod magis mirum est , illo ævo emptæ H. S. X. — Plin. Hist. N. 13. 15. nullius ante Ciceronianam vetustior memoria est. ib. 16.

³⁹ Parva sunt , quæ defunt nostris quidem moribus , & ea sunt ad explicandum expeditissima , modo valeamus. Ad Quint. 2. 15.

⁴⁰ Ego in cistophoro in Asia habeo ad H. S. bis & vices , hujus pecuniæ permutatione fidem nostram facile tuebere. Ad Att. 11. 1.

⁴¹ Maximas audio tibi , L. Luculle , pro tua eximia liberalitate , maximisque beneficiis in tuos , venisse hæreditates. pr. Flacc. 34.

⁴² Multas enim hæreditates , nulla alia re , quam bonitate est consecutus , Vit. Attic. 21.

⁴³ Ad Att. 2. 20. 11. 2. pro Mil. 18.

⁴⁴ Hæreditates mihi negasti venire — ego enim amplius H. S. ducenties acceptum hæreditatibus retuli — me nemo , nisi amicus , fecit hæredem — te is , quem tu vidisti nunquam — Phil. 2. 16.

⁴⁵ Cum vita fuerit integra , nec integra solum sed etiam casta. Erasmi. Epist. ad Jo. Ulatten.

⁴⁶ Declarasti verum esse id , quod ego semper sensi , neminem alterius , qui suæ confideret , virtuti invidere. Phil. 10. 1. vid. Plutar.

⁴⁷ Me vero nihil istorum ne juvenem quidem movit unquam , ne nunc senem. Ep. fam. 9. 26.

⁴⁸ Mirifice Cærellia , studio videlicet philosophiæ flagrans , describit a tuis : istos ipsos de finibus habet — ad Att. 13. 21. Cærelliæ facile fatisfeci ; nec valde laborare visa est : &

si illa, ego certe non laborarem — ib. 15. 1. it. 12. 51. 14.
19. Fam. 13. 72. Quintil. 6. 3. Dio. 303.

⁴⁹ Utinam moderatius secundas res, & fortius adversas ferre potuisset! namque utræque cum venerant ei, mutari eas non posse rebatur. Afin. Poll. apud Sen. Suafor. 6.

⁵⁰ Qua in re, Cicero, vir optime ac fortissime, mihi que merito & meo nomine & Reipub. carissime, nimis credere videris spei tuæ — Brut. ad Cic. 4.

⁵¹ Nam si quisquam est timidus in magnis periculosisque rebus, semperque magis adversos rerum exitus metuens, quam sperans secundos, is ego sum: & si hoc vitium est, eo me non carere confiteor. Ep. fam. 6. 14.

⁵² Parum fortis videbatur quibusdam: quibus optime respondit ipse, non se timidum in suscipiendis, sed in providendis periculis: quod probavit morte quoque ipsa, quam præstantissimo suscepit animo. Quintil. 1. 12. 1.

⁵³ Nunc quoniam laudis avidissimi semper fuimus. Ad Att. 1. 15. Quin etiam quod est subinane in nobis, & non αὐτοδδοξον, bellum est enim, sua vitia nosse ib. 2. 17. Sum etiam avidior, quam satis est, gloriæ. Ep. fam. 9. 14.

⁵⁴ Et quoniam hoc reprehendis, quod solere me dicas de me ipso gloriosius prædicare — Pro Dom. 35.

⁵⁵ Si quidem gloria est illustris ac pervagata multorum & magnorum vel in suos, vel in patriam, vel in omne genus hominum fama meritorum — Pro Marcel. 8.

⁵⁶ Si quisquam fuit unquam remotus & natura, & magis etiam, ut mihi quidem sentire videor, ratione atque doctrina, ab inani laude & sermonibus vulgi, ego profecto is sum. — Ep. fam. 15. 4.

Est enim gloria — consentiens laus bonorum; incorrupta vox bene judicantium de eccellente virtute: ea virtuti resonat

tanquam imago : quæ quia recte factorum plerumque comes est, non est bonis viris repudianda. Tusc. quæst. 3. 2.

Qui autem bonam famam bonorum, quæ sola vera gloria nominari potest, expetunt, aliis otium quærere debent & voluptates, non sibi. Sudandum est his pro communibus commodis, ad eundæ inimiciæ, subeundæ sæpe pro Repub. tempestates. Cum multis audacibus, improbis, nonnunquam etiam potentibus, dimicandum. Pro Sext. 66.

Carum esse civem, bene de Repub. mereri, laudari, coli, diligere, gloriosum est; quare ita gubernare Rempub. ut natum esse te cives tui gaudeant: sine quo nec beatus, nec clarus quisquam esse potest. Phil. 1. 14.

⁵⁷ Neque quisquam nostrum in Reipub. periculis, cum laudè ac virtute versatur, quin spe posteritatis, fructuque ducatur. Pro C. Rabir. 10.

⁵⁸ Mihi detur ille puer, quem laus excitet, quem gloria juvet. Hic erit alendus ambitu — in hoc desidiâ nunquam verebor. Quintil. 1. 3.

⁵⁹ — Posteris an aliqua cura nostri, nescio. Nos certe meremur, ut sit aliqua, non dico, ingenio, id enim superbum; sed studio, sed labore, sed reverentia posterum. Plin. Ep.

⁶⁰ Sed tamen ex omnibus præmiis virtutis, si esset habenda ratio præmiorum, amplissimum esse præmium gloriam. Esse hanc unam, quæ brevitatem vitæ posteritatis memoria consolaretur. — Pro Mil. 35.

⁶¹ Vigesima annus est, cum omnes scelerati me unum petunt. Phil. 12. 10. 6. 6.

At plerumque illud quoque non sine aliqua ratione fecit. — Ut illorum, quæ egerat in Consulatu frequens commemoratio, possit videri non gloriæ magis quam defensionis data — plerumque contra inimicos atque obtrectatores plus vindicat sibi; erant enim tuenda, cum objicerentur. Quintil. 11. 1.

⁶² Quis unquam audivit, cum ego de me nisi coactus ac necessario dicerem? — dicendum igitur est id, quod non dicerem nisi coactus: nihil enim unquam de me dixi sublatius asciscendæ laudis causa potius, quam criminis depellendi. — pro Dom. 35, 36.

⁶³ Potest quisquam vir in rebus magnis cum invidia versatus, satis graviter contra inimici contumeliam, sine sua laude respondere? —

Quamquam si me tantis laboribus pro communi salute perfunctum efferret aliquando ad gloriam in refutandis maledictis improborum hominum animi quidam dolor, quis non ignosceret? — de Haruf. resp. 8.

⁶⁴ Si, cum cæteri de nobis silent, non etiam nosmet ipsi tacemus, grave. Sed si lædimur, si accusamur, si in invidiam vocamur, profecto concedetis, ut nobis libertatem retinere liceat, si minus liceat dignitatem. Pro Syll. 29.

⁶⁵ Cum ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quædam, conformatioque doctrinæ, tum illud nescio quod præclarum ac singulare folere existere. Pro Arch. 7.

⁶⁶ M. Cicero in libro, qui inscriptus est de Jure civili in artem redigendo, verba hæc posuit — A. Gell. 1. 22. M. Tullius non modo inter agendum nunquam est destitutus scientia juris, sed etiam componere aliqua de eo cœperat. Quintil. 12. 3. At M. Tullium, non illum habemus Euphranorem, circa plurium artium species præstantem, sed in omnibus, quæ in quoque laudantur, eminentissimum. Ibid. c. 10.

⁶⁷ Quantum cæteris ad suas res obeundas, quantum ad festos dies ludorum celebrandos, quantum ad alias voluptates, & ipsam requiem animi & corporis conceditur temporum: quantum alii tribuunt tempestivis conviviis: quantum denique aleæ, quantum pilæ, tantum mihi egomet ad hæc studia recolenda sumfero — pro Arch. 6.

Cui fuerit ne otium quidem unquam otiosum. Nam quas tu commemoras legere te solere orationes, cum otiosus sis, has ego scripsi ludis & feriis, ne omnino unquam essem otiosus. Pro Planc. 27.

⁶⁹ Ita quicquid conficio aut cogito, in ambulationis fere tempus conféro. Ad Quint. 3. 4. Nam cum vacui temporis nihil haberem, & cum recreandæ voculæ causa mihi necesse esset ambulare, hæc dictavi ambulans. Ad Att. 2. 23.

⁷⁰ Cum hæc scribebam ante lucem. Ad Quint. 3. 2. 7. Ante lucem cum scriberem contra Epicureos, de eodem oleo & opera exaravi nescio quid ad te, & ante lucem dedi. Deinde cum, somno repetito, simul cum sole experrectus essem. — Ad Att. 13. 38. Hæc ad te scripsi apposita secunda mensa. ib. 14. 6. 21. 15. 13. Hoc paullulum exaravi ipsa in turba matutinæ salutationis. Ad Brut. 1. 2. 4.

⁷¹ See the fragments of his Letters in the Editions of his works.

⁷² Mearum Epistolarum nulla est συγγραφή. Sed habet Tiro instar septuaginta. Ad Att. 16. 5.

⁷³ Quæ qui legat non multum desideret historiam contextam eorum temporum; sic enim omnia de studiis principum vitiis ducum, ac mutationibus Reipub. perscripta sunt, ut nihil in his non appareat. Corn. Nep. vit. Att. 16.

⁷⁴ Epistolas vero quotidianis verbis texere solemus. Ep. Fam. 9. 21.

⁷⁵ Quicquid in buccam venerit. Ad Att. 7. 10. 14. 7. In reproaching Antony for publishing one of his Letters to him, How many jests, says he, are often found in private Letters, which, if made public, might be thought foolish and impertinent? Phil. 2. 4.

⁷⁶ Ut facile existimari possit prudentiam quodammodo esse divinationem. Non enim Cicero ea solum, quæ vivo se

acciderunt, futura prædixit, sed etiam, quæ nunc usu veniunt, cecinit, ut Vates. Corn. Nep. 16.

⁷⁶ An objection may possibly be made to my character of these letters, from a certain passage in one of them, addressed to a Proconsul of Africa, wherein he intimates, that there was a private mark agreed upon between them, which, when affixed to his Letters would signify, what real friends he himself laid upon them, and what degree of influence he desired them to have with his friend. (Ep. fam. 13. 6.) But that seems to relate only to the particular case of one man, who having great affairs in Africa, was likely to be particularly troublesome both to Cicero and the Proconsul; whose general concerns, however, he recommends in that Letter with the utmost warmth and affection. But if he had used the same method with all the other Proconsuls and foreign Commanders, it seems not only reasonable, but necessary, that a man of his character and authority, whose favor was perpetually solicited by persons of all ranks, should make some distinction between his real friends, whom he recommended for their own sake, and those, whose recommendations were extorted from him by the importunity of others: which was frequently the case, as he himself declares in these very Letters. Your regard for me, says he, is so publicly known, that I am importuned by many for recommendations to you. But though I give them sometimes to men of no consequence, yet for the most part, it is to my real friends. Again, Our friendship and your affection to me is so illustrious, that I am under a necessity of recommending many people to you: but though it is my duty to wish well to all, whom I recommend; yet I do not live upon the same foot of friendship with them all, &c. Ep. fam. 13. 70, 71,

⁷⁷ Lætariis, quod honoribus ejus insistam, quem æmulari in studiis cupio. Plin. Ep. 4. 8.

⁷⁸ Prusenses, domine, balneum habent & fordidum & vetus, id itaque indulgentia tua restituere desiderant. Ep. 1. 10. 34.

Quorum ego supplicium distuli, ut te conditorem disciplinæ militaris, firmatoremque, consulerem de modo pœnæ lb. 38.

Tu, domine, despice an instituendum putes collegium Fabrorum, duntaxat hominum CL. lb. 42.

⁷⁹ Cicero in Admirandis posuit, &c. Plin. Hist. N. 31. 2. Quod admirandis suis inferuit. M. Cicero. ibid: c. 4. In monumentis M. Ciceronis invenitur: Unguenta gratiora esse, quæ terram, quam quæ crocum sapiant. Hist. N. 13. 3. 17. 5.

⁸⁰ Postulatur a te jamdiu, vel flagitatur potius Historia: sic enim putant, te illam tractante, effici posse, ut in hoc etiam genere Græciæ nihil cedamus—abest enim historia litteris nostris—de Leg. 1, 2, 3.

⁸¹ De Orator. 2. 15.

⁸² Postea vero quam Triumvirali proscriptione consumptus est, passim qui oderant, qui invidebant, qui æmulabantur, adulatores etiam præsentis potentiae, non responsurum invaserunt. Quint. 12. 10.

⁸³ Sed ego verear, ne me non satis deceat, quod decuit M. Tullium—Ep. 1. 5. 3.

⁸⁴ In carminibus utinam pepercisset, quæ non desierunt carpere maligni. Quint. 11. 1.

⁸⁵ Euseb. Chronic.

⁸⁶ Adjicis M. Tullium mira benignitate Poetarum ingenia fovisse. Plin. Ep. 3. 15. Ut ex familiari ejus L. Accio Poeta audire sum solitus. (Brut. 197.) Lucretii poemata,

ut scribis, lita sunt multis luminibus ingenii, ut multæ ta-
men artis. Ad Quint. 2. 11. Vid. ad. Att. 9. 16.

²⁷ Disertissime Romuli nepotum,
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis;
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, pessimus omnium poeta
Tanto pessimus omnium poeta
Quanto tu optimus omnium patronus.

Catull. 47.

²⁸ At oratio—ita universa sub principe operis sui erupit
Tullio; ut delectari ante eum paucissimis, mirari vero ne-
minem possis—Vell. Pat. 1. 17.

²⁹ Demosthenem igitur imitemur. O Dii boni! quid quasi
nos aliud agimus, aut quid aliud optamus?—Brut. 417.

M. Tullius, in quem pulcherrimum illud elogium est;
Demosthenes tibi præripuit, ne esses primus Orator; tu illi,
ne solus. Ad Nepotian. de vita Clericor. Tom. 4. Edit.
Bened.—

³⁰ Huic diversa virtus quæ rifum judicis movendo — ple-
rique Demostheni facultatem hujus rei defuisse credunt, Ci-
ceroni modum—nec videri potest noluisse Demosthenes,
cujus pauca admodum dicta — ostendunt, non displicuisse illi
jocos, sed non contigisse—mihi vero—mira quædam videtur
in Cicerone fuisse urbanitas — (Quintil. l. 6. 3. ib. 10. 1.
Longin. de Sublim. c. 34.) Ut pro L. Flacco, quem re-
petundarum reum joci opportunitate de manifestissimis crimi-
nibus exemit — &c. Macrob. Sat. 2. 1.

³¹ Constat nec Ciceroni quidem obtrectatores defuisse,
quibus inflatus & tumens, nec satis pressus, supra modum
exultans, & superfluens, & parum Atticus videretur, &c.
Tacit. Dialog. 18. Vid. Quintil. 12. 1.

⁹² Mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt, tenues & lucidos & significantes, sed quadam eloquentiæ frugalitate contentos, ac manum semper intra pallium continentes. Quintil. 12. c. 10.

⁹³ Sic Sallustio vigente, amputatæ sententiæ, & verba ante expectatum cadentia, & obscura brevis, fuere pro cultu. L. Sen. Epist. 114.

⁹⁴ Itaque nobis monendi sunt ii, — qui aut dici se desiderant Atticos, aut ipsi Attice volunt dicere, ut mirentur Demosthenem maxime — eloquentiamque ipsius viribus, non imbecillitate sua, metiantur. Nunc enim tantum quisque laudat, quantum se posse sperat imitari. Orator. 248. Vid. Tusc. Quæst. 2. 1.

⁹⁵ Sed ad Calvum revertamur, qui — metuens ne vitiosum colligeret, etiam verum sanguinem deperdebat. Itaque ejus oratio nimia religione attenuata, doctis & attente audientibus erat illustris; a multitudine autem & a foro, cui nata eloquentia est, devorabatur. Brut. 410.

Itaque nunquam de bono Oratore & non bono doctis hominibus cum populo dissensio fuit — &c. ibid. 297.

⁹⁶ At cum isti Attici dicant, non modo a corona, quod est ipsum miserabile, sed etiam ab Advocatis relinquuntur. Ib. 417.

⁹⁷ Apud posteros vero id consecutus, ut Cicero jam non hominis, sed eloquentiæ nomen habeatur. Quintil. 10. 1.

⁹⁸ Illi autem, qui Platonis instituto in Academia, quod est alterum gymnasium, cœtus erant & sermones habere soliti, e loci vocabulo nomen habuerunt. Academ. 1. 4.

N. B. This celebrated place, which Serv. Sulpicius calls the noblest Gymnasium of the world, took its name from one Academus, an ancient Hero, who possessed it in the time of the Tyndaridæ. But famous as it was, it was

purchased afterwards for about one hundred pounds, and dedicated to the Public, for the convenience of walks and exercises for the Citizens of Athens; and was gradually improved and adorned by the rich who had received benefit or pleasure from it, with plantations of groves, stately porticoes, and commodious apartments, for the particular use of the Academic School; where several of them are said to have spent their lives, and to have resided so strictly, as scarce ever to have come within the City. Ep. fam. 4. 12. Plut. in Theseo. 15. Diog. Laert. in Plato. §. 7. Plut. de Exil. 603.

⁹⁹ Socrates—id quod constat inter omnes, primus a rebus occultis, & ab ipsa natura involutis—avocavisse philosophiam & ad vitam communem adduxisse, ut de virtutibus & vitiis, omninoque de bonis rebus & malis quæreret, &c. ibid. vid. it. Tusc. Quæst. 5. 4.

¹⁰⁰ E quibus nos id potissimum consecuti sumus, quo Socratem usum arbitrabamur; ut nostram ipsi sententiam tegeremus, errore alios levaremus; & in omni disputatione, quid esset simillimum veri quæreremus. Tusc. Quæst. 5. 4. it. 1. 4.

¹⁰¹ Socrates enim percunctando atque interrogando elicere solebat opiniones eorum, quibuscum differebat—de Fin. 2. 1.

¹⁰² Illam autem Socraticam dubitationem de omnibus rebus, & nulla adfirmatione adhibita consuetudinem discendi reliquerunt. Ita facta est, quod minime Socrates probabat, ars quædam Philosophiæ, & rerum ordo & descriptio disciplinæ—Academ. 1. 4.

¹⁰³ Sed idem fons erat utrifque, & eadem rerum expendarum, fugiendarumque partitio. (Acad. 1. 4. 6. 8.)

Peripateticos & Academicos, nominibus differentes, re congruentes. *Ib.* 2. 5.

¹⁰⁴ Arcefilas primum, ex variis Platonis libris, sermonibusque Socraticis hoc maxime eripuit, nihil esse certi, quod aut sensibus aut animo percipi possit — de Orat. 3. 18.

¹⁰⁵ Non pertinacia sed earum rerum obscuritate, quæ ad confessionem ignorantiae adduxerant Socratem, & — omnes pæne veteres; qui nihil cognosci, nihil percipi, nihil sciri posse dixerunt; angustos sensus; imbecillos animos; brevia curricula vitæ; in profundo veritatem demersam; opinionibus & institutis omnia teneri; nihil veritati relinqui; deinceps omnia tenebris circumfusa esse dixerunt. *Acad.*

1. 13.

¹⁰⁶ Hanc Academiam novam appellant; — quæ usque ad Carneadem perducta, qui quartus ab Arcefila fuit, in eadem Arcefilæ ratione permanlit — (*Academ.* 1. 13.) Ut hæc in philosophia ratio contra omnia differendi, nullamque rem aperte judicandi, profecta a Socrate, repetita ab Arcefila, confirmata a Carneade, usque ad nostram viguit ætatem (*de Nat. Deor.* 1. 5.) Hinc hæc recentior Academia emanavit, in qua existit divina quadam celeritate ingenii, dicendique copia Carnadeas — *De Orat.* 3. 18.

¹⁰⁷ Neque enim Academici, cum in utramque differunt partem, non secundum alteram vivunt. *Quintil.* 1. 12. 1.

¹⁰⁸ *De Offic.* 2. 2.

¹⁰⁹ *De Nat. Deor.* 1. 5.

¹¹⁰ *Academ.* 2. 3.

N. B. This sketch of the principles of the Academy, may enable us to decide that famous contest among the Critics, about the reading of the following passage in Cicero's

treatise

treatise on the nature of the Gods. (l. 1. 1.) De qua tam variae sunt doctissimorum hominum, tamque discrepantes sententiae, ut magno argumento esse debeat, causam, id est, principium philosophiae esse, scientiam, (Inscientiam;) prudenterque Academicos a rebus incertis assensionem cohibuisse. The question is, whether we should read scientiam. or inscientiam: the greatest part of the editions and MSS gives us the first; but Aldus Manutius and Dr. Davies prefer the second; which I take to be the true reading. For Cicero's meaning in this place is, from the dissensions of the learned on a subject of so great importance, to illustrate a fundamental maxim of his sect, that the natural obscurity of things, and man's consciousness of his ignorance was the first cause or incitement to the study of Philosophy. Plato had expressed the same sentiment before him, where he says, that to wonder at things was the common affection of a Philosopher, and what alone gave rise, or a beginning to Philosophy itself. (in Theætet. p. 155. Edit. Serr.) whence Cicero draws this inference, which he frequently inculcates in other parts of his works, that the Academy therefore acted prudently in withholding it's assent, and maintaining, that there was no such thing as Science, or absolute certainty within the reach of man. If this then be the sense of the passage, as it appears evidently to be, it necessarily requires Inscientiam to make it consistent—See the translation of L'Abbé D'Olivet, and his notes on the place, and Edit. Davies. Cantab.

¹¹¹ Vid Sext. Empirici, Pyrrhon. Hypotyp. A. Gell.

II. 5.

¹¹² —μέλλον εἰς πάντα τιμήσιν τὸ μηδὲν ἄγαν, ἐν Ἀκαδημία

γινώσκουσιν; § 1. πρ. in lib. de Ei apud Delph. 387. it. lib. primo frigido. fin.

¹¹³ Academico Sapienti ab omnibus cæterarum Sectarum — secundæ partes dantur — ex quo potest probabiliter confici, eum recte primum esse suo iudicio, qui omnium cæterorum iudicio, sit secundus. Fragment. Academ. ex Augustin.

¹¹⁴ De Nat. Deor. 1. 1. 3. Academ. 2. 3. 1. 13.

¹¹⁵ Neque nostræ disputationes quicquam aliud agunt, nisi ut, in utramque partem differendo, eliciant & tanquam exprimant aliquid, quod aut verum sit, aut ad id quam proxime accedat. Academ. 2. 3.

¹¹⁶ Relictam a te, inquit, veterem jam, tractari autem novam — (ib. 4.) Ultra enim quo progrediar, quam ut verisimilia videam, non habeo: certa dicent hi, qui & percipi ea posse dicunt, & se sapientes profitentur (Tusc. Quæst. 1. 9.) Sed ne in maximis quidem rebus, quidquam adhuc inveni firmitus, quod tenerem, aut quo iudicium meum dirigerem, quam id, quodcumque mihi quam simillimum veri videretur, cum ipsum illud verum in occulto lateret. Orator. fin.

¹¹⁷ Cujus in libris nihil affirmatur, & in utramque partem multa differuntur, de omnibus quæritur nihil certi dicitur. Academ. 1. 13.

¹¹⁸ Itaque mihi semper Academix consuetudo, de omnibus rebus in contrarias partes differendi, non ob eam causam solum placuit, quod aliter non posset quid in quaque re verisimile sit inveniri, sed etiam quod esset ea maxima dicendi exercitatio — (Tusc. Quæst. 2. 3. vid. Quintil. 12. 2.) Ego autem fateor, me oratorem, si modo sim, aut etiam quicumque sim, non ex Rhetorum offi-

cinis, sed ex Academiae spatii extitisse. (Orator. sub. init.) Nos ea philosophia plus utimur, quæ peperit dicendi copiam. Procem. Paradox.

¹¹⁹ Quam nunc propedum orbam esse in Græcia intelligo—nam si singulas disciplinas percipere magnum est, quanto majus omnes? quod facere iis necesse est, quibus propositum est, veri reperiendi causa, & contra omnes philosophos, & pro omnibus dicere. — De Nat. Deor.

I. 5.

¹²⁰ Diog. Laert. de Arcefila. —

DIOGENES LAERTIUS, and some later writers, speak of a third or middle Academy between the old and the New, in which they are commonly followed by the moderns, who make Plato the Founder of the old; Arcefilas of the Middle; Carneades of the New. (See Stanley's Lives of the Philosoph. in Carneades.) But there was no real ground for such a distinction: since Cicero never mentions any other, but the old and the new; and expressly declares the last to have subsisted under that denomination, down to his own days, as well under Carneades, as Arcefilas: and so far from splitting them into three Academies, Cicero's master Philo maintained constantly in his books, that there never was in reality any more than one; grounding his argument on what I have observed above; the similar nature and genius of the two. Acad.

I. 4. Perturbatricem autem harum omnium rerum Academicam, hanc ab Arcefila & Carneade recentem, exoremus ut fileat. De Leg. I. 13.

¹²¹ Judicis est semper in causis verum sequi; Patroni, nonnunquam verisimile, etiam si minus sit verum defendere: quod scribere, præsertim cum de Philosophia scriberem, non

auderem, nisi idem placeret gravissimo Stoicorum Panætio.
De Offic. 2. 14.

¹²² Sed errat vehementer, si quis in orationibus nostris, quas in judiciis habuimus, auctoritates nostras consignatas se habere, arbitratur. Pro A. Cluent. 50.

¹²³ Quintil. 1. 11. 1.

¹²⁴ Though his Orations are not always the proper vouchers of his opinions, yet they are the best testimonies that can be alledged for the truth of facts: especially those, which were spoken to the Senate or the People; where he refers to the acts and characters of persons then living, before an audience, that was generally as well acquainted with them as himself: and it is in such cases chiefly, that I lay any great stress upon them.

¹²⁵ Nam cum otio langueremus, & is esset Reipub. status ut eum unius consilio atque cura gubernari necesse esset, primum ipsius Reipub. causa philosophiam, nostris hominibus explicandam putavi: magni existimans interesse ad decus & ad laudem civitatis, res tam graves, tamque præclaras latinis etiam litteris contineri. De Nat. Deor. 1. 5. it. Acad. 1. 5. Tusc. Quæst. 1. 1. De Finib. 1. 3, 4.

¹²⁶ Ut enim modo dixi, omnibus fere in rebus, & maxime in Physicis, quid non sit, citius, quam quid sit, dixerim. De Nat. Deor. 1. 21. Acad. 2. 39.

¹²⁷ De Nat. Deor. 2. 45. Acad. 2. 38, 39.

¹²⁸ Nec Deus ipse — alio modo intelligi potest, nisi mens soluta quædam & libera, segregata ab omni concretionem mortali, omnia sentiens & movens; ipsaque prædita motu sempiterno. Tusc. Quæst. 1. 27. Sed omnes gentes, una lex & sempiterna & immortalis continebit, unusque erit quasi Magister, & Imperator omnium Deus — Fragm. 1. 3. de Repub. —

Ut porro firmissimum hoc adferri videtur, cur Deos esse

credamus, quod nulla gens tam fera — cujus mentem non imbuerit Deorum opinio — omni autem in re consensus omnium gentium lex naturæ putanda est — Tusc. quæst. 1. 14. Hæc igitur & talia innumerabilia cum cernimus; possumusne dubitare, quin his præsit aliquis vel effector, (si hæc nata sunt, ut Platoni videtur,) vel, si semper fuerunt, (ut Aristoteli placet) moderator tanti operis & muneris. ib. 28. Id est primum, quod inter omnes, nisi admodum impios, convenit, mihi quidem ex animo exuri non potest, esse Deos. Nat. Deor. 3. 3. Esse præstantem aliquam, æternamque naturam, & eam suspiciendam, admirandamque hominum generi, pulchritudo mundi, ordoque rerum cœlestium cogit confiteri. de Divin. 2. 72. Quæ quanto consilio gerantur, nullo consilio assequi possumus. De Nat. Deor. 2. 38.

¹²⁹ De maxima autem re, eodem modo; divina mente atque natura mundum universum atque maximas ejus partes administrari — de Fin. 4. 5. Quam vim animum esse dicunt mundi, eandemque esse mentem sapientiamque perfectam; quem Deum appellant, omniumque rerum, quæ sunt ei subjæctæ, quasi prudentiam quandam, procurantem cœlestia maxime, deinde in terris ea, quæ pertinent ad homines. Academ. 1. 8. vid. Nat. Deor. 1. 2. 44. 2. 66. 3. 36.

¹³⁰ Quod quidem ni ita se haberet, ut animi immortales essent, haud optimi cujusque animus maxime ad immortalitatem niteretur. Cato. 23. Num dubitas, quin specimen naturæ capi debeat ex optima quaque natura? — Tusc. quæst. 1. 14. Sic mihi persuasi, sic sentio, cum tanta celeritas animorum sit, tanta memoria præteritorum, futurorumque prudentia, tot artes, tot scientiæ, tot inventa, non posse eam naturam, quæ res eas contineat, esse mortalem: cumque semper agitetur animus, &c. Cato 21. Tusc. Quæst. 1. 23. 25, 26, &c. de Amicit. 4.

¹³¹ Zenoni Stoico animus ignis videtur. (Tusc. Quæst. 1. 9.) Stoici autem usuram nobis largiuntur, tanquam cornicibus; diu mansuros aiunt animos, semper negant — qui, quod in tota hac causa difficillimum est, fuscipiant, posse animum manere corpore vacantem: illud autem, quod non modo facile ad credendum est, sed eo concessio quod volunt, consequens idcirco, non dant, ut, cum diu permanferit, ne intereat. Ib. 1. 31, 32.

¹³² Ibid. 10.

¹³³ Ib. 27.

¹³⁴ Nec vero de hoc quisquam dubitare posset, nisi idem nobis accideret diligenter de animo cogitantibus, quod his sæpe usu venit, qui acriter oculis deficientem solem intuerentur, ut aspectum omnino amitterent, &c. Tusc. Quæst. 1. 30.

¹³⁵ Ibid. 21. de Amicit. 4.

¹³⁶ Ibid. 30.

¹³⁷ Dic, quæso, num te illa terrent? triceps apud inferos Cerberus? Cocyti fremitus? transvectio Acherontis? — adeone me delirare censes ut ista credam? — ib. 1. 5, 6. 21. Quæ anus tam excors inveniri potest, quæ illa, quæ quondam credebantur, apud inferos portenta extimescat? De Nat. Deor. 2. 2.

¹³⁸ Ordinar ab Haruspicina, quam ego Reipub. causa, communisque religionis, colendam censeo. De divin. 2. 12. Nam & majorum instituta tueri sacris cæremoniisque retinendis sapientis est. Ib. 72. De Leg. 2. 12. 13. —

N. B. There is a reflection in Polybius, exactly conformable to Cicero's sentiments on this subject. The greatest Advantage, says he, which the Roman Government seems to have over other states, is in the opinion publicly entertained by them about the Gods; and that very thing which

is so generally decried by other mortals, sustained the Republic of Rome; I mean, Superstition. For this was carried by them to such a height, and introduced so effectually both into the private lives of the Citizens, and the public affairs of the City, that one cannot help being surprised at it. But I take it all to have been contrived for the sake of the populace. For if a society could be formed of wise men only, such a scheme would not be necessary: but since the multitude is always giddy, and agitated by illicit desires, wild resentments, violent passions; there was no way left of restraining them, but by the help of such secret terrors and tragical fictions. It was not therefore without great prudence and foresight, that the ancients took care to instil into them these notions of the Gods and infernal punishments, which the moderns, on the other hand, are now rashly and absurdly endeavouring to extirpate. Polyb. l. 6. p. 497.

¹³⁹ Cum omnis Populi Romani religio in sacra & in Auspicia divisa sit, tertium adjunctum sit, si quid prædictionis causa ex portentis & monstris Sibyllæ interpretes, Haruspicesve monuerunt. De Nat. Deor. 3. 2.

¹⁴⁰ — Cur Sacris Pontifices, cur auspiciis Augures præfunt? ib. 1. 44. Est autem boni Auguris, meminisse maximis Reipub. temporibus præsto esse debere, Jovique optimo maximo se consiliarium atque administrum datum — de Leg. 3. 19.

¹⁴¹ Omnibus Magistratibus auspicia — dantur, ut multos inutiles comitiatus, probabiles impedirent moræ: sæpe enim populi impetum injustum auspiciis Dii immortales represserunt. De Leg. 3. 12.

¹⁴² Duo sunt enim divinandi genera, quorum alterum artis est, alterum naturæ — est enim vis & natura quædam,

quæ cum observatis longo tempore significationibus, tum aliquo instinctu, inflatuque divina futura. — De Div. 1. 6. Vid. it. ib. 18.

¹⁴³ Quem irridebant Collegæ tui, eumque tum Pisidam, tum Soranum Augurem esse dicebant. Ib. 47.

The Pisidians were a barbarous people of the lesser Asia; famous for their superstitious observation of the Auspices, or the divination by the flight of birds. De Divin. 1. 41, 42.

¹⁴⁴ Sed est in collegio vestro inter Marcellum & Appium, optimos Augures, magna dissensio: — cum alteri placeat, auspicia ista ad utilitatem Reipub. composita; alteri disciplina vestra quasi divinare prorsus posse videatur. De Leg. 2. 13.

¹⁴⁵ Illo libro Augurali, quem ad me amantissime scriptum, suavissimum misisti. Ep. Fam. 3, 4.

¹⁴⁶ Non enim sumus ii nos Augures, qui avium, reliquorumque signorum observatione futura dicamus: & tamen credo Romulum, qui urbem auspicato condidit, habuisse opinionem, esse in providendis rebus augurandi scientiam. Errabat multis in rebus Antiquitas, &c. De Divin. 2. 33.

¹⁴⁷ Sed credo Deos sparsisse animos in corpora humana, ut essent qui terras tuerentur, quique cœlestium ordinem contemplantes imitarentur eum vitæ modo & constantia, &c. Cato 21. Nam cum cæteras animantes adjecisset ad pastum, solum hominem erexit, ad cœlique quasi cognationis, domiciliique pristini conspectum excitavit. de Leg. 1. 9. Ipse autem homo ortus est ad mundum contemplandum & imitandum, nullo modo perfectus, sed est quædam particula perfecti. Nat. Deor. 2. 14. 56.

¹⁴⁸ Sed etiam modestiam quandam cognitio rerum cœlestium adfert iis, qui videant, quanta sit etiam apud Deos moderatio, quantus ordo; & magnitudinem animi, Deorum opera & facta cernentibus; justitiam etiam, cum cognitum

habeas, quod sit summi Rectoris & Domini numen, quod consilium, quæ voluntas; cujus ad naturam apta ratio vera illa & summa lex a Philosophis dicitur. — De Fin. 4, 5.

Nos legem bonam a mala, nulla alia nisi naturæ norma dividere possumus. Nec solum jus & injuria natura dijudicantur, sed omnino omnia honesta ac turpia; nam & communis intelligentia nobis notas res efficit, easque in animis nostris inchoat, ut honesta in virtute ponantur, in vitiis turpia. Ea autem in opinione existimare, non in natura posita, dementis est. De Leg. 1. 16. Erat enim ratio profecta a rerum natura; & ad recte faciendum impellens, & a delicto avocans; quæ non tum demum incipit lex esse, cum scripta est, sed tum, cum orta est: orta autem simul est cum mente divina: quamobrem lex vera, atque princeps, apta ad jubendum & ad vetandum, recta est ratio summi Jovis, &c. De Leg. 2. 4, 5. &c.

¹⁴⁹ Hanc igitur video sapientissimorum fuisse sententiam, legem neque hominum ingeniis excogitatem, nec Scitum aliquod esse populorum, sed æternum quiddam, quod universum mundum regeret, imperandi, prohibendique sapientia, &c. Ib. &c.

¹⁵⁰ Fragment. lib. 3. de Repub. ex Lactantio.

¹⁵¹ De Legib. 1. 23.

¹⁵² Quæ volumina ejus ediscenda non modo in manibus habenda quotidie, nosti. Præf. ad Hist. Nat.

¹⁵³ Præsertim cum sex libris, tanquam predibus, me ipsum obstrinxerim; quos tibi tam valde probari gaudeo. Ad Att. 6. 1. Ego audebo legere unquam, aut attingere eos libros, quos tu dilaudas, si tale quid fecero? Ibid. 2.

¹⁵⁴ Offic. 3. 5, 6. 17.

¹⁵⁵ Quid aliis accidat nescio; me legentem sic afficere solet M. Tullius, præsertim ubi de bene vivendo differit,

ut dubitare non possim, quin illud pectus, unde ista prodierunt, aliqua divinitas occuparit. *Erasm. Ep. ad Jon. Ulattenum.*

¹⁵⁶ Sæpissime & legi & audiui, nihil mali esse in morte, in qua si resideat sensus, immortalitas illa potius, quam mors ducenda est: sin sit amissus, nulla videri miseria debeat, quæ non sentiat. *Ep. Fam. 5. 16.* Ut hoc saltem in maximis malis boni consequamur, ut mortem, quam etiam beati contemnere debeamus, propterea quod nullum sensum esset habitura, nunc sic affecti, non modo contemnere debeamus, sed etiam optare. *Ib. 21.* Sed hæc consolatio levis; illa gravior, qua te uti spero, ego certe utor: nec enim dum ero, angar ulla re, cum omni vacem culpa; & si non ero, sensu omnino carebo. *Ib. 6. 3.* Deinde — si jam vocer ad exitum vitæ non ab ea Rep. avellar, qua carendum esse doleam, præsertim cum id sine ullo sensu futurum sit. *Ib. 4.* Una ratio videtur, quicquid evenerit, ferre moderate, præsertim cum omnium rerum mors sit extremum. *Ib. 21.* Sed de illa — fors viderit; aut si quis est, qui curet Deus. *Ad Att. 4. 10.*

N. B. By this illustration of Cicero's moral principles we the force of that rule, which he frequently prescribes, learn of following Nature, as the sure and unerring guide of Life. *De Legib. 1. 6 de Senect. 2. de Amic. 5.* by which he means that law or will of God, displayed in the nature of things; not, as some are apt to interpret him, the dictates of our unruly passions, which are falsely called natural; being the motions only of vitiated appetites, and the creatures of habit not of nature; the gratification of which, as he tells us, is more contrary to nature, and consequently more to be avoided, than poverty, pain, or even death itself. *Offic. 3. 5, 6.*

¹⁵⁷ This will appear to be a very probable supposition, when we recollect, that the generality of the Roman Nobility, and of Cicero's friends were of the Epicurean sect; and particularly the family of Torquatus, to whom two of these very letters are addressed. — Accurate quondam a. L. Torquato, homine omni doctrina erudito, defensa est Epicuri sententia de voluptate, a meque ei responsum. De Fin. 1. 5.

¹⁵⁸ Quod si in hoc erro, quod animos hominum immortales esse credam, lubenter erro. Nec mihi hunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo. Cato. 23. Geram tibi morem, & ea, quæ vis, ut potero, explicabo: nec tamen quasi Pythius Apollo, certa ut sint & fixa quæ dixerō: sed ut homunculus unus e multis, probabilia conjectura sequens. Tusc. Quæst. 1. 9.

¹⁵⁹ From this general view of Cicero's religion, one cannot help observing, that the most exalted state of human reason is so far from superseding the use, that it demonstrates the benefit of a more explicit revelation: for though the natural law, in the perfection, to which it was carried by Cicero, might serve for a sufficient guide to the few, such as himself, of enlarged minds and happy dispositions, yet it had been so long depraved and adulterated by the prevailing errors and vices of mankind, that it was not discoverable even to those few, without great pains and study; and could not produce in them at last any thing more than a hope, never a full persuasion; whilst the greatest part of mankind, even of the virtuous and inquisitive, lived without the knowledge of a God, or the expectation of a futurity; and the multitude in every country was left to the gross idolatry of the popular worship. When we reflect on all this we must

needs see abundant reason to be thankful to God, for the divine light of his Gospel: which has revealed at last to babes, what was hidden from the wise; and without the pains of searching, or danger of mistaking, has given us not only the hope, but the assurance of happiness; and made us not only the believers, but the heirs of immortality.

¹⁶⁰ Sic tibi, mi Pæte, persuade, me dies & noctes nihil aliud agere, nihil curare, nisi ut mei cives salvi liberique sint. Ep. Fam. 1. 24.

¹⁶¹ Quem quidem ille versum vel brevitate vel veritate, tanquam ex Oraculo mihi quodam effatus videtur, &c. vid. Fragm. de Repub. l. 5.

¹⁶² Ut gubernatori cursus secundus — sic huic moderatori Reip. beata civium vita proposita est, &c. vid. ibid. —

¹⁶³ Quæ harmonia a Musicis dicitur in cantu, ea est in civitate concordia, artissimum atque optimum omni in Repub. vinculum incolumitatis, &c. ibid. l. 2.

¹⁶⁴ Nam — si senatus dominus sit publici consilii — possit, ex temperatione juris, cum potestas in populo, auctoritas in Senatu sit, teneri ille moderatus & concors civitatis status. De Leg. 3. 12. it. ib. 17.

¹⁶⁵ Plut. de Damade, in vit. Demost. p. 851. Edit. Par.

¹⁶⁶ Sapientem gratia nunquam moveri, nunquam cujusdam delicto ignoscere: neminem misericordem esse, nisi stultus; viri non esse, neque exorari, neque placari; omnia peccata esse paria — nec minus delinquere eum, qui gallum gallinaceum, cum opus non fuerit, quam eum qui patrem suffocaverit: sapientem nihil opinari, nullius rei poenitere, nulla in re falli, sententiam mutare nunquam. Pro. Muræ, 29.

¹⁶⁷ Dicit enim tanquam in Platonis πολιτεία, non tanquam in Romuli fæce, sententiam. Ad Att. 2. 1. p. 178.

¹⁶⁸ Pompeium & Cæsarem, quorum nemo alterum offendere audebat, nisi ut alterum demereretur, Cato simul provocavit. Sen. Ep. 104.

¹⁶⁹ In repub. ita est versatus ut semper optimarum partium & esset, & existimaretur; neque tamen se civilibus fluctibus committeret — Corn. Nep. vit. Att. 6.

¹⁷⁰ Nunquam enim præstantibus in Repub. gubernanda viris laudata est in una sententia perpetua permanſio: sed ut in navigando tempeſtati obſequi artis eſt, etiamſi portum tenere non queas; cum vero id poſſis mutata velificatione aſſequi, ſtultum eſt eum tenere curſum cum periculo quem ceperis, potius quam, eo commutato, quo velis tandem pervenire, &c. Ep. Fam. 1. 9.

¹⁷¹ Neminem unquam eſt hic ordo amplexus honoribus & beneficiis ſuis, qui ullam dignitatem præſtabiliorem ea, quam per vos eſſet adeptus, putarit. Nemo unquam huic potuit eſſe princeps, qui maluerit eſſe popularis. De Provin. Conſular. 16. it. Phil. 5. 18.

¹⁷² Sed contentio tamdiu ſapiens eſt, quamdiu aut proficit aliquid, aut ſi non proficit, non obest civitati: volumus quædam, contendimus, experti ſumus, non obtenta ſunt. Pro. Corn. Balbo. 27.

Sic ab hominibus doctis accepimus, non ſolum ex malis eligere minima oportere; ſed etiam excerpere ex his iſſis ſi quid ineſſet boni. De Off. 1. 1.

¹⁷³ Non enim eſt idem, ferre ſi quid ferendum eſt, & probare ſi quid probandum non eſt. Ep. Fam. 9. 6.

¹⁷⁴ Præclara igitur conſcientia ſuſtentor, cum cogito me de Repub. aut meruiſſe optime cum potuerim, aut certe nunquam niſi divine cogitaſſe. Ad Att. 10. 4.

¹⁷⁵ Nullum locum prætermitto monendi, agendi, providendi; hoc denique animo sum, ut si in hac cura atque administratione, vita mihi ponenda sit, præclare actum mecum putem. Ep. Fam. 9. 24.

¹⁷⁶ Sed plane animus, qui dubiis rebus forsitan fuerit infirmior, desperatis, confirmatus est multum. Ep. Fam. 5. 21.

¹⁷⁷ Ciceronem filium quæ res Consulem fecit, nisi pater? Senec. de Benef. 4. 30. Nam virtutes omnes, aberant; Stupor & vitia aderant. Lipsii Not. ad locum.

¹⁷⁸ Quo in bello cum te Pompeius alæ alteri præfecisset, magnam laudem & a summo viro, & ab exercitu consequere, equitando, jaculando, omni militari labore tolerando.

— Offic. 2. 13.

¹⁷⁹ Plutar. in vit. Cicer.

¹⁸⁰ — Ad Ciceronem ita scripsisti, ulli ut neque severius, neque temperatius scribi potuerit, nec magis quam quemadmodum ego maxime vellem. Ad Att. 13. 1. it. ib. 16. 1. 15. Plutar. in Cic.

¹⁸¹ Cæteri præclara scribunt. Leonidas tamen retinet illud suum adhuc, summis vero laudibus Herodes — Ad Att. 15, 16. Gratissimum, quod polliceris Ciceroni nihil defuturum; de quo mirabilia Messala, ib. 17.

¹⁸² Ep. Fam. 12. 16. vid. it. 14.

¹⁸³ A Cicerone mihi Litteræ fane πεπωμένοι, & bene longæ. Cætera autem vel fingi possunt: πινθη litterarum significat doctiorem. Ad Att. 14. 7. Mehercule ipsius litteræ sic & φιλοσοφως, & εὐπινῶς scriptæ, ut eas vel in acroasi audeam legere: quo magis illi indulgendum puto. Ib. 15. 17. vid. Ib. 16.

¹⁸⁴ Ep. Fam. 16. 21.

¹⁸⁵ Appian. p. 619. 713.

¹⁸⁶ Nimirum hanc gloriam auferre Cicero voluit interfectori patris sui, Antonio. Is enim ante eum avidissime apprehenderat hanc palmam; edito etiam volumine de sua ebrietate. Plin. Hist. Nat. 14. 22.

¹⁸⁷ Appian. p. 619. —

¹⁸⁸ Vid. And. Morell. Thesaur. Numism. inter Numm. Consul. Coltzii. Tab. 33. 4.

These superintendents of the public coinage were called Treviri, or Triumviri Monetales, and in Medals and old Inscriptions are described thus; III. VIR. A. A. A. F. F. that is, Auro, Argento, Ære Flando, Feriundo. Their number had always been three, till J. Cæsar, as it appears from several medals, enlarged it to four: whence in the coin of Cicero, just mentioned, we find him called. IIII. VIR. There was another Magistrate also of lower rank at Rome, called Treviri Capitales, who tried and judged all capital crimes among foreigners and slaves, or even Citizens of inferior condition: in allusion to which, Cicero has a pleasant joke, in one of his Letters to Trebatius, when he was attending Cæsar in his wars against the Treviri, one of the most fierce and warlike nations of Gaul; I admonish you, says he, to keep out of the way of those Treviri: they are of the Capital kind, I hear: I wish rather, that they were the coiners of gold and silver. — Ep. Fam. 7. 13.

¹⁸⁹ Plutar. in Cic. Dio. p. 456. Appian. p. 619. 672.

¹⁹⁰ Corona quidem nulla fuit graminea nobilior — nunquam nisi in desperatione suprema contigit ulli; nisi ab universo exercitu servato decreta — eadem vocatur Obsidionalis — dabatur hæc viridi e gramine, decerpto inde ubi obsessos servasset aliquis — Ipsum Augustum cum M. Cicerone

Consulem, idibus Septembribus Senatus Obsidionali donavit, &c. vid. Plin. Hist. N. 22. c. 3, 4, 5, 6.

¹⁹¹ Qui nihil ex paterno ingenio habuit, præter urbanitatem. M. Senec. Suafor. 6.

¹⁹² Marcoque Agrippæ a temulento scyphum impactum. Plin. Hist. N. 14. 22.

¹⁹³ M. Senec. Suafor. 6.

¹⁹⁴ Dio, p. 333. Appian. 601. Plutar. in Cic.

¹⁹⁵ Atticus, cum Ciceronis intima familiaritate uteretur, amicissimus esset Bruto; non modo nihil iis indulgit ad Antonium violandum, sed e contrario familiares ejus ex urbe profugientes, quantum potuit, texit — ipsi autem Fulviæ, cum litibus distineretur — sponsor omnium rerum fuerit. — Itaque ad adventum Imperatorum de foro decesserat, timens proscriptionem — Antonius autem — ei, cum requisisset, ubinam esset, sua manu scripsit, ne timeret, statimque ad se veniret — ac ne quid periculum incideret — præsidium ei misit. Corn. Nep. in vit. Attici 10.

¹⁹⁶ Atque harum nuptiarum, non enim est celandum, conciliator fuit Antonius. Ibid. 12. Nata est autem Attico neptis ex Agrippa. Hanc Cæsar vix aniculum, Tiberio Claudio Neroni Drusilla nato, privigno suo despondit. Quæ conjunctio necessitudinem eorum sanxit. Ib. 19.

¹⁹⁷ Nomen Attici perire Ciceronis Epistolæ non sinunt. Nihil illi profuisset gener Agrippa, & Tiberius progener, & Drusus pronepos: inter tam magna nomina taceretur, nisi Cicero illum applicuisset. Senec. Ep. 21.

I N D E X.

A

ACADEMY, a School of Philosophy at Athens: an account of its name, origin and situation, Vol. III. Page 327. *Note* 98. its doctrines, 328. New Academy, its distinction from the old, 329. it's principles and method of philosophizing, 330. kept the proper medium between the Stoic and the Sceptic, 332. the most rational of all sects, 333. best adapted to the profession of an Orator, 334. almost deserted in Cicero's time; — why? *ibid.* the notion of a third or middle Academy groundless, 335. *Note* 120. the Academic principles the best calculated for practical life; compared with those of the Stoics, and the Epicureans, 354 &c.

Aculeo, C. married Cicero's aunt. I. 2. His two Sons bred up with Cicero, I. 8.

Adoption, the conditions and effects of it, I. 294, 295.

Ædiles, the nature and duties of their office. I. 77. often ruin themselves by the expense of their shows, 78.

Ædileship or *Tribunate*, a necessary step to the superior dignities, I. 74.

Æschillus of *Cnidos*, an eminent Rhetorician, attended Cicero in his travels, I. 44.

Æsopus, the Tragedian, applies several passages of his parts in acting, to the case of Cicero, I. 389.

Afranius, L. Conf. his character, I. 277.

Agrarian Laws; some account of them, I. 151.

Agriculture, the most liberal employment in old Rome, I. 6.

Ahenobarbus; L. *Domitius*, repulsed from the Consulship by the *Triumvirate*, II. 65.

Alaudæ; the name of a Legion raised by Cæsar, an account of it, III. 86. *Note* 145.

Vol. IV.

Y

INDEX.

- Albinovanus, M. Tullius*, a friend of Clodius, accuses P. Sextius of public violence, II. 42.
- Allobroges*, their Ambassadors solicited to enter into Catiline's plot, I. 198. are examined in the Senate, 201.
- Amanus*, a mountainous part of Cilicia, subdued by Cicero, II. 176.
- Antiochus*, Philosopher of the old Academy, with whom Cicero lodged at Athens, I. 42.
- Antiochus* King of Comagene; his petition to the Senate rejected by Cicero's influence, II. 83. sends notice to Cicero that the Parthians had passed the Euphrates, 165.
- Antonius, C.* candidate for the Consulship; guilty of open bribery — supported by Crassus and Cæsar, I. 139. 140. chosen Consul with Cicero, and wholly managed by him, 148. sent out with an army against Catiline, 189. is unwilling to fight, 225. condemned to exile for his oppressions in Macedonia, 293. defeated and taken prisoner by young Cicero, III. 168. raises a sedition in Brutus's camp, confined by him on shipboard, 211.
- Antonius, M.* Grandfather of the Triumvir, his head fixed upon the Rostra by C. Marius, I. 23.
- Antonius M.* the father of the Triumvir, invades Crete, but is defeated and dies with disgrace, I. 67.
- Antonius, M.* Tribune, makes an invective Oration against Pompey, II. 212. opposes all decrees against Cæsar, 214. flies to Cæsar's camp, 216. his character, *ibid.* his flight the pretext of the war, 217. excludes all the Pompeians from Italy, except Cicero, 282. declared Master of the Horse to Cæsar, 290. his luxurious manner of living; — compelled by Cæsar to pay for his purchase of Pompey's houses, 368. made Consul with Cæsar; quarrels with Dolabella, 376. offers a Regal Diadem to Cæsar, 378. preserved by the two Brutus, when Cæsar was killed, 390. dissembles his real views; manages Lepidus to his interests; deludes the conspirators, III. 9. contrives the tumult at Cæsar's funeral, 13. makes a progress through Italy, to solicit the veteran soldiers, 22. his

I N D E X.

pernicious use of the Decree for confirming Cæsar's acts, 43. seizes the public treasure, 46. bribes Dolabella to his interests; treats Octavius with contempt, 59. recommends an accommodation with S. Pompey to the Senate, 66. endeavours to extort the Provinces of Macedonia and Syria from Brutus and Cassius, 74. threatens Cicero, 75. answers his first Philippic, 79. erects a statue to Cæsar, 84. puts three hundred Centurions to death, 89. is enraged against Octavius, and Q. Cicero the son, 90. resolves to possess himself of Cisalpine Gaul, and make war against D. Brutus, 91. besieges Decimus in Modena, 97. receives an embassy from the Senate, 109. refuses to comply with their demands, 116. reduces Modena to great straits, 149. tries to bring over Hirtius and Octavius to his measures, 157. gains an advantage against Panfa, but is defeated by Hirtius, 191. entirely routed in a second battle by Octavius and Hirtius; flies to the Alps, 200. is received by Lepidus, 221. forms the league of the second Triumvirate with Cæsar and Lepidus: proscribes his uncle, 285. a summary view of his conduct from Cæsar's death, 286. gives 8000 l. for Cicero's head, and orders it to be fixed upon the Rostra. 290.

Appian, a Copier of Plutarch, *Preface* xxvi.

Appius, Cicero's predecessor in his Government, displeased with Cicero's proceedings in it, II. 185. impeached by Dolabella, and acquitted, 190. exercises the Censorship with rigor, 192. asserted the reality of Divination as an Augur, and was laughed at for it, III. 345.

Appuleius, Tribune, makes a speech in defence of Cicero's measures. III. 188.

Aquilius, *M.* delivered up to Mithridates by the City of Mitylene, I. 47.

Aratus's Phænomena, translated by Cicero, I. 15. and also his Prognostics, 282.

Arcefilas, the sixth Successor of Plato, in the Academic School; founded the *New Academy*, III. 329, 330.

Archias, an eminent Poet; the Master of Cicero; lived with Lucullus, I. 10. defended by Cicero. 262.

I N D E X.

- Ariobarzanes*, King of Cappadocia, recommended to Cicero; begs his assistance upon a discovery of a plot, II. 166. drained of his money by the Roman Governor, 168.
- Aristotle*, his works first brought into Italy by Sylla, I. 28. the scholar of Plato, and founder of the Peripatetic Sect, III. 329. held the Nature of God, and the Soul to be a fifth Essence, 341.
- Arpinum*, the native City of Cicero, and C. Marius, — admitted to the freedom of Rome; it's territory rude and mountainous, I. 3.
- Ateius*, Trib. declares the expedition of Crassus prohibited by the Auspices, II. 77. turned out of the Senate for it by *Appius*, *ibid.*
- Atticus*, a surname given to T. Pomponius; of the Epicurean sect, I. 42. purchases for Cicero at Athens several statues and curiosities of Grecian sculpture, 134. employs his slaves in copying all the best Greek writers, 135. refuses to follow Cicero in his exile, 352. chides him for his dejection, 358. supplies him with money, 371. is thought too cold by him, *ibid.* visits him at Dyrrhachium, 377. marries Pilia, II. 49. complains to Cicero of Quintus's usage of his sister Pomponia, 153. labors to reconcile Cicero to Cæsar's administration, 362. his tenderness at parting from Cicero, III. 61. his good-nature sometimes got the better of his philosophy, 62. his political conduct and principles compared with Cicero's and Cato's, 356. his life a true pattern of the Epicurean scheme, 371. why none of his Letters to Cicero were ever published, 372. his daughter married to Agrippa, his granddaughter to Tiberius; but his chief glory was Cicero's friendship. 373.
- Augurs*, their College, an account of it, II. 125. presided over the *Auspices*, as the Interpreters of the will of Jove, III. 343. their dignity and powers, *ibid.*
- Auspices*, often forged by Marius and Sylla, to animate their soldiers, I. 49.
- Autronius*, P. *Patrus*, convicted of bribery, forfeits the

I N D E X

Consulship, I. 130. banished, for conspiring with Catiline, 247.

B

B *Albus Corn.* defended by Cicero; his character, II. 59. begs of Cicero to act the Mediator between Cæsar and Pompey, 240. and to stand neuter, 246.

Bayle, Mr. a mistake of his corrected, II. 335. *Note* 89.

Bestia L. his character; defended by Cicero, II. 39.

Bibulus, chosen Consul with Cæsar, I. 287. opposes Clodius's Adoption, 294. injuriously treated by Cæsar, 296. shuts himself up in his house, 297. provokes the Triumvirate by his Edicts, 310. attacks Amanus, and is repulsed with loss, II. 178. obtains the decree of a supplication, 181. aspires to a Triumph, 208.

Bona Dea, her mysteries polluted by P. Clodius, I. 254.

Brutus, D. one of the Conspirators against Cæsar, his character, II. 387. seizes the Province of Cisalpine Gaul, III. 15. forbids Antony the entrance of it, 92. defends Modena against him with great vigor, 188. assists in the defeat of Antony, 190. pursues him, 216. joins his army with Plancus, 222. is deserted by Plancus, 235. and killed by Antony's soldiers, 236.

Brutus, M. Father of him who stabbed Cæsar, surrenders himself to Pompey, and is killed by his order, I. 52.

Brutus, M. lends money to King Ariobarzanes, and to the Salaminians, at an exorbitant interest; presses Cicero to solicit the payment of it, II. 169. joins with Pompey against Cæsar, and acts with a particular zeal, 269. writes the Life of Cato, 315. puts away his wife Claudia, and marries Porcia, Cato's daughter, 349. makes an oration to Cæsar, in favor of King Deiotarus, 372. chief of the conspiracy against Cæsar, — his character, 382. his descent from old L. Brutus asserted, and the story of his being Cæsar's son confuted, *ibid.* *Note* 176. speaks to the people in the Capitol after Cæsar's death, III. 7. driven out of the city by Antony's management, retires with Cassius to Lanuvium, 15. expostulates with Antony

INDEX.

- by Letter, 47. invites Cicero to a conference, 57. his shows and plays received with applause by the city, 63. prepares to seize Macedonia by force, 74. sends an account of his success in that expedition, 128. takes C. Antony prisoner, 168. treats him with lenity, 170. displeased with the *Ovation* decreed to Octavius, 205. secures C. Antony on shipboard, 212. cannot be persuaded to come to Italy, 241. his behaviour in Greece, 245. displeased with Cicero's measures, 246. his conduct compared with Cicero's; inconsistent with itself, 247.
- Brutus*, L. a Medal with his Head on one side, and Ahala on the other; a conjecture on the reason of it, III. 4. Note 8.
- Bursa*, T. *Munatius Plancus*, accused by Cicero, and condemned to banishment, II. 143.

C.

- Cælius*, M. his character, defended by Cicero, II. 60. sends the news of Rome to Cicero, 160. chosen *Ædile*, and desires Cicero to supply him with wild beasts for his shows, 196. presses Cicero to remain neuter in the civil war, 253. his death and character, 274.
- Cærellia*, a learned Lady and correspondent of Cicero, III. 308.
- Cæsar*, J. nearly allied to C. Marius; marries Cornelia, Cinna's daughter, refuses to put her away; is deprived of her fortune, and the Priesthood, by Sylla, I. 31. retires into the country; is discovered by Sylla's soldiers; obtains his life with difficulty; Sylla's prediction of him, *ibid.* gains a Civic crown at the Siege of Mitylene, 48. zealous to restore the power of the Tribunes, 108. made use of them to overturn the Republic, 109. excelled all men in the magnificence of his shows, 112. a zealous promoter of the Manilian law, 127. suspected of a conspiracy against the state, 131. revives the Marian cause; prosecutes the Agents of Sylla's cruelty; but spares Catiline, 142. suborns T. Labienus to accuse C. Rabirius;

INDEX.

whom he condemns, 162. elected High-Priest, 165. votes for saving the lives of Catiline's Accomplices 211. in danger of being killed for it, 227. supports Metellus against Cicero; his attempts against Catulus, 237. suspended from his office, 238, his suspension reversed, *ibid.* impeached by L. Vettius, and Q. Curius, of Catiline's plot, 247. takes his revenge on them both, *ibid.* puts away his wife, 256. his behaviour on the trial of Clodius, 258. invites Pompey to make himself Master of the Republic, 263. supports Clodius against Cicero, 282. returns with glory from Spain, 286. chosen Consul with Bibulus, 287. forms a triple league between Pompey, Crassus, and himself, 288. procures Clodius's Adoption, 293. carries an Agrarian law by violence, 296. gains the favor of the Knights; sends Cato to prison, 298. ratifies Pompey's acts in Asia, and humbles Lucullus, *ibid.* feigns a quarrel with Clodius, 299. provoked by the Edicts of Bibulus, 310. suborns Vettius to swear a plot upon young Curio, and the nobles of the opposite party, 313. strangles Vettius in prison, 315. endeavours to force Cicero to a dependence upon him, offers to make him his Lieutenant in Gaul, 318. provoked by Cicero's refusal, assists Clodius, and throws the blame on Cicero, *ibid.* reconciles Piso to Clodius, 323. condemns the proceedings of Cicero against Lentulus, and the rest, 331. the legality of his acts questioned in the Senate, 338. goes to the Province of Gaul, *ibid.* congratulates Clodius upon his management of Cato, 348. consents to Cicero's Restoration, 372. has his province prolonged to him by Cicero's assistance, II. 40. has an Interview with Pompey at Luca, 45. reconciles Pompey and Crassus, 65. his second expedition into Britain, 91. extremely kind to Q. Cicero, 95. presses Cicero to defend Vatinius, 101. and also Gabinius, 106. bears the loss of his daughter Julia with firmness, and prepares himself for a breach with Pompey, 115, 116. alarms the city with the prospect of a civil war, 149. pleased with the coldness between Cicero and Cato; labors to increase it, 181. puts an end to the Gallic war, 193.

INDEX.

bribes Paullus and Curio to his interests, 199. ordered by the Senate to dismiss his army, 213. passes the Rubicon, 218. offers terms of peace, 221. is not sincere in it, 223. the nature of his attempt considered, 224. takes Corfinium, and treats his prisoners with generosity, 231. presses Cicero to stand neuter, 241, 251. seizes upon the public treasure, 258. marches into Spain, and defeats Pompey's Lieutenants, 271. created Dictator, makes himself Consul, goes after Pompey, 272. besieges him at Dyrrhachium, without success; quits the siege, 273. gains a complete victory at Pharsalia, 278. his conduct and Pompey's compared, 286. declared Dictator a second time, 290. writes kindly to Cicero, 296. has an interview with him, 297. disgusts the City by his manner of creating Consuls, 298. embarks for Africa, *ibid.* the time of his embarkment cleared from a seeming contradiction between Cicero and Hirtius, *ibid.* *Note* 30. he returns victorious; is extravagantly flattered by the Senate, 303. his regard for Cicero, 313. answers Cicero's Cato, 316. pardons M. Marcellus, 318. reforms the Kalender, 325. pardons Ligarius, 328. goes into Spain against Pompey's sons, 332. sends Cicero an account of his success, 361. publishes his Anti-Cato, 369. triumphs, *ibid.* inclined to ruin King Deiotarus, whom Cicero and Brutus defend, 371. shocked by Brutus's freedom in that cause, 372. shortens the term of the Consulship, to oblige the more friends with it, 376. open to all kinds of flattery, and desirous of the Title of King, 377. his death and character, 392, 393. worshipped as a Deity by the meaner sort, III. 23.

Calenus, the head of Antony's party, III. 112. carries several points against Cicero, 117.

Capitol, burnt in Sylla's time, and rebuilt by Q. Lutatius Catulus, I. 237.

Carbo, *Cn. Papirius*, driven out of Italy by Sylla, killed by Pompey, I. 30.

Carneades, a Professor of the New Academy: which he carried to its highest glory, III. 330.

INDEX.

Cassius, C. blocked up in Antioch by the Parthians; gains an advantage over them, II. 174. conspires against Cæsar's life; his character, 384. retires with M. Brutus to Lanuvium, III. 16. chosen Patron of Puteoli with the two Brutus, 47. expostulates by Letter with Antony, 48. prepares for an attempt upon Syria, 74. his success in Syria, 149. defeats Dolabella, 216. his preparations for the war, and conduct vindicated, 244. compared with Brutus's. 246.

Cassius, Q. the Tribune, opposes all motions against Cæsar, II. 214. flies to Cæsar's camp. *ibid.*

Catiline, disappointed of the Consulship, enters into a Conspiracy against the state, I. 130. accused for his oppressions in Africa; solicits Cicero to undertake his cause, 137. bribes his accuser P. Clodius to betray it, 149. bribes openly for the Consulship, supported by Crassus and Cæsar, *ibid.* cuts off the head of C. Marius Gratidianus, and presents it to Sylla; accused by L. Paullus of murdering Citizens in Sylla's proscription; suspected of an incestuous commerce with Fabia, the Vestal, 143, 144. sues for the Consulship a second time, 166. forms a design against Cicero's life, *ibid.* his character, 168. the plan of his conspiracy, 169. fails in a design against Præneste, 175. leaves the City, 182. is declared a public enemy, 188. blocked up by Q. Metellus, and C. Antonius, 226. defeated and killed, *ibid.*

Cato, C. Trib. his character, II. 27. declares himself against the restoration of King Ptolemy, 28. treats Pompey roughly, 37. makes himself ridiculous by the sale of his gladiators, 51. hinders the Consuls from choosing Magistrates. 65.

Cato, M. Porcius, his speech for putting Catiline's Accomplices to death, I. 220. obtains a decree for that purpose in his own words, 223. declares Cicero, the Father of his Country, 228. accepts the Commission granted by Clodius's law to depose Ptolemy King of Cyprus, 248. maintains the legality of Clodius's Tribunate, 349. repulsed from the Prætorship, II. 74.

INDEX.

Augustus's moderation with regard to his character ,
III. 293. *Note* 5. his political principles and conduct
compared with Cicero's, 354. 359.

Censors , an account of them , I. 110. their office restored,
after an intermission of 17 years , and exercised with
severity, *ibid.*

Centuries , the division of people into , I. 122.

Cethegus , one of Catiline's Conspirators , his character ,
I. 172. put to death , 223.

Characters of persons , in what manner to be drawn, *Pref.* xix.

Character of Mithridates , I. 20. of C. Marius , 25. of

Sylla , 48. of Roscius , the Comedian , 54. of Sertorius ,

69. of M. Crassus , 72. of Catiline , 168. of Lentulus ,

171. of Cethegus , 172. of Lucullus , 230. of P. Clodius ,

254. of M. Pup. Piso , 262. of L. Calp. Piso , 322. of A.

Gabinus , 324. of Piso , Cicero's son , 396. of Trebatius ,

II. 90. of P. Crassus , 124. of Q. Hortensius , 202. of

M. Antony , 214. of Pompey , 286. of Curio , 292. of

Cato , 314. 317. of Ligarius , 331. of Tullia , 335. of

M. Marcellus , 352. of Mamurra , 373. *Note* 155. of

M. Brutus , 382. C. Cassius , 384. of D. Brutus , 387.

of Trebonius , 388. of J. Cæsar , 392. of Matius , III.

43. *Note* 66. of Servilia , 57. of Sulpicius , 126. 127.

Note 42. of Hirtius , 201. of Pansa , *ibid.* of Messala ,

250. *Note* 78. of Octavius , 286. of Lepidus , 287. of

Atticus , 60. 356. 372.

Cicero , *M.* the Grandfather : some account of him ; had
two sons , Marcus and Lucius. I. 7.

Cicero , *M.* the Father ; a man of letters and politeness ;
educates his children with great care , under the direc-

tion of Crassus , I. 8. had a house in Rome , on Mount
Palatine , 9. saw his son Consul , 144.

Cicero , *L.* the cousin of Cicero ; an account of him , I. 116.

Cicero , *Q.* the brother , obtains the government of Asia ,
and quarrels with Atticus for refusing to be his Lieute-

nant , I. 269. proposes to visit his Brother at Thessalo-

nica , in his return from Asia , but is disappointed , 356.

arrives at Rome , 362. saves his life in a tumult by

INDEX

hiding himself under the bodies of the dead, 384. driven from his house by Clodius, II. 22. made one of Cæsar's Lieutenants in Gaul and Britain, 86. 91. projects a poem on Cæsar's British expedition, 93.

Cicero, M. T. when born, I. 1. an account of his family, 3. called a *New man*, and why; his family seat, 4. now possessed by Dominican Friars, 5. received the name of his Father and Grandfather, Marcus; the name of Cicero, whence derived, 6. educated with his cousins, the young Aculeos, under the direction of L. Crassus. 8. placed in a public school under a Greek master, 9. committed to the Poet Archias; much addicted to Poetry; publishes a poem while a boy; takes the manly gown, 11. put under the care of Q. Muc. Scævola the Augur; afterwards of Scævola the High-Priest; acquires a complete knowledge of the laws, 13. his manner of improving himself, 14. he translates Aratus's *Phænomena* into Latin verse; publishes a poem in honor of C. Marius; another, called *Limon*; his poetical genius scarce inferior to his oratorical, 16. studies Philosophy; is fond of Phædrus, the Epicurean; deserts the principles of that sect, *ibid.* makes a campaign with the Consul Cn. Pompeius Strabo, in the Marfic war; was present at a conference between the Consul and the General of the Marfi, 17. serves as a volunteer under Sylla, relates a remarkable action, at which he was present, 19. saw the entry of C. Marius into Rome, 23. writes his Rhetorical pieces, 26. scholar to Philo, the Academic; resumes his oratorical studies under Molo, the Rhodian, 27. studies Logic with Diodotus the Stoic; declaims in Latin and Greek with M. Piso and Q. Pompeius, *ibid.* puts himself a second time under Molo, 33. improves his language by the conversation of the Ladies, 35. offers himself to the Bar, *ibid.* undertakes the cause of P. Quintius, 36. defends S. Roscius of Ameria, 37. is applauded for it by the whole city, 38. defends the rights of certain towns of Italy to the freedom of Rome, which Sylla had taken from them, 41. travels into Greece and Asia, 42. lodges at Athens

I N D E X.

with Antiochus, *ibid.* meets there with Atticus; is initiated into the Eleusinian mysteries, pursues his Rhetorical studies under Demetrius the Syrian, 43. goes over into Asia, where he is attended by the principal Orators of that country, 44. visits Rhodes on his return, where he studies Philosophy with Posidonius, and declaims in Greek with Molo, 45. comes back to Rome after an excursion of two years, *ibid.* his travels the only scheme of travelling with credit, 46. the story of his journey to the Delphic Oracle suspected, 53. is made Quæstor, pleads the cause of Roscius the Comedian, 54. strictly observes the Cincian law, 56. he marries Terentia, 60. enters upon the Quæstorship of Sicily, 61. greatly honored by the Sicilians, pleads for some young Officers of quality, 62. finds out the tomb of Archimedes, unknown to the Syracusians, 64. his return to Italy, *ibid.* resolves to reside constantly in Rome, 65. takes all the usual ways of recommending himself to the people, 75. is elected Curule Ædile; undertakes the prosecution of Verres, 78. goes to Sicily in search of facts and evidence against him; his reception at Syracuse, 83. and at Messana, 84. defeats all the projects of Verres, by a new way of proceeding, and forces him to exile, 85. offends the nobility by it, 87. secures the affection of the citizens, is supplied with provisions during his Ædileship by the Sicilians, 112. defends Cæcina and Fonteius, 114. declared Prætor in three different assemblies, 121. condemns Licinius Macer, 123. ascends the Rostra the first time, in defence of the Manilian law, 125. defends A. Cluentius, 128. frequents the school of Gniphio, 129. defends Manilius, 130. refuses to accept any Province, 132. takes great pains in suing for the Consulship, 133. employs Atticus to purchase statues and other curiosities for him at Athens, 134. defends C. Cornelius, 136. inclined to defend Catiline, 138. changes his mind, *ibid.* appears a candidate for the Consulship, 139. delivers his speech called *in Toga candida*; defends Q. Gallius, 140. proclaimed Consul by the acclamation of the whole people, 144.

I N D E X.

has a son born to him, 145. draws his Colleague, C. Antonius, from his old engagements to the interest of the Republic, 148. unites the Equestrian order with the Senate, 149. opposes Rullus's Agrarian law, 152. appeases the people, in a tumult against Otho, 157. persuades the sons of the proscribed to bear their condition with patience, 160. defends C. Rabirius, 161. publishes a new law against bribery, 166. charges Catiline with traitorous designs, 167. is ordered to take care that the Republic receive no harm, *ibid.* is informed by Curius of all Catiline's measures, 174. summons the Senate to the Temple of Jupiter; decrees a reward to the first discoverer of the plot, 175. drives Catiline out of the city by a resolute speech, 176. his second speech against Catiline, 182. defends L. Murena, 190. and C. Piso. 198. instructs the Ambassadors of the Allobroges how to convict the conspirators, 199. has public thanks, and a supplication decreed to him for preserving the city, 203. his third speech against Catiline, 204. publishes copies of the trial and confession of the conspirators, 208. his fourth speech against Catiline, 213. stifles the information against Caesar, 228. declared *the Father of his Country*, receives honors from all the towns of Italy, *ibid.* makes a law to limit the *Legatio libera*, 230. helps to procure a triumph for L. Lucullus, 231. decrees a thanksgiving of ten days to Pompey, 237. not suffered by the Tribune Metellus to speak to the people, at the expiration of his Consulship, 233. publishes an Oration against Metellus; writes to Q. Metellus about his brother's treatment of him, 239. his Letter to Pompey, 245. gives evidence against Autronius, 248. defends P. Sylla, *ibid.* buys a house on the Palatine hill with borrowed Money, 252. gives testimony against Clodius, 257. defends the Poet Archias, 262. his judgment of Cato, 276. moderates Pompey's Agrarian law to the satisfaction of both parties, 278. not permitted to leave Rome, when chosen by lot an Ambassador to the Gallic cities, *ibid.* publishes the memoirs of his Consulship in Greek, 279. writes a Latin

I N D E X.

poem on his own history, 280. publishes his Consular Orations; and Aratus's Prognostics, translated by him into Latin verse, 281. unites himself with Pompey; justifies this step, 283. his conduct with regard to Cæsar, and the Triumvirate, 290. defends C. Antonius, his Colleague, 293. employs himself in pleading causes, 302. defends L. Valerius Flaccus, *ibid.* advises Pompey to a breach with Cæsar, 313. is alarmed by Clodius's Tribunate; presses Atticus to return to Rome, 316. refuses the honors offered by Cæsar, 318. depends on Pompey, but finds reasons to distrust him, 319. expresses an inclination to the Augurate; but drops it, 320. is vindicated from an unjust censure on that account, 321. *Note.* 165. conceives hopes of Piso and Gabinus, but is soon convinced of his mistake, 322. provides L. Ninnius, Trib. to oppose Clodius's Laws; but consents to let them pass, 325. is reduced to the condition of a criminal, and changes his habit upon it, 326. is defended by the Knights, and young Nobility, who perpetually attend him, 327. is deserted by Pompey. 332. submits to a voluntary exile, and consecrates a statue of Minerva in the Temple of Jupiter, 335. repents his quitting the city; charges the advisers of it with perfidy, 343. explains the motives of his retreat, 345. spends several days at Vibo, not suffered to enter into Sicily by C. Virgilius the Prætor, 350. honorably received by all the towns through which he passed, 351. presses Atticus to come to him, 352. lodges with M. Lenius near Brundisium, 353. his Dream, 354. arrives at Dyrrhachium, is conducted to Thessalonica by Cn. Plancius, 355. declines an interview with his Brother, 356. his dejection in his exile, 358. uneasy for the publication of one of his invective orations, 366. returns to Dyrrhachium, 374. displeased with the management of his friends at Rome, *ibid.* his restoration decreed in Marius's monument, 387. and confirmed by all the Centuries, 395. his progress from Brundisium to Rome, 396. *&c.* returns thanks to the Senate and People, II. 2. proposes

INDEX.

a law for granting to Pompey the administration of all the corn and provisions of the Republic , 7. pleads for the restitution of his Palatin house , 20. rebuilds his Tusculan Villa , 21. takes down the acts of his banishment from the Capitol , *ibid.* is assaulted in the streets by Clodius , 23. labors to get the commission of restoring King Ptolemy granted to Lentulus , 30. unites himself with Pompey , 38. defends L. Bestia , 39. promotes a decree for prolonging Cæsar's Command , 40. defends P. Sextius , 42. moves for considering Cæsar's *Aff* , for the division of the Campanian lands ; but drops that motion , 45. the grounds of his conduct towards the Triumvirate , *Ec.* 47. rebuilds his houses , 49. made uneasy in his domestic affairs , *ibid.* applies the answer of the Haruspices to the violences of Clodius , 54. persuades the Senate to recal Piso and Gabinius from their Provinces , 58. defends Corn. Balbus and M. Cælius , 59. writes a Poem in compliment to Cæsar , 61. engages Luceius to write the History of his acts , 62. speaks his Invective Oration against Piso , 70. is present at Pompey's shows , and defends Gallus Caninius , 73. finishes his Palatin house , and prepares an Inscription for it , and for the Temple of Tellus , 75. his quarrel and reconciliation with Crassus , 78. finishes his piece on the complete Orator , 79. composes a treatise on Politics , 83. enters into an intimacy with Cæsar , 86. writes a series of Letters to Trebatius in Gaul , 90. sends a Greek Poem on his Consulship to Cæsar , and writes an Epic Poem in honor of him , 94. defends Plancius , 101. and Vatinius , 102. gives evidence against Gabinius , 104. defends him in a second trial , 109. apologizes for that conduct , *ibid.* defends C. Rabirius , 111. accepts Pompey's Lieutenantancy in Spain , but resigns it , 117. begins a correspondence of Letters with Curio , 121. elected into the College of Augurs , 125. uses his utmost endeavours in promoting Milo to the Consulship , 127. not deterred from undertaking Milo's defence , 135. accuses the Tribune Burfa , 143. writes

I N D E X.

his Treatise on Laws, 145. decides a dispute about the inscription prepared by Pompey for his New Temple, 147. succeeds to the Government of Cilicia against his will, 148. not pleased with his Provincial Government, 151. sets forward towards it, 152. sends an account to Atticus of Pomponia's behaviour to his Brother, 153. has an interview with Pompey at Tarentum, 155. arrives at Athens, and lodges with Aristus, 156. writes to C. Memmius, in favor of the Epicureans, 157. rallies Trebatius on his turning Epicurean, 158. sets forward towards Asia, 159. lands at Ephesus, 163. arrives at Laodicea; and enters upon his command, 164. forbids all expense to be made upon himself or company, by the Cities through which he passed, *ibid.* secures his Province from the inroads of the Parthians, 165. takes King Ariobarzanes under his protection, 166. refuses to accept any present from him, 169. solicits him to pay his debt to Brutus with the money offered to himself, *ibid.* frees the Salaminians from the oppressions of Scaptius, Brutus's agent, 171. complains of Brutus to Atticus, 172. saluted Emperor by his army, 176. takes Pindenissum, 177. receives hostages from the Tiburani, *ibid.* entertains thoughts of a triumph; sends an account of his expedition to Cato, 179. has a public Thanksgiving decreed to him, *ibid.* is displeased with Cato, for refusing his vote to it, 181. sends his son and nephew to King Deiotarus's Court, 182. governs his Province with singular moderation and probity, 183. disgusts his Predecessor Appius by it, 185. resolves to assist Appius, when impeached by his son-in-law Dolabella, 191. begs of the Consuls by letter, not to prolong his government, 198. commits his province to his Quæstor, 201. calls at Rhodes on his Return, 202. is much affected with the news of Hortensius's death, *ib.* arrives at Athens, 204. resolves to sue for a Triumph, 208. has an interview with Pompey, 210. solicits an accommodation between him and Cæsar, 212. arrives at Rome, 213. has the command of Capua committed to him; but resigns it, 219. has an interview with Cæsar, 248.

pressed

I N D E X.

pressed by Cæsar, Antony, &c. not to follow Pompey, 251. resolves to go after him, 258. has a conference with Servius Sulpicius, 264. goes to Pompey, 266. his behaviour in that camp, and sentiments of the war, 268. some of his Jokes upon the management of it, 269. *Note* 204. he refuses the command of it after the battle at Pharsalia, 279. had like to have been killed for it by young Pompey, *ibid.* returns to Italy, 281. finds his domestic affairs in great disorder, 282. uneasy in his residence at Brundisium, 291. received kindly by Cæsar; returns to Rome, 297. resumes his studies; and enters into a strict friendship with Varro, 299. puts away his wife Terentia, 302. marries Publilia, 303. his raileries on Cæsar's administration, 304. *Note* 40. caressed by Cæsar and his friends, 310. writes a book in praise of Cato, 315. publishes his Orator, 317. returns thanks to Cæsar for the pardon of M. Marcellus, *ibid.* defends Ligarius, 329. sends his son to Athens, 333. exceedingly afflicted by the death of his daughter, 335. resolves to build a Temple to her, 346. his reasons for it, *ibid.* *Note* 102. applies himself closely to the study of philosophy, 355. publishes a piece called Hortensius; another on the Philosophy of the Academy, 357. his Treatise *de Finibus*, 358. his Tusculan Disputations, 359. writes a funeral Encomium on Porcia, Cato's sister, 360. is pressed to write something to Cæsar; but discouraged by the difficulty of it, 363. defends King Deiotarus, 371. entertains Cæsar at his house, 372. how far accessory to Cæsar's death, III. 3. urges the conspirators to support that act by vigorous measures, 10. leaves Rome, dissatisfied with the indolence of his friends, 16. disgusted by Cleopatra, in an interview with her, 20. endeavours to draw Hirtius and Pansa to the interests of the Republic, 29. writes his Treatise on the Nature of the Gods; on Divination, 49. on the Advantages of old Age; on Friendship, 50. on Fate; his Anecdote, 52. approaches towards Rome, but is dissuaded from entering it, 53. obtains an honorary Lieutenantcy; and resolves to visit his son at Athens, 54.

I N D E X.

labors to reconcile Hirtius to the Conspirators, 56. assists at a conference with Brutus and his friends, 57. begins to cherish Octavius, as a check to Antony, 59. begins his book of Offices, 60. and an Oration adapted to the times, *ibid.* takes his leave of Atticus with great tenderness, *ibid.* sends him his piece on Glory, 61. some account of that piece, *ibid.* Note 102. sets forward towards Athens, 69. writes his Treatise of Topics at sea, 70. his manner of writing Prefaces, 71. Note 121. encouraged by good News from Rome, he drops the pursuit of his voyage, 72. has an interview with Brutus, 73. and arrives at Rome, 75. delivers the first of his Philippics, 76. retires to Naples; composes his second Philippic, 81. consents to support Octavius, on certain conditions, 85. finishes his Book of Offices, 88. writes his Stoical Paradoxes, 89. comes back to Rome, upon Antony's leaving it, 91. speaks his third Philippic, 93. his fourth, 96. publishes his second Philippic, 97. speaks his fifth, 100. called for by the People, to give them an account of the deliberations of the Senate, 109. speaks his sixth Philippic, 110. his seventh, 113. opposed by Calenus, in all his motions against Antony; procures a decree to put on the Sagum, or habit of war, 118. speaks his eighth Philippic, 119. his ninth, 123. his tenth, 129. his eleventh, 141. his statue of Minerva, dedicated in the Capitol, struck by lightening, and repaired by the Senate, 149. speaks his twelfth Philippic, 150. his thirteenth, 161. his noble struggle in defence of the Public Liberty, 172. his pains to engage Lepidus, Pollio, and Plancus, in the same cause, 173. mortifies Servilius in the Senate, 183. disturbed by a report of his designing to make himself Master of the City, 187. carried in triumph to the Capitol, on the news of Antony's defeat, 192. speaks his 14th Philippic, 193. presses Brutus to come into Italy, 205. decrees an Ovation to Octavius, with public honors to Hirtius, Panfa, Aquila, &c. *ibid.* expostulates with D. Brutus on Antony's escape, 208. blames M. Brutus's Clemency to C. Antony, 171. 212. utterly averse to the

I N D E X.

Consulship of Octavius, 230. presses Brutus and Cassius to hasten to Italy, 237. his conduct from the time of Cæsar's death vindicated, and compared with Brutus's, 244. 280. his own account of it in a Letter to Brutus, 249. cleared from a calumny, intimated in a Letter of Brutus, 270 *Note* 80. proscribed by the Triumvirate, 283. might have escaped into Macedonia, 284. had early notice of his danger; embarks at Astura, 288. preferred death to the fatigues of camps and the sea; forced by his slaves to attempt a flight, overtaken by his pursuers, 290. orders his slaves not to resist, *ibid.* meets his death with the greatest firmness; his head and hands cut off, and placed upon the Rostra, *ibid.* the spot, where he fell, visited by Travellers, 292. why Virgil and Horace make no mention of him, *ibid.* Livy's character of him; and Augustus's, 293. Velleius's encomium of him, *ibid.* all the succeeding writers vie with each other in praising him, 294. of his person, and care of his health, *ibid.* his clothes and dress, 295. his domestic and social character, 296. his high notions of friendship; of gratitude, *ibid.* of placability to enemies, 297. his splendid manner of living, 298. his gay and sprightly temper, 299. thought to affect raillery too much, *ibid.* as famous for wit, as for eloquence, 300. a collection of his sayings published by Trebonius, *ibid.* a more copious one by Tiro, after his death, *ibid.* an account of the number, situation and condition of his several Villas, 301. an Epigram on his Academy, or Puteolan Villa, 304. his furniture rich and elegant; a cedar-table of his remaining in Pliny's time, 305. the source of his great wealth, *ibid.* his moral character unblemished; he had no intrigues with the Ladies, 307. was thought too sanguine in prosperity, desponding in adversity, 309. the love of glory his chief passion, *ibid.* the nature of that passion explained and vindicated, 310. his great learning in every branch of science, 314. his works the most precious,

I N D E X.

remains of Antiquity, 315. his industry incredible, 316. a character of his Letters; familiar, jocular political, recommendatory, *ibid.* preferable to the Letters of all who lived after him; compared particularly with Pliny's, 319. his historical works lost, 320. his plan for a general History, *ibid.* no remains of his poetry, but some scattered fragments, 321. these show a genius, *ibid.* a character of his eloquence, 323. compared with that of Demosthenes, 324. and that of his contemporaries, who pretended to an Attic taste, 325. his Philosophy drawn from the Academy, 327. an account of it, as explained by himself, 330. a judgment on a various reading in his Treatise on the nature of the Gods, 332. *Note* 110. he became a convert to the New Academy, 333. the difficulty of discovering his real sentiments stated, 335. why they are not to be sought in his Orations, 336. which yet are good testimonies of facts, *ibid.* *Note* 126. his Letters lay open his heart, but with some exceptions, 337. his Philosophical works give a history of the ancient Philosophy, *ibid.* the key to his proper sentiments, 338. he has declared no precise opinions in natural Philosophy, *ibid.* yet was acquainted with some of the fundamental principles of it, which pass for the discoveries of modern ages, 339. he believed a God; a Providence; the Immortality of the Soul; and a future state of rewards and punishments, 340, 341. his opinion of the Religion of Rome considered, 343. an observation of Polybius upon it, *ibid.* *Note* 138. his own religion divine, 346. he deduced the origin of duty, moral obligation, and the eternal difference of good and ill, from the will of God, 347, &c. his system of religion and morality, contained in his books on government, on laws, and on offices, 349, 350. the noblest system ever published to the Heathen world, *ibid.* an objection to his belief of it stated and answered, *ibid.* &c. his rule of following nature explained, 351. *Note* 156. his political principles and conduct illustrated, 352., &c. compared with

I N D E X.

Cato's 354. 359. with Atticus's, 356 his rule of managing the men of power, 357, &c. his true principles always displayed themselves, when he was at liberty to exert them, 359 his death violent; but not untimely, *ibid.* what he seems to have wished, 360. the last act of his life glorious. *ibid.*

Cicero, the Son, invested with the *manly gown* at Arpinum, II. 250. carried by his Father to Pompey's camp, 268. commands a wing of Pompey's horse, 279. sent to Athens to study under Cratippus, 333. much commended and beloved by Brutus, III. 135. intrusted with the command of his horse in Macedonia, *ibid.* defeats C. Antony, and takes him prisoner, 168. his character injuriously treated by posterity, 360. a true account of it, and a summary view of his life, 361, &c.

Cicero, Q. attends his Brother into Cilicia, as one of his Lieutenants, II. 152. resolves to follow him into Pompey's camp. 67. obtains pardon from Cæsar, 282. reviles his Brother in his Letters and Speeches to Cæsar's friends, *ibid.* gives a disadvantageous character of the Consuls, Panfa and Hirtius, III. 202. is proscribed by the Triumvirate, 288. conceals himself in Rome, but is discovered and killed, together with his Son, 371.

Cicero, Q. the Son, gives information to Cæsar of his Uncle's disaffection to him, II. 250. makes an Oration against his Uncle, 283. abuses both the Uncle and his Father, to please Cæsar's friends, 362. deserts Antony, and is reconciled to his Father and Uncle, III. 67. is presented to Brutus, *ibid.* undertakes to accuse Antony, to the people, 69. is abused by Antony in his Edicts, 90. is proscribed; taken in Rome, and killed with his Father, 371.

Cincius, M. *Trib.* his law prohibiting Patrons to take money or presents from their Clients, I. 56.

Cinna, the Consul, driven out of Rome, and deposed by his Colleague Octavius; recalls Marius, enters Rome with a superior force, and puts all his enemies to the sword, I. 22. killed in a mutiny of his soldiers, 29.

I N D E X.

- Cinna L. Cornelius*, Prætor, applauds the act of killing Cæsar, in a speech to the people, III. 7. in danger of his life from Cæsar's veteran soldiers, 8.
- Cinna, Helvius*, Tribune, mistaken for L. Cornelius Cinna, and torn to pieces by the rabble, III. 13.
- Cispius*, Tribune, beaten by Clodius, I. 384.
- Civic Crown*, what, &c. I. 48.
- Classical writers*, why so called, I. 122. Note 148.
- Cleopatra*, Queen of Egypt, flies from Rome upon the death of Cæsar, III. 20. her conference there with Cicero, *ibid.*
- Clodius*, P. his character, I. 254. profanes the mysteries of the Bona Dea, 255. his trial for it, 257. becomes a declared enemy to Cicero, 261. his project to get himself chosen Tribune by the means of Adoption, 282. the law of his adoption carried by the assistance of Cæsar and Pompey, 294. his pretended quarrel with Cæsar, 299. is elected a Tribune, and threatens Cicero, 316. promises Pompey to be at his devotion, 319. does not suffer Bibulus to speak to the people on laying down the Consulship, 320. bargains with Piso and Gabinius to oppress Cicero, 322. endeavours to gain the people by popular laws, 325. insults Cicero, 326. produces the Consuls to give their opinion on Cicero's Consulship, 330. repeals the Ælian and Fufian laws, 331. publishes a law for Cicero's banishment, 339. demolishes Cicero's houses, 341. persecutes his wife and children, *ibid.* poisons Q. Seius Posthumus, for refusing to sell his house to him, 342. procures a law to depose Ptolemy, King of Cyprus; charges Cato with the execution of it, 347, 348. is congratulated upon it by Cæsar, *ibid.* affronts Pompey by seizing Tigranes his prisoner, 362. forms a plot against Pompey's life, 364. attacks the Triumvirate and Gabinius, 379. drives Fabricius and Cispius the Tribunes out of the Forum, with great slaughter, 384, &c. impeached by Milo, screened by Metellus, 386. endeavours to raise fresh tumults against Cicero, II. 5. opposes the restitution of his Pa-

I N D E X.

- Latin house, 18. commits great outrages against Cicero and Milo, 22. chosen Ædile, 34. impeaches Milo, 35. applies the answer of the Haruspices to the case of Cicero, 53. impeaches the Tribunes Suffenas, C. Cato, and Proculus, 99. killed by Milo, 132.
- Clodius*, *Sext.* tried and banished for his violences at Clodius's funeral, II. 142.
- Consuls*, the method of chusing them, I. 144.
- Cornelius*, *C. Trib.* raises great disorders in the City by the publication of new Laws, I. 120. accused for practices against the state, defended by Cicero, 136.
- Cornificius*, Proconsul, of Africa, continued firm to the cause of Liberty, III. 121.
- Corradus*, *Seb.* his life of Cicero, what, *Pref.* xxx.
- Cotta*, an Orator of the first character, I. 41. his way of speaking, 55. obtains the Consulship, 57. moves the Senate to recal Cicero, 381.
- Crassus*, *L.* the first Orator of his time, directed the method of Cicero's education, I. 8.
- Crassus*, *M.* obtains the decree of an Ovation and laurel crown, for putting an end to the Servile war, I. 69. his riches and manner of raising them, 73. chosen Consul with Pompey, *ibid.* supposed to be in a conspiracy with Catiline, Cæsar, &c. supports Piso against Pompey, 131. accused of a correspondence with Catiline, 227. corrupts the Judges in Clodius's trial 259. discomposes Pompey by praising Cicero's acts, 267. prepares for his Eastern Expedition, in defiance of the Auspices, II. 77. reconciled to Cicero, 78. his death, 123.
- Crassus*, *P.* the Son, his death and character, II. 124.
- Cratippus*, the Peripatetic, Præceptor to young Cicero at Athens, II. 334, III. 361. 364.
- Cremutius*, *Cordus*, put to death by Tiberius, for praising Brutus, III. 293.
- Crete*, subjected to the Romans, I. 68.
- Crown*, *Laurel*, the ornament of a Triumph, I. 69.
- *Myrtle*, of an Ovation, *ibid.*

I N D E X.

Curio, C. Scribonius, Consul, an Orator of a peculiar action and manner of speaking, I. 59.

Curio, the Son, the most active opposer of the Triumvirate, I. 310. clears himself from the charge of a plot, 313. enters into a correspondence of Letters with Cicero; his character, II. 121.

Curio, obtains the Tribunate; changes his part, and declares for Cæsar, II. 199. flies to Cæsar's camp, 214. drives Cato out of Sicily; is destroyed with his whole army in Africa, 292. his character, *ibid.*

Curius, one of Catiline's conspirators, discovers their counsels to Cicero by Fulvia his Mistress, I. 174. accuses Cæsar, and claims the reward decreed to the first discoverer of the plot, 247.

D.

Damasippus, Prætor of the city, kills the principal Senators by order of young Marius, I. 29.

Decemviri, the guardians of the Sybilline Books; who, III. 344.

Deiotarus, King of Galatia; a faithful Ally of Rome; prepares to join with Cicero; against the Parthians, II. 165. deprived of part of his dominions by Cæsar, 372. accused of a design against Cæsar's life, *ibid.* defended by Brutus, and by Cicero, *ibid.* purchased his dominions again of Antony, III. 45.

Demetrius, master of Rhetoric to Cicero at Athens, I. 43.

Dictatorship, some account of that office, I. 32.

Dio Cassius; the grounds of his malignity to Cicero. *Pref.* xxvii.

Diodotus, a Stoic, lived with Cicero, I. 27.

Dionysius, of Magnesia, a famed Rhetorician, attended Cicero in his travels, I. 44.

Dionysius, Tutor to the two young Ciceros, II. 182.

Divination, artificial and natural, what, III. 345.

Divination, a speech of Cicero so called; why, I. 81.

I N D E X.

Divorce, a custom mentioned on that occasion, II. 303.

Note 38.

Dolabella, *P. Cornelius*, his character; marries Cicero's daughter, II. 190. impeaches Appius, *ibid.* solicits Cicero to desert Pompey, 273. raises great tumults in Rome, 284. is divorced from Tullia, 285. makes a speech in the Senate against Antony, 376. assumes the Consulship upon Cæsar's death, III. 23. demolishes the Altar erected to Cæsar; and acts vigorously on the side of liberty, 24. bribed by Antony to subvert the Republic, 46. leaves the City to get possession of Syria against Cassius, 138. surprises Smyrna by stratagem, and puts Trebonius to death, 139. is declared a public enemy, 140. pursued and defeated by Cassius: kills himself, 216.

Domitius, taken and dismissed by Cæsar at Corfinium, II. 227.

Drusus, the Tribune assassinated, I. 16.

E.

E *Leusinian mysteries*, I. 43. some account of them, *ibid.* *Note* 118.

Emperor, the signification of that title, I. 245. *Note* 11.

Epicureans, their reverence of the ruins of Epicurus's walls,

II. 157. many of them highly esteemed by Cicero, 158.

Episcopus, a remark on the use of that name, II. 219.

Note 123.

Equestrian dignity, or the order of Knights, what it was,

I. 2. *Note* 8. the judgment of causes taken from them,

and restored to the Senate, 32. recover their right of

Judicature, 108. obtain distinct seats in the Theatres,

by Otho's law, 119.

Erana, the Capital of Amanus, makes a stout defence against Cicero, II. 176.

Evocati, what they were, III. 189. *Note* 122.

I N D E X.

F.

- F***Abia*, sister to Cicero's wife Terentia; one of the Vestal Virgins, tried for incest with Catiline, and acquitted, I. 143.
- F***abius*, *Q.* chosen Consul by Cæsar, II. 369. triumphs, 370. his death, 374.
- F***abricius*, *Franc.* his life of Cicero, what, *Pref.* xxxi.
- F***abricius*, the Tribune driven out of the forum by Clodius, I. 384.
- F***athers*, *Latin*, made great use of Cicero's writings, II. 357. *Note* 123.
- F***avonius*, the mimic of Cato, II. 179.
- F***ever*, pleuretic, the common distemper of ancient and modern Rome, I. 24. *Note* 76.
- F***ibrenus*, a little river running thro' Cicero's estate, I. 4.
- F***laccus*, *L. Valerius*, accused of male-administration, defended by Cicero, I. 302.
- F***laccus*, *M. Lenius*, entertains Cicero in his exile, I. 353.
- F***lavins*, the Tribune, commits the Consul Metellus to prison, I. 277.
- F***orum*, the great Square of Rome, I. 11.

G.

- G***abinus*, *A.* Tribune proposes a law to grant an extraordinary commission to Pompey, I. 116. is chosen Consul, 322. combines with Clodius to oppress Cicero, 323. his character, 324. rejects the petition of the Knights in favor of Cicero; banishes L. Lamia for his zeal in Cicero's service, 328. brags of having been the favorite of Catiline, 341. fights for Pompey against Clodius, 364. goes to his Province of Syria, 381. sends an account of his victory over Aristobulus, but is refused the honor of a thanksgiving, II. 52. recalled from his Province by the Senate, 59. restores King Ptolemy, 68.

INDEX.

returns to Rome, is impeached of treason, *Æc.* 102.
is defended by Cicero, 107.

Gallius, Q. defended by Cicero, I. 140.

Gaul Narbonese, the general character of that people by
Cicero, I. 115.

Gellius, L. and *Cn. Lentulus*, exercise the office of Cen-
sors with rigor, I. 110.

Gnipho, a celebrated Rhetorician, kept a school in Rome,
I. 129.

Gracchi, said to derive their eloquence from their mother
Cornelia, I. 9.

Greeks, the best Masters of Eloquence, I. 10.

Greek learning, in great vogue at Rome, I. 34.

Greek writers, to be read with caution on Roman affairs,
Pref. xxiv.

H.

HAdrian, died in Cicero's Puteolan Villa, III. 304. *Note* 37.

Haruspices, their answer concerning certain prodigies, II. 53.
their office and character, III. 344.

Helvia, Cicero's mother; rich, and well descended; ne-
ver once mentioned by Cicero; a story told of her by
Quintus, I. 2.

Hermathenæ, and *Hermeracle*, what sort of figures, I. 135.

Herophilus, an Impostor, pretending to be the Grandson
of C. Marius, banished by Cæsar, II. 354. put to death
by Antony, III. 18.

Hirtius writes against Cicero's Cato, II. 315. sends Cicero
an account of Cæsar's success in Spain, 361. defends
Cicero against his Nephew Quintus, 362. marches with
his army against Antony, III. 115. gains a considerable
victory over him, 191. totally routs him in a second
engagement, in which he himself was killed, 200. his
character, 203.

Histroy, of the Lives of Great men, the most entertaining,
Pref. xv. a plan for a general History, drawn by Cicero

I N D E X.

- xx. the Author's method of compiling the present History,
xxii. a general rule of writing it, xxix.
Horace, a passage in him illustrated, II. 93. *Note* 153.
Hortensius, the reigning Orator at the bar, a volunteer in
the Marfic war; commands a Regiment, I. 17. raises
Cicero's emulation, 27. his way of speaking, 55. called
the Player, for his Theatrical action, 75. the King of
the Forum, 80. opposes the Gabinian law, 117. suspected
by Cicero of treachery towards him, 343. his death and
character, II. 202.
Hypseus, impeached of bribery, and treated with inhumanity
by Pompey, II. 143.

I.

- I*dolatry, one of its sources intimated, II. 346. *Note* 102.
Jerusalem, besieged and taken by Pompey, I. 264.
Jews, their number and credit at Rome, I. 305. zealously
attached to Cæsar; hated Pompey for his affront to their
Temple, III. 15.
Inter-vex, what sort of Magistrate, II. 118.
Interregnum, the longest ever known in Rome, II. 121.
Juba, King supports the Pompeians in Africa, II. 291. 298.
Julia, Cæsar's daughter, and Pompey's wife, dies in
Childbed; the unhappy consequences of her death, II.
114.

K.

- K*alendar, Roman, reformed by Cæsar, II. 266. *Note* 196.

L.

- L*abiens, T. Tribune suborned by Cæsar, to accuse
C. Rabinius, I. 162. opens Cæsar's way to the High
Priesthood, 165. one of Cæsar's Lieutenants, revolts to
Pompey, II. 220.

I N D E X.

- Lælia*, the wife of Scævola, the Augur; eminent for her eloquence of speaking, I. 35.
- Laterensis*, Lieutenant to Lepidus, informs Plancus of his treachery, III. 221. lays violent hands upon himself, *ibid.*
- Lævi*, raised its professors to the highest honors, I. 13.
Cincian, 56. Gabinian, 116. of L. Otho, 119. Calpurnian, 121. Manilian, 124. Papian, 137. Ælian and Fusian, 331.
- Lævi*, some new ones occasion disturbances in the City, I. 116. two proposed by Cicero, 230.
- Legacies*, usually bequeathed by Clients to their Patrons, III, 306.
- Legatio libera*, what, I. 230.
- Lentulus*, one of Catiline's conspirators, I. 171. his character, *ibid.* strangled in prison, 223.
- Lentulus*, P. Cornelius, Consul, moves the Senate for the restoration of Cicero, I. 365. the chief promoter of Cicero's return, II. 3. ambitious of the commission of replacing King Ptolemy, 27. leaves his affairs to Cicero, and sets out for Cilicia, 30. lays aside the thoughts of restoring Ptolemy, *ibid.* taken at Corfinium, and dismissed by Cæsar, 231.
- Lepidus*, M. enters into civil war against his Colleague, Q. Catulus, I. 51. managed by Antony, seizes the High-Priesthood after Cæsar's death, III. 9. offers honorable terms to S. Pompey, 66. writes to the Senate to exhort them to a peace with Antony, 161. suspected of a secret understanding with him, *ibid.* excuses his sending succours to him, 206. acts a treacherous part with Plancus, and joins camps with Antony, 220. declared a public enemy, 224. forms the league of the second Triumvirate with Cæsar, and Antony, 281. proscribes his own Brother, in exchange for Cicero, 285. a weak man; the dupe of his two Colleagues; deserted his true interest; stript of his dignity by Octavius, 288.
- Letters of Cicero to Atticus*, I. 116. 134. 138. 270. 375. II. 153. 169. 172. 175. 177. 181. 184, 185. 200.

I N D E X.

201. 206. 208. 210. 213. 217. 221. 227. 231. 239.
 244. 248. 260. 263. 285. 295. 301. 314. 337. 346.
 361. 362. 364. *ibid.* 369. 373. III. 4. 21. 24. 28.
 34. 35. 44. 52. 58. 59. 61. 62. 63. 67. 68. 72.
 86. 87. 90. to Q. Metellus Celer. I. 239. to Pompey,
 245. to Terentia, 368. to Gallus, II. 25. to Lentulus,
 46. 108. to Lucceius, 63. to M. Marius, 73. to J.
 Caesar, 88. to Q. Cicero 104. to Curio, 122. 128.
 to Marius, 144. to Memmius, 157. to Trebatius 158.
 to M. Caelius, 162. 197. to Cato, 168. to Papirius
 Pætus, 178. 304. 305. 308. 309. 313. to Appius,
 187. to Curio, 198. to Tiro, 206. to Pompey, 233.
 to Caesar, 241. 283. to Varro, 297. 299. 310. to
 Plancus, 303. to Ampius, 311. to Serv. Sulpicius,
 319. 343. to Ligarius, 327. to Cassius, 367. III. 80.
 84. 118. 147. 240. to Curius, II. 375. to Dolabella,
 III. 25. to Matius, 38. to Lepidus, 167. to Plancus,
 168. 174. 175. to M. Brutus, 137. 169. 170. 182.
 204. 212. 213. 225. 230. 237. 238. 249. to D.
 Brutus, 208. 218. 233. to Cornificius, 243. of M.
 Caelius to Cicero, II. 160. 192. 253. 274. of Cato
 to Cicero, 180. of Pompey to Domitius, 226. to Ci-
 cero, 233. of Caesar to Cicero, 232. 241. 251.
 of Balbus to Cicero, 240. 246. of Balbus and
 Oppius to Cicero, 244. of Antony to Cicero, 252.
 259. III. 18. to Hirtius and Octavius, II. 157. of Dola-
 bella to Cicero, II. 273. of Serv. Sulpicius to Cicero,
 338. 350. of Cassius to Cicero, 361. III. 184. of Ma-
 tius to Cicero, 39. of Brutus and Cassius to M. Antony,
 47. 82. of Hirtius to Cicero, 56. of M. Brutus to the
 Consuls, 128. to Cicero, 134. 227. 272. of Plancus
 to Cicero, 178. 207. 218. 221. 222. of Pollio to Ci-
 cero, 179. 205. of Galba to Cicero, 189. of Lepi-
 dus to Cicero, 206. and the Senate, 222. of D. Bru-
 tus to Cicero, 209. 217. 233. of Trebonius to Cice-
 ro, 361. of Cicero, the Son, to Tiro. 362.

Letters of Cicero to Atticus, the memoirs of those times,
Pref. xxii.

I N D E X.

- Ligarius*, pardoned by Cæsar, II. 328. his character, 331.
Livy, called a Pompeian by Augustus, III. 293.
Loilius, *M.* one of the chiefs in Clodius's mob, II. 6.
Lucceius, Cicero's friend, a celebrated writer, II. 62. undertakes the life of Cicero, 63.
Lucullus, *L.* defeats the violences of the Tribune, *L. Quintius*, I. 65. obtains the command of the Mithridatic war, 68. drives Mithridates out of the Kingdom of Pontus, and gains many glorious victories, 124. his soldiers mutiny against him, 125. he triumphs; retires from public affairs; his character, 231.
Luperci, instituted in honor of Cæsar, III. 378.
Lupus, Tribune, proposes the annulling of Cæsar's act for the division of the Campanian lands, II. 28.
Lustrical day, what it was, I. 5.
Lyceum, a Gymnasium at Athens where Aristotle opened his School, III. 329.

M.

- Macer*, *L.* accused of oppression, and condemned by Cicero; the story of his death, I. 123.
Mammura, commander of Cæsar's artillery, his character, II. 373. Note 155.
Manilius, Trib. raises disturbances in the City by a new law; publishes a law, to transfer the command of the Mithridatic war from Lucullus to Pompey, I. 124. accused of corruption, and defended by Cicero, 130.
Manlius, raises an army for the service of Catiline, I. 170. declared a public enemy. 188.
Manly gown, at what age given, &c. I. 12.
Marcellinus, Consul a firm opposer of the Triumvirate; treats Pompey roughly, II. 38. endeavours to alarm the City with the danger of his power, 65.
Marcellus, *M.* Consul, Cæsar's great enemy; moves the Senate for several decrees against him, II. 193. pardoned by Cæsar, after the battle of Pharsalia, 318. stabbed by his friend, and client Magius, 349. his character 351.
Marcellus, *C.* Consul, moves for a successor to Cæsar,

INDEX.

- opposed by Paullus his Colleague, and Curio the Tribune, II. 199.
- Marius*, his behaviour in the Marfic war, I. 18. endeavours to get the command of the Mithridatic war transferred from Sylla to himself; forced to fly; plunges himself into the Marshes, where he is discovered and preserved by the people of Minturnum; transports himself to Africa, 22. the story of the Gallic soldier sent to kill him, thought fabulous, *ibid.* Note 72. is recalled and enters Rome; exercises great cruelties, *ibid.* his death and character, 24. his remains thrown into the river Anio by Sylla, 50.
- Marius*, the Son, besieged in Præneste; puts an end to his own life, I. 30.
- Marfic war*, called the Italic and Social, some account of it, I. 16.
- Marullus* and Cæsetius, deposed the Tribunate by Cæsar, III. 379.
- Matius*, an intimate friend of Cæsar, laments his death, III. 30. undertakes the management of Octavius's shows, in honor of Cæsar, 37. vindicates his conduct in a Letter to Cicero, 38. his character, 43. Note 66.
- Memmius*, C. informs the Senate of a strange contract among the Consular Candidates, II. 95.
- Menippus*, of Stratonica, an Asiatic Orator, accompanies Cicero in his travels, I. 44.
- Mervla*, of Anagnia, erects a statue to Clodius, I. 350.
- Messala P. Valerius*, his character, III. 250. Note 78.
- Metellus* subdues Crete, I. 67. baffled by Sertorius, 70. hinders the people from passing judgment on Rabirius, 165.
- Metellus Q. Nepos*, Tribune, will not suffer Cicero to speak to the people, on laying down the Consulship, I. 233. supported by Cæsar against Cicero, 236. suspended from his office, 238. flies to Pompey, 239. elected Consul, promises to promote Cicero's restoration, 265. acts a double part, 390. consents at last to Cicero's return, 391. attacked by Clodius's mob, II. 6.

endeavours

I N D E X.

- vours to screen Clodius from a trial, 24. makes his peace with Cicero, and sets out for Spain, 30. endeavours to hinder Cæsar from seizing the public Treasure, 258.
- Metellus, Q. Cecilius*, Consul, his character, I. 276. committed to prison by Flavius the Tribune, 277. declares his abhorrence of Clodius's adoption, 283. dies suddenly, supposed to be poisoned, 320.
- Milo*, Tribune, impeaches Clodius, I. 386. buys Gladiators to defend himself against him, *ibid.* endeavours to bring him to a trial, II. 23. is impeached by him, 35. marries Fausta, the Daughter of Sylla, 81. kills Clodius, 132. is defended by Cicero, 137. banished, 141. his death and character, 274.
- Mitridates*, King of Pontus, his character; makes war upon the Romans, I. 20. conquers Athens, 26. treats M. Aquilius with cruelty, 47. renews the War against Rome, 68. driven out of his Kingdom of Pontus, 124. his death, 232.
- Mitylene*, a city of Lesbos, destroyed by Q. Thermus, restored by Pompey, I. 47.
- Modena*, sustained a memorable siege against Antony, III. 200.
- Molo*, the Rhodian, a celebrated teacher of eloquence, gives lectures to Cicero, I. 27. the first who was ever permitted to speak to the Roman Senate in Greek, 33.
- Mongault*, Mr. his translation of the Letters to Atticus, commended, *Pref.* xxxiii.
- Mucia*, the wife of L. Crassus, famous for a delicacy in the Latin Tongue, I. 35.
- Murena, L.* Consul elect, accused of bribery, defended by Cicero, I. 190.

N.

- N*ames of Roman families, an account of their origin, I. 5.
- Ninnius, L.* Tribune, moves the Senate to change their habit on Cicero's account, I. 327. makes a motion to recal him, 361.

I N D E X.

Nomenclators; their office, I. 76.

O.

Orfidional Crown, what, III. 368.

Octavian war, I. 22.

Octavius, called afterward Augustus, born in Cicero's Consulship, I. 232. presented to Cicero by Hirtius and Panfa, III. 34. resolves to assert his rights against the advice of his Mother, 35. makes a speech to the people from the Rostra, 36. exhibits public shows in honor of his Uncle, 37. thwarted in his pretensions by Antony, 59. forms a design against Antony's life, 83. raises forces, and promises to be governed by Cicero, 85. espoused by the Senate upon the recommendation of Cicero, 108. marches out at the head of his army against Antony, 115. gains a complete victory over him, 200. suspected of the deaths of Hirtius and Panfa, 204. has an Ovation decreed to him, 205. forms the design of seizing the empire, 208. demands the Consulship, 229. chosen Consul with Q. Pedius, 231. seeks occasions of quarrelling with the Senate and Cicero, 232. provides a law to bring to justice all the conspirators against Cæsar, 236. forms the league of the second Triumvirate with Antony and Lepidus, 282. his reluctance to sacrifice Cicero, feigned and artificial, 285. more cruel than his colleagues; a summary view of his conduct from the time of Cæsar's death, 286.

Octavius, Cn. deposes Cinna, and is killed, I. 22.

O ator, his profession what, I. 14. not mercenary; paid with the public honors and preferments, I. 55.

Oratory of Rome, sunk with it's liberty, III. 326. a false species of it supported by the authority of Pliny, *ibid.*

Oratory and Poetry nearly allied, III. 321.

Orestinus, L. Mucius, the Tribune hinders the promulgation of a law against bribery, I. 140. joins with the enemies of Cicero, after having been defended by him, *ib.*

Oscaces, the Parthian Leader, mortally wounded, II. 174.

INDEX.

Orbo, *L.* publishes a law for assigning separate seats in the Theatres to the Knights, I. 119. his appearance in the Theatre occasions a riot, 158.

P.

Pansa, Consul, brought entirely into Cicero's views, III. 99. lays Brutus's Letters before the Senate, 128. opposes Cicero's motion in favor of *C. Cassius*, 147. recommends pacific measures, and a second Embassy to Antony, 149. marches with his army against Antony, 156. engages with him, 189. his death and character, 200, 201.

Papirius Patus, an eminent wit and correspondent of Cicero, II. 178.

Papius, *Cn.* publishes a law to oblige all strangers to quit the City, I. 137.

Parthians pass the Euphrates, II. 165. block up *C. Cassius* in Antioch, but are routed by him in their retreat, 174.

Patricians, the proper notions of them, I. 139. *Note* 194.

Paullus, *L. Æmilius*, Consul, bribed by Cæsar, II. 199.

Pedius, *Q.* Consul, shocked by the terrors of the proscription, dies suddenly, III. 284.

Peripatetics, why so called; their doctrines the same with those of the old Academy, III. 329.

Perperna, Lieutenant to Sertorius; whom he kills by treachery, and usurps his place; is taken prisoner, and put to death by Pompey, I. 70.

Petreius, urges Antony to fight with Catiline: destroys Catiline and his whole army, I. 226.

Phædrus, the Epicurean; one of Cicero's first masters in Philosophy, I. 16.

Philippus, sent Ambassador to Antony, III. 109. returns with Antony's answer, 116.

Philo, an eminent Academic, master to Cicero, I. 26.

Pindenissum, besieged and taken by Cicero, II. 177.

Pisidians, famous for divining by Auspices, III. 345. *Note*

INDEX.

- Piso*, *Cn.* obtains the government of Spain, enters into an engagement against the state with Cæsar, is killed, I. 131.
- Piso*, *C.* defended by Cicero and acquitted, I. 198.
- Piso*, *M. Pupius*, Consul, a favorer of P. Clodius, his character, I. 262.
- Piso*, *L. Calpurnius*, elected consul; Father-in-law to Cæsar; gives Cicero marks of his confidence, I. 322. joins with Clodius against him; his character, 323. is solicited by Cicero to espouse his cause, but excuses himself, 327. declares his resolution to support Clodius, 334. boasts that he was cousin to Cethegus, 341. fights for Clodius against Pompey, 364. obtains the Province of Macedonia, 381. recalled from it by the Senate, II. 59. returns to Rome, 69. roughly treated by Cicero in an invective speech, 70. chosen Censor with Appius, 191. sent Ambassador to Antony, III. 109. returns, 116.
- Piso*, Cicero's son-in-law, zealously devoted to him, I. 370. his death and character, 396.
- Piso*, *Cn.* a young nobleman, charges Pompey with many Crimes against the state, II. 66.
- Plancius*, *Cn.* Quæstor of Macedonia, receives Cicero at Dyrrhachium, and conducts him to Thessalonica, I. 355. is defended by him, II. 101.
- Plancus*, Proconsul of Gaul, recommends a Peace with Antony, III. 167. makes strong professions of his fidelity to the Republic, 173. passes the Rhone with his army, 179. sends repeated assurances to Cicero of his resolution to oppress Antony, 207. receives intelligence of Lepidus's treachery, 220. joins with D. Brutus, 222. deserts him, and goes over to Lepidus and Antony, 235.
- Plato*, the first Master of the Academy, did not adhere to the Socratic method, which his followers deserted, III. 328.
- Pliny*, his Letters compared with Cicero's, III. 319. his Panegyric falsely reckoned the standard of eloquence, 326.
- Plotius*, first opened a Latin school at Rome, I. 10.
- Plutarch* mentions some prodigies at Cicero's birth, I. 1.

I N D E X

loves to introduce them into History, *ibid.* a character of him as a writer on Roman affairs — *Pref.* xxiv.

Pollio, promises Cicero to defend the liberty of the Republic, III. 179. repeats the same promises, 209. joins with Antony and Lepidus, 235.

Pompeius, *Cn.* **Strabo**, Consul, Father of Pompey the great, I. 17.

Pompeius, *Cn.* joins Sylla with three legions, I. 29. sends Carbo's head to Sylla, 30. returns victorious from Africa, saluted by Sylla with the Title of Magnus; demands a triumph against Sylla's will; triumphs to the joy of the people; the first of the Equestrian order, who had received that honor; his triumphal car drawn by Elephants, 46, 47. joins with Q. Catulus in the war against M. Lepidus; orders M. Brutus to be killed, 52. joined with Q. Metellus in the war against Sertorius, 70. orders Perperna to be killed and his Papers to be burnt; triumphs a second time, though still a private Citizen; is elected Consul in his absence, and before the Consular age, 71, 72. restores the Tribunician power, 108. a great dissembler, 118. finishes the war against the Pirates in four months, 119. obtains the command of the Mithridatic war, by the Manilian law, 125. finishes the Piratic and Mithridatic wars, and obtains a Thanksgiving of ten days, 232. returns to Rome, flights the opportunity of making himself Master of the Republic, 263. an account of his conquests and honors, 264. his cautious behaviour, 266. called in raillery, Cnæus Cicero; makes L. Afranius Consul, against the inclination of the City, 268. his triumph, 269. solicits the ratification of his acts, and an Agrarian law, 277. secretly assists Clodius against Cicero, 283. enters into a league with Cæsar and Crassus, 288. presides at the ratification of Clodius's adoption, 294. loses the affections of the public, 309. his mistaken policy in entering into the Triumvirate, 312. gives Cicero the strongest assurances of his protection, 319. is admonished to guard against Cicero, retires to his Alban Villa, 332. receives Cicero's friends coldly who came to implore his

I N D E X.

protection, 333. refuses his assistance to Cicero himself, 334. is insulted by Clodius; thinks of recalling Cicero, 363. shuts himself up in his house, 364. is besieged by Damio, one of Clodius's freedmen, *ibid.* proposes to recal Cicero by a law of the people, 382. renews the same motion in the Senate, 390. recommends it to the people, 392. has the administration of the corn and provisions of the Empire granted to him at Cicero's motion, II. 7. is desirous to obtain the Commission for restoring King Ptolemy, 32. speaks in defence of Milo, 36. is roughly handled by Bibulus, Curio, Favonius, and C. Cato; joins with Cicero against them, 38. reconciled to Crassus by Cæsar, and extorts the Consulship from L. Domitius Ahenobarbus, 65. opens his new Theatre, 71. and exhibits most magnificent shows in it, 72. urges Cicero to defend Gabinius, 106. concerned for the death of his wife Julia, 114. declared the single Consul, and publishes several new laws, 134. ruins Milo, 135. marries Cornelia, preserves Scipio from an impeachment, treats Hypsæus with inhumanity, 143. defends Burfa, 144. prepares an inscription for his Temple of Venus, 147. ready to break with Cæsar, 149. extorts large sums from King Ariobarzanes, 168. his constitution peculiarly subject to fevers, 202. was publicly prayed for by all the Towns of Italy, *ibid.* confers with Cicero, 210, 211. averse to an accommodation with Cæsar, 212. secures Cæsar's Gladiators at Capua, 219. dissembles his design of quitting Italy, 225. his mistake in leaving the public treasure at Rome a prey to Cæsar, 257. his management censured by Cicero, 267. 270. the difficult part which he had to act, 276. his conduct compared with Cæsar's, 277. is defeated at Pharsalia, 279. his death and character, 285.

Pompey, the Son, attempts to kill Cicero, II. 279. Sextus and Cnæus put to flight by Cæsar, 361. Sextus sends proposals of an accommodation to the Consuls, III. 65.

Pontinius, C. triumphs over the Allobroges, II. 116.

Popilius, *Lenas*, preserved by Cicero in a capital cause, is sent by Antony to kill him, III. 290. he cuts off his

I N D E X.

- head and hands; carries them to Antony, and is rewarded for it, *ibid.*
- Porcia*, Cato's daughter; Bibulus's widow; married to Brutus, II. 382. dies before him of a lingering illness, III. 213.
- Posidonius*, a learned Stoic, master and friend of Cicero, I. 44. a reflection on the story of his stoical fortitude, *ibid.* Note 120.
- Prætorship*, some account of it, I. 122.
- Priests*, called together to determine the affair of Cicero's house, II. 11. the Judges in all cases relating to Religion; of the first Nobility, III. 344.
- Proclius*, Tribune condemned for killing a Citizen, II. 99.
- Prodigies*, that preceded Catiline's conspiracy, I. 139. a statue of Romulus and Remus struck with lightning; Cicero's and Virgil's description of it, *ibid.* Note 192. the story of a prodigy contrived by Cicero and Terentia, 209. prodigies preceding the death of Cæsar, II. 390.
- Proscription* of Citizens, first invented by Sylla, I. 30.
- Provinces*, the government of them eagerly desired by the Nobility, II. 150. their oppressive manner of governing them, *ibid.*
- Ptolemy*, King of Cyprus, deposed by Clodius's law, 243 an end to his life, I. 348.
- Ptolemy*, King of Egypt, solicits to be restored to his kingdom by a Roman army, II. 26.
- Puteoli*, the most celebrated port of Italy, I. 64.

Q.

- Quæstors*, the nature of the office; the first step to the public honors; gives an admission into the Senate, I. 57. 77.
- Quinctius*, L. a turbulent Tribune endeavours to get the acts of Sylla reversed, I. 65.
- Quintius*, P. defended by Cicero, I. 36.

I N D E X.

R.

- Rabirius*, C. accused by T. Labienus, I. 160. defended by Cicero, 162.
- Rabirius*, *Posthumus*, defended by Cicero, II. 111.
- Racilius*, Tribune, moves for the impeachment of Clodius, II. 29.
- Rebillus*, C. *Caninius*, named Consul by Cæsar, for a few hours, II. 374.
- Religion* of old Rome, an engine of state; a summary account of it. III. 343. it's constitution contrived to support the interests of the Senate, 346.
- Religion*, *Natural*, the most perfect scheme of it does not supersede, but demonstrate the benefit of a divine revelation, III. 352. Note 159.
- Romans*, a summary account of the constitution and government, *Pref.* xxxvi. free from bribery, till after the times of the Gracchi, xlii. exact in the education of their children, I. 8. their corruption in the government of Provinces, 79. used to give answers to foreigners in Latin, 84. Note 54. seldom used capital punishments, 210.
- Roscius*, a famed Comedian, I. 36. his cause defended by Cicero, 54. a character of him by Cicero; his daily pay for acting, 55.
- Roscius*, S. of Ameria, accused of the murder of his Father; defended by Cicero, and acquitted, I. 37.
- Rufus*, Q. *Pompeius*, banished for the disorders of his Tribunate, II. 143.
- Nullus*, P. *Servilius*, Tribune publishes an Agrarian law, I. 151. opposed by Cicero, 152.
- Rutilius*, Consul, killed in the Marfic war. I. 18.

S.

- Sallust*, the Historian, turned out of the Senate by Appian the Censor, II. 192. his account of Catiline's Conspiracy taken from Brutus's Life of Cato, 316. Note 55.

I N D E X.

- Sanga*, Q. Fabius, informs Cicero of the practices of Catiline's Confederates with the Allobroges, I. 199.
- Sausseius*, M. one of Milo's Confidants, twice defended by Cicero, and acquitted, II. 142.
- Scaptius*, Brutus's Agent in Cyprus; treated the Salaminians with great cruelty; II. 171. deprived of his command there by Cicero, *ibid.*
- Scævola*, Q. Mutius, Augur, the best lawyer and statesman of his time takes Cicero under his protection, I. 12. his house the oracle of the city, 14. wrote an Epigram in praise of Cicero's poem on C. Marius, 15.
- Scævola*, the High-Priest; his singular probity, and skill in the law, I. 12. killed by Damasippus, 30.
- Scipio*, accused of bribery; but preserved from a trial by Pompey, II. 142. procures a decree for the dismissal of Cæsar's army, 213.
- Senate*, had the sole prerogative of distributing the Provinces, till Cæsar obtained them by a grant of the People, II. 303.
- Senators*, not held complete, till enrolled in the list of the Censors, I. 58. the vacancies supplied yearly by the Quæstors, *ibid.*
- Sergius M.* a leader of the mob under Clodius, II. 6.
- Serranus*, Tribune, hinders the decree for Cicero's restoration, opposes the decree for restoring Cicero's house, II. 19.
- Sertorius*, maintains a war of eight years against the whole force of Rome, I. 70. his character and death, *ibid.*
- Servilia*, Brutus's mother; her character, III. 57.
- Servilius*, prevails with Metellus to drop his opposition to Cicero's return, I. 390.
- Servilius*, P. an affected rival of Cicero, his character, III. 182.
- Sextius*, P. Quæstor, joins with Petreius in urging C. Antony to a battle with Catiline, I. 226. when Tribune, procures Cæsar's consent to Cicero's restoration, 372. left for dead in the Forum by Clodius, 384. accused

INDEX.

- by M. Tullius Albinovanus, and defended by Cicero, II. 42.
- Shows* and public games, magnificent and expensive, I. 112.
- Sica*, entertains Cicero in his exile, I. 350.
- Sicilians*, made citizens of Rome, by Antony, III. 45.
- Sicily*, the first Province of Rome, I. 61. the granary of the Republic, *ibid.* famous for it's school of Eloquence, 63.
- Sicinius*, a factious Tribune, his jest upon the Consuls Cn. Octavius, and C. Scribonius Curio; raises a sedition, is slain by the contrivance of Curio, I. 59.
- Silanus*, Consul elect, gives the first vote for putting Catiline's Accomplices to death, I. 211.
- Socrates*, banished Physics out of Philosophy, and applied it to Morality; his method of inculcating his notions, III. 327.
- Sosigenes*, an astronomer, employed by Cæsar to reform the Kalendar. II. 326.
- Spartacus*, General of the Gladiators in the Servile war; killed at the head of his troops, I. 69.
- Speech*, of J. Cæsar on Catiline's Accomplices, I. 211. of M. Cato. 220.
- Speeches* of Cicero for Roscius Amerinus, I. 38, for Roscius the Comedian, 54. against Cæcilius and Verres, 81. &c. for Fonteius, 85. for the Manilian law, 126. for Cluentius, 128. for Gallius, 141. against the Agrarian law, 152. &c. on the tumult about Otho, 158. to the Sons of the Proscribed, 160. for Rabirius, 162. against Catiline, first 176. second, 183. third, 204. fourth, 213. for Murena, 191. for Sylla, 249. for Flaccus, 303. to the Senate upon his restoration, II. 3. to the People, 4. for the restitution of his house, 11. for Sextius, 43. for Balbus, 59. for Cælius, 61. against Piso, 70. for Plancius, 101. for Rabirius Posthumus, 112. for Milo, 139. for Marcellus, 321. for Ligarius, 329. for King Deiotarus, 371. his first Philippic, III. 76. the third, 93. the fourth, 96. the fifth, 100. the sixth, 110. the seventh, 113. the eighth, 115. the

I N D E X.

- hinth, 123. the tenth, 129. the eleventh, 141. the twelfth, 150. the thirteenth, 162. the fourteenth, 193.
- Speusippus*, Plato's Nephew, and successor in the Academy, III. 329.
- Stoics*, held the Soul to be a subtle, fiery substance, subsisting after the body, but not eternally, III. 340. believed the reality of Divination, 345.
- Sulpicius, Servius*, desires a conference with Cicero, II. 265. sent an Ambassador to Antony, III. 109. dies on his journey, 116. has a statue, &c. decreed to him by Cicero, 125. his character, 126. a story of his skill in the law; erroneously reckoned among Cæsar's conspirators by Catrou and Rouillé, 127. *Note* 42.
- Supper*, the great meal of the Romans, III. 298.
- Sylla, P. Corn.* convicted of bribery, and forfeits the Consulship; accused of conspiring with Catiline; defended by Cicero, and acquitted, I. 248.
- Sylla, L. Cornelius*, his behaviour in the Marfic war, I. 19. obtains the Consulship; the Province of Asia; the command of the Mithridatic war, 21. drives C. Marius out of Rome, 22. recovers Greece and Asia from Mithridates; declared a public enemy; makes peace with Mithridates, 28. brings the works of Aristotle into Italy; lands at Brundisium; is joined by young Pompey; defeats Norbanus; draws Scipio's army from him, 29. gives Scipio his life, *ibid.* the inventor of a proscription; deprives J. Cæsar of the Priesthood, 31. unwillingly grants him his life; his prediction concerning him; declared dictator, 32. makes great alterations in the state; distributes the confiscated lands among his soldiers, 33. gives Pompey the title of Magnus; is disgusted at Pompey's demand of a triumph, 46. his death and character, 48.
- Syracuse* and Messina refuse to join with the other cities of Sicily in the impeachment of Verres, I. 79.

I N D E X.

T.

- T***Arquinius*, his evidence against Crassus, voted to be false, I. 228.
- Terentia*, wife of Cicero, rich and noble, I. 60. jealous of Clodius's sister; urges Cicero to give evidence against him, 258. dragged from the Temple of Vesta by Clodius's order, 341. bears the misfortunes of her family with great spirit, 367. offers her estate to sale to supply their necessities, 370. meets Cicero at Brundisium, II. 209. divorced from him, 302. her character, *ibid.* lived to a remarkable age, 303. *Note* 38.
- Theophrastus*, his works brought into Italy by Sylla, I. 28.
- Thermus*, Q. demolished Mitylene, I. 47.
- Tiburani*, give hostages to Cicero, II. 177.
- Tiro*, Cicero's favorite slave, some account of him, II. 205.
- Torquatus*, accuses P. Corn. Sylla of conspiring with Catiline, I. 248.
- Translations* of the Classic writers, how to be performed, *Pref.* xxiii.
- Travels* of Cicero, the pattern of beneficial travelling, I. 45.
- Trebatius*, recommended to Cæsar by Cicero, II. 88. his character, &c. 89. rallied by Cicero for turning Epicurean, 158.
- Trebonius*, Tribune publishes a law for the assignment of Provinces for five years to the Consuls, II. 76. one of the Conspirators against Cæsar, his character, 388. goes to his government of Asia, III. 15. is taken by surprise, and cruelly murdered by Dolabella, 139.
- Tribunes*, their power carried to the greatest excess by the Gracchi, *Pref.* xli. abridged by Sylla, I. 33. restored by Pompey, 108. the common tools of the ambitious, *ibid.*
- Triumphs*, the nature and conditions of them, II. 150. *Note* 1.

I N D E X.

Triumvirate, the first; by whom formed, and with what views, I. 288. second; the place and manner, in which the three Chiefs met, III. 281. the conditions of their union; they proscribe Cicero with sixteen more; and afterwards three hundred Senators, and two thousand Knights, 283.

Triumviri, or *Treviri Monetales*; what they were. III. 367. Note 188.

Tubero, Q. persecutes Ligarius. II. 328.

Tullia, Cicero's daughter, when born, I. 60. 396. marries Crassipes, II. 49. meets her father at Brundisium, 285. her death and character, 334. a story of her body being found on the Appian way. 347. Note. 105.

Tullius, the name of Cicero's family; its derivation, I. 6.

Tusculan Villa, preferred by Cicero to the rest of his Villas, I. 134.

Tyrannio, a learned Greek, entertained by Cicero, II. 50.

V.

*V**arro*, M. *Terentius*, enters into a strict union with Cicero; his character, II. 299.

Varrus, P. seizes Africa on the part of the Republic, II. 291.

Vatinius, the Tribune Cæsar's creature, I. 293. heads Cæsar's mob against Bibulus, 296. attacks the house of Bibulus, 310. appears a witness against P. Sextius, and is severely lashed by Cicero, II. 43. made Prætor, to the exclusion of M. Cato, 74. defended by Cicero, 102. his character, *ibid.*

Verres, C. Prætor of Sicily; accused by Cicero of great oppression and cruelty, I. 78. is convicted and banished, 86. a specimen of his crimes, 88. his death, 107.

Vettius, the General of the Marfi, holds a conference with the Roman Consul, Cn. Pompeius, I. 18.

Vettius, L. accuses Cæsar of Catiline's plot, I. 247. is imprisoned and miserably used by him, *ibid.* employed

I N D E X.

by him to charge Curio, &c. with a design against Pompey's life, 313. strangled by him in prison. 315.
Victims, in sacrificing found sometimes without a heart or liver; how accounted for, II. 391. *Note* 185.
Villas of the Roman Generals used to be on hills, III. 302. *Note*. 25.
Virgilius, C. refuses to admit Cicero into Sicily, I. 350.
Vomiting, immediately before, and after dinner; a custom among the Romans, II. 373. *Note* 156.
Vulturnius, one of Catiline's Conspirators, I. 199. gives evidence to the Senate against his Accomplices, 201.

W.

WAR, part of the education of the Nobility; a fame in it the surest way to the highest honors, I. 17. the first civil war among the Romans properly so called, 22. Marfic, otherwise called Italic, Social, 16. Octavian, 22. Servile, 69. Sertorian, *ibid.* Mithridatic, 124, 125. Gallic, 278.

Witnesses, in trials; a character of the Gallic, I. 115. and of the Grecian and Roman, 304. *Note* 134.

X.

Xenocles of Adramittus, a Rhetorician of Asia, attended Cicero in his travels, I. 44.

Y.

Year, Roman; an account of it, II. 324.

F I N I S.

Printed by J. J. TOURNEISEN.

designs, 317
prison, 317
about a bear, 317
186.
on hills, III.

Sicily, L. 140.
inner; a cultum

L. 199. gives
applies, 201.

ility; a fame
, L. 17. the
ly to called,
al, 16. Octo
id. Nithridic;

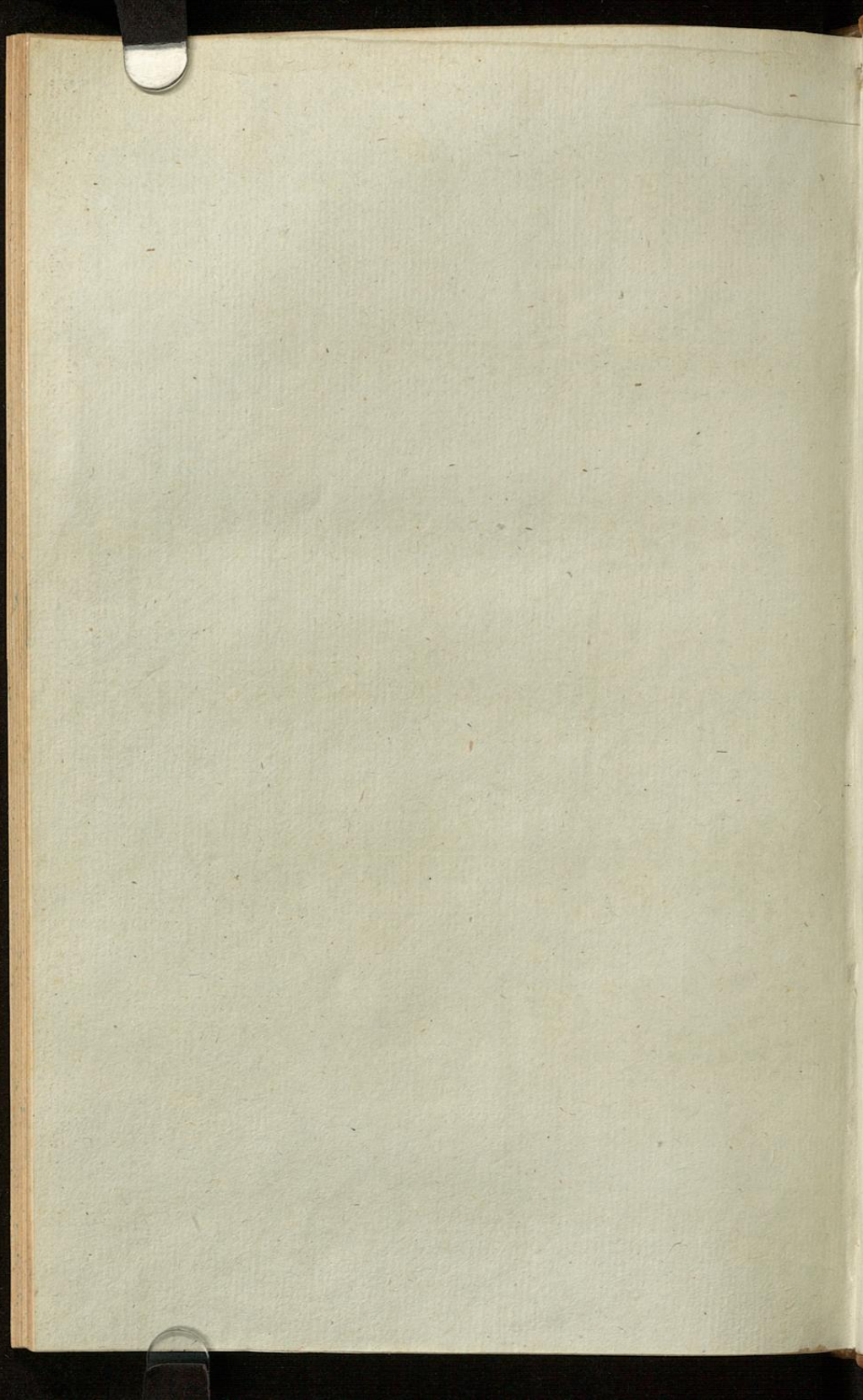
c, L. 115, and
4.

F Africa, attended

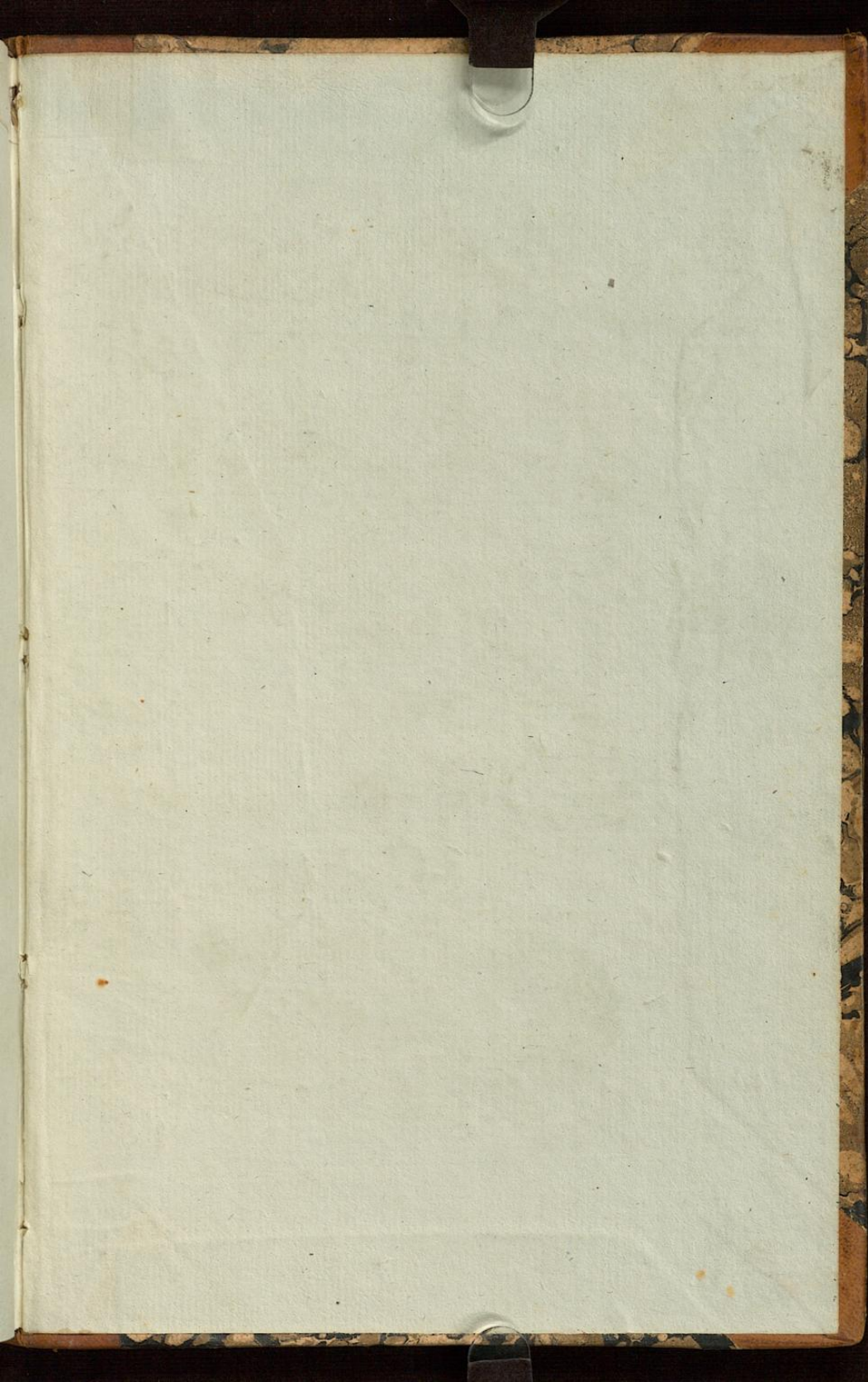
24.

ISEN.

A. C.

II, 15

MIDDLETON

LIFE OF
CICERO.

VOL. IV.